

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

โครงการออกแบบตกแต่งภายใน โรงเรียนอนุบาลจตุรเวช

โดย

นายนิชิวัฒน์ ใต้ะนาค

ว/ก.
๗๘614-๑
๒๕๓๓-๒๕๓๔

เลขบรรจุ.....
เลขทะเบียน..... **86606**
วัน,เดือน,ปี..... **26 S.ค. 2551**

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
สาขา ๑๑

ปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต

b. 10851999
i. ....

ภาควิชาสถาปัตยกรรมภายใน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง

ปีการศึกษา 2533 - 2534

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง

ภาควิชาสถาปัตยกรรมภายใน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง

โครงการตกแต่งภายในโรงเรียนอนุบาลจากรูเวช

โดย นายนิวัฒน์ รัตนะ

รับและตรวจเมื่อวันที่ มีนาคม 2534

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์

- 1. .... ประธานกรรมการ
- 2. .... กรรมการ
- 3. .... กรรมการ
- 4. .... กรรมการ
- 5. .... กรรมการ
- 6. .... กรรมการ

ภาควิชาสถาปัตยกรรมภายใน

รับวันที่ .....

เวลา .....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่ควรเผยแพร่ไปต่อผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์ วิศวกรรมออกแบบตกแต่งภายในในโรงเรียนอนุบาลจากรูปร่าง
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์วิรัชฎา ปีวศวี
นักศึกษา นายนิธิวัฒน์ ใต้สนาม
ปีการศึกษา 2533-2534

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ เพื่อการเสนอแนวทางในอีกแนวทางหนึ่ง สำหรับโรงเรียน
อนุบาลเอกชน ซึ่งมีความแข่งขันการบริหารและการให้บริการอย่างสูงและมุ่งสร้างความสำเร็จ
สะดวกสบาย ถูกต้อง ตามหลักทฤษฎีของการใช้สอยสูงสุด

แนวทางในการค้นคว้าและวิจัย

โดยจะทำการศึกษาค้นคว้าสิ่ง เชื่อมโยงใน

1. ประเภทและพฤติกรรมของผู้ใช้อาคาร โดยความสัมพันธ์ของการติดต่อ
เชื่อมโยง
2. สภาพการบริหาร
3. สัดส่วน พฤติกรรม ทัศนภาพ วิชาศึกษา การวิจัย
4. การจัดทำแม่แบบ และ เฟอร์นิเจอร์โดยคำนึงถึงจากหลักสู่การเรียนการสอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คานา

ในสภาพของสังคมในโลกรปัจจุบัน วิถีทางการดำเนินชีวิต ความเป็นอยู่ ล้วนมุ่งเน้นและเห็นความสำคัญทางการศึกษาเพิ่มขึ้นเป็นอย่างมาก เมื่อมองให้ลึกซึ้งนั้นก็ จะเห็นว่า การปฏิรูประบบที่ถือเป็นเสมือนบ้านที่มีหลักฐานอันมั่นคงแข็งแรง ในเรื่องของการ ศึกษาจึงควรมุ่งความสำคัญไปที่การปฏิรูประบบ ก็คือการศึกษาในระดับอนุบาลนั่นเอง

การพัฒนาในทุกด้านเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทั้งทางด้าน เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยี ล้วนมีระบมมีหลักการ มีการศึกษาวิเคราะห์ถึงข้อมูลต่าง ๆ ค้นคว้า ศึกษา วิจัย ซึ่งนับเป็นหลักการทางวิทยาศาสตร์ จุดมุ่งหมายของการทำวิทยานิพนธ์ นี้ก็เช่นกัน มุ่งใช้หลักเหตุผลและข้อมูลสนับสนุนตามขบวนการทางสถาปัตยกรรมกายภาพมา ประยุกต์กับการบริหาร เพื่อให้เกิดผลสอดคล้องอันเป็นข้อสรุปของความงาม ความคล่องตัว และการใช้งานที่ดีที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความร่วมมือและการช่วยเหลือจากบุคคล
และหน่วยงานดังต่อไปนี้

1. นางจรรยาดี กุศลลาด เจ้าของและผู้ดำเนินการโรงเรียนอนุบาลจรรยาเวช
2. ด็อกเตอร์ประศาสน์ ตัมตัตธรรม บริษัทมั่นคงเคหะการ จำกัด
3. รุ่นพี่ร่วมทำงานกับบริษัท มั่นคงเคหะการ
4. ผู้จัดการโรงเรียนอนุบาลวิบูลย์
5. อาจารย์ปรีศมี กลิ่นบัว เจ้าของและผู้ดำเนินการโรงเรียนอนุบาลปรีศมี
6. บริษัท แพลนเอเชีย เดค จำกัด
7. โรงพยาบาลภูมิพล แผนกเด็ก
8. โรงพยาบาลสิรินธร เบกษา แผนกเด็ก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวเรื่อง

หน้าอเนกัติ

บทคัดย่อ

คำนำ

ประกาศศัญญา

สารบัญเรื่อง

บทที่ 1 บทนำ

- เหตุผลในการเลือกโครงการ.....	2
- ที่ตั้งโครงการ.....	3
- วัตถุประสงค์ของโครงการ.....	5
- ขอบข่ายและขอบเขตของโครงการ.....	6
- ประวัติการปฐมวัยศึกษา.....	7
ประวัติการจัดการศึกษาก่อนวัยเรียน	
วิสัยทัศน์แนวคิดของการศึกษาปฐมวัย	
การให้การศึกษาศึกษาเด็กปฐมวัยก่อนมีโรงเรียน	
การปฐมวัยศึกษาสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว	
การปฐมวัยศึกษาสมัยระบบโรงเรียน	
การปฐมวัยศึกษาร่วมก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครอง	
พระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ฉบับแรกกับการอนุบาลศึกษา	
การอนุบาลศึกษาหลังเปลี่ยนแปลงการปกครอง	
- นโยบายเกี่ยวกับการศึกษาของอนุบาลในปัจจุบัน.....	30
- แนวทางการจัดอนุบาลศึกษา.....	31
- โครงการเปรียบเทียบ.....	32

บทที่ 2 การศึกษาโครงการ

- ประวัติโรงเรียนอนุบาลจตุรเวช.....	37
- โครงสร้างการบริหาร.....	39

ผังโครงสร้างการบริหาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อัตราค่าจ้าง

- หลักสูตรแนวการสอน..... 41

หลักการทั่วไป

รายละเอียดและจุดประสงค์ของการจัดประสบการณ์แต่ละชั้น

แนวการจัดกิจกรรมสำหรับเด็ก

บทที่ 3 พฤติกรรม

- พฤติกรรมของผู้ให้บริการ..... 60

- พฤติกรรมของผู้รับบริการ..... 64

- จิตวิทยาและการพัฒนาการ..... 66

เด็กช่วงอายุ 3-4 ขวบ

เด็กช่วงอายุ 4-5 ขวบ

เด็กช่วงอายุ 5-6 ขวบ

บทที่ 4 ข้อมูลพื้นฐาน

- องค์ประกอบของอาคาร..... 177

- ระเบียบว่าด้วยการจัดอาคารสถานที่ของโรงเรียนราษฎร์..... 186

- เทศบัญญัติ..... 187

- ข้อพึงระวังในการใช้สี..... 189

- การใช้สีในโรงเรียนอนุบาล..... 198

บทที่ 5 บทสรุป (ข้อมูลที่ใช้ในการออกแบบ)

- การวิเคราะห์ที่ตั้งโครงการ..... 204

- การวิเคราะห์สัดส่วนเด็ก..... 205

- การวิเคราะห์รูปแบบของเครื่องเรือนที่เหมาะสม..... 207

- แนวทางการออกแบบ..... 210

- ตารางวินิจฉัยแสดงค่าความสัมพัทธ์.....

ภาคผนวก

การผลิตสื่อการสอนในประเทศไทย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- การออกแบบสนามเด็กเล่น .....

ภาพถ่ายผลงานการออกแบบ

บรรณานุกรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เหตุผลในการเลือกโครงการ

1. เป็นโครงการจริงและเป็นโครงการเกี่ยวเนื่องกับการพัฒนาทางความคิด การสร้าง-สรรสร้าง การรับรู้ของเด็ก
2. เพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการวิจัย วิเคราะห์ การประเมินผล สำหรับเป็นแนวทางในการค้นคว้าหรือใช้อ้างอิงได้ในอนาคต อันเกี่ยวเนื่องกับการออกแบบตกแต่งภายในโรงเรียนอนุบาลหรือโครงการที่ใกล้เคียงกันในอนาคต
3. โครงการตั้งอยู่ในชุมชนระดับปานกลางถึงสูงและดีอากาศ เป็นรูปแบบสถาปัตยกรรมเขตร้อนและอังกฤษประยุกต์ เหมาะสำหรับการนำตกแต่ง เพื่อให้เกิดความงามและประโยชน์ใช้สอย
4. เพื่อเป็นการศึกษาถึงวิธีการรวบรวมข้อมูล เพื่อนำมาทำการออกแบบตกแต่งภายในโรงเรียนอนุบาล เพื่อการนำไปใช้ในทางจริง
5. ต้องการเสนอแนวความคิดในการออกแบบเฟอร์นิเจอร์ของเด็กในอีกแนวทางหนึ่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ตั้งโครงการ

รายละเอียดโครงการ

โรงเรียนอนุบาลจตุรเวช ตั้งอยู่ภายในหมู่บ้านชนชั้นพาร์ควิลล์ บนถนน
ปิ่นเกล้า-นครชัยศรี (ถนนวงแหวนรอบนอก) เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ โดยมีอาณาเขต
ติดต่อกับอีกหมู่บ้านหนึ่งคือหมู่บ้านกรีนวิลล์ ซึ่งเป็นหมู่บ้านขนาดใหญ่ สภาพผู้อยู่อาศัยอยู่ใน
ระดับฐานะปานกลางสูงถึงสูง รวมกันประมาณ 1,200 กว่าครัวเรือน

ภายในโครงการประกอบด้วยที่จอดรถ สนามเด็กเล่น สระว่ายน้ำ อาคาร
เรียนขนาด 3 ชั้น 1 หลัง โดยมีรายละเอียดของอาคารดังนี้

ชั้นที่ 1 โรงอาหาร เวที ห้องครัว ห้องเตรียมนม ห้องน้ำ ห้องแยกอาคาร
ห้องธุรการ ห้องผู้บริหาร

ชั้นที่ 2 ห้องเรียนเด็กอนุบาล ๑ ห้อง โดยแบ่งเป็นอนุบาล 1 (3 ห้อง)
อนุบาล 2 (3 ห้อง) อนุบาล 3 (3 ห้อง) ห้องละประมาณ 30 คน
ห้องน้ำและห้องผลิตสื่อ

ชั้นที่ 3 ห้องผู้อำนวยการ ห้องอเนกประสงค์ (ห้องนิม, ห้องกิจกรรมเข้า
จังหวะ และห้องสังเกตการณ์) ห้องนอนเด็ก

อาณาเขต

โครงการนี้มีอาณาเขตติดต่อกับบริเวณต่าง ๆ ใกล้เคียงดังนี้

- ทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ติดถนนของหมู่บ้านขนาด 12.50 เมตร
- ทิศตะวันออกเฉียงใต้ ติดบ้านภายในหมู่บ้าน
- ทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ติดสนามเทนนิส
- ทิศตะวันตกเฉียงใต้ ติดทะเลสาบตลอดแนว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การเข้าสู่โครงการ

1. ทางเข้าทางด้านถนน บางบัวทอง - ดิ่งฮับ (ถนนสายวงแหวนรอบนอก) ผ่านประตูทางเข้าหมู่บ้านสวนมิ่งมิตรวิลล์ เข้ามาถึงบริเวณโครงการประมาณ 500 เมตร.
2. ทางเข้าทางด้านถนนเขตกองทราย 2 ผ่านประตูทางเข้าหมู่บ้านกรีนวิลล์ เข้ามาถึงบริเวณโครงการประมาณ 800 เมตร.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อส่งเสริมความสามารถและทักษะของเด็ก
2. เพื่อการเตรียมพร้อมของเด็ก
3. เพื่อวิเคราะห์ วิจัย ถึงความสัมพันธ์ของระบบบริหารกับการปฏิบัติงานจริง
4. ศึกษาแนวโน้มความเป็นไปได้ในอนาคต โดยศึกษาจากสิ่งที่เกิดขึ้นแล้วและนำมาแก้ไขปรับปรุงเพิ่มเติมตามความจำเป็น
5. นำหลักวิชาการตคตแก่หน่วยงานมาประสานกับหลักการบริหารเพื่อการปฏิบัติงานโดยตรง
6. เพื่อการจัดวางอุปกรณ์ต่าง ๆ การวางตำแหน่งก่อน-หลังจากความสัมพันธ์ในการปฏิบัติงาน เพื่อให้เข้ากับพฤติกรรมของผู้ใช้ สร้างความคล่องตัวในการทำงาน
7. เพื่อสร้างความรู้สึกรักถิ่นที่ดำเนินการปรับปรุง เรียง
8. แนะนำอุปกรณ์ เครื่องมือที่แบบใหม่ ๆ ที่ดีและคุ้มค่ากว่า
9. ต้องการปรับปรุงแก้ไขและจัดระบบความสัมพันธ์ให้ดีขึ้น

โดยวัตถุประสงค์ดังกล่าวเพื่อผลที่คาดว่าจะได้รับดังนี้คือ

1. เป็นอาคารเรียนในระดับอนุบาลที่มีความพร้อมในด้านต่าง ๆ
2. ความสะดวกจากการติดต่อสัมพันธ์กันภายในอาคาร
3. เพื่อการออกแบบจัดวางเฟอร์นิเจอร์ให้เข้ากับหลักสตรกการ เรียงอาคารสอดตามปกติ โดยการประยุกต์ใช้
4. สร้างความปลอดภัยให้เกิดแก่การปฏิบัติงานจริง
5. การสร้างเสริมทัศนคติที่ดีแก่เด็กที่มีต่อสถาบันการศึกษาและเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กในระดับประถมศึกษา
- 6.สนองความต้องการของผู้ปกครอง อันเนื่องมาจากความคั่งงการทำให้บุตรหลานได้ศึกษาในสถานศึกษาที่ดี เป็นที่ไปเชื่อถือ
7. เพื่อการตื่นตัวในการพัฒนาและแข่งขันกับระหว่างโรงเรียนอนุบาล
8. วิชาเป็นแหล่งข้อมูลเฉพาะด้านสำหรับผู้ที่สนใจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขอบข่ายและขอบเขตของโครงการ

รายละเอียดโครงการออกแบบตกแต่งภายในโรงเรียนอนุบาลเสสะเวชนี้ มีขอบข่ายและขอบเขตของโครงการ ซึ่งประกอบด้วยอาคารเรียน สระว่ายน้ำ สนามเด็กเล่น สวนและลานจอดรถ โดยมีรายละเอียดของอาคารดังนี้

ชั้นที่ 1	- โรงอาหาร	200	ตารางเมตร
	- เวที (ห้องแต่งตัว, เก็บของ)	100	"
	- ห้องครัว	56	"
	- ห้องเตรียมนม	40	"
	- ห้องน้ำเด็ก	14	"
	- ห้องน้ำคนงาน	18	"
	- ห้องน้ำฝ่ายธุรการ	20	"
	- ห้องพยาบาล	32	"
	- ฝ่ายธุรการ	64	"
	- ห้องครูใหญ่และประชุม	48	"
ชั้นที่ 2	- ห้องเรียน 6 ห้อง	288	ตารางเมตร
	- ห้องเรียนอนุบาล 1	154	"
	- ห้องน้ำและห้องแต่งตัว 2 ห้อง	64	"
	- ห้องผลิตสื่อ	20	"
ชั้นที่ 3	- ห้องผู้อำนวยการ	32	ตารางเมตร
	- ห้องสังเกตการณ์	9	"
	- ห้องอเนกประสงค์	96	"
	- ห้องนอนเด็ก	180	"
	- ห้องน้ำ	26	"

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติการปฐมวัยศึกษา

ปรัชญาการจัดการศึกษาก่อนวัยเรียน

การจัดการศึกษาและการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน เป็นเรื่องสำคัญยิ่งเรื่องหนึ่ง สำหรับประเทศที่เห็นความสำคัญของทรัพยากรมนุษย์ เด็กจำเป็นต้องได้รับการอบรมเลี้ยงดูและการเอาใจใส่เป็นอย่างดี จึงจะมีการเจริญเติบโตและพัฒนาการทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคมและจริยธรรมอันเป็นทางนำให้เด็กก้าวไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข เป็นประโยชน์และเป็นกำลังของประเทศชาติ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องของงานการอบรมเลี้ยงดูและการศึกษาแก่เด็กในวัยนี้ควรมีความเข้าใจพื้นฐานสำคัญเพื่อเป็นหลักในการกำหนดแนวทางการดำเนินงานและการจัดประสบการณ์ดังต่อไปนี้

1. พื้นฐานทางด้านความเสมอภาค เด็กทุกคนไม่ว่าจะมาจากที่ใด สังคมใด วัฒนธรรมใดของประเทศ จะมีความเสมอภาคคือเท่าเทียมกันในการที่จะได้รับการพัฒนาจากศูนย์เด็กก่อนวัยเรียน เพื่อให้เจริญเติบโตไปสู่ความเป็นพลเมืองดี มีคุณภาพ เด็กในชนบทจนเกินสลับหรือเด็กที่อยู่ในสภาพครอบครัวที่ยากไร้ควรได้รับการพิจารณาช่วยเหลือเป็นพิเศษ เพื่อให้ได้รับการพัฒนาตามแนวทาง เช่นเดียวกับที่เด็กในเมืองได้รับ

2. พื้นฐานในเรื่องการพัฒนาศักยภาพของเด็ก มนุษย์ทุกคนมีศักยภาพอยู่ภายในตัวซึ่งติดตัวมาแต่กำเนิด ศักยภาพต่าง ๆ นั้นสามารถพัฒนาได้ และจะนำออกมาใช้ได้เมื่อได้รับการกระตุ้นทั้งจากสิ่งแวดล้อมภายนอกและแรงจูงใจภายในตัวเอง การจัดการศึกษาให้แก่เด็กวัยนี้ จะต้องพยายามดึงเอาศักยภาพของเด็กแต่ละคนออกมา และพัฒนาศักยภาพนี้ให้เจริญงอกงามอย่างสมบูรณ์

3. พื้นฐานในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล ความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นธรรมชาติของมนุษย์ เด็กแต่ละคนจึงมีความแตกต่างกันตามคุณสมบัติประจำตัวและสิ่งแวดล้อมที่ได้รับ การจัดการศึกษาจะต้องตระหนักถึงหลักความจริงนี้ การตระหนักถึงธรรมชาติของมนุษย์ในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคลจะเป็นพื้นฐานในการวางแผนพัฒนาเด็ก ตามลักษณะเฉพาะของเขาและเป็นการพยายามเข้าถึงตัวเด็กแต่ละคนด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการทำงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รุสโซเชื่อว่าการให้การศึกษาควรจะเริ่มตั้งแต่เด็กเริ่มเกิดและดำเนินต่อไปจนถึงอายุ 25 ปี และการให้การศึกษาควรใช้วิธีตามหลักของธรรมชาติคือควรบำรุงตัวเด็กให้มีสุขภาพแข็งแรงเพื่อจะได้มีกำลังหาความรู้ได้เองต่อไป รุสโซเน้นพัฒนาการทางกายของเด็กตามลำดับขั้น เขาเห็นว่าครูควรจะต้องเข้าใจธรรมชาติของเด็กแต่ละวัยและการสอนก็ต้องให้สอดคล้องกับธรรมชาติของเด็กแต่ละวัยด้วย และเขายังให้ความคิดเห็นว่าการสอนควรเริ่มด้วยการเร้าให้เด็กเกิดความสนใจอยากรู้ อยากเห็น และควรสนับสนุนให้เด็กแสดงพฤติกรรมออกมาอย่างเสรี เพื่อว่าจะได้เกิดการเรียนรู้และเกิดความสามัคคี

สรุปได้ว่า รุสโซเป็นคนแรกที่เสนอความคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับธรรมชาติและพัฒนาการของเด็ก และในการให้การศึกษาแก่เด็กควรจัดให้ครบองค์ 5 คือ จริยศึกษา สังคมศึกษา พลศึกษา พหุศึกษา และหัตถศึกษา รุสโซเน้นหัตถศึกษามากที่สุด (ภิญโญ สาธร, 2521)

โจฮันน์ ไฮน์ริค เปสตาลอซซี (Johann Heinrich Pestalozzi, 1745-1827) นักปราชญ์ ชาวฝรั่งเศส เปสตาลอซซีได้เลือกผลงานของรุสโซขึ้นมาซึ่งได้นำเอาหลักการของรุสโซไปสอนให้กับลูกของเขาเอง และต่อมาได้นำเอาไปใช้ในโรงเรียนในสวิสเซอร์แลนด์ เปสตาลอซซีมีความเห็นพ้องกับรุสโซ ที่ว่าการศึกษาคือต้องเป็นไปตามธรรมชาติและเป็นการให้ความเจริญแก่ตนเอง เปสตาลอซซีให้ความเห็นว่าคุณจะมีประโยชน์ต่อเพื่อนมนุษย์ได้ก็เมื่อตนเองมีธรรมะประจำใจจึงจะเห็นได้ว่า รุสโซเน้นถึงสมรรถภาพในตัวมนุษย์ ส่วนเปสตาลอซซีเน้นในทางธรรมที่มีอยู่ในตัวคน เปสตาลอซซีเห็นว่าจริยศึกษาและศาสนศึกษาสำคัญกว่าพหุศึกษา

หลักสำคัญทางการศึกษาที่เปสตาลอซซีได้กล่าวไว้คือในการสอน เด็กควรที่จะ
 จะต้องคำนึงถึงธรรมชาติ ความพร้อมของเด็ก ความแตกต่างระหว่างบุคคล วิธีการสอน
 ของเปสตาลอซซี เป็นวิธีการสอนตามธรรมชาติคือสอนจากรูปธรรมไปหานามธรรม สอน
 จากสิ่งง่ายที่สุดเสียก่อน แล้วก็ยากขึ้นไปตามลำดับ ความยากง่ายนั้นต้องให้เหมาะสมกับ
 ความเจริญของเด็กทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ การศึกษาของเด็กต้องมาจากประสบ
 การโดยตรง คือต้องให้เด็กลงมือค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองโดยผ่านประสาทสัมผัส นอกจาก
 จากนั้น เปสตาลอซซีได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างครูกับศิษย์ไว้ด้วย โดยที่ครูและศิษย์
 จะต้องมีความรักใคร่ซึ่งกันและกันอันเป็นปัจจัยสำคัญที่สุด ครูอาจลงโทษเด็กได้แต่ต้องเป็น
 ไปบนทางที่ถูกที่ควร

วิธีจัดการศึกษาตามหลักของเปสตาลอซซีนี้ นับว่าเป็นการจัดการศึกษาที่สอดคล้อง
 คล้องกับหลักจิตวิทยา เพราะได้คำนึงถึงหลักพัฒนาการของเด็กเป็นเกณฑ์ในการจัดบทเรียน
 บุคคล 3 ท่านที่กล่าวมาข้างต้นนั้น นับว่าเป็นผู้ที่ได้วางรากฐานเกี่ยวกับการ
 ปฐมวัยศึกษาไว้ แต่ผู้ที่ได้ริเริ่มงานการอนุบาลศึกษาอย่างแท้จริงคือ เฟรเดอริค วิลเฮ็ล์ม
เฟรือเบล (Friedrich Wilhelm Froebel, 1782-1852) เป็นชาวเยอรมัน เขาได้
 รับแนวความคิดทางการศึกษาจากครูสโตและ เปสตาลอซซีและได้นำเอาความคิดนี้มาพัฒนา
 ขึ้นใหม่ โดยจัดตั้งทฤษฎีปรัชญาพัฒนาการของเด็กระดับโรงเรียนอนุบาลขึ้น โดยเขียนไว้ใน
 หนังสือ "Education of Man, Pedagogics of Kindergarten" และหนังสือ
 "Education by Development"

เฟรือเบลเป็นผู้ที่กำเนิดการปฐมวัยศึกษาโดยตั้งโรงเรียนอนุบาลแห่งแรกขึ้น
 ที่เมืองแบลคเคนเบอร์ก (Blankenburg) ในปี ค.ศ. 1842 ในประเทศเยอรมนี
 โรงเรียนอนุบาลนี้เฟรือเบลให้ชื่อว่า "Kindergarten" แปลว่า "สวนเด็ก" จุดมุ่งหมาย
 ที่ตั้งโรงเรียนนี้ก็เพื่อที่จะอบรมเด็ก ผูกพันครูและพี่เลี้ยงเด็กให้รู้จักวิธีการสอนที่ถูกต้อง

เฟรเดอริคได้รับยกย่องเป็นบิดาแห่งการอนุบาล มีความเชื่อว่า "ครูควร
จะส่งเสริมพัฒนาการตามธรรมชาติของเด็กให้เจริญขึ้น ด้วยการกระตุ้นให้เกิดความคิด
สร้างสรรค์อย่างเสรี โดยใช้การเล่นและกิจกรรมเป็นเครื่องมือ "โดยถือว่าเด็กทุกคนมี
ความสามารถในการแสดงออกเมื่อได้รับการสนับสนุน เช่น การร้องเพลง การเล่น การ
แสดงท่าทางประกอบจังหวะ ฯลฯ เฟรเดอริคคิดเครื่องมือให้เด็กเล่นประมาณ 30 ชุด
การเล่นเครื่องมือดังกล่าวเน้นขั้นตอนในการฝึกปฏิบัติมากตั้งแต่เริ่มเล่นจนถึงการเก็บของ
เล่นแต่ละอย่างให้ถูกวิธี เขากำหนดตารางการจัดกิจกรรมประจำวันไว้อย่างละเอียด กิจ
กรรมหลักที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งก็คือการเล่นนิทานซึ่งครูสามารถปลูกฝังคุณธรรมด้านต่าง ๆ
ให้แก่เด็กได้เป็นอย่างดี เด็ก ๆ ได้รับความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ตลอดเวลาที่อยู่ใน
Kindergarten ของเขาวิธีของเขา นับเป็นรากฐานที่สำคัญต่อการศึกษาซึ่งเราได้ใช้กันอยู่
ปัจจุบันนี้คือการเรียน การสอนที่ยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง

จอห์น ดิวอี้ (John Dewey) (ค.ศ. 1859-1952) เขาเชื่อว่า โรงเรียน
เป็นสถาบันทางสังคม ซึ่งจะให้แนวปฏิบัติในการดำรงชีวิตที่สมบูรณ์แก่เด็กคล้ายกับบ้าน
ต้องการความร่วมมือซึ่งกันและกัน ตัดสินปัญหา ร่วมกันการจัดหาอาชีพที่เหมาะสมโดยคำนึง
ถึงความสนใจของเด็กเป็นหลัก ดิวอี้ให้ความคิดว่าประสบการณ์จะเป็นตัวรับความสมดุล
ระหว่างเด็กกับสิ่งแวดล้อมและขยายแนวความคิดของเด็กให้กว้างขวางออกไปอีกด้วย เขา
เรียกร้องให้มีการเตรียมสภาพแวดล้อมให้แก่เด็ก เพื่อให้เด็กสามารถเรียนรู้ หรือมีประสบ
การณ์ด้วยตนเองเด็กควรมีเสรีภาพในการคิด การแสดงออก ครูอยู่ในฐานะเป็นผู้จัด
เตรียมประสบการณ์ โดยการช่วยเหลือแนะนำ ส่งเสริม และวางแนวทางที่เหมาะสมแก่
เด็กต่อเนื่องกันไป เขาไม่เห็นด้วยกับบทบาทที่จะต้องให้นักเรียนเป็นฝ่ายรับ และครูจะต้อง
เป็นผู้สอนอยู่ตลอดเวลา

ดร.มาเรีย มอนเตสซอรี (Maria Montessori, 1870-1952) เป็นนัก
จิตวิทยาและแพทย์ชาวอิตาลี เริ่มอาชีพด้วยการสอนเด็กเล็กในโรงพยาบาลเด็กในโรงพยาบาล
เรียนขณะเด็กธรรมดา และต่อมาก็ได้ไปสอนเด็กธรรมดาสถานที่สอนเด็กนั้น มอนเตสซอรี
เรียกว่า "บ้านเด็ก" ระบบการสอนของเธอได้แพร่หลายออกไปทั่วโลก คำว่า "บ้านเด็ก"
ก็ใช้แทนคำว่า "โรงเรียน" ลักษณะเด่นของระบบมอนเตสซอรีก็คือ การจัดสภาพของ
สถานที่เรียนให้เหมือนกับบ้านเพื่อจะให้เด็กมีบรรยากาศแบบเป็นกันเองจะไม่ใช้วิธีการจัดห้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบให้เด็กนั่งเข้าแถวเรียงกัน เพราะวิธีการจัดห้องแบบให้เด็กนั่งเข้าแถวเรียงกันเพราะวิธีการเช่นนี้ไม่ทำให้เด็กมีเสรีภาพอย่างเต็มที่

ระบบการสอนของมอนเตสซอรี คือ พยายามสร้างให้เด็กมีความคิดสร้างสรรค์ มีพัฒนาการเจริญขึ้นทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา แนวความคิดส่วนใหญ่ของมอนเตสซอรีคล้ายกับของเพอร์เบล ส่วนที่แตกต่างออกไปก็คือให้เสรีภาพแก่เด็กเพื่อแสวงหาความรู้ ให้ปล่อยให้เด็กหาประสบการณ์จากสิ่งแวดล้อมด้วยตนเอง ด้วยความสนใจโดยถือความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นแนวทางในการปฏิบัติกิจกรรม มีครูเป็นผู้แนะนำช่วยเหลือ นอกจากนี้ยังเน้นเรื่องสุขภาพอนามัย จัดให้มีการตรวจสุขภาพทุกเช้า วัดความสูง รอบอก รอบแขน รอบศีรษะ ซึ่งน้ำหนัก อย่างน้อยเดือนละครั้ง เพื่อศึกษาความเจริญเติบโตของเด็กอีกด้วย

มีประชาชนจำนวนมากได้เข้าที่กรุงโรม เพื่อสังเกตดูระบบการจัดโรงเรียนและการสอน ตามแบบมอนเตสซอรี ผู้ที่ได้ไปพบเห็นมา สรุปได้ว่าระบบของมอนเตสซอรีไม่ปล่อยให้เด็กเรียนโดยตามธรรมชาติ จุดมุ่งหมายของโปรแกรมอยู่ในแนวแบบเป็นระบบโลกที่มีแบบแผนซึ่งไม่สอดคล้องกับความวุ่นวายในเรื่องการเรียนรู้อยู่ในปัจจุบัน

โรงเรียนอนุบาลที่สอนตามระบบมอนเตสซอรี จัดอยู่ได้ไม่นานนักก็เลิกดำเนินไปบ้างหรือเปลี่ยนเป็นระบบอื่นบ้าง ค.ศ. 1960 ได้มีผู้ฟื้นฟูระบบของมอนเตสซอรีขึ้นมาอีก ซึ่งผู้ฟื้นฟูบางคนได้ดำเนินตามระบบของมอนเตสซอรีอย่างใกล้ชิด ขณะที่บางคนก็ได้เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบันนี้หลักสูตรและแนวการจัดโรงเรียนอนุบาลในแต่ละประเทศได้เกิดขึ้นมากมาย แต่ทว่าแนวคิดส่วนใหญ่ในปัจจุบันนี้ได้รับอิทธิพลมาจากทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สภาพสังคมของแต่ละประเทศอีกทั้งจากข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในทางจิตวิทยา สังคมวิทยา มนุษยวิทยาและการพัฒนาการของเด็ก ตลอดจนทั้งแนวคิดในอดีตดั่งที่เด็กกล่าวไว้แล้วข้างต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากปรัชญาการศึกษาของเด็กก่อนวัยเรียนดังกล่าวจะเห็นได้ถึงการเน้นความสำคัญในการปูพื้นฐานที่ดีเพื่อการพัฒนาการของเด็กในอนาคต ในส่วนร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา โดยการเสนอแนวการสอนในด้านต่าง ๆ โดยดูจากความพร้อม ความสนใจและความสามารถในขั้นที่จะเรียนรู้ด้วยวิธีการใดซึ่งเหมาะสมกับวัยของเด็ก เช่น การรับรู้ทางการสัมผัสหรือการสร้างสรรคโดยให้เสรีภาพเต็มที่แก่เด็กนั้น ๆ อีกทั้งยังต้องสอดแทรกความรู้ จริยธรรม คุณธรรม เสริมเข้าไปด้วยเพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตที่ดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พัฒนาการแนวคิดของการศึกษาปฐมวัย

ความสนใจต่อการศึกษาของเด็กเล็กมีชงใหม่ ได้เริ่มมีมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1657 คอมนีอุส (Johann A. Comenius , 1592-1670) ได้เปิด "โรงเรียนสำหรับแม่" ขึ้นสำหรับเด็กในหกปีแรก ดังปรากฏในหนังสือ "ระเบียบวิธีการสอน" (The Great Didactic) กล่าวคือ จัดให้มีโรงเรียนสำหรับแม่จากทุกบ้านที่มีเด็ก โดยให้การศึกษาเกี่ยวกับการปฏิสนธิของเด็กและการเลี้ยงดูเด็กแก่มารดา รายการสอนตามหลักสูตร ดังปรากฏในหนังสือ "โรงเรียนสำหรับทารก" ซึ่งพิมพ์ในเยอรมันเขียนไว้ว่า "ครูควรสอน บทเรียนง่าย ๆ เกี่ยวกับวัตถุ สอนให้รู้จักกิน พืช และสัตว์ ใ้บอกชื่อและหน้าที่ต่าง ๆ ของอวัยวะในร่างกาย ใ้แยกสีต่าง ๆ บอกความมืดและสว่าง แสดงภูมิศาสตร์ของแผ่นดินของไร้สวน และไร้นา สอนใ้มีความสงบเสงี่ยม ซื่อสัตย์ และเชื่อฟัง รวมทั้งสอนใ้เด็กรู้จักสวดมนต์ภาวนา."

ใน ค.ศ. 1762 ฌ็อง รูสโซ (1712-1778) ได้เขียนและตีพิมพ์หนังสือ อีมิล (Emile) ซึ่งนับเป็นยุคแรกๆ ที่เน้นใ้เห็นความสำคัญของการศึกษาของเด็กในปฐมวัย รูสโซ เชื่อว่าการศึกษาใ้จะเริ่มตั้งแต่คนเริ่มถือกำเนิดและดำเนินต่อไปจนถึงอายุ 25 ปี ควรเป็นการศึกษาเพื่อพัฒนาการชีวิตตามธรรมชาติมากกว่าเพื่อแสวงอำนาจ โดยกล่าวว่า "อำนาจใ้มาใ้คนมีความสุข เสรีภาพใ้มาใ้คนใ้มีความสุข นี้เป็นความเชื่อของข้าพเจ้า ครูควรนำความเชื่อใ้มาสอนใ้ซึมซาบในตัวเด็ก" รูสโซเชื่อว่าการรับรู้สัมผัส (ด้วยตา หู จมูก ลิ้น มือ) เป็นพื้นฐานความรู้ที่แท้จริงเบื้องต้นของมนุษย์

ผู้ริเริ่มการสอนเด็กในปฐมวัยอย่างมีระบบ คือ โจฮานน์ เปสตาลอสซี (1746-1827) ซึ่งดำเนินตามแนวความคิดของรูสโซ เปสตาลอสซีถือว่าการสัมผัสตามธรรมชาติเป็นครูที่ดีเยี่ยมของมนุษย์ เขาถือหลักว่าการสอนต้องคำนึงถึงการเติบโตและพัฒนาการของเด็กและคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เปสตาลอสซีสอนโดยมุ่งใ้เด็กเรียนเกี่ยวกับจำนวน รูปร่าง ตำแหน่ง สี และแบบต่าง ๆ ของกระดาษที่ติดผนังห้อง แล้วแสดงออกด้วยภาษาที่ง่าย ๆ การเรียนภาษานั้นก็ใ้การสนทนาเกี่ยวกับวัสดุ ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเด็กเพราะถือว่าการพูดจะต้องมาก่อนการอ่าน การสะกดและการเรียงความ การสอนตามแบบของ เปสตาลอสซีมีลักษณะเด่น 3 ประการ คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใ้การใ้ใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตใ้นำไปใ้ใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใ้ใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิใ้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใ้ใช้

1. วิชาที่เรียนรู้จักจำนวน (เลขคณิต)
2. วิชาที่คุ้นเคยกับรูปร่างลักษณะ (ฝึกวาดเขียนเส้นต่าง ๆ ซึ่งจะนำไปใช้ในการเขียน)
3. บอกรายละเอียดและความคิดเห็น เพื่อสื่อความหมาย (ภาษา)

ในต้นศตวรรษที่ 19 เฟรเดอริก เฟรอเบล (1782-1852) เชื่อว่าควรปฏิรูปการศึกษาในวัยเด็ก เฟรอเบลถือว่าการศึกษานของเด็กเล็กที่ถูกต้องนั้นจำเป็นต้องมีการวางแผนให้เด็กเหมือนการเล่นต่าง ๆ ของเล่นเหล่านี้จะช่วยให้เด็กมีพัฒนาการที่เหมาะสมเพราะเห็นคุณค่าของการเล่นที่มีการเรียนของเด็ก เฟรอเบลจึงตั้งโรงเรียนอนุบาลขึ้นเป็นครั้งแรกที่เมืองบรันสวิก เบลูมเบิร์ก ใน ค.ศ. 1840 เรียกชื่อเป็นภาษาเยอรมันว่า "Kindergarten" หลังจากนั้นโรงเรียนเด็กหัดดูแลอนุบาลแห่งแรกก็เกิดขึ้นโดยศิษย์ของเฟรอเบลคนหนึ่งชื่อ บาร์คเนส เบอธ่า (Barthess Betha) เป็นเด็กก่อตั้ง

ในสหรัฐอเมริกา นางคอลลี ซีลส์ (Mrs. Collie Sells) ศิษย์คนหนึ่งของเฟรอเบล ตั้งโรงเรียนอนุบาลเป็นแห่งแรกในเมืองวอชิงตัน ดี.ซี. ใน ค.ศ. 1855 โดยสอนเป็นภาษาเยอรมัน ส่วนโรงเรียนอนุบาลที่สอนเป็นภาษาอังกฤษแห่งแรกตั้งขึ้นเมื่อ ค.ศ. 1860 โดยนางสาวอลิซาเบธ ฟิวอดด์ (Elizabeth Peabody) ที่เมืองบอสตัน ที่ตั้งสองแห่งเป็นโรงเรียนอนุบาลเอกชน ส่วนโรงเรียนอนุบาลรัฐบาลแห่งแรกนั้น ซูซาน อี. บล็อก (Susan E. Blow) เป็นผู้ตั้งขึ้นที่เมืองเซนต์หลุยส์ ใน ค.ศ. 1873 นับตั้งแต่ ค.ศ. 1890 เป็นต้นมา การอนุบาลศึกษาตามแบบฉบับของเฟรอเบลได้พัฒนาขึ้นเป็นลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิธีการของเฟรเดอริค เนินการ เล่น จัดการสอนที่มีระบบยืดหยุ่นได้ โดยแบ่ง
การสอนเป็น 3 ทาง คือ

1. เกมและเพลง
2. การก่อสร้าง
3. ราววลกับอาชีพ (วัสดุกับกิจกรรม) เฟรเดอริคคนแรกที่เชื่อถือกระบวนการ
การสังคม (Socialization) เฟรเดอริคเป็นคนแรกที่ถือคุณค่าของกระบวนการทางสังคม
ว่าเป็นพื้นฐานการสอนในโรงเรียนสำหรับเด็ก ทุกเข้ามักเรียนและครูจะ "ตีวง" ร่วมร้อง
และร่วมเล่น การร้องรำเป็นส่วนหนึ่งของอาชีพ (กิจกรรม) แม้ขณะที่รดต้นไม้ บลูบพืช
พรรณดิน เดินเล่น เต็ดตมดอกไม้อื่นๆ เด็กและครูก็จะร้องรำไปด้วย

การก่อสร้างตามวิธีที่ 2 นั้น ออกมาในรูปของการวาดภาพ ตัดกระดาษ
แปะกระดาษ ทำหุ่นจำลองต่าง ๆ ซึ่งยังคงปฏิบัติกันอยู่ในโรงเรียนอนุบาลทั่วไปในปัจจุบัน
ส่วน "ราววลและอาชีพ" นั้นหมายถึงวัสดุและกิจกรรม วัสดุจะช่วยพัฒนาความคิด 2
ประเภทคือ

1. รูปทรงเรขาคณิต
2. วัสดุเขียนภาพระบายสี ทำหุ่น การเย็บปักถักร้อย

ในการใช้ของเล่นจะมีลำดับขั้นคือ

1. ลูกบอล
2. ลูกบาศก์ทรงกระบอกสี่เหลี่ยม และ
3. ให้ประกอบลูกบาศก์นั้นขึ้นเป็นรูปร่างต่าง ๆ

นักการศึกษาที่ได้เปลี่ยนปรัชญาการศึกษาจากลัทธิสารนิยม (เน้นการสอนเนื้อหาวิชา) มาเป็นลัทธิพัฒนาการ คือ ศาสตราจารย์จอห์น ดิวอี้ และ ศาสตราจารย์ วิลเลียม คิลแพตริก (1871-1965) ดิวอี้เชื่อว่า "การเรียนรู้จะเกิดขึ้นเมื่อได้มีการกระทำ" และถือว่าประสบการณ์จากกิจกรรมจะทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง ดิวอี้ตั้ง "โรงเรียน ปฏิบัติการ" ขึ้นที่ชิคาโกระหว่าง 1896-1903 เพื่อทดลองแนวความคิดของโรงเรียน ปฏิบัติการของดิวอี้ถือเป็นแบบฉบับของโรงเรียนสาธิตในปัจจุบัน หลังจากตั้งโรงเรียนปฏิบัติการได้ไม่นานก็ต้องปิดกิจการเพราะความสำเร็จที่ได้รับจากการทดลองทำ ๑.ให้ดิวอี้ได้รับเชิญ ไปเป็นศาสตราจารย์ที่มหาวิทยาลัยโคลัมเบียในปี 1903 ในระยะแรกแนวความคิดในเรื่องนี้ยังไม่แพร่หลายนักจนกระทั่งศิษย์คนหนึ่งคือคิลแพตริก ศาสตราจารย์ในมหาวิทยาลัยโคลัมเบียซึ่งได้รับสมญาว่า "ศาสตราจารย์เงินล้าน" มาเน้นและช่วยทำให้แนวความคิดของดิวอี้แพร่หลายไปทั่วประเทศ

ในทางอนุบาลศึกษามีชื่อที่สุดคนหนึ่งคือ ดร. มาเรีย มอนเตสซอรี (1870-1952) แพทย์หญิงและนักจิตวิทยาชาวอิตาลี ซึ่งเริ่มงานกับเด็กยากจนในกรุงโรมเมื่อ ค.ศ. 1907 ดร.มอนเตสซอรี ได้ประดิษฐ์วัสดุของเล่นต่าง ๆ ขึ้นเพื่อเน้นการเรียนรู้และสิ่งแวดล้อมของการเรียน โดยตั้ง "บ้านเด็ก" ขึ้นในย่านสลัมรอบกรุงโรมเพื่อช่วยเหลือให้การศึกษาแก่เด็กยากจน ดร.มอนเตสซอรีฝึกครูขึ้นมาเอง เพื่อส่งไปประจำโรงเรียนบ้านเด็กแต่ละแห่งพร้อมทั้งประดิษฐ์วัสดุช่วยสอนและวิธีการใช้ขึ้นด้วย ลักษณะเด่นของวิธีการสอนแบบมอนเตสซอรีคือจัดสิ่งแวดล้อมของห้องเรียนให้เหมือนบ้าน มีเครื่องใช้ เครื่องครัว เครื่องทำสวน ให้เด็กชายหญิงได้ฝึกฝนการใช้มือ ความถนัด และการดำเนินชีวิตประจำวัน เพื่อให้เด็กใหญ่เป็นผู้ที่ช่วยตนเองได้ แทนจะกล่าวได้ว่า ดร.มอนเตสซอรีเป็นคนแรกที่แนะนำวิธีจัด "ห้องเรียนแบบเปิด" ขึ้น หลักใหญ่ 3 ประการของมอนเตสซอรีคือ

1. ปรับงานโรงเรียนให้เหมาะกับงานของนักเรียนแต่ละคน
2. ให้เสรีภาพแก่นักเรียนโดยปราศจากการเผด็จการจากครู
3. ฝึกการใช้สัมผัสทุกส่วนของร่างกายเพื่อให้เด็กสามารถแยกและใช้การได้อย่างคล่องแคล่ว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้า เถกะวัง

การให้การศึกษาเด็กปฐมวัยก่อนมีระบบโรงเรียน

ก. วัดกับการศึกษาก่อนมีระบบโรงเรียน

การศึกษาของไทยตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนถึงสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ นับเป็นการศึกษาก่อนมีระบบโรงเรียน กล่าวคือยังไม่มีโรงเรียนสำหรับหนังสือโดยเฉพาะในวังหรือสุสาน ไม่มีอาคารกำหนดเวลาเรียนและไม่มีผลการศึกษา และรัฐไม่ได้จัดการศึกษาโดยตรง ทว่ามอบให้วัดเป็นผู้จัดการตามความสามารถและเหมาะสมของแต่ละวัดและมีพระสงฆ์เป็นครูผู้สอน การศึกษาของเด็กชายจะเริ่มต้นตั้งแต่อายุ 7-13 ขวบ พ่อแม่จะส่งไปอยู่วัดเพื่อเรียนหนังสือและวิชาต่าง ๆ ส่วนการศึกษาของเด็กผู้หญิงผู้ปกครองไม่นิยมให้เรียนหนังสือ ชอบให้อยู่บ้านหรือส่งไปเป็นเด็กรับใช้อยู่ในวังเจ้านายหรือนักบวชราชการ เพื่อฝึกอบธรรมการและเรียนวิชาการบ้านการเขียน

กล่าวได้ว่าคนสมัยก่อนมีระบบโรงเรียน วัดมีบทบาทสำคัญในการให้การอบรมสั่งสอนเด็ก โดยมีพระสงฆ์เป็นครูผู้สอนนักเรียนที่เข้ามาเรียนก็มี 3 ประเภท ได้แก่ ประเภทที่ 1 เด็กเขียนที่เป็นพระภิกษุ ประเภทที่ 2 เด็กเขียนที่เป็นสามเณร อายุตั้งแต่ 11 ขวบขึ้นไป ประเภทที่ 3 เด็กเขียนที่เป็นคหบดี เป็นนักเรียนชั้นมูลมีอายุตั้งแต่ 7-8 ขวบขึ้นไป ซึ่งมักส่งพ่อแม่มาฝากตัวเป็นศิษย์วัด เช่น ศาสนาโลกาเชนและคนอยู่ประจำวัด อีกพวกหนึ่งเป็นเด็กไปฝากสืบเรียน

วิธีสอนให้การท่องจำเป็นส่วนใหญ่ โดยครูเป็นผู้ต่อหนังสือให้ แล้วศิษย์จะเอาไปท่องจำหรือหัดเขียนเอง ตำราเรียนมีทั้งตำราเรียนธรรมดาสำหรับอ่าน เช่น ใต้หนังสือปฐม ก. กา ปฐมจินตคา เล่ม 1 ปฐมจินตคา เล่ม 2 และตำราเรียนวิชาอื่นหรือที่เรียกว่าตำราพิเศษ ตำราหมอดู ตำราหมอยา และเลขวิธีต่าง ๆ เป็นต้น

ข. การปฐมวัยศึกษากับการศึกษาก่อนมีระบบโรงเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้ 86606 วิชาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การให้การศึกษาปฐมวัยสมัยก่อนมีระบบโรงเรียนนั้น จัดแบ่งออกได้ตาม
 ประเภทของเด็กประเภทแรก ได้แก่ การให้การศึกษาปฐมวัยศึกษาสำหรับเจ้านาย เชื้อพระวงศ์
 ส่วนใหญ่จะจัดให้การศึกษาในพระบรมมหาราชวังโดยจ้างอาลักษณ์มาสอนหนังสือแก่เด็กอายุ
 ประมาณตั้งแต่ 3 ขวบขึ้นไป จนถึง 7 ขวบ การเรียนในระดับปฐมวัยยังเรียนรวมกันทั้ง
 เด็กหญิงและเด็ก ประเภทที่สอง การให้การศึกษาปฐมวัยสำหรับบุคคลที่มีฐานะดี พ่อแม่ก็จะ
 จ้างครูมาสอนหนังสือแก่เด็กที่บ้าน ประเภทที่ 3 การให้การศึกษาปฐมวัยแก่บุคคลธรรมดาที่
 พ่อแม่มีฐานะยากจน มีความจำเป็นต้องประกอบอาชีพและมีผู้ดูแลเด็ก ซึ่งพ่อแม่ไม่สามารถ
 อบรมเด็กให้เป็นคนดีได้ ก็จะนำเด็กไปฝากไว้ที่วัดเป็นลูกศิษย์วัด เพื่อให้เรียนหนังสือและ
 ถ้าเป็นเด็กที่ยิ่งเล็กมากพระสงฆ์ก็จะทำหน้าที่ดูแลเลี้ยงดูเรื่องการกิน การนอน ตลอดจน
 การอบรมสั่งสอนและให้การศึกษาด้วยตามลำดับ ดังเสฐียรโกเศสได้บรรยายถึงสภาพเด็ก
 ไทยดังนี้ เด็กผู้ชายลูกชาวบ้าน ถ้าไม่มีเหตุขัดข้องอย่างไร พ่อแม่ก็จะนำไปฝากเป็นลูก
 ศิษย์พระเพื่อจะได้มีโอกาสเล่าเรียนเขียนหนังสือ และศึกษาพระธรรมวินัยเบื้องต้นไปด้วย
 ใจตัวบางทีพ่อแม่ติดธุระเรื่องทำงานหากินก็นำบุตรชายไปฝากพระตั้งแต่เด็ก พระท่านก็เอา
 ใจใส่เลี้ยงดูให้ ถ้ายังเล็กอยู่ท่านก็ป้อนข้าวอาบน้ำทาขมิ้นให้... ส่วนการปฐมวัยศึกษา
 สำหรับเด็กหญิงนั้นโอกาสในการเรียนรู้หนังสือมีน้อยมาก นอกจากจะเป็นลูกผู้มีฐานะดีหรือ
 เจ้านาย เชื้อพระวงศ์ จึงจะได้รับการศึกษาระดับดังกล่าว

การปฐมวัยศึกษาศูนย์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

ก. โรงเรียนราชกุมารและโรงเรียนราชกุมารี พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้จัดตั้งโรงเรียนราชกุมารในปี ร.ศ. 111 (พ.ศ. 2435) และโรงเรียนราชกุมารีใน ร.ศ. 112 (พ.ศ. 2436) ขึ้นสำหรับเป็นสถานศึกษาของสมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ ที่ยังทรงพระเยาว์และมีแนวความคิดในการจัดที่มุ่งส่งเสริมให้มีการสร้างแรงจูงใจแก่เด็ก ฝึกวิชาชีพการสอนที่ทำให้เด็ก เรียนรู้ด้วยความสนุกสนานและสอนแบบเรียนบนเล่น สนับสนุนเด็กให้ลงมือทำกิจกรรมด้วยตนเอง

การจัดชั้นเรียนกำหนดให้ 3 ชั้น คือ ชั้นที่ 1 นับเป็นขั้นต้น ชั้นที่ 2 และชั้นที่ 3 สูงขึ้นเป็นลำดับ ชั้นที่ 1 เทียบได้กับชั้นมูล ตำราเรียนที่ใช้ในชั้นแรกหรือชั้นที่ 1 ใช้แบบเรียนเร็วเล่ม 1 เล่ม 2 และเล่ม 3 ตามลำดับ วิชาที่เรียนมีทั้งอ่าน เขียนและเลข

ข. การปฐมวัยศึกษาในรูปแบบของสถานเลี้ยงเด็กหรือโรงเรียนเด็ก

การปฐมวัยศึกษาของไทย ได้พัฒนาต่อมารูปแบบของสถานรับเลี้ยงเด็กหรือโรงเรียนเด็กในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยพระอัครชายาเธอ พระองค์เจ้าสายสวลีภิรมย์ กรมขุนสุทธาสินีนาฏ ในรัชกาลที่ 5 เป็นผู้ดำริก่อตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2433

โรงเรียนเด็ก ก่อตั้งขึ้นที่ตำบลสวนมะลิ ถนนบำรุงเมือง และเปิดเมื่อวันที่ 1 เมษายน 2433 และได้ขยายให้กว้างขวางเพื่อรับเด็กเพิ่มมากขึ้นในเวลาต่อมาปรากฏว่าโรงเรียนเลี้ยงเด็กแห่งแรกนี้ได้ดำเนินการมาเป็นอย่างดีมีอาคารหลายหลัง สำหรับเลี้ยงเด็กผู้หญิงและเด็กชาย มีโรงเลี้ยงอาหาร โรงครัว โรงพยาบาล มีบริเวณกว้างขวาง ร่มรื่นไปด้วยต้นไม้ดอกและไม้ผล มีสนามหญ้าให้เด็กวิ่งเล่น มีที่ให้เด็กทำสวนครัวและผักผ่อนหย่อนใจและเป็นสถานที่ที่ฝึกเด็กได้เป็นอย่างดี

ผู้อำนวยการโรงเรียนเด็กคนแรก คือ กรมหมื่นดำรงราชานุภาพได้ทรงวางระเบียบในการเลี้ยงดูเด็กไว้ดังนี้ คือ สำหรับเด็กทารกที่เพิ่งคลอด ให้พี่เลี้ยงนางนมคอยดูแลให้คว่ำ คลาน เดิน และพูดจาเมื่อเข้าใจภาษาจึงเริ่มเขียนอ่าน ตามลำดับ

ดังนั้นจะเห็นว่าการอบรมเลี้ยงดูเด็กของโรงเรียนเด็กของพระอัครชายาเธอในระยะแรกก็มุ่งสนองตอบความต้องการพื้นฐานของเด็กเป็นสำคัญในเรื่องอาหารการพักผ่อนและสุขภาพ แล้วจึงฝึกอบรมมารยาทและเขียนหนังสือเมื่อเด็กค่อยเจริญเติบโตขึ้น ในด้านการสอนก็มีครูอาจารย์มาอบรมสั่งสอนครบถ้วน การให้การศึกษาเป็นการจูงใจเด็กให้เกิดอยากเรียนรู้ด้วยการสอนเกี่ยวกับการเล่น การร้องรำทำเพลง มีของเล่น มีตุ๊กตาให้เด็กได้เล่นและส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กเป็นอย่างดี

อนึ่ง สถานเลี้ยงเด็กแห่งนี้ ได้รับการสนับสนุนและสมทบทุนทรัพย์จากเจ้านายผู้ใหญ่ และขุนนางในราชสำนักเป็นอย่างดี การสอนการอบรมสั่งสอนเด็กก็ได้รับการเอาใจใส่จากครูอย่างเต็มที่ จึงเป็นการประกันว่าเด็กเหล่านี้จะเติบโตขึ้นและมีฐานะดี มีตำแหน่งหน้าที่ในราชการในเวลาต่อมา

นับได้ว่าโรงเรียนเด็กของพระอัครชายาเธอ เป็นการริเริ่มงานปฐมศึกษาขึ้นเป็นครั้งแรกในรูปของสถานเลี้ยงเด็ก

การประถมศึกษาสมัยมีระบบโรงเรียน

ก. โครงการศึกษาชาติ พ.ศ. 2411 กับการศึกษาปฐมวัย

การศึกษาปฐมวัยสมัยมีระบบโรงเรียน เริ่มมีต้นแบบมีโครงการศึกษาชาติ พ.ศ. 2441 โครงการศึกษาลับมีคำกล่าวถึง "โรงเรียน มูลศึกษา" อันเป็นการศึกษาเบื้องต้นหรือเบื้องต้น ซึ่งเกี่ยวข้องกับการประถมศึกษา โรงเรียนมูลศึกษาแบ่งออกเป็น

1. โรงเรียนบูรพาภท อาจจัดเป็นโรงเรียนหรือเป็นสาขาของโรงเรียน ประถมได้ รับเด็กอายุไม่เกิน 7 ปี โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อฝึกเด็กให้มีความรู้ขั้นสูงเพื่อเข้าเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาต่อไป

- ๑. โรงเรียน ก. ช. น. โฉม
- ๒. โรงเรียนอนุบาล (KINDERGARTEN)

สำหรับโรงเรียน ก. ช. น. โฉม และกิจเดอกาเตเนน รับผู้เข้าเรียนมาจากกัดอายุและให้เรียน เขียน อ่าน คิดคำนวณ ตามวิธีเรียนอย่างเก่า ส่วนสถานที่เรียนก็จัดให้เรียนตามวัดบ้าง ตามบ้านบ้าง

อนึ่งการจัดชั้นมูลศึกษาในเวลานั้น นิยมฝากไว้ในโรงเรียนประถมศึกษาและเป็นการจัดเพื่อเตรียมเข้าเรียนชั้นประถมศึกษา ซึ่งจัดกันเองในอิหลักสูตร ไม่มีระเบียบการสอน

ข. โครงการศึกษาชาติ พ.ศ. 2445, พ.ศ. 2450, พ.ศ. 2452, พ.ศ. 2456 และ พ.ศ. 2485 กับการศึกษาปฐมวัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปได้ว่าการศึกษาระดับมัธยม เริ่มมีระบบโรงเรียนยัง เน้นการสอนหนังสือ เป็นสำคัญ

การประถมศึกษาสมัยก่อน เปลี่ยนแปลงการปกครอง

ก. แนวความคิดการจัดการศึกษาระดับมัธยม

การประถมศึกษาได้พัฒนาไปเรื่อยมาจัดในรูปแบบของชั้นมูลหรือโรงเรียนอนุศึกษา หรือชั้นเตรียมประถมศึกษาต่อมาการประถมศึกษาในสมัยก่อนการ เปลี่ยนแปลงการปกครองก็ได้พัฒนาขึ้นมาในรูปแบบของอนุบาล (Kindergarten) ตามแนวความคิดของเฟรเดอริคและมอนเตสซอรี ซึ่งได้นำเข้ามาในประเทศไทยตั้งแต่ปลายรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เนื่องจากพระองค์ได้เคยเสด็จประพาศทวีปยุโรปและโปรดเกล้าให้ผู้มีหน้าที่จัดการศึกษาไปศึกษาและดูงานต่างประเทศ และนอกจากนี้ในรัชสมัยของพระองค์ได้มีสัมพันธไมตรีกับต่างประเทศ และพวกมิชชันนารีได้เข้ามาเปิดบาทบาศศึกษาขึ้นในประเทศไทย

ข. การประถมศึกษาในรูปแบบของอนุบาล

การจัดการประถมศึกษาในรูปแบบของอนุบาลตามแนวคิดของเฟรเดอริคและมอนเตสซอรี ได้เข้าสู่ประเทศไทยและเริ่มจัดดำเนินการโดยโรงเรียนราษฎร์เป็นส่วนใหญ่ โรงเรียนราษฎร์ที่ได้เปิดแผนกอนุบาลขึ้นก็ได้แก่ โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย โรงเรียนราชินี และ โรงเรียนมาร์แตร์เดอี

โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัยหรือโรงเรียนวังหลังได้จัดตั้งขึ้นโดยศาสนทูตอเมริกัน ครั้งแรกได้จัดการศึกษาสำหรับเด็กชายและขยายต่อมาถึงการศึกษาสำหรับเด็กผู้หญิง หลายปีต่อมาโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัยจึงได้จัดตั้งแผนกอนุบาลขึ้นใน พ.ศ. 2454 นับเป็นโรงเรียนอนุบาล แห่งแรกที่เกิดขึ้นและดำเนินการโดยนางสาวโคลด์ (Miss Echa Sama Cold) จัดการสอนตามแนวของเฟรเดอริค โรงเรียนอนุบาลแห่งนี้มีครูไทยที่สำเร็จการอนุบาลศึกษา เป็นคนแรกจากประเทศสหรัฐอเมริกาและได้นำความรู้และแนวคิดมาปรับปรุง การจัดการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปรมวัยศึกษาให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ยิ่งขึ้น ทั้งในด้านวัสดุ ครุภัณฑ์ และการเรียน การสอน

โรงเรียนราชินี นับเป็นโรงเรียนแห่งที่ 2 ที่เปิดแผนกอนุบาลขึ้น เมื่อวันที่ 1 เมษายน 2466 และเป็นอนุบาลแห่งแรกที่ทำดำเนินการโดยคนไทย คือ ม.จ.หญิง พิจิตร จิราภา เทวกุล ซึ่งเป็นศิษย์ของมิสโคลด์ รับผิดชอบและเด็กหญิงอายุ 3-5 ขวบ และทำการสอนตามแนวของมอนเตสซอรีและเฟรเดอริค เดอเบลตามที่ได้ศึกษามาจากประเทศที่มุ่งสอนให้เด็กช่วยตัวเอง เช่น ล้างหน้า แปรงฟัน ไล่-ถอดกระดุมเสื้อ เอาใจใส่ ดูแลเรื่องอาหาร การพักผ่อน การออกกำลังกาย ฝึก การพินิจ วิชา และศิลปแบบไทย

โรงเรียนมาร์แตร์เดอี ได้เปิดรับนักเรียนอนุบาล ในปี พ.ศ. 2470 นับเป็นโรงเรียนแห่งที่ 3 ที่เปิดแผนกอนุบาล รับนักเรียนชาย-หญิง โดยใช้แนวการสอนตามแบบอย่างของประเทศอังกฤษ ซึ่งก็ได้แก่แบบเฟรเดอริค เดอเบล ทั้งนี้อาจจะ เป็นเพราะมาแมร์เทเรซา ชาวเบลเยียม ได้เคยเป็นครูสอน ๗ ประเทศอังกฤษ จึงได้นำเอาวิธีสอนตลอดจนระเบียบการจัดชั้นเรียนมาเป็นแนวการสอนของโรงเรียน

พระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ฉบับแรกกับการอนุบาลศึกษา

1. กาทหนดพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์

ในปลายรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว สมัยที่เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี เป็นเสนาบดีกระทรวงธรรมการ ได้มีโรงเรียนราษฎร์เพิ่มมากขึ้น ทั้งที่คนไทยเป็นเจ้าของและที่มีคนต่างด้าวเป็นเจ้าของ การจัดสอนวิชาไม่เป็นระเบียบแบบแผนเดียวกัน รัฐจึงได้ตราพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ฉบับแรกของไทยขึ้น เมื่อ พ.ศ. 2469 มีสาระสำคัญให้โรงเรียนราษฎร์ทุกโรงเรียนจดทะเบียนและจะต้องอยู่ในความดูแลของเจ้าหน้าที่กระทรวงศึกษาธิการ และปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนที่กระทรวงวางไว้ พระราชบัญญัตินี้เป็นหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่า การปฐมนิเทศศึกษาในรูปของอนุบาลได้เริ่มขึ้นแล้วในประเทศไทย ซึ่งได้กล่าวถึงโรงเรียนอนุบาลไว้ดังนี้

ลักษณะที่ 4 โรงเรียนอนุบาล

มาตราที่ 27 โรงเรียนอนุบาลเป็นโรงเรียนที่มุ่งประสงค์มุ่งเอาการศึกษาเลี้ยงดูเด็กอ่อน ๆ เป็นสำคัญและสอนให้เด็กรู้อ่าน รู้เขียน รู้นับ วิชาพลานในระหว่างเวลานั้นด้วยโรงเรียนเช่นนี้ ครูอนุบาลในโรงเรียนไม่ต้องมีประกาศนียบัตรก็ควรเป็นได้

ส่วนลักษณะของครูก็ระบุไว้ว่า ไม่ต้องมีประกาศนียบัตร เพียงสอนให้เด็กอ่านออกเขียนได้บ้าง

2. โรงเรียนอนุบาลแห่งแรกของรัฐ

ก. การเตรียมการจัดตั้งโรงเรียนอนุบาล

ดังที่ได้มีการสังเกตเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาปฐมวัยจึงได้เริ่มเตรียมการจัดตั้งโรงเรียนอนุบาลศึกษาขึ้นได้ตั้งคณะกรรมการจัดตั้งโรงเรียนอนุบาลของกระทรวงขึ้นในปี พ.ศ. 2480 ประกอบด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. นายภาค เทพหัสติน ๗ อายุชยา
2. ม.ล.มานิจ ชุ่มสาย
3. นางจางง เมืองแมน (นางพิมพ์ภาพิทเพท)

และในระหว่างปี พ.ศ. 2480-2482 กระทรวงธรรมการได้จัดส่งครูหลายท่านไปศึกษาและดูงานการอนุบาลในประเทศญี่ปุ่น เพื่อกลับมาจัดเตรียมการดำเนินงานโรงเรียนอนุบาลแลการศึกษาการอนุบาล

ข. การเปิดโรงเรียนอนุบาล

เมื่อกระทรวงธรรมการได้เตรียมการพร้อมทั้งในด้านบุคลากรและอื่นๆจึงได้เปิดโรงเรียนอนุบาลแห่งแรกของรัฐขึ้นในจังหวัดพระนคร ชื่อว่า โรงเรียนอนุบาลละอออุทิศ ซึ่งได้รับเงินบริจาคในกองมรดกของ น.ส. ละออ ลิมเซ่งใต้ สำหรับสร้างอาคารเรียน เปิดทำการสอนเมื่อวันที่ 2 กันยายน 2483

ในเรื่องการอนุบาลศึกษานี้ บุคคลที่มีความสำคัญในโครงการและเป็นผู้บุกเบิกการอนุบาลศึกษาของไทยได้แก่ ม.ล. มานิจ ชุ่มสาย ท่านสำเร็จการศึกษาปริญญาตรีและปริญญาโททางการศึกษาจากประเทศอังกฤษ และเป็นผู้ที่มีความสนใจและเชี่ยวชาญในเรื่องเด็กเล็กและการประถมศึกษาเป็นผู้วางโครงการก่อสร้างอาคารเรียนโรงเรียนอนุบาลละอออุทิศ ให้การสนับสนุน และเผยแพร่เครื่องมือ การสอนของมอนเตสซอร์รี่ ตลอดจนสนับสนุนให้มีการผลิตสื่อการสอนอนุบาล เพื่อช่วยให้การอนุบาลศึกษาดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โรงเรียนอนุบาลละอออุทิศ ที่จัดตั้งขึ้นในระยะแรกขึ้น มีวัตถุประสงค์เพื่อทดลองจัดการอนุบาลศึกษาและ เพื่อทดสอบความสนใจ ความเข้าใจของประชาชนในเรื่องการอนุบาลศึกษา

ค. ความมุ่งหมายและวิธีการสอน

การปฐมวัยศึกษาในระยะนี้มุ่งเตรียมเด็กให้พร้อมทั้งสภาพร่างกายและจิตใจ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับภาริงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และส่งเสริมพัฒนาการของเด็กทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา เน้นการฝึกให้เด็ก คิดตัดสินใจได้ด้วยตัวเองตั้งแต่เยาว์วัย การเรียนการสอน ก็คำนึงถึงตัวเด็กเป็นสำคัญ การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ส่งเสริมเด็กให้เป็นผู้เรียนที่คล่องแคล่วว่องไว เลือกและลงมือ ปฏิบัติกิจกรรมอย่างอิสระ มีครูเป็นเพียงผู้ชี้แนะ และคอยดูแลช่วยเหลือ จัดสิ่งแวดล้อม บรรยากาศ ที่เอื้ออำนวยให้เด็กได้พัฒนาอย่างราบรื่น เป็นขั้นตอน และพัฒนาอย่างเต็มที่ ถึงขีดสูงสุด

3. การขยายโรงเรียนปฐมวัยศึกษา

คือโรงเรียนละอออุทิศ ได้รับความสนใจจากประชาชนเป็นอย่างดี และได้พากันส่งบุตรหลานมาเข้าโรงเรียน ประกอบกับทางกระทรวงก็มีนโยบายที่จะขยายและเปิดโรงเรียนอนุบาลให้กว้างขวางขึ้นโดยเฉพาะในส่วนภูมิภาค แต่ยังมีขาดบุคลากรที่จะสอนในโรงเรียนที่จะเปิดใหม่ ดังนั้นกระทรวงจึงได้เปิดโรงเรียนฝึกหัดครูอนุบาลขึ้น เพื่อผลิตครูอนุบาล และต่อมาเมื่อมีความพร้อมทางด้านบุคลากรและอื่น ๆ กระทรวงธรรมการจึงได้เปิดโรงเรียนอนุบาลแห่งแรกขึ้นในส่วนภูมิภาคคือโรงเรียนอนุบาลนครราชสีมา เมื่อ พ.ศ. 2485 และในปี พ.ศ. 2488 เปิดที่จังหวัดชลบุรี ตาม พระนครศรีอยุธยา ราชบุรี สมุทร สงขลา พิษณุโลก อุดรธานี รวม 8 โรงเรียน การขยายโรงเรียนอนุบาลได้ทำติดต่อกันมาจนถึง พ.ศ. 2484 กระทรวงขยายโรงเรียนอนุบาลได้รวมทั้งสิ้น 21 โรงเรียน ต่อมาเมื่อมีกรมสามัญศึกษา จึงได้กำหนดให้มีแผนการอนุบาลศึกษาที่ สังกัดกองการศึกษาพิเศษ กิจการโรงเรียนอนุบาลทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคทุกแห่ง รวม 21 โรงเรียน ซึ่งสังกัดกองฝึกหัดครูกรมวิสามัญศึกษา จึงโอนมาสังกัดแผนกการอนุบาลศึกษา กองการศึกษาพิเศษกรมสามัญศึกษา เว้นแต่โรงเรียนอนุบาลละอออุทิศ ซึ่งกองโรงเรียนฝึกหัดครูของสงวนไว้ เพื่อใช้เป็นโรงเรียนสาธิตของโรงเรียนฝึกหัดครูอนุบาล

กระทรวงยังคงขยายการเปิดโรงเรียนอนุบาลเรื่อยมา และสามารถเปิดโรงเรียนอนุบาลขึ้นได้ทั่วทุกจังหวัดในปี พ.ศ. 2511 และตั้งแต่ปี พ.ศ. 2479 เป็นต้นมา รัฐบาลมีนโยบายสนับสนุนให้เอกชนช่วยจัดการศึกษาปฐมวัย เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐและรัฐบาลก็ให้การช่วยเหลืออุดหนุนทางด้านการเงิน และยังช่วยผลิตครูและอบรมครูแก่โรงเรียนอนุบาลเอกชนด้วย

ด้านหลักสูตรและการสอน ยึดแบบอย่างของโรงเรียนละอออุทิศ ต่อมามีการปรับปรุงหลักสูตรใหม่ในปี พ.ศ. 2496 โดยมีสาระสำคัญคือลดเนื้อหาวิชาต่าง ๆ และเพิ่มกิจกรรมการเรียนการสอนให้มากขึ้นกว่าเดิม บทเรียนจะเป็นไปในรูปร้องเพลง จังหวะ นิทานแต่ในทางปฏิบัติจริงโรงเรียนอนุบาลส่วนใหญ่ก็ยังคงเน้นการสอนหนังสือเช่นกัน

ปัจจุบัน การจัดการศึกษาปฐมวัย ทั้งในส่วนรัฐและเอกชน ปรากฏว่าจากสถิติการศึกษานในปี พ.ศ. 2521 ของกระทรวงศึกษาธิการมีโรงเรียนที่จัดการศึกษาปฐมวัยถึง 4230 โรงเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การอนุบาลศึกษาหลัง เปลี่ยนแปลงการปกครอง

งานแผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2479 กำหนด "มูลศึกษา" เป็นการศึกษาสำหรับเด็กอายุต่ำกว่าเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับและเป็นการศึกษาเบื้องต้น มีลักษณะคล้ายคลึงกับโครงการการศึกษาสำหรับชาติ พ.ศ. 2494 โดยรวมแนวความคิดเรื่องอนุบาลศึกษา หรือที่เรียกว่ามูลศึกษาซึ่งเดิมแบ่งเป็นโรงเรียนบูรพบท โรงเรียน ก ข นโม และกินเดอคาเตน เข้าไว้ด้วยกันและ เปลี่ยนจากมูลศึกษาเป็นอนุบาลศึกษาในแผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2494 และกำหนดอายุของเด็กต่ำกว่า 8 ขวบลงมา หรือในระหว่างอายุ 3-7 ปีเข้าเรียนในชั้นมูลศึกษา

ดังนั้นจะเห็นว่าชั้นมูลศึกษาหรือการศึกษาไว้ก่อนเกณฑ์บังคับเรียนนั้น ยังไม่ได้กำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อเตรียมความพร้อมแก่เด็ก หากแต่มุ่งเตรียมให้เด็กอ่านออก เขียนได้ เป็นสำคัญ

ส่วนอายุเด็กนั้น กำหนดอายุนักเรียนที่จะเข้าเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ไว้ว่าอย่างเข้าปีที่ 8 ดังนั้นเด็กชั้นมูลศึกษามีอายุต่ำกว่า 8 ขวบลงมาหรือในระหว่างอายุ 3-7 ปี

การประถมศึกษา พ.ศ. 2501-2521

ก. แผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2503

มีส่วนสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการประถมศึกษา ดังได้ระบุสาระสำคัญดังนี้

1. การอนุบาลศึกษา เป็นระดับหนึ่งของการศึกษา ก่อนการศึกษาภาคบังคับ อาจจัดเป็นอนุบาลที่มี 2 ชั้น หรือ 3 ชั้น หรือชั้นเด็กเล็กในโรงเรียนประถมศึกษา
2. การอบรมเบื้องต้น เพื่อให้กุลบุตร กุลธิดาพร้อมที่จะรับการศึกษาในระดับประถมศึกษา

3. อายุ กำหนดอายุเด็กปฐมวัยระหว่าง 3-6 ปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข. แผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2520

ในปี พ.ศ. 2520 ได้มีการเปลี่ยนแปลงแผนการศึกษาชาติใหม่ และมีสาระสำคัญที่เกี่ยวกับการปฐมวัยศึกษา ดังนี้

1. การศึกษาก่อนประถมศึกษาเป็นการศึกษาระดับหนึ่ง
2. รัฐพึงเร่งรัดและสนับสนุนการอบรมเลี้ยงดูเด็กในวัยก่อนประถมศึกษา รัฐจะสนับสนุนให้ท้องถิ่นและภาคเอกชนจัดให้มาก รัฐจะจัดเป็นตัวอย่างและเพื่อการค้นคว้าวิจัยเท่านั้น
3. การศึกษาก่อนประถมศึกษา เป็นการศึกษาก่อนอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนการศึกษาภาคบังคับ เพื่อเตรียมเด็กให้มีความพร้อมทุกด้านพอที่จะรับการศึกษาต่อไป
4. การจัดการศึกษาก่อนประถมศึกษา อาจจัดเป็นการศึกษาในระบบโรงเรียน หรือการศึกษานอกโรงเรียน โดยอาจจัดเป็นสถานรับเลี้ยงเด็กหรือศูนย์เด็กปฐมวัย หรืออาจจัดเป็นชั้นเด็กเล็กหรือโรงเรียนอนุบาล

เพราะฉะนั้น จะเห็นว่าการศึกษาปฐมวัยตั้งแต่ พ.ศ. 2501-2520 รัฐเน้นความสำคัญของการศึกษาระดับนี้มากขึ้น และให้ความสำคัญในการจัดรูปแบบต่าง ๆ ได้ ทั้งนี้เพื่อให้มีการบริการเด็กในลักษณะหรือรูปแบบต่าง ๆ ให้มากขึ้น และปรากฏว่าหน่วยงานรัฐบาลและ เอกชนก็ได้ให้ความสนใจและช่วยกันจัดการศึกษาปฐมวัย เพื่อช่วยเหลือเด็กมากขึ้น เช่น กรมการพัฒนาชุมชน กรมอนามัย กรมการศาสนา กรมการฝึกหัดครู ทบวงมหาวิทยาลัย กรมประชาสงเคราะห์ มูลนิธิโรสละ เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นโยบายเกี่ยวกับการศึกษาของอนุบาลในปัจจุบัน

ลักษณะการศึกษาในระดับอนุบาลในปัจจุบัน จะมีการนำเอาจิตวิทยาของเด็ก เป็นตัวกำหนดในลักษณะเด็กวัยนี้ พฤติกรรมของเด็กจะเน้นการเล่นเป็นหลัก ดังนั้นจากการวิเคราะห์ในด้านการศึกษาระดับอนุบาลจึงสรุปได้ว่าในระดับนี้ควรมีสื่อที่จะมาเป็นตัวช่วยในการเรียน ผูกทักษะของเด็ก สื่อที่ใช้คืออุปกรณ์ในด้านการเล่นต่าง ๆ ที่จะทำให้อุบัติการณ์การเรียนรู้ ผูกทักษะขึ้นมาั่นเอง

ซึ่งโรงเรียนอนุบาลที่เกิดขึ้นใหม่ ๆ ในช่วงนี้ได้รับการพัฒนาการเรียนการสอนของตัวเองโดยเพิ่มกิจกรรมหลายหลายเข้าไปเสริมตามที่เห็นสมควรและตามวิธีการจากต่างประเทศ ซึ่งเป็นผู้นำด้านการวางแผนบูรณาการที่ประสบผลสำเร็จมาแล้ว เช่น เยอรมัน และอังกฤษ เป็นต้น โดยปรับปรุงวิธีการและสื่อการสอน การเรียน การเล่น วัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัยจัดหาเข้ามาให้เด็กได้ใช้ได้สัมผัส รับรู้ถึงวิทยาการของโลกในปัจจุบัน ตัวอย่าง เช่น การจัดสอนเสริมบัลเล่ย์ เพื่อฝึกทักษะการทรงตัวความสง่างามของสรีระ เพื่อผลของเด็กในอนาคต การสอนออแกน การสอนคอมพิวเตอร์ เพื่อพัฒนาการการใช้มือและการรับรู้ทางวิทยาการและสร้างความเพลิดเพลินด้วย การสอนภาษาซึ่งเดิมเป็นจุดที่ไม่น่าได้บังคับให้มีการสอนในระดับอนุบาล แต่ผู้ประกอบการเล็งเห็นตามสาคัญจึงสอดแทรกเสริมภาษาเข้าไปทางการเล่นเพื่อพัฒนาความพร้อมนั่นเอง

แนวการจัดอนุบาลศึกษา

อนุบาลศึกษามีความมุ่งหมายที่จะฝึกอบรบปลูกฝังนิสัยที่ดีให้กับเด็กก่อนระดับประถมศึกษาให้พร้อมที่จะรับการศึกษาในขั้นสูงต่อไป กระทรวงศึกษาธิการได้เล็งเห็นความสำคัญของการศึกษาระดับนี้ จึงได้จัดทำแนวการจัดประสบการณ์ระดับอนุบาลขึ้นตั้งแต่ พ.ศ. 2483 แนวการจัดประสบการณ์นี้ได้มีการปรับปรุงแก้ไขเมื่อ พ.ศ. 2496 และ พ.ศ. 2503 ต่อมาสถานการณ์ด้านเศรษฐกิจและสังคมเปลี่ยนแปลงไป แม้บ้านส่วนใหญ่ออกทำงานนอกบ้าน จำเป็นต้องอาศัยสถานเลี้ยงเด็กและโรงเรียนอนุบาลช่วยดูแลเลี้ยงเด็กก่อนระดับประถมศึกษามากขึ้น จึงมีผู้จัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็กและโรงเรียนอนุบาลขึ้นเป็นจำนวนมาก กระทรวงศึกษาธิการจึงได้รับปรุงแนวการจัดประสบการณ์ระดับอนุบาลอีกครั้งหนึ่งเมื่อปี พ.ศ. 2518 ให้เหมาะกับกาลสมัยและความต้องการของสังคม เพื่อให้ผู้ที่จัดการศึกษาในระดับอนุบาลศึกษาได้ถือเป็นแนวปฏิบัติ ต่อมากระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้หลักสูตรชั้นประถมศึกษา พ.ศ. 2521 จึงเห็นสมควรได้รับปรุงแนวการจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับหลักสูตรชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติสำหรับโรงเรียนอนุบาลดังต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โครงการปรับเปลี่ยน

โรงเรียนอนุบาลศรีศรี

1. การแก้ปัญหาหนี้ วงศ์ระว่ายนี้มา โดยการจัดสร้างที่อาบน้ำเป็นแบบฝักบัว กลางแจ้งริมสระ เพื่อลดขั้นตอนความไม่สะดวกอันอาจเกิดขึ้นจากการเดินไปเดินมาของ เด็กเพื่อเบสิ่นสระและอาบน้ำ
2. ห้องเรียนที่ขึ้นที่จำกัดการใช้เฟอร์นิเจอร์ที่สามารถเก็บเข้าที่ได้อัน เพื่อ เปิดใช้พื้นที่นั้น ๆ ทำกิจกรรมอื่น
3. การจัดพื้นที่ของอเนกประสงค์
4. การดูแลรักษาความปลอดภัย โดยการจัดวางกันตามจุดต่าง ๆ เนื่องจาก เป็นอาคารสูงเช่นกัน

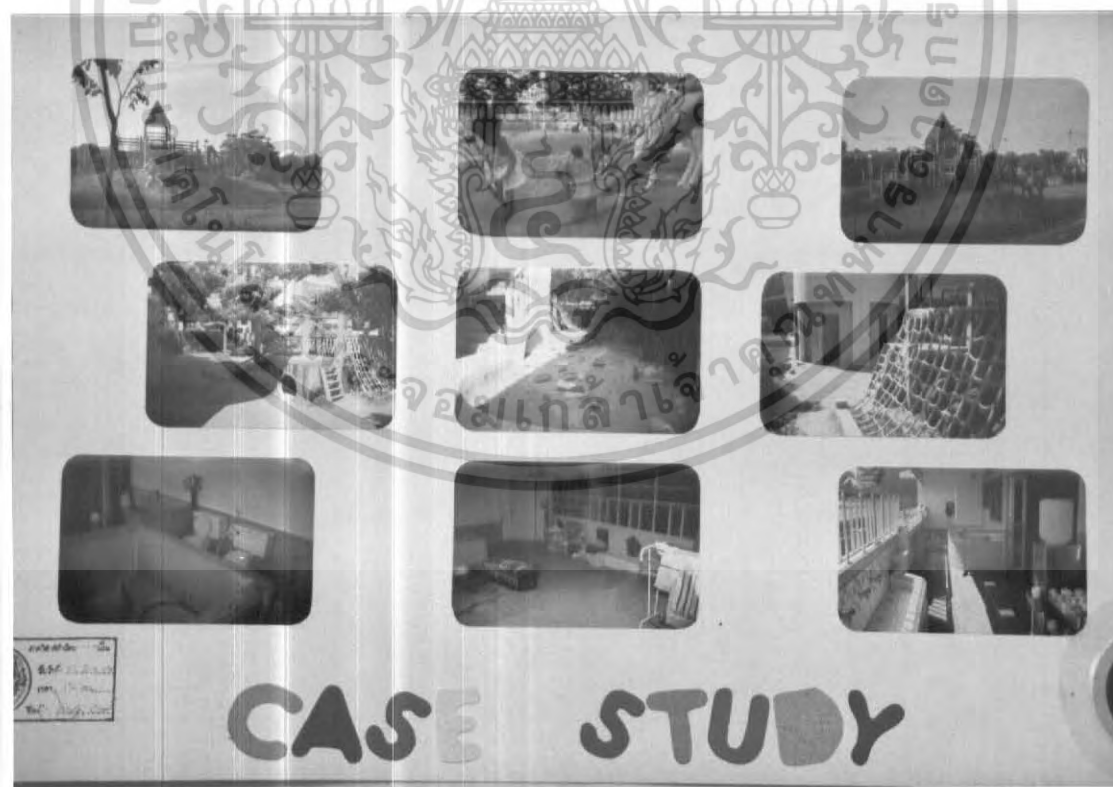
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โรงเรียนอนุบาลรักลูก

1. การจัดการรับส่งเด็กที่มีประสิทธิภาพ และการจัดวางตำแหน่งต่าง ๆ ในการดูแล โดยการใช้ระบบกระจายเสียงเพื่อตามตัวเด็กเมื่อมีใญ่ปกครองมารับ
2. การใช้พื้นที่บริเวณโรงอาหารเป็นจุดทำกิจกรรมระหว่างพักรอ
3. การจัดรั้วกันตามจุดต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมกลมกลืน โดยการปลูกต้นไม้ทำให้อุณหภูมิร่มรื่นไว้ร่วมกันอยู่
4. สนามเด็กเล่นมีรูปแบบของสนามเด็กเล่นซึ่งประยุกต์จากแบบของเยอรมันและอังกฤษ ซึ่งตรงกับแนวความคิดของเจ้าของกิจการโรงเรียนอนุบาลจากรุเวศอยู่แล้ว
5. การวางเฟอร์นิเจอร์ภายในห้องเรียน ตู้เก็บของเล่น และตู้เก็บอุปกรณ์ต่าง ๆ
6. ห้องน้ำ ที่ล้างหน้า อ่างล้างมือ ที่เหมาะสมกับการใช้งานของเด็ก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติความเป็นมาของโรงเรียนอนุบาลจตุรเวช

โครงการโรงเรียนอนุบาลจตุรเวช ซึ่งอยู่ภายในหมู่บ้านชานชื่นพาร์ควิลล์ เป็นโครงการที่จัดตั้งขึ้นตามเทศบัญญัติของการสร้างหมู่บ้าน และยังสนองความต้องการสถานศึกษาในระดับอนุบาลภายในหมู่บ้าน โดยมีหมู่บ้านกสิวิมลส์เป็นโครงการต่อเนื่องกัน (พื้นที่โครงการติดกันโดยมีถนนสายหลักเชื่อม) ให้รวมเป็นหมู่บ้านขนาดใหญ่หนึ่งภาค ตัวโครงการตั้งอยู่ใจกลางหมู่บ้านริมทะเลสาบ ถ้ำเข็กทางถนนสายบางบัวทอง-สุพรรณบุรี ประมาณ 500 เมตร ถ้ำเข็กทางถนนพหลโยธินสาย 2 ผ่านหมู่บ้านกสิวิมลส์ประมาณ 1,200 เมตร ในหมู่บ้านกสิวิมลส์ได้มีการเวนพื้นที่สำหรับสร้างโรงเรียนอนุบาลไว้ แต่ไม่มีผู้ประกอบการมาลงทุนจึงทำให้พื้นที่สีเขียวอยู่ในหมู่บ้านกสิวิมลส์มีประชากรประมาณ 504 ครัวเรือน และหมู่บ้านชานชื่นพาร์ควิลล์มีประชากรประมาณ 739 ครัวเรือน รวมประมาณ 1,243 ครัวเรือน และประกอบด้วยเป็นบริเวณซึ่งกำลังขยายตัวขึ้นเบื้องต้นของเมืองหลวง ทำให้โรงเรียนอนุบาลแห่งนี้มีความจำเป็นมาก เพื่อความสะดวกของผู้ปกครองในการดูแลรับส่ง และการได้รับความปลอดภัยของบุตรหลานโดยไม่ต้องเดินทางไกล ๆ เข้าไปในตัวเมือง และยังส่งผลต่อสุขภาพจิตที่ดีของ เด็กในวัยที่จะได้ไม่ต้องพจญกับมลภาวะต่าง ๆ ในเขตเมืองอีกด้วย

ที่ตั้งของโครงการอนุบาลแห่งนี้อยู่ภายในบริเวณหมู่บ้านชานชื่นพาร์ควิลล์ ซึ่งมีถนนปิ่นเกล้า-นครชัยศรี ตรงกิโลเมตรที่ ๑.5 อยู่ติดริมทะเลสาบของหมู่บ้านโดยโครงการนี้จะเริ่มก่อสร้างภายในปี 2533 และจะแล้วเสร็จสมบูรณ์ภายในประมาณปลายปี 2534 นี้ ตัวโครงการตั้งอยู่บนเนื้อที่ประมาณ 4,500 ตารางเมตร

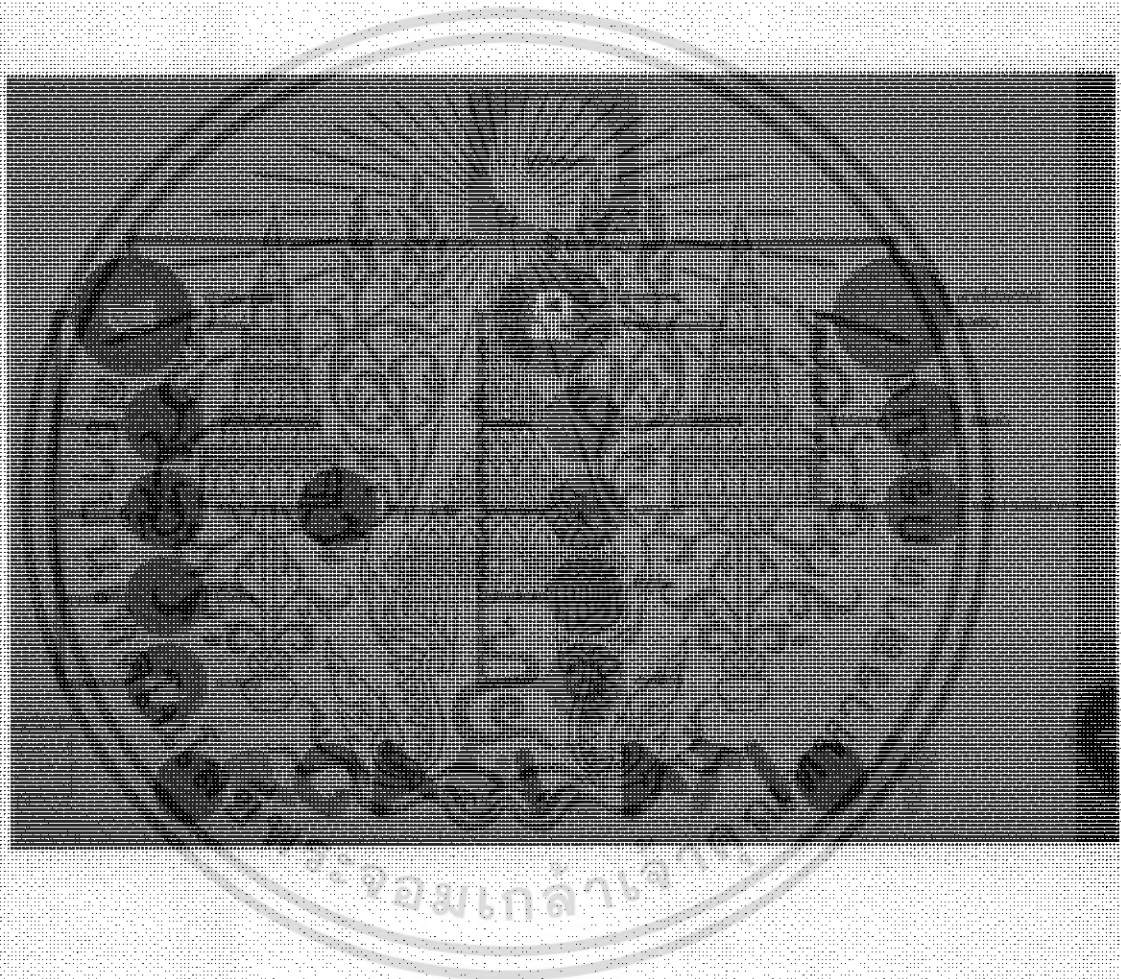
ผู้ประกอบการ คือ นางจารุวดี กุศลสาร ซึ่งมีประสบการณ์ในการบริหารงานโรงเรียนอนุบาลเสสสะเวชและโรงเรียนเสสสะเวชวิทยา มีความต้องการที่จะทำโรงเรียนที่ได้รับการออกแบบ โดยปรับปรุงชื่อเสียงและชื่อเสียงที่ต้องการเข้าไปเพื่อให้เป็นโรงเรียนอนุบาลที่สมบูรณ์และมีความพร้อมมากที่สุด โดยจะทำการสอนในระดับชั้นอนุบาล โดยแบ่งเป็นอนุบาล 1, อนุบาล 2 และอนุบาล 3 รับนักเรียนเข้าศึกษาได้ประมาณ 270 คนต่อ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคการศึกษา ภายในโครงการประกอบไปด้วยห้องฝ่ายบริหาร ห้องเรียน ห้องเรียนเสริมต่าง ๆ เช่น ห้องสอนดนตรี ห้องอเนกประสงค์ (กิจกรรมเข้าจังหวะ, บิลเลียด) ห้องนิทรรศการแสดงผล ระบายสี และสนามเด็กเล่น และในอนาคตทางผู้บริหารก็มีโครงการขยายอาคารเรียนเพิ่มเติมจากเดิมในส่วนที่เป็นพื้นที่ว่าง เพื่อสนองต่อความต้องการในอนาคต อีกทั้งยังมีโครงการจะรับเด็กในชั้นบริหารการกวดวย (ช่วงอายุต่ำกว่า 3 ปี)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้ทรงคุณวุฒิ

จำนวนคนงานและเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ ดังแสดงรายละเอียดดังนี้

เจ้าของและผู้ช่วยการ	1 คน
ครูอาท	1 "
หัวหน้าฝ่ายธุรการ	1 "
หัวหน้าฝ่ายวิชาการ	1 "
หัวหน้าฝ่ายโขนนาฏการ	1 "
อาคารนิเทศศิลป์	1 "
อาคารนิเทศศิลป์สื่อ	1 "
ช่างเขียน	1 "
ช่างภาพ	1 "
เจ้าหน้าที่ธุรการ	1 "
แม่ครัว	4 "
พนักงานห้องเครื่อง	1 "
ภารโรง	4 "
คนขับรถ	2 "

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หลักสูตรแนวการสอน

หลักการทั่วไป

การอบรมเด็กอนุบาลคือการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก เพื่อให้พร้อมที่จะดำเนินชีวิตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในภายหน้า จึงควรได้รับการอบรมในด้านนี้ต่อไป

1. ด้านร่างกาย ส่งเสริมความเจริญเติบโต ความแข็งแรงของร่างกาย ปลูกฝังนิสัยทางสุขภาพอนามัย ฝึกกิจนิสัยและสุนทรีย์ที่ดี เช่น รู้จักรักษาความสะอาด เลือกรับประทานอาหารที่เป็นประโยชน์ และเป็นเวลา ตลอดจนการใช้ห้องน้ำ ห้องส้วมได้ถูกต้อง ฝึกให้เล่นและออกกำลังกายบริหารกล้ามเนื้อส่วนต่าง ๆ ทั้งรู้จักการพักผ่อนหย่อนใจที่ถูกต้อง
2. ด้านจิตใจ-อารมณ์ ส่งเสริมทางด้านสุขภาพจิต เช่น ปลูกฝังให้รู้จักควบคุมอารมณ์ มีจิตใจสว่างรื่นแจ่มใส ซื่อสัตย์ต่อความประพฤติและสิ่งสวยงาม ฝึกให้มีความเมตตา กรุณา เชื่อฟัง เชื่อใจ เชื่อมั่น มีสัมมาคารวะ กตัญญูต่อบุคคลที่เคารพ เชื่อฟังผู้ใหญ่ ประหยัด ขยันหมั่นเพียร อดทน มีระเบียบวินัย และเชื่อถือในคำสั่งสอนของศาสนา
3. ด้านสังคม ส่งเสริมการพัฒนานิสัย เช่น ปลูกฝังให้เด็กรู้จักเคารพตนเอง ปฏิบัติตนต่อหมู่คณะ กล้าพูด กล้าแสดงออกด้วยตนเองในทางที่ถูกต้องตามแบบธรรมเนียมประเพณี รู้จักเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น เคารพสิทธิและหน้าที่ ตลอดจนการรับผิดชอบ ฝึกให้เป็นผู้รู้จักการรับ การให้ พร้อมทั้งจะปรับตัวเข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ดี
4. สติปัญญา ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา เช่น ฝึกให้รู้จักหาเหตุผลให้เกิดความเข้าใจและรู้จักตัดสินใจด้วยตนเอง สนใจต่อสิ่งต่าง ๆ รอบตัว มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ฝึกให้เป็นคนช่างไหว วิชาการเรียนรู้ รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และมีประสบการณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวทางการจัดประสบการณ์ในชั้นอนุบาลปีที่ 1, 2 และ 3 แบ่งออกเป็น

4. หมวด คือ

1. เตรียมสร้างเสริมทักษะภาษาไทย โดยมีจุดประสงค์ทั่วไป
  - เพื่อเตรียมและส่งเสริมความพร้อมในการเรียนภาษาไทย
2. เตรียมสร้างเสริมทักษะคณิตศาสตร์ โดยมีจุดประสงค์ทั่วไป
  - เพื่อเตรียมและส่งเสริมความพร้อมในการเรียนคณิตศาสตร์
  - เพื่อฝึกการสังเกต มีความละเอียดถี่ถ้วน รู้สึกเปรียบเทียบและคิดหาเหตุผล
  - เพื่อให้รู้จักนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน
3. เตรียมสร้างเสริมประสบการณ์ โดยมีจุดประสงค์ทั่วไป
  - เพื่อปลูกฝังและอบรมให้มีสังคมนิสัยที่ดี สามารถอยู่เล่นและร่วมทำงานกับผู้อื่นได้
  - เพื่อให้รู้จักสิทธิหน้าที่ของตน ไม่ล่วงล้ำสิทธิของผู้อื่น ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
  - เพื่อให้มีนิสัยอยากรู้อยากเห็น ช่างสังเกต มีเหตุผล ศึกษาหาความจริงเกี่ยวกับธรรมชาติด้วยตนเอง
4. เตรียมสร้างเสริมลักษณะนิสัย โดยมีจุดประสงค์ทั่วไป
  - เพื่อฝึกประสาทสัมผัส
  - เพื่อส่งเสริมให้รู้จักแสดงออกตามความถนัดของตนเอง
  - เพื่อพัฒนาการทรงร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา
  - เพื่อฝึกให้เป็นคนมีระเบียบ ประณีต และช่างสังเกต
  - เพื่อให้เกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน และใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายละเอียดและจุดประสงค์ของการจัดประสบการณ์แต่ละชั้น

แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลปีที่ 1-2 พ.ศ. 2522 ของกรมวิชาการ
กระทรวงศึกษาธิการ มีดังต่อไปนี้

1. เตรียมสร้างเสริมทักษะภาษาไทย

ชั้นอนุบาลปีที่ 1

จุดประสงค์ทั่วไป เพื่อเตรียมและส่งเสริมความพร้อมในการเรียนภาษาไทย

จุดประสงค์ เมื่อเด็กจบชั้นอนุบาลปีที่ 1 แล้ว เด็กควรมีความสามารถดัง
ต่อไปนี้

1. ฟังคำพูด คำสั่ง เข้าใจ และปฏิบัติตามได้ถูกต้อง
2. ใช้คำพูดสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจได้
3. ไม่รบกวนที่ดีในการพูด การฟัง
4. เด็กเคลื่อนไหวร่างกายจากซ้ายไปขวา และแยกสิ่งของที่แตกต่างกันได้
5. บังคับประสาธมือ หู ตา ให้สัมพันธ์กันได้

ชั้นอนุบาลปีที่ 2

จุดประสงค์ทั่วไป เพื่อเตรียมและส่งเสริมความพร้อมในการเรียนภาษาไทย

จุดประสงค์ เมื่อเด็กจบชั้นอนุบาลปีที่ 2 แล้ว เด็กควรมีความสามารถดัง
ต่อไปนี้

1. ฟังเรื่องราวได้เข้าใจ และสามารถถ่ายทอดให้ผู้อื่นได้
2. เล่าเรื่องราวจากประสบการณ์ของเด็กเองได้
3. พูดได้ชัดเจนและใช้ภาษาที่สุภาพได้
4. เด็กมีความพร้อมที่จะอ่าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. จับดินสอ เขียนเส้นหรือรูปภาพได้
2. เตรียมสร้างเสริมทักษะคณิตศาสตร์

ชั้นอนุบาลปีที่ 1

จุดประสงค์ทั่วไป

1. เพื่อเตรียมและส่งเสริมความพร้อมในการเรียนคณิตศาสตร์
2. เพื่อฝึกการสังเกต รู้จักคิดหาเหตุผล รู้จักเปรียบเทียบ และมีความละเอียดถี่ถ้วน
3. เพื่อให้รู้จักนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

จุดประสงค์ เมื่อเด็กจบชั้นอนุบาลปีที่ 1 เด็กควรมีพฤติกรรมดังนี้

1. เปรียบเทียบและบอกความแตกต่างของสิ่งของที่อยู่วง ๆ ตัวได้
2. นับเรียงลำดับ 1-20 ได้
3. นับสิ่งของจำนวน 1-5 โดยรู้ค่าและเข้าใจความหมายได้

ชั้นอนุบาลปีที่ 2

จุดประสงค์ทั่วไป

1. เพื่อเตรียมและส่งเสริมความพร้อมในการเรียนคณิตศาสตร์
2. เพื่อฝึกการสังเกต รู้จักคิดหาเหตุผล รู้จักเปรียบเทียบและมีความละเอียดถี่ถ้วน
3. เพื่อให้รู้จักนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

จุดประสงค์ เมื่อเด็กจบชั้นอนุบาลปีที่ 2 แล้ว ควรมีพฤติกรรมดังนี้

1. เปรียบเทียบและเรียกชื่อรูปทรงต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง
2. บอกความแตกต่างของสิ่งของมากกว่า 2 สิ่งในเรื่องขนาด จำนวน ระยะ น้ำหนัก และ สูง ต่ำ ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. นับ 1-10 ได้ โดยรู้ค่าและความหมาย
4. จัดของเป็นหมวดหมู่และแยกเป็นหมู่ย่อย โดยการเพิ่มหรือลดลงในจำนวน 1-10 ได้
5. บอกความหมายของมีและไม่มีได้
6. นับเรียงลำดับได้ 1-30

3. เตรียมสร้างเสริมประสบการณ์

ชั้นอนุบาลปีที่ 1

จุดประสงค์ทั่วไป

1. เพื่อให้ร่างกายแข็งแรง มีสุขนิสัยที่ดีในการรับประทานอาหาร การพักผ่อน การขับถ่าย และการรักษาความสะอาด
2. เพื่อให้รู้จักช่วยตัวเองและผู้อื่นให้ปลอดภัย และพ้นจากโรคภัยไข้เจ็บ
3. เพื่อปลูกฝังและอบรมให้มีนิสัยที่ดี สามารถอยู่ เล่น และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
4. เพื่อปลูกฝังให้มีนิสัยที่ดี อริยาบถดี จิตใจกล้า แข็งแรง อยู่บนขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงามของไทย
5. เพื่อให้รู้จักสิทธิหน้าที่ของตน ไม่ล่วงล้ำสิทธิของผู้อื่น ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
6. เพื่อให้มีนิสัยอยากรู้อยากเห็น ช่างสังเกต มีเหตุผล ศึกษาหาความจริงเกี่ยวกับธรรมชาติด้วยตนเอง
7. เพื่อให้รู้จักคุณค่า มองเห็นความสวยงาม รักและชื่นชมธรรมชาติไม่ทำลายธรรมชาติ สิ่งที่สวยงาม ตลอดจนนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์

จุดประสงค์ เมื่อเด็กจบชั้นอนุบาลปีที่ 1 แล้ว เด็กควรมีพฤติกรรมดังนี้

1. บอกชื่อและที่ตั้งโรงเรียนของตนเองได้
2. ร่างกายของเด็กเจริญเติบโตขึ้นตามเกณฑ์กำหนดสามารถปฏิบัติตนใน

การรับประทานอาหาร การพักผ่อน การขับถ่าย การรักษาความสะอาด เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ได้ถูกต้อง

3. ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ด้วยตนเอง
4. เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
5. ปฏิบัติตนได้ถูกต้องตามธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงามของชาติไทย
6. ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ได้
7. ใจให้เหตุผลง่าย ๆ เกี่ยวกับธรรมชาติที่อยู่รอบ ๆ ตัวเราได้
8. ไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติต่าง ๆ ทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน

ชั้นอนุบาลปีที่ 2

จุดประสงค์ทั่วไป

1. เพื่อให้ร่างกายแข็งแรง มีสุขนิสัยที่ดีในการรับประทานอาหาร การพักผ่อน การขับถ่าย และการรักษาความสะอาด
2. เพื่อให้รู้จักช่วยตนเองและผู้อื่นให้ปลอดภัย พ้นจากโรคภัยไข้เจ็บ
3. เพื่อปลูกฝังและอบรมให้มีสุขนิสัยที่ดี สามารถอยู่ เล่น และ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
4. เพื่อปลูกฝังให้มีคุณนิสัยที่ดี มีอิริยาบถดี มีจรรยาบรรณงาม อยู่ในขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงามของไทย
5. เพื่อให้รู้จักสิทธิหน้าที่ของตนเอง ไม่ล่วงล้ำสิทธิของผู้อื่น ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
6. เพื่อให้มีนิสัยอยากรู้อยากเห็น ช่างสังเกต มีเหตุผล ศึกษาหาความจริงเกี่ยวกับธรรมชาติด้วยตนเอง
7. เพื่อให้รู้จักคุณค่า มองเห็นความสวยงาม รักษาชื่นชมธรรมชาติ ไม่ทำลายธรรมชาติสิ่งที่สวยงาม ตลอดจนนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์

จุดประสงค์ เมื่อเด็กจบชั้นอนุบาลปีที่ 2 แล้ว เด็กควรมีพฤติกรรมดังนี้

1. บอกชื่อ บิดา มารดา ผู้ปกครอง และอาชีพของผู้ปกครองได้
2. บอกบ้านเลขที่ และสถานที่ใกล้เคียงได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. บอกชื่อโรงเรียน สถานที่ตั้ง ชื่อครูใหญ่ ครูประจำชั้น
4. มีร่างกายเจริญเติบโตตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และมีความพร้อมที่จะเรียน
ในระดับชั้นประถมศึกษา
5. ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้อย่างคล่องแคล่วเป็นกิจนิสัย
6. ปฏิบัติตนได้ถูกต้องตามวัฒนธรรมอันดีของชาติ
7. สามารถรับผิดชอบในงานที่มอบหมายให้ทำได้
8. บอกเหตุผลง่าย ๆ เกี่ยวกับธรรมชาติที่อยู่รอบตัวเราได้

4. เตรียมสร้างเสริมลักษณะนิสัย

ชั้นอนุบาลปีที่ 1

จุดประสงค์ทั่วไป

1. เพื่อฝึกประสาทสัมผัส
2. เพื่อปลูกฝังให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
3. เพื่อส่งเสริมให้มีนิสัยที่ดี รักสวยรักงาม ซาบซึ้งในความไพเราะ
ของดนตรี
4. เพื่อปลูกฝังค่านิยม เจตคติและคุณลักษณะที่ดีของศิลปะและวัฒนธรรมไทย
5. เพื่อส่งเสริมให้เด็กรู้จักแสดงออกตามความถนัดและความสามารถของ
แต่ละบุคคล
6. เพื่อพัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์สังคม และสติปัญญา
7. เพื่อฝึกให้เป็นคนมีระเบียบ ประณีตและช่างสังเกต
8. เพื่อให้เกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน และใช้เวลาว่างให้เป็น
ประโยชน์
9. เพื่อนำไปใช้บูรณาการกับกลุ่มวิชาต่าง ๆ

จุดประสงค์ เมื่อเด็กจบชั้นอนุบาลปีที่ 1 แล้ว ควรมีพฤติกรรมดังนี้

1. แสดงกิริยาชื่นชมต่อเสียงไพเราะและสิ่งสวยงามได้
2. แสดงออกทางความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ให้เหมาะสมกับวัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ความคุมประสาทสัมผัสต่าง ๆ ให้สัมพันธ์กันได้
4. บอกลักษณะของรูปทรง สี และเสียงของสิ่งต่าง ๆ ได้
5. แสดงออกด้วยท่าทาง และเคลื่อนไหวตามจังหวะ ดนตรี ได้โดยอิสระ
6. ร้องเพลงง่าย ๆ ได้
7. เคะะจังหวะง่าย ๆ ได้

ชั้นอนุบาลปีที่ 2

จุดประสงค์ทั่วไป

1. เพื่อฝึกประสาทสัมผัส
2. เพื่อปลูกฝังให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
3. เพื่อส่งเสริมให้มีความรักชาติ รักสายรักงาม ซาบซึ้งในความไพเราะของดนตรี
4. เพื่อปลูกฝังค่านิยม เจตคติ และคุณลักษณะที่ดีของศิลปะและวัฒนธรรมไทย
5. เพื่อส่งเสริมให้เด็กรู้จักแสดงออกตามความถนัดและความสามารถของแต่ละบุคคล
6. เพื่อพัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์สังคม และสติปัญญา
7. เพื่อศึกษาให้เป็นคนมีระเบียบ ประณีตช่างสังเกต
8. เพื่อให้เกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
9. เพื่อนำไปใช้บูรณาการกับกลุ่มวิชาต่าง ๆ

จุดประสงค์ เมื่อเด็กจบชั้นอนุบาลปีที่ 2 แล้ว เด็กจะต้องมีพฤติกรรมดังนี้

1. เด็กแสดงกิริยาชื่นชมต่อเสียงที่ไพเราะและสิ่งสวยงาม
2. แสดงออกทางความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ได้เหมาะสมกับวัย
3. ความคุมประสาทสัมผัสต่าง ๆ ให้สัมพันธ์กันได้ดี
4. เด็กร้องเพลงและเคะะจังหวะอย่างง่าย ๆ ได้
5. ท่าทางเคลื่อนไหวตามจังหวะ เพลงโดยอิสระและทำตามได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปลักษณะพื้นฐานของจุดประสงค์โดยทั่วไปในการศึกษาระดับอนุบาล เมื่อ
 เด็กได้รับการศึกษาในขั้นนี้แล้วควรมีพฤติกรรมดังนี้

1. เปรียบเทียบและบอกความแตกต่างของสิ่งที่อยู่รอบตัวได้
2. จับดินสอ เขียน เส้นหรือรูปภาพได้
3. ฟังคำพูดคำสั่ง เข้าใจและปฏิบัติตามได้ถูกต้อง
4. เด็กเคลื่อนไหวร่างกายจากซ้ายไปขวา และแยกสิ่งของแตกต่างกันได้
5. บังคับประสาหมือ หู ตา ใจสัมพันธ์กันได้
6. เปรียบเทียบและเรียกชื่อรูปทรงต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง
7. บอกความแตกต่างของสิ่งของมากกว่าสองสิ่งในเรื่องขนาด จำนวน
 ระยะ น้ำหนัก และสูง ต่ำได้
8. การเรียงนับเลข 1-10 โดยรู้ค่าและความหมาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวการจัดกิจกรรมสำหรับเด็ก

โรงเรียนอนุบาลและชั้นเด็กเล็กเป็นแห่งแรกที่จะแยกเด็กออกจากบ้านเข้าสู่สิ่งแวดล้อม ครุงานชั้นนี้จะต้องเป็นผู้ช่วยให้เด็กรู้สึกเป็นสุขและมั่นใจเมื่ออยู่ในโรงเรียน และรู้สึกว่า โรงเรียนเป็นสถานที่ที่ให้ความอบอุ่นแก่เขา เด็กจะได้รู้จักเพื่อนใหม่ ได้รับความรู้แลกเปลี่ยนความคิดกับเพื่อน ได้เล่นร่วมกับเพื่อน เด็กจะเรียนโดยการทำงาน เด็กจะมีส่วนร่วมในสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในโรงเรียนของเขา ดงเน้นในการจัดโปรแกรมสำหรับเด็กที่เน้นควรมีหลายอย่างและยืดหยุ่นได้คลุมไปหมดถึงความต้องการความสนใจของเด็ก เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ความรู้อย่าง ๆ เบื้องต้น มีกิจกรรมมาก ๆ ซึ่งทำให้เด็กสามารถค้นคว้าหาเหตุผล ได้เรียนรู้อะไรต่าง ๆ โดยตัวเด็กเอง และส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้ด้วยตนเองอย่างอิสระ โรงเรียนจะต้องมีอุปกรณ์และเครื่องเล่นมากมายหลายอย่างทั้งในร่มและกลางแจ้ง ซึ่งทำให้โรงเรียนเป็นสถานที่ซึ่งเด็กได้รับความรู้อย่างสมบูรณ์

กิจกรรมสำหรับเด็ก

กิจกรรมสำหรับเด็กควรมีดังนี้คือ

- แลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน (Sharing Ideas)

ในวันหนึ่ง ๆ เด็กควรจะสามารถนั่งรวมกันบนชั้นเพื่อได้อภิปรายกันถึงเรื่องที่นำเสนอหรือเพื่อฟังนิทานฟังเพลง หรือเพื่อประเมินผลที่ในกลุ่มได้ทำอะไรเสร็จไประหว่างเวลาที่เด็กร่วมอยู่ในกลุ่มนี้ เด็กก็จะได้มีโอกาสแสดงความคิดหรือแสดงอะไรออกมา หรือรู้จักกับฟังเพื่อน ๆ เขาบ้าง

- กิจกรรมเกี่ยวกับโสตทัศนศึกษา (Audio - Visual Activities)

จัดหาภาพยนตร์ ฟิล์มสไลด์ แผ่นเสียง เทปบันทึกเพลงหรือนิทาน รูปภาพละครหุ่น และการจัดฯ ให้เด็ก ๆ ได้มีส่วนในการแสดงนั้น ๆ

- การท่องเที่ยว (Trip)

ในวันหนึ่ง ๆ อาจจะพาเด็กเที่ยวโดยวิธีเดินเที่ยวหรือนั่งรถไปทัศนศึกษา พาเที่ยวสถานที่ที่น่าสนใจใกล้ ๆ บริเวณโรงเรียน เช่น สวนสาธารณะ สวนสัตว์ ซึ่งเด็กจะได้รับประสบการณ์จริง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ธรรมชาติศึกษา (Nature Study)

รังนก, แม่เหล็ก, แบคทีเรีย, แมลง และพืชต่าง ๆ ซึ่งอาจจะจัดหามาไว้ในห้องเรียนอภิปรายกันเพื่อเรียกร้องความสนใจของเด็กเพิ่มขึ้นจะทำให้เด็กกระตือรือร้นอยากเรียนรู้มากขึ้น สัตว์เลี้ยงในห้องเรียนช่วยสอนให้เด็กได้เรียนรู้ถึงนิสัยความเคยชินปลา เต่า และลูกกบ เหล่านี้เป็นต้น ขณะที่เด็กนำสัตว์เลี้ยงมา เด็กก็จะได้เรียนรู้ถึงหน้าที่ที่จะต้องเลี้ยงดูสัตว์นั้น ๆ รู้ถึงคุณค่าประโยชน์ของสัตว์ รู้จักเมตตา กรุณาสัตว์ซึ่งสัมพันธ์ไปถึงวิชาศีลธรรมด้วย

กิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้อาจจะไม่ต้องเป็นไปตามนี้ทุก ๆ วัน ทั้งนี้ย่อมแล้วแต่เด็กจะสนใจและครูจัดกิจกรรมนั้นขึ้นเพื่อสนองความต้องการของเด็กและกิจกรรมบางอย่างที่เด็กไม่สนใจก็ควรจะเลิกจัดและเปลี่ยนแปลงไป โดยการวิเคราะห์ถึงเหตุผลของความชอบไม่ชอบนั้นด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การจัดเวลาและตารางกิจกรรม

เพื่อให้เด็กได้เจริญพัฒนาพร้อมกันทั้ง 4 ด้าน คือ ร่างกาย สังคม อารมณ์ และสติปัญญา ในการจัดเวลาและตารางกิจกรรมสำหรับเด็ก ครูควรจะได้คำนึงถึง

1. การพักผ่อนและการทำงานให้ได้สมดุลย์กัน
2. ระยะเวลาที่จะต้องให้เด็กอยู่ห้อง ๆ ควรเป็นระยะเวลาสั้น ๆ ประมาณ 10-15 นาที เป็นอย่างมาก เพราะเด็กเบื่อง่าย และโดยธรรมชาติไม่ชอบอยู่นิ่ง ๆ ชอบเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา
3. ในแต่ละกิจกรรมควรแบ่งกลุ่มการเล่นประมาณกลุ่มละ 6 คน และสลับกันเล่นให้ครบทุกอย่าง (กิจกรรมแต่ละอย่างควรฝึกทักษะแต่ละอย่างด้วย)
4. หลังจากเด็กเล่นหรือมีกิจกรรมที่ต้องออกกำลังกายมาเหนื่อยควรจะให้พักเหนื่อยสักประมาณ 5-10 นาที ก่อนรับประทานอาหาร
5. การจัดวางตารางกิจกรรมควรจะให้สลับกันไประหว่างถ่ายบ้าง ยกบ้าง เพื่อให้เด็กจะได้ไม่เคร่งเครียดจนเกินไป
6. การแบ่งเวลาไม่เหมาะสมสำหรับเด็กอนุบาล แต่ครูก็ควรที่จะกะเวลาไว้โดยประมาณว่าในวันหนึ่ง ๆ ควรจะให้เด็กทำงานสักกี่นาที เล่นสักกี่นาที เช่น

ออกกำลังกายและ ตรวจสุขภาพ	5 นาที
กิจกรรมทางวิชาการ	วางแผน
ทำงาน	30 นาที
ทำความสะอาด เก็บของเล่นให้เรียบร้อย	5 นาที
ประเมินผล	5-10 นาที
พักดื่มดม	15-20 นาที
กิจกรรมรวมชั้น	25-30 นาที
เล่นกลางแจ้ง	20-30 นาที
ทานอาหารกลางวัน, พักผ่อน	60 นาที
นอนกลางวัน	60-90 นาที

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อาบนํ้า, ล้างหน้า, แต่งตัว	15-20 นาที
ทานอาหารว่าง	20 นาที
กิจกรรมพิเศษของผู้ปกครอง	

กิจกรรมซึ่งเป็นกิจวัตรประจำวัน

ภายในวันหนึ่งสำหรับเด็กในวัยเริ่มเรียนควรมีกิจกรรม ซึ่งเป็นกิจวัตรประจำวันดังต่อไปนี้

การตรวจสอบภาพ ควรมีการตรวจสอบภาพทุกเช้า เช่น ตรวจสอบ แฉก เสื้อผ้า ร่างกาย เพื่อสร้างเสริมนิสัยให้เป็นคนรักความสะอาดและรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการแต่งกาย

วางแผนงาน หลังจากเข้าแถวเคารพธงชาติ เด็กเข้าห้องเรียน ครูและนักเรียนควรมีการวางแผนร่วมกัน ปรึกษากันว่าวันนี้จะทำอะไรกันบ้าง ในตอนแรก ๆ เด็กอาจจะวางแผนไม่เป็น ครูจะต้องเป็นผู้นำเด็ก คอยชี้แจงเด็ก เช่นวันนี้ครูมีหนังสือนิทานอ่านให้ฟัง ให้นักเรียนเลือกเองจะให้ครูอ่านเรื่องอะไร ฟังนิทานจบแล้วนักเรียนจะทำอะไรต่อ นักเรียนอาจจะบอกว่าร้องเพลง วาดรูป ระบายสี ฯลฯ แล้วครูเป็นผู้เขียนลงบนกระดานดำตัวบรรจงโต ๆ เพื่อให้เด็กหัดสังเกตตัวหนังสือและรู้จักวางแผนวันครั้งต่อไป

การทำงาน ครูต้องเตรียมอุปกรณ์ไว้ให้พร้อมมีมากพอสำหรับเด็กทุกคนได้เลือกเป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคลโดยทั่วถึงกัน การทำงานนี้ทั้งนักเรียนและกลางแจ้ง จุดสำคัญ ครูต้องพยายามจูงใจให้เด็กทำอะไรทำสำเร็จ ถ้าเด็กต้องการความช่วยเหลืออาจจะช่วยเอง หรือให้เพื่อนช่วยเพื่อส่งเสริมให้รู้จักช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ครูต้องคอยกระตุ้นให้ทดลองทำของใหม่ ๆ เพื่อปลูกฝังนิสัยในการริเริ่มสร้างสรรค์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทำความสะอาด เก็บของ หลังจากทำงานเสร็จแล้วควรจะให้เด็กทำความสะอาดและเก็บของเข้าที่ให้เรียบร้อย เพื่อฝึกให้รู้จักความรับผิดชอบ ไม่ซุกซนแล้วทิ้ง ๆ ขว้าง เมื่อเล่นและนำออกมาใช้แล้วก็ต้องเก็บไว้ที่เรียบร้อย เพื่อผู้อื่นจะได้ใช้หรือเล่นต่อไป บาง เด็กบางคนที่เคยอยู่ในบ้านซึ่งเรียบร้อยเป็นระเบียบการฝึกก็ไม่ยาก อาจจะมีบางคนซึ่งครูจะต้องคอยเตือนให้ติดเป็นนิสัย ครูควรจะได้แบ่งเวลาไว้สำหรับการเก็บและทำความสะอาดก่อนที่เด็กจะออกนอกห้องเรียนหรือเลิกจากกิจกรรมนั้น ๆ

ประเมินผลงาน หลังจากเสร็จงานแล้วควรจะได้มีการประเมินผลงานกันอภิปรายกันถึงเรื่องที่ทำ มีกิจกรรมและสิ่งที่ผลงานของตน เช่น หลังจากเด็กวาดภาพหรือระบายสีภาพ เด็กก็จะออกมาเล่าความหมายของภาพที่ตนเองทำขึ้น ควรทำชั่วโมงนี้ให้มีชีวิตชีวาและเด็กได้แสดงความคิดเห็น ได้รู้จักประเมินผลงานของตน การนำผลงานของเด็กออกแสดงหรือคิดในห้องเรียน ควรจะต้องนำของทุกคนออกแสดงไม่ใช่เลือกเฉพาะคนที่ทำดีเด่นเท่านั้น ถ้าไม่สามารถจะคิดหรือออกแสดงได้ในวันเดียวเพราะมีจำนวนมากก็แบ่งออกแสดงเป็นวัน ๆ 1-2 จะช่วยให้เด็กได้เปรียบเทียบและรู้จักประเมินผลตนเอง และรู้จักพิจารณาปรับปรุงการทำงานของตนได้ดีขึ้น ไม่เกิดการท้อถอยเพราะขาดผู้สนใจเอาใจใส่ผลงานของตน

เวลาสำหรับเล่นกลางแจ้ง บอร์ดสำหรับห้อยโหนไว้ที่ กระดานหมุน ลูกบอลรถสามล้อ กระดานหก กี่วง กระบะทราย เครื่องตักทราย บล็อกใหญ่ เครื่องมือสำหรับเล่นต่าง ๆ ฯลฯ เพื่อเด็กได้ออกกำลังกายเต็มที่ เล็ก เช่น แขน ขา ช่วยให้ร่างกายเจริญเติบโตเต็มที่ ครูอาจจะวางแผนให้มีเกมต่าง ๆ ให้เด็กเล่น ครูก็เล่นด้วยก่อนปล่อยให้เด็กออกเล่นควรแนะนำวิธีเล่นและตักเตือน เด็กให้รู้จักระวังอันตรายทั้งที่จะเกิดขึ้นกับตนเองและเพื่อนด้วย

การใช้ห้องน้ำห้องส้วม ความจริงเวลาสำหรับเข้าห้องน้ำที่ห้องส้วมนี้อาจจะไม่ต้องจัดเป็นเวลา เด็กอาจจะต้องไปนชั่วโมงต่าง ๆ แล้ว แต่ครูต้องคอยสังเกตอาจจะมีเด็กบางคนไม่กล้าขอไปห้องน้ำที่ห้องส้วม ดังนั้นครูควรจัดเวลาสำหรับให้เด็กเข้าห้องน้ำที่ห้องส้วม ดูแลให้เด็กเข้าใช้เรียบร้อยและล้างมือหลังจากเข้าส้วม

อาหารว่างเช้า เด็กมักกินบ่อยและการเล่นทำให้เหนื่อยและเพลียต้องการพลังงานเพิ่มเติม อาหารว่างช่วงนี้จึงควรเป็นนม โยเกิร์ต ผลไม้ เช่น กล้วย ส้ม ฯลฯ ให้เด็กได้นั่งรับประทานให้เรียบร้อย รู้จักมารยาทในการรับประทาน เสร็จแล้วช่วยกันเก็บของให้สะอาด ล้างมือ ล้างปาก เช็ดให้สะอาดเตรียมพร้อมสำหรับเวลาต่อไป

พักผ่อน เด็กวัยนี้เหนื่อยง่าย ควรจะให้เด็กได้พักสัก 5-10 นาที อาจจะให้นั่งพักพบกับโต๊ะ หลับตา หรือนั่งนิ่ง ๆ สักพักหนึ่ง ครูพักกับเด็กด้วย

นอนกลางวัน เด็กในช่วงอนุบาล 1 และอนุบาล 2 (3-5 ปี) ยังต้องการการพักผ่อนมากจึงต้องจัดเวลาพักผ่อนเป็นช่วงยาวประมาณ 60-90 นาที แต่เมื่อขึ้นอนุบาล 3 ก็ลดลงจนไม่มีการนอนกลางวันอีก เพื่อปรับตัวเข้ากับชั้นประถมศึกษาที่ 1

การเล่นปนเรียน ระยะเวลานี้หมายถึงกิจกรรมซึ่งรวมกันเป็นกลุ่ม เช่น ร้องเพลง แสดงละคร ท่องคำกลอน หรือสุภาษิต ฟังดนตรี แฉกเสียง วิทยุ เทป หรือทดลองทางธรรมชาติ ศึกษาด้วยกันเช่น เพาะเมล็ดพืชต่าง ๆ เป็นต้น กิจกรรมเหล่านี้ไม่จำเป็นต้องทำเหมือนกันทุกวันหรือทุกสัปดาห์ ซึ่งบางแห่งจัดการสอนและการรับรู้ให้เด็กทีละเรื่อง เรื่องละหนึ่งอาทิตย์ โดยเริ่มจากวันจันทร์ตั้งหัวข้อ เช่น สัปดาห์วันพ่อ ก็จะเริ่มจากประวัติความเป็นมาของวันพ่อในวันจันทร์และบอกรายละเอียดอื่น ๆ ต่อไปจนถึงบทสรุปในวันศุกร์

ตัวอย่างการเตรียมกิจกรรมประจำวัน

เวลา	กิจกรรม	อุปกรณ์และการเตรียม	หมายเหตุ
8.30	ร้องเพลงเคารพธงชาติ เพลงสวัสดี ตรวจสอบภาพ และออกกำลังกาย	เทปบันทึกและแผ่นเสียง เพลงชาติ เพลงสวัสดี เพลงออกกำลังกาย	ผลิตกัน เป็นคนรักธงชาติ
9.00	วางแผนการทำงาน เขียน ภาพ เล่นบล็อก ยืนดิน- เหนียว ดินน้ำมัน และกิจ- กรรมอื่น ๆ ให้นักเรียน เลือกเล่นตามใจชอบ	เตรียมสี ดินเหนียวหรือ ดินน้ำมัน แป้ง กระดาษ สำหรับเขียนภาพ ฟู่กัน สีน้ำ บานสนมุดิ	เข้าเล่นกิจกรรมละไม่เกิน 6 คน ตรวจสอบว่าเด็กกิจกรรม ใดที่ได้เด็กไม่สนใจและที่สนใจ มาก นำมาประเมินผล
9.15	นิทาน เล่าหรืออ่านนิทาน หรือเล่าเรื่องราว	เตรียมภาพประกอบนิทาน หนังสือนิทานสำหรับเด็ก	สังเกตว่าเด็กชอบฟังนิทาน เรื่องไหนมาก
9.30	ฝึกตีนม	โต๊ะ เก้าอี้	ช่วยกันเตรียมโต๊ะ เก้าอี้เพื่อ ฝึกการทำงานเป็นกลุ่ม และ การช่วยเหลือกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เวลา	กิจกรรม	อุปกรณ์และภาชนะเตรียม	หมายเหตุ
9.45	Storytelling ขับร้องดนตรี	skit ว่าแม่จรือนบถ	เด็กสนใจตลอดเวลา เด็กสนใจตอนไหนมาก ทุกคนได้ร่วมแสดงอย่างสนุกสนาน เพ็ญใจ
	กิจกรรมพื้นฐาน เล่นวาดภาพด้วยดินสอสี เขียนด้วยชอล์ก ระบายสีบนกระดาษ ห้อย รูปภาพ เล่นบ้านสองมิติ ปั้น เล่นเกม 10 อาหาร สดุดีเลี้ยง	สี กระจกขาวเขียน ชอล์ก ฟู่กัน แป้งเปียก ดินเหนียว Jigsaw-Puzzle ดินน้ำมัน อาหารรสดี	เด็กคนไหนวาดภาพตามภาพจริง โดยครูไม่ต้องช่วยแนะนำเลย เด็กคนไหนเล่นร่วมกับเพื่อนได้ไม่รังแกกัน
10.10	กิจกรรมกลางแจ้ง	เตรียมเครื่องเล่นสนาม เล่น ลูกบอล รวบรวมสิ่ง-ของ น้อยๆมาทำของ	เด็กสนใจทุกคน เข้าห้องน้ำ-ห้องส้วม คอยดูคนที่ชนไว้ระวังคนที่เคยวิ่งแกลเพื่อน และคนที่ไปพร้อมมีความระมัดระวัง
11.10	ล้างมือ ปักธงเตรียมรับประทานอาหารกลางวัน	เตรียมธง ตาข่ายใส่ธงไม้	คอยดูช่างปักธงทุกคน นำให้เป็นระเบียบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เวลา	กิจกรรม	อุปกรณ์และการเตรียม	หมายเหตุ
11.30	ล้างมือ รับประทานอาหาร กลางวัน	เตรียมอาหารที่จะให้ ประโยชน์ต่อร่างกายถูก ตามหลักโภชนาการ	ใจครไม่ยอมรับประทานผัก ใจครรับประทานเรียบร้อย และล้างมือก่อนรับประทาน
12.30	นอน	เตรียมเครื่องนอน วิทยุ เทป เพลงไว้เปิดเบา ๆ ให้เด็กฟังหนังสือนิทานไว้ อ่านให้ฟัง	ใจครไม่ยอมนอน ใจครร้องไห้ ใจครปัสสาวะรดที่นอน
13.30	ตื่นอาบน้ำล้างหน้าแต่งตัว	เตรียมเครื่องใช้ในการ อาบน้ำ	บางคนยังต้องช่วยอาบน้ำ และแต่งตัว
14.00	ทานอาหารว่าง	นม ผลไม้ ขนมปัง	ดูแลให้ทุกคนทานของว่าง
14.30	ประเมินผลงานที่ทำได้สำเร็จ ในวันนี้	นำผลงานมาวางรวมกลุ่ม ให้เด็กช่วยกันประเมินผล ว่าใครทำได้ดีที่สุด	ต้องช่วยประเมินผลคราวต่อไป จะต้องพยายามให้ นักเรียน รู้จักประเมินผล- งานของตนเองและเพื่อน
15.00	ร้องเพลงสวัสดี กลับบ้าน	เตรียมนิทาน สมุดภาพไว้ สำหรับเล่าและให้เด็กนั่ง ดูภาพ ทำกิจกรรมเข้า- จังหวะ เพื่อรอผู้ปกครอง มารับ	เด็กอยากกลับบ้านหรือติด เพื่อน ติดโรงเรียนหรือยัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พฤติกรรมของผู้ให้บริการ

- ผู้ให้บริการแบ่งเป็น
1. ผู้ให้บริการทางวิชาการ ครู, ฝายวิชาการ
  2. ผู้ให้บริการทางธุรการ พนักงาน, พนักงาน, ฝ่ายบริการ
  3. ผู้ให้บริการทางเทคนิค แม่ครัว, ภารโรง, คนขับรถ

รายการชำระค่าขึ้นเนกมาตแต่ละปีได้ม

อัตราค่าจ้าง	ครู 1 คน	ที่โรงเรียน 1 โรง	ค่าจ้าง	ที่ใด
หน้าปี	8.00	ตั้งโรงเรียนตลอดปีครบและเวลาครบตามวันเปิดเทอมหน้าโรงเรียน		
	8.20	นำเด็กเข้าแถวเคารพธงชาติและออกกล่าวสัจจกม		
	8.00	เข้าเรียนโรงเรียนตามปกติ		
	9.20	ดูแลเด็กชั้นมว		
	9.45	นำเด็กเข้าทำกิจกรรมตามแผนต่าง ๆ		
	10.00	พักเลิกกลางวัน นำเด็กเข้าศูนย์พักพิง (เวลาพักเล่นเป็นว่าเด็กเข้าห้องศิลปะ ห้องดนตรีหรือเข้าห้องสมุดเด็กหรือวงเล่นเล็ก หรือเล่นเกมกีฬาหรือกิจกรรมในหอ)		
	11.15	ชำระ หรือ เด็กๆกลับบ้านแล้ว		
	11.45	ดูแลเด็กรับประทานอาหารกลางวัน		
	12.15	พาเด็กไปแปร่งใหม่		
	12.30	พาเด็กเข้าหอ		
	12.35	รับประทานอาหารกลางวัน		
	12.50	พักผ่อนหรือเตรียมการก่อนหรือเย็น		
	13.45	ปลุกเด็ก ช่างแต่งตัว		
	14.15	ดูแลเด็กรับประทานอาหารเช้า		
	14.30	จัดกิจกรรมเล่นศิลปะ (เตรียมกระดาษพร้อมสีร่วมกับวิชาครูแต่เด็ก)		
	15.00	เลิกเรียนเขียน ดูแลการพักผ่อน		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 15.15 นำเด็กกลับบ้านพร้อมผู้ปกครองไปส่งที่โรงเรียน
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เสกงาน

(17.00 อาจารย์เวรประจำตอมโรงเสกงาน)

สำหรับพี่เลี้ยงเด็ก มีหน้าที่ช่วยเหลือลูกการบ้ประจำซึ่งเป็นภาควงดูแลเด็ก ซึ่งห้องเรียนหนึ่ง ๆ จะมีเด็กประมาณ 20 คน พี่เลี้ยงควรผ่านภาคอบรมใช้ความรู้เรื่องเด็กอย่างน้อย 2 เดือนก่อนปฏิบัติงานจริง ซึ่งจะเป็นงานในลักษณะช่วยอาจารย์ประจำชั้นจัดเตรียมอุปกรณ์เครื่องใช้ ช่วยดูแลเด็กนำเข้าห้องเรียน ช่วยอำนวยความสะดวกต่างให้เด็ก (เช็ครูปร่าง ความสะอาดก่อนเรียน จัดขณเภาะตอนก่อนนอนกลางวัน เป็นต้น

สรุป คือการที่นางตรวจ รอนซึ่งมีหน้าที่สำหรับรวบรวมสมุดหรือภาพของนักเรียนมาด้วยตนเอง เป็นชุดให้โรงเรียนใช้ เป็นหลักฐานของโรงเรียนและชุดให้ระเทศให้ขอรับเด็ก เพื่อได้รับงานเด็ก

ส่วนเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริการอื่น ๆ มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

แม่ครัว

อัตราค่าจ้าง 4 คน

โรงเรียนขนาดนั้นจะจัดอาหารขึ้นแก๊สวันเรียน 3 เวลา อาหารว่างเช้า เวลา 07.30 น. เป็นหรือผลไม้ อาหารกลางวัน เวลา 11.30-12.30 น. เป็นอาหารแห้ง มีข้าวแกงและก๋วยเตี๋ยว อาหารว่างบ่าย เวลา 14.00 น. เป็นอาหารประเภทเบา เช่น ข้าวต้มแคร์หรือ ข้าวต้ม ขนมปังกับแคร์หรือขนมปังคัรชั้ที่นำที่จัดอาหารเหล่านี้ โดยโรงงนการเป็นผู้จัดรายอาหารอาหาร แม่ครัวต้องดูแลล้างของเครื่องใช้ในการรับประทานอาหาร เครื่องใช้ในการหุงต้ม และดูแลรักษาความสะอาดครัว ตลอดจนการจ่ายอาหารและภาชนะ

สรุป เนื่องจากอาหารที่ต้องทำเป็นจำนวนมาก ซึ่งได้ใช้มีเตาจำนวน 3 จุด และต้องการที่เก็บของสดคือตู้เย็นขนาดใหญ่ ต้องการที่วางผักล้างภาชนะ เป็นอ่างล้าง 4 หอม

การโรง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ อัตราค่าจ้าง 4 คน

หน้าที่ มีหน้าที่ดูแลอาคาร ส้วม ปลูกและบำรุงรักษาต้นไม้ ดอกไม้ ควรจะมีความรู้
 ในด้านช่างไม้ด้วย เพื่อจะได้ซ่อมแซม ซ่อม ฝ้าฉาบ หรือเสียบใช้มีมู
 สรุป ต้องการที่เก็บเชื้อ นี้อ่าง ๆ เช่น ไม้กวาด ถังผง ถังน้ำ เสียบมือช่าง
 บุปผาสุดต้นไม้ และต้องการพื้นที่เพื่อซ่อมแซมครุภัณฑ์อีกด้วย

คนขับรถ

อัตราค่าจ้าง 2 คน

หน้าที่ เป็นผู้ขับรถรับส่งนักเรียนและอาจารย์ที่มีภาระงานของโรงเรียน เช่น
 นำคณะอาจารย์ไปประชุม หรือ จัดส่งเด็กไปแต่งความสามารถด้านศิลปะ
 หรืออื่น ๆ ตามตาเรือ เป็นคน

สรุป สำหรับคนขับรถคงไม่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในอาคาร แต่ต้องการพื้นที่จอดรถ
 ของโรงเรียน

พยาบาล

อัตราค่าจ้าง 1 คน

หน้าที่ หน้าที่ดูแลเด็กเจ็บป่วยหรือได้รับอุบัติเหตุ รับผิดชอบเกี่ยวกับสุขภาพของ
 โรงเรียนสุขภาพและอนามัยของเด็ก การป้องกันโรคภัย โดยที่เมื่อเด็กเข้า
 มาใช้บริการต้องนำตัวไปที่เตียงตรวจ ทำแผล รัดแผล หรือฉีดยา หรือจัด
 ส่งไปโรงพยาบาล

สรุป ต้องการโต๊ะและเก้าอี้นั่งทำงานเตียงเตียงตรวจ เตียงรับรถ รัดแผล
 แผลสด ตู้เก็บเอกสาร ข้อมูลสุขภาพของเด็กและ เก็บสารองศา ฟ้าผ่าเตียง
 และอื่น ๆ ต้องการล้างล้างมือและล้างภาชนะ เตียงพักขนาดใหญ่และของ
 เด็ก อีกทั้งห้องพยาบาลควรต้องอยู่ในจุดที่ขนานรถพยาบาลมาโรงเรียนได้สะดวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวหน้าฝ่ายโภชนาการ (โภชนาการ)

อัตราค่าจ้าง 1 คน.

หน้าที่ มีหน้าที่จัดเตรียมอาหาร อาหารการดื่มพร้อมบริการ โดยจัดให้มีอาหารครบถ้วนตามความต้องการเด็กต้องง้วน และมีราคาถูกลง มีรายการอาหารหมุนเวียนไปตามฤดูกาล มีคุณค่าทางอาหาร ครอบคลุมความต้องการของเด็กอายุ ๓-๖ ปี และต้องใส่ใจปริมาณเด็กวัย ตลอดจนสุขภาพและสุขอนามัยของเด็ก เพื่อป้องกันโรคติดต่อมาสู่เด็ก

สรุป ต้องการชุดโต๊ะทำงาน ที่เก็บเอกสาร โดยมีควรรจะต่อแยกออกมาอยู่ในส่วนที่นึ่งไข่ครัว ซึ่งงานนี้ให้การจัดซื้ออยู่ในส่วนของห้องเตรียมนม และยังต้องการชุดตู้เก็บสารองของอีกด้วย

เจ้าหน้าที่ฝ่ายธุรการ

อัตราค่าจ้าง 6 คน.

หน้าที่ เป็นงานภาคเอกสาร เก็บข้อมูล ทะเบียนประวัติ การชำระเงิน การบริหารงานติดต่อกับหน่วยงานอื่นภายนอก และมีงเป็นจุดติดต่อประสานงานของทุกหน่วยงานในโรงเรียนอีกด้วย

สรุป ต้องพนักงาน ๖ คน ต้องเก็บเก็บอีกและโต๊ะทำงาน โต๊ะตั้งเครื่องพิมพ์ดีด ตู้เก็บเอกสาร ตู้ใส่ยาฉีดส่งงาน และที่ทิ้งขยะ

อนึ่ง ผู้ที่รับผิดชอบงานนี้ควรจะมีประสบการณ์มาก่อน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นผู้ที่สนใจสุขภาพ และเขี้ยวชอบคอมพิวเตอร์ศึกษาความละเอียดถี่ถ้วน ซึ่งควรรีได้สุขภาพแข็งแรง ไม่เจ็บโรคภัยติดต่อ ควรได้รับการตรวจร่างกายจากแพทย์อย่างละเอียดถี่ถ้วน เพื่อให้ความปลอดภัยของเด็ก ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พฤติกรรมของผู้รับบริการ

ผู้รับบริการที่เกาต์ คือ นักเขียน การออกแบบส่วนใหญ่มุ่งรับใช้เด็กนักเรียนวัย 3-6 ปี เป็นสำคัญ ผู้รับบริการอื่นที่เป็นผู้ช่วยเหลือผู้ปกครอง เข้มงวดติดต่อกับทางโรงเรียน เป็นต้น

เด็กชั้นอนุบาล

มีตารางเวลา 30 คนต่อ 1 ห้อง

หน้าที่	7.30-8.30	ตั้งใจงเรียน เล่นทำกิจกรรมและจุดต่าง ๆ
	8.40	เก็บแถวเคารพธงชาติ สวดมนต์ ทำสมาธิภาวนา
	9.00	เข้ากลุ่มใหญ่ เรียนตามหน่วย
	9.30	ติวเข้ม
	9.45	กิจกรรมศิลปะ
	10.00	ลงสนาม - หรือกิจกรรมเสริม (ว่ายน้ำ, ศิลปะ, ดนตรี, ห้องสมุด, ห้องเล่นเด็ก, เล่นเกมหรือโปเกมอนของตัวเอง)
	11.15	อาบน้ำแต่งตัว
	11.40	อาหารกลางวัน
	12.15	แปรงฟัน
	12.30	นอน (เด็กชั้นอนุบาล 3 จะเปลี่ยนเป็นกิจกรรมเสริมแทน)
	13.45	เปลี่ยนเสื้อผ้าแต่งตัว
	14.15	อาหารว่าง
	14.30	กิจกรรมเสริมพิเศษ
	15.00	เลิกเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุป

1. ระวังภัยอันตรายที่คาดไม่ถึง เมื่อต้องการใช้พื้นที่ห้องทำกิจกรรมอย่างอื่น
2. ชุดเฟอร์นิเจอร์คือ รมเปรมีเหลี่ยม 2ชิ้น รม 1ชิ้น ที่อาจก่ออุบัติเหตุขึ้นมาตามได้ง่าย
3. ต้องเป็นชุดเฟอร์นิเจอร์ที่มีโครงสร้างที่มั่นคงในการใช้งานได้ดี สีที่เห็นชัดคือ สีเขียวลายด้านมีตะเข็บการ
4. ต้องมีตู้เก็บของเล่นต่างๆ และตู้เก็บของใช้ส่วนตัว
5. เมื่อเราเกิดเด็กมีภาวะเช่นนี้อาจเกิดอุบัติเหตุขึ้นได้ พื้นจึงควรมีลักษณะการหมุนตัวได้ดี เช่น การใช้งานบริเวณวิทยาศาสตร์ซึ่งมีความอ่อนนุ่มพอสมควร และยังมีส่วนรองรับที่ป้องกันการเฉไฉของเท้าของเด็กที่อาจเกิดอุบัติเหตุจากตัวเอง
6. เพื่อให้ส่วนรองรับที่ทางส่วนนอนมี จัดให้ได้อย่างดีมีไว้ใช้ภายในห้อง เพื่อความสะดวกได้คือ ทางการนอนของตัว สีที่เห็นใช้งานแบบกิจกรรมคือจะมีไว้ได้

อัตราค่าจ้าง

ไม่มีการขอ และใช้มาติดต่อกัน

ไม่แน่นอน

หน้าที มาติดต่อกันเรื่อยมา มาจะมีคนเข้ามาให้ดู ติดต่อกันมาเรื่อยๆ และมาพบพนักงาน

จนตอนเช้าก็เข้ามาส่งนักเรียน จนกระทั่งมีมาขอเข้ามามากที่จุดรับส่ง

หน้าทีรับรถมารับได้เลย หรือขอรถมารับได้แต่เช้าก่อนส่งให้ ส่วนตอนเย็นก็เข้ามารับที่จุดรับส่ง มีการเซ็นชื่อรับเด็ก

สรุป

ที่ห้องดูรถกว่าควรมีที่จอดรถ ที่นี้สำหรับติดต่อกัน

ที่บริเวณจุดรับส่งด้วย นี่ได้จะสักครู่หนึ่งซึ่งมีรถรับ เด็กและจุดนี้คือรถสำหรับคนที่เรียก

จากเล่นรถที่สนามเด็กเล่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พัฒนาการเด็ก

เด็กอายุ 3 - 3 1/2 ขวบ (37-42 เดือน)

รู้จักควบคุมระบบต่าง ๆ ในกายของตัวเอง รู้จักต่อรองความเป็นตัวของตัวเอง เริ่มเปิดฉาย เกาะติดพ่อแม่ น้อยลง เริ่มหันมาสนใจตัวเองและพยายามช่วยตัวเองยิ่งขึ้นความเป็นตัวของตัวเองของลูกจะช่วยเสริมสร้างความมั่นใจในตัวเองและช่วยเขาค้นหา "แบบฉบับ" ของตัวเอง

ผู้เชี่ยวชาญด้านเด็กบางคนถือว่าวัย 3 ขวบ เป็นปีทองของวัยเด็ก สิ่งที่เด็กเรียนรู้ในวัย 3 ขบนี้จะไม่ค่อยขึ้นกับว่าร่างกายเขาสามารถทำอะไรได้ แต่จะขยายตัวไปยังสภาพแวดล้อมรอบตัวมากกว่า เขาจะสนใจเฝ้ามองสิ่งต่าง ๆ รอบกาย นั่นอะไร นี้อะไร ผู้ใหญ่ในชีวิตของเขาในกลุ่มเพื่อนจะมีบทบาทต่อเขา เขาอยากเข้าร่วมกลุ่มกับเพื่อน ๆ เขารู้จักคำศัพท์มากขึ้นและรู้จักใช้ภาษาสื่อสารผู้คนรอบกายได้ดีขึ้น

เด็กวัยนี้จะสงบ เรียบร้อยมากขึ้น คล้อยตามผู้ใหญ่ได้ง่าย เขาจะยึด พ่อแม่ เป็นแบบอย่าง พยายามเลียนแบบคำพูดและท่าทางของผู้ใหญ่ ทำที่อื่นเป็นปฏิภักษ์ และเกรี้ยวกราดจะลดน้อยลงกว่าแต่ก่อน จะเห็นได้ชัดว่าเขาเริ่มทำความเข้าใจว่าสิ่งไหนทำได้หรือทำไม่ได้ ร่วมมือกับผู้ใหญ่ดีมากขึ้น แลดูแล้วน่ารักน่าคบหาขึ้น

ช่วงวัยของการก่ได้ผ่านไปแล้ว ทำที่แบบน้องเล็กจะลดลง พัฒนาการของเด็กวัยนี้จะก้าวหน้าขึ้น เป็นวัยแห่งความสนใจรวดเร็ว เพลิดเพลินกับการเล่นจนผู้ใหญ่เหนื่อยแทน วันหนึ่ง ๆ จะ่วนอยู่กับการเล่น โผล่เล่นอยู่ในโลกจินตนาการของการเรียนรู้ในระดับก่อนอนุบาล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เด็ก ๆ มีพัฒนาการทางบุคลิกภาพและสติปัญญาสูงขึ้นทางด้าน ร่างกาย เขาก็บดจักรยานสามล้อหรือรถเด็กเล็กได้แล้ว ความสามารถในการเลียนแบบจะช่วยให้ เด็กผู้ชายเล่นตุ๊กตากับที่สาวทำได้ ชอบสนุกกับตุ๊กตาก็ได้ บางคราวจะเล่นตุ๊กตาท่าตัวเองอยู่ งานงานเลี้ยงหรือหรรษารับรองแขกได้

พัฒนาการกล้ามเนื้อใหญ่

กลไกและระบบกล้ามเนื้อใหญ่จะประสานสัมพันธ์อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ก้าวเท้าอย่างมั่นคง เดินตรง เวลาเดินจะแกว่งแขนโยกย้ายไปมาและพยายามวางมาด แบบผู้ใหญ่หลังเหยียดตรง ขมุกขมุกจะแน่นราบ นิ่งขัดสมาธิได้ ยืนกระต่ายขาเดียวและ เดินเขย่งปลายเท้าได้ กระโดดขาเดียวได้ชั่วขณะ เดินขึ้นหน้าดอยหลัง และไปข้าง ๆ ได้ เตะลูกบอลแข็ง ๆ ได้ จับและโยนลูกบอลได้แน่นและแม่นยำ

การเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อใหญ่เป็นไปโดยอัตโนมัติ ไม่เชิงซ้ำ กระฉับ- กระเจิง ซึ่งเป็นผลมาจากการพัฒนา ในวัยสองขวบที่ผ่านมามีสิ่งช่วยให้รู้จักบังคับ การวิ่งได้ดีขึ้นไม่ว่าจะ เลี้ยวหยุดกลับพลันก็ดูคล่องแคล่ว เขาเดินขึ้นบันไดได้เองโดยสลับขา แต่เวลาลงบันได เขาต้องวางเท้าสองข้างชิดกันก่อนลงบันไดไปอีกขั้น เวลากระโดดจะ กระโดดตามสองขาและกระโดดโกลเดียว 1 ฟุต เวลาขึ้นหรือจักรยานคันเล็ก ๆ ของเขา เขาจะถีบได้ไม่ถนัดขึ้น จับแฮนด์หลบหลีกเลี่ยงสิ่งกีดขวางได้ เวลาที่นั่งทำของ ๆ ก็ลุกขึ้นได้คล่อง เมื่อเดินบนพื้นลาดเอียง เรียบ ๆ ก็ทรงตัวได้ดี และชอบปั่นปายเครื่องเล่นสนามด้วยความมั่นใจพอสมควร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พัฒนาการกล้ามเนื้อเล็ก

เด็กวัยนี้ชอบเล่นมากโดยเฉพาะชอบการเล่นที่ต้องใช้ทักษะมือและนิ้วมือมากกว่าแต่ก่อน ไม่ว่าจะจับแคะแกะชิ้นส่วนของเล่น หรือวาดละ เลงสีก็ทำตามซึ่งเขาสามารถควบคุมได้ดีขึ้น ลากเส้นได้ตรง หัดใช้สีเทียนและดินสอสี วาดรูปร่างกลมกากบาทได้ตามแบบ และวาดรูปสี่เหลี่ยมและอีก ๒ ส่วนของคนได้ ต่อแท่งบล็อกไม้สูงประมาณ ๑-๑๐ ซม. มือและตาจะประสานการทำงานมากขึ้น ใช้นิ้วโป้งกับนิ้วชี้หนีบลูกหิน เปลือกหอยเล็ก ๆ หรือลูกเกตได้กระชั้นแน่น

การประสานการทำงานของส่วนต่าง ๆ จะเป็นไปได้ตามแนวตั้งและแนวนอน แต่ยังไม่ทำอะไรตามแนวเฉียงไม่ได้ ถึงเราพยายามหาตัวอย่างลองหัดทำ แต่ก็ยังเป็นเรื่องยากลำบากสำหรับเจ้าหนูในวัยนี้ ยกตัวอย่างเช่น เขาจะพับกระดาษได้ตามความยาวหรือความกว้างของกระดาษแผ่นนั้น แต่ยังพับทแยงมุมไม่ได้เลย เป็นต้น

เขาจะวางแท่งบล็อกเป็นรูปร่างกลม สี่เหลี่ยมหรือสามเหลี่ยมได้ตามแบบ และรู้จักเทียบคู่สีง่าย ๆ เช่น สีแดงกับสีเหลือง เป็นต้น แต่ยังสับสนระหว่างสีฟ้ากับสีเขียว เขาจะชอบตัดกระดาษมา

เขาชอบเอาเชือกกรองเท้ามาร้อยลูกปัดพลาสติก หรือแท่งไม้เจาะรูทีละอัน ๆ ด้วยสมาธิที่ยาวนานพอสมควร

พัฒนาการทางภาษา

เมื่อวัยสองขวบจะรู้จักคำเยาะเย้ย แต่พอ 3 ขวบ เขาจะนำเอาคำเหล่านั้นมาร้อยเรียงเป็นคำพูดเจรจา ในวัย 3 ขวบนี้คำพูดจะกลายเป็นเครื่องมือในการเรียน-เรียนความคิดต่าง ๆ ถิ่นหรือยาวบ้างตามแต่ว่าเขาจะคิดสรรหาคำพูดของเขาอย่างไร เรียกชื่อของใช้ในบ้านได้ ตามตำราของฝรั่งแล้วบอกว่าเด็กฝรั่งวัย 3 ขวบ จะรู้จักคำโดยเฉลี่ย 1,000 คำ บางคำอาจไม่มีความหมายอะไรเลย เป็น "ภาษาเด็ก ๆ" ที่ผู้ใหญ่เอาไปใช้ไม่ได้ บางครั้งก็เป็นเสียงประหลาดเพิ่มรสชาติเวลาพูดหรือเวลาเล่นสมมุติของตัวเอง

พลังความรู้สึกและการเรียนรู้

อีเวลลีน ชาร์ป เขียนไว้ในหนังสือ "การคิดคือการเล่นของเด็ก" (Thinking is Child's Play) ว่าในการพัฒนาพลังความคิดของลูกนั้น ผู้ใหญ่จำเป็นต้องเข้าใจว่าเด็กเขาคิดอย่างไร เพื่อว่าจะสามารถปรับตัวเองไปตามพื้นฐานของเขา พ่อแม่จึงใส่ใจอย่างจริงจังในขณะที่เขาพูด สิ่งที่เขาทำและการกระทำของเขา ซึ่งทำให้เราเข้าใจและรู้ซึ่งถึงสิ่งที่ซ่อนเร้นภายในใจของเขาเอง แน่ใจที่สุดการพัฒนาความคิดของเด็กไม้อาจก้าวกระโดดไปได้อย่างรวดเร็ว แต่จะค่อย ๆ ก่อตัวโตขึ้นตามลำดับอย่างช้า ๆ มีความต่อเนื่องและไม่มีข้อจำกัด

เด็กวัยนี้ชอบเล่นภาพต่อรูปสัตว์ต่าง ๆ ภาพดอกไม้ ผลไม้ ฯลฯ และเล่นเกมโดมิโนรูปภาพ ซึ่งเกมทั้ง 2 แบบนี้จะเปิดโอกาสให้เด็กรู้จักการเปรียบเทียบ การหารูปคน สัตว์ หรือสิ่งต่าง ๆ ที่ทำด้วยสีกลาด นำไปปะบนบอร์ดสีกลาดจะช่วยให้เด็กฝึกการคิดเรียงลำดับ การจัดพวกบัตรตัว เลขหรือไพ่ก็จะช่วยให้เด็กรู้จักตัวเลขและเริ่มหัดนับ อีเวลลีน ชาร์ป ยังได้แนะนำบางประการจากเกมการเรียนรู้ที่พ่อแม่จัดให้เด็กเล็ก ๆ เช่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- เวลาเล่นเกมให้เด็กเขาคิดด้วยตัวเอง ให้เวลาพอสมควร หากเขายังหาคำตอบไม่ได้ เราอาจแฉมให้เห็นลัทธิ แต่ไม่ชี้ให้คำตอบไปเลย เพราะนั่นเราต้องการฝึกเขาให้คิดและทำอะไรได้ด้วยตัวเอง เมื่อเขาทำสำเร็จเขาจะเกิดความมั่นใจในตัวเอง และกล้าเผชิญกับเรื่องราวยากๆต่อไปได้

- ให้เด็กทำด้วยตัวเองไม่ว่าจะทำอย่างไรก็ตาม ถึงแม้จะใช้เวลา แต่ก็สมควรเร่งหรือทำแทนแก่

- เวลาเล่นเกมจะต้องเป็นเวลาสนุก ทั้งของเราและของเด็ก ๆ
- เกมการเรียนรู้จะไม่ค่อยได้ผลเท่าไร ถ้าเล่นกันนานเกินไป ควรเล่นกับเด็กวัยนี้สัก 5-10 นาที ก็พอแล้ว

- ในการเล่นเกมเหล่านี้คุณจะต้องพบว่าเด็กจะมีระเบียบวินัยมากขึ้น
- เด็กวัยนี้ส่วนใหญ่เริ่มกลืนต่าง ๆ ยังกินไม่ได้ แต่จำรูปร่างต่าง ๆ ได้ ซึ่งความสามารถนี้จะถึงวัยแยกแยะจัดหมวดหมู่และ เปรียบเทียบวัตถุ สิ่งของจำแนกจำกันได้

- เด็กวัยนี้เริ่มมีเหตุผล เริ่มเรียนรู้ว่าสิ่งต่าง ๆ เกี่ยวพันซึ่งกันและกันอย่างไร

การพัฒนาทางสังคม

เด็กวัย 3 ขวบ ส่วนใหญ่รู้ว่าตัวเองเป็นสมาชิกคนหนึ่งในสังคมเช่นเดียวกับคนอื่น ๆ เขาเลือกใช้คำพูดและแสดงออกว่ารู้สึกเช่นไร พออกพอใจ อยากรู้ได้ ไม่สบายใจให้เห็นชัดยิ่งขึ้นแต่ไม่ถึงขั้น "รู้จักตัวตน" ของตัวเอง มักแสดงตัวเป็นคารา เจ้าบทบาท อิจฉา บางครั้งเจ้าอารมณ์ กังวล เคร่งเครียด ความฉุนเฉียว เกรี้ยวกราด เช่น ร้องไห้ กระพือเท้า ลงนอนดิ้นเร่า ๆ เอาศีรษะโขกพื้น เป็นต้น อาจฝันร้ายบ้าง แต่พ่อแม่ไม่ต้องกังวลใจ ถ้ากับกริยาเหล่านี้จะอยู่เดี่ยวเดียว เดี่ยวก็หายได้จนหลับหลับสนิท หิวเราระอิมร่า รังเล่นได้สนุกสนานร่าเริง อารมณ์ของลูกรักนี้จะขึ้น ๆ ลง ๆ และเพราะความที่แกช่างฝัน มีจินตนาการสูง บางทีแกก็จะตกเป็นเหยื่อของจินตนาการของตัวเองได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เวลาส่วนใหญ่ของเขาจะใช้ในการสมาคมกับเด็กอื่น ๆ อยากรู้เพื่อน ครั้งแรกที่พบกันเขารู้สึกเกือเขิน วางตัวไม่ถูก บางครั้งยอมเป็นลูกจ้อกให้เด็กโตหรือยอมเข้ากลุ่มเด็กเล็กกว่าวัย 1-2 ขวบ เขามีอะไรก็แบ่งปันเพื่อน แม้อาจจะฝืนใจแต่ก็ให้รู้จักหัวเราะมึนต๋อนแทน รู้จักผ่อนปรนและจับกลุ่มกัน แต่ยังไม่เข้าใจอย่างแท้จริง ถึงการร่วมมือช่วยเหลือกัน

หากเขาเข้ากับกลุ่มไม่ได้ จะคิดค้นหาวิทยายุทธใหม่บางคนแสดงท่าทางตลกพูดเรื่องขบขันชวนหัวเราะ เพื่อนในกลุ่มจะได้ชอบออกชอบใจและยอมรับเขาเข้าร่วมกลุ่มได้ ซึ่งเด็กส่วนใหญ่ชอบแสดงท่าทางให้คนอื่นหัวเราะชอบใจตนเอง เด็กทั้งผู้ชายและผู้หญิงเล่นด้วยกันได้โดยไม่แบ่งแยกเพศ หรือไม่รู้ถึงความแตกต่างระหว่างเพศและ เล่น เกมแบบเดียวกันได้

นิพนธ์การด้านบุคลิกภาพและจิตใจ

เด็กวัยนี้ยอมลดราวาศอกกับผู้ใหญ่ พ่อแม่อย่าเพิ่งทอนทวยศฯไปส่งออก เขาเพียงแต่ยอมเพื่อจะได้เล่นแบบอย่างผู้ใหญ่ได้เท่านั้น พูดจากเป็นเหตุเป็นผลมากขึ้น เขาชอบอยู่ตามลำพัง สงบเงียบ จนคุณอาจประหลาดใจ ทำกิจกรรมลดน้อยลง แทนที่จะใช้กำลังต่อต้าน เขายื้อแย่ง กัด ข่วน ฯลฯ เขาจะเรียก "วาทะ" เจริญตอบโต้แทนเพราะเขาใช้ภาษาดีขึ้น รู้จักคำศัพท์มากขึ้น เขาอาจจะดูนิ่งเมื่อเกิดความเครียดหรือไม่สบายในเวลากลางวัน ควรสังเกตอาการกับรียนนี้ไว้ด้วย จะได้เป็นสัญญาณเตือนภัยให้ค้นหาสาเหตุเพื่อแก้ไขได้ทันการณ์ เมื่อถึงเวลาหลับนอนยามค่ำคืน เขาอาจจะดูนิ่งเป็นประจําเพื่อผ่อนคลายและกล่อมตัวเองให้หลับก็ได้

เด็กวัยนี้ยังต้องพึ่งพาผู้ใหญ่ในการเสริมสร้างความมั่นใจให้กับตัวเอง เขาจะชอบทำกิจที่เสริมกำลังใจ กล่าวคำชมและการชื่นชมของผู้ใหญ่ แต่ไม่ชอบ "ของใหม่" หรืออะไรที่ไม่คุ้นเคยมาก่อน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของเล่นและการเล่นตามจินตนาการ

เด็กวัยนี้ช่างฝัน ชอบใช้สัญลักษณ์ เขาจะชอบเล่นสมมุติเป็นชีวิตจิตใจ และการเล่นแบบนี้เองที่จะทำให้เกิดการพัฒนาความคิดรวบยอดในเด็กขึ้น การเล่นสมมุติที่มีโครงสร้าง มีรูปแบบเฉพาะนี้เอง ที่จะครองจิตวิญญาณน้อย ๆ ของหนู ๆ ได้อย่างชนิดที่การเรียนรู้ในระบบโรงเรียนใด ๆ ไม่สามารถทำได้

เด็กทั้งชายและหญิงในวัยนี้ชอบเป็นทั้ง "นักพูด" และ "นักทำ" เด็กจะเรียนรู้ทักษะทางภาษา การคิดและตัดสินใจ เด็กทุกคนชอบเล่นสมมุติ หรือเล่น "ตั้งต่าง" และไตร่ตรองประโยชน์มากมายจากการเล่นชนิดนี้ เขาจะเลือกเล่นหรือใช้ของเล่นจินตนาการ ทำให้เกิดความเข้าใจตนเองและสิ่งรอบข้างได้ดียิ่งขึ้น เปียเจต์ กล่าวว่า

"การเล่นสมมุติจะทำให้ผู้เล่นเกิดความรู้สึกพึงพอใจตัวเอง ในการเปลี่ยนความเป็นจริงให้เป็น "ความปรารถนา" เป็นการก่อรากฐานทางอารมณ์และพัฒนาความคิดให้กว้างไกลออกไป เป็นจุดเริ่มต้นของความเชื่อมั่นในตนเอง "หนูตอบลือศได้สูงแล้ว" "เตยกัมป เรือบินให้เอาไหม" ฯลฯ ด้วยความสนใจอยากรู้ อยากเห็นและอยากเข้าร่วมสมาคมกับคนอื่น ๆ สนใจเมืองใหญ่ ๆ และท้องทุ่งนาตามชนบท นักถึงยาศิพิน้องและนำเอามาเล่นสมมุติตั้งเป็นชื่อ ชื่อตุ๊กตา

การได้สร้างจินตนาการขณะอยู่ในบ้านของเล่น ได้ดูหุ่นกระบอกหรือชมศูนย์ศิลปะต่าง ๆ นับเป็นช่วงวิเศษสุดของเด็ก ๆ ขณะที่การได้ก่อสร้าง ประดิษฐ์สิ่งของ ฯลฯ เป็นการช่วยฝึกทักษะความไวและเรียนรู้การสร้างสรรค์สร้างจากการวาดรูปหรือฟังเสียงเพลง เป็นต้น

เด็กจะสนุกสนานและเพลิดเพลินมากกับการต่อลือศรูปร่างหรือตึกสูง ๆ ทำถนนหนทางและสะพานหรือรถเล่นนิ้ว เล่นตั้งต่าง เรื่องบ้าน ทำท่าแบบเครื่องบิน ขับรถไฟ หนู ๆ ไปมา หรือ เล่นเป็นพนักงานดับเพลิง ยิงมีเพื่อนเล่นด้วยจะยิ่งสนุก

การยกย้ายวิธีเล่นขั้บรบทบรทุก รลาไพ บรบทบของเล็ก ๆ จะเหมาะสำหรับ
เด็ก 2-3 คน การพลิกหรือลากเกวี่ยนบรบทบตักตา แล้วให้เด็กนั่งแทน หรือการเล่น
ต่อลือคคือการบูนึ่สู่การตกลงร่วมมือทางสังคม

ชุดเครื่องครัว ตุ๊กตาข้าว โต๊ะอาหารเก้าอี้ทำให้เด็ก ๆ ต้องเล่นด้วยกัน 2-3
คน เพราะต้องช่วยกันทำอาหารเย็น ช่วยกันจัดโต๊ะด้วยจาน การเล่นบ้าน ฝอแมลูก ทำอิให้
เด็กผู้หญิงและผู้ชายหลาย ๆ คนเล่นด้วยกันได้ การเล่นที่เกี่ยวกับศิลปะ เช่น การแต่งตัว
สวย ๆ และการเล่นละคร จะกระตุ้นเด็ก ๆ ให้เกิดจินตนาการยิ่งขึ้น

แม้ว่าพวกเขากำลังเจริญเติบโต เคลื่อนไหวร่างกายได้ดีขึ้น แต่เด็กวัยนี้กลับ
ชอบนั่งเล่นอยู่กับที่ จะเล่นลูกบอลหรือวิ่งเล่นได้เพียงระยะสั้น ๆ เท่านั้น ของเล่นที่
โปรดปรานมากที่สุดคือภาพต่อจับคู่สิ่งของและโดมิโนรูปภาพ เด็กวัยนี้จะชำนาญในการต่อ
ภาพได้มากหรือน้อยขึ้นอยู่กับว่าเขาเคยเล่นมาก่อนหรือไม่ เด็ก 4 ขวบจะต่อภาพจำนวน
30 ชิ้นได้คุณอาจชักชวนเขาลองต่อและสลับสับลือคเป็นรูปสามเหลี่ยม สี่เหลี่ยม ฯลฯ

เด็กที่ทำได้เล่นเต็มทีจะมีสุขภาพจิตดี สดใส ่าเริง การเล่นเป็นเครื่องมือ
ช่วยปลดเบลือง หรือ ฝอนคลายอารมณ์ได้ดีทีเดียว บางครั้งเขาชอบนั่งเล่นคนเดียว เล่น
กับเพื่อน 2-3 คนบ้าง หรือ เล่นกับเพื่อน ๆ เป็นกลุ่มแก๊ง ควรบสลือเขาได้เล่น เพราะ
เป็นการเรียนรู้และพัฒนาทักษะสังคมและความคิดให้กว้างไกล อีสระ และเป็นตัวของตัว
เองมากยิ่งขึ้น

การเตรียมห้อง

พื้นฐานในการพิจารณาจัดห้องสำหรับเด็กควรมีลักษณะที่ยืดหยุ่นได้ เพราะห้องจะต้องเปลี่ยนแปลงเมื่อวัยของเด็กเปลี่ยนแปลง

เด็กแต่ละวัยมีความต้องการและพัฒนาการที่แตกต่างกัน ดังนั้นควรจัดเฟอร์นิเจอร์ให้เหมาะสมกับวัยของเด็กสามารถดัดแปลงได้ โยกย้ายได้ เช่นโต๊ะ เก้าอี้ ตู้เสื้อผ้า ชั้นหนังสือต่าง ๆ เหล่านี้ การเลือกโต๊ะหรือเก้าอี้ ชั้นหนังสืออาจจะเลือกแบบที่สามารถปรับได้นาน ขาโต๊ะ ขาเก้าอี้ สามารถปรับระดับสูงต่ำได้ การค้นหาห้องเด็กจึงขึ้นอยู่กับงบประมาณ สภาพภายในห้องและบรรยากาศควรต่อเติมและดัดทอนลงเพื่อให้สอดคล้องกับรสนิยมของเด็กที่เปลี่ยนแปลงตามวัยด้วย สิ่งที่สำคัญไม่น้อยเลยก็คือการประหยัด ห้องเด็กควรจะไม่โล่ง กว้างขวางพอที่เด็กจะกระโดดโลดเต้นตีลังกาหรือเล่นปล้ำกันได้

อเล็กซานเดอร์ สตอร์ตาร์ด เขียนเกี่ยวกับ "ห้องของเด็ก" ว่า

"พฤติกรรมเปลี่ยนแปลง สิ่งแวดล้อมก็ต้องเปลี่ยนแปลงไปด้วย เครื่องเรือน เครื่องใช้ควรมีน้ำหนักเบา โยกย้ายได้หรือใส่ล้อเพื่อเด็ก ๆ จะได้เคลื่อนย้ายได้เมื่อต้องการจัดห้องเอง พื้นห้องควรจะไม่ แข็งแรง ทนทาน และทำความสะอาดได้ง่าย เช่น กระเบื้องยาง ทรายพลอร์ ไม้เบอร์กลาส เป็มต้น

อาจจะหาพรมนุ่มนุ่มทั้งห้องและมุมห้องไว้ด้วยเพื่อมองกันเด็ก ๆ ล้มกระแทก อาจจะมีกระดานสำหรับละ เลงสี หัดเขียน ก. ไม้ หรือติดรูปภาพ กระดานหาซื้อได้ตามร้านเครื่องเขียนทั่วไป หรือจะใช้ซีซีทีวียึด แผ่นไม้เบอร์กลาสมาติดตึงห้องเอาเองได้

ควรหากล่องไม้สำหรับเก็บของเล่นของใช้ของเด็ก ๆ ไว้ในห้องด้วย โดยการหากล่อง ชั้นหนังสือ ชั้นวางของ ฯลฯ แต่ขออย่าว่าควรเก็บเฟอร์นิเจอร์แบบเรียบง่าย โยกย้ายได้สะดวก เพื่อเป็นการฝึกลูกให้รู้จักเก็บข้าวของด้วยตัวเองด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โต๊ะ เก้าอี้ ตู้เก็บของ

เด็กน้อยวัยนี้ชอบเล่นละ เลงสี เหน้า โต๊ะจึงควรเป็นวัสดุที่สามารถทำความสะอาดได้ง่าย ปรับระดับขาโต๊ะให้สอดคล้องกับความสูงตัวของเด็กด้วย

ของเล่นเสริมทักษะมือ

ของเล่นที่เสริมทักษะมือหาได้ง่าย ไม่ยุ่งยาก เด็ก ๆ จะถนัดกับการจับนั่นชนนี อยู่ตลอดเวลา เด็กจะได้รับการฝึกฝนการใช้ตาประสานกับมือ พร้อมกับความสุขเพลิดเพลินในการเล่นด้วย มีเวลาคิดไตร่ตรอง ฝึกความไวและรู้จักสังเกตความเหมือน และความแตกต่างกันของสิ่งต่าง ๆ รวมทั้งเรียนรู้การจับคู่ จากการใช้ชิ้นส่วนต่าง ๆ ประกอบกันเข้าเป็นของใหม่ยกขึ้นหนึ่ง ของเล่นที่กระตุ้นการจับคู่ของ คือ ชุดเครื่องครัว โดยมีภาพต่อ ชุดประกอบบ้านเครื่องปั้น ชุดประกอบบ้าน เป็นต้น

ดนตรี

เด็กวัยนี้ชอบเสียงเพลงมาก ชอบเคาะจังหวะ โยกตัวโยกมา สายตะโพนเป่าตามจังหวะเพลง ชอบเครื่องดนตรีจำพวก กลอง แหม่ เบเรอริณ ฉิ่ง ฉิ่งพโยย ฯลฯ

เกม

เพราะว่าเด็กทุกคนชอบฟังนิทาน ร้องเพลง เล่นรำ เกม จึงเป็นของเล่นที่น่าสนใจที่น่าสนใจยิ่งกว่าโทรทัศน์เสียอีก เพียงแต่การหาเกมที่เหมาะสมกับวัยเด็ก นั้นยาก การเลือกหาเกมให้ลูก จึงควรพิจารณา ดังนี้

- เนื้อหาของเพลงหรือนิทานมีความงดงามและสุนทรีย์เหมาะสมกับลูกหรือไม่
- จังหวะเพลงควรง่าย ๆ ประกอบด้วยเครื่องดนตรี 2-3 ชิ้นก็พอ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ทำท่างานของเพลงฟิ่งคิกคัก เจ้าใจ
- เกมนิทานควรมีเนื้อหาช่วยเสริมสร้างและให้กำลังใจกับเด็ก
- ควรเลือกเกมที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก หลีกเลี่ยง " เกมต้องห้าม"

สำหรับเด็ก

การแต่งตัว

เด็ก 3 - 3 1/2 ขวบ ถอดเสื้อผ้ากางเกงเองได้แล้ว สามารถติดกระดุม
ปลดกระดุมได้ประมาณ 2-3 เม็ด เด็กผู้ชายต้องให้ผู้ใหญ่ช่วยมากกว่าเด็กผู้หญิง ในขณะที่
เด็กผู้หญิงช่วยกับการสวมเสื้อผ้าเอง เด็กผู้ชายก็จะร่วมอยู่กับการผูกเชือกกรองเท้า ติดกระ
ดุม รูดซิปกางเกง ฯลฯ

การขับถ่าย หลังนอน

เด็กส่วนใหญ่จะควบคุมระบบการขับถ่ายได้ดีทั้งในตอนกลางวันและตอนหลับ
นอน เล็กน้อยตื่นนอนแล้ว ใช้ห้องน้ำและขับถ่ายได้เอง เวลานอนจะน้อยลง อาจนอนเพียง
1-2 ชั่วโมงในตอนกลางวัน เด็กทั้งชายและหญิงจะ "ฝันเป็น" นอนหลับฝันดีบ้าง ฝัน
กลัวบ้าง เป็นเรื่องธรรมดา

พัฒนาการด้านร่างกาย

กล้ามเนื้อใหญ่

- ยืนขาเดียวได้
- ทรงตัว เป็นบนที่ลาดเอียงได้
- เดินตรง และเดินถอยหลังได้
- วิ่ง กระโดด เป็นปายได้ดี
- แกว่งแขนไปมา เวลาเดิน
- ทรงตัวนั่งได้ดี
- โยน เตะลูกบอลได้
- รับประทานอาหารสามมื้อได้
- ชอบเล่นโกลบอลวงมา
- เดินขึ้นบันไดได้ เวลาลงบันไดสองเท้าต้องชิดกันก่อนก้าวลงมา
- กระโดดลงมาจากชั้นบันไดสุดท้าย
- หลังเหยียดตรง

กล้ามเนื้อเล็ก

- จับมือได้ดี
- หยิบของชิ้นเล็ก ๆ ได้
- ใช้กรรไกรตัดกระดาษได้
- วาดรูปร่างกลม กากบาทได้ตามแบบ
- จับดินสอได้
- บอกรูปร่างวงกลม สี่เหลี่ยม สามเหลี่ยมได้ถูกต้อง
- ต่อแท่งบล็อคดี 9-10 ชิ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางแสดงพัฒนาการของเด็กอายุ 37-42 เดือน (3-3 1/2 ขวบ)

พัฒนาการทางภาษา

- รู้จักคำศัพท์มากขึ้น
- นับเลขได้
- ช่างพูด
- บอกได้ว่าต้องการอะไร
- เริ่มถามว่า อะไร อย่างไร ทำเมื่อไร
- รู้จักทิศทาง เช่น บน ล่าง
- เรียกชื่อสิ่งของที่คุ้นเคยได้
- สนใจหนังสือเกี่ยวกับสัตว์ ก.ไก่ นิทานต่าง ๆ
- จดจำเนื้อเพลงได้
- พูดจามีเหตุ มีผล
- รู้จักใช้สรรพนามแทน เช่น แม่ ของแม่ เป็นต้น
- ใช้ชื่อ "ภาษาเด็ก"

ความรู้สึก และการเรียนรู้

- บอกรูปร่าง และสีได้
- ความคุมการทำงานของเขาได้ดี
- จับตามองของที่เคลื่อนไหวได้
- อธิบายรูปภาพต่าง ๆ ในหนังสือได้
- รู้ถึงความแตกต่างระหว่างเพศชาย-หญิง
- ชอบดูโทรทัศน์
- รู้จักเรื่องเวลา ; เมื่อวานนี้ วันนี้ พรุ่งนี้
- ท่องจำเลข 1-10 ได้ แต่สามารถนับจำนวนได้เพียง 2-3 เท่านั้น

พัฒนาการทางสังคม

- ชื่นชมบูชาแม่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้เฉพาะเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 เชื้อเพลิงมากขึ้น
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 9 ห้าขิมของเล่น
- ทำที่เป็นมิตร และเข้ากลุ่มได้
- รู้จักเก็บของเล่น
- ชอบสมาคมกับเพื่อน
- รู้จักเอาประโยชน์

พัฒนาการด้านบุคลิกภาพ และจิตใจ

- สนใจทำทาง การแสดงออก
- สนใจเด็กเล็กกว่า อายากมีน้อง
- ที่โมโห อิจฉา
- เริ่มฝันร้าย

การเล่น และของเล่น

- สนใจเล่นได้นาน 20 นาที
- ชอบเล่นบล็อกต่อรูป ทRAY ไม้
- ชอบเป่าพองสบู่ วาดรูป ชักผ้า เล่นเรือ ตุ๊กตา ฯลฯ
- ชอบภาพต่อ
- เล่นสมมุติ เช่น โรงพยาบาล หมูบ้าน ฯลฯ
- เกียกคู่สี่ได้ 2-3 คู่ แต่ยังไม่สับสนระหว่างสีฟ้า และสีเขียว
- เล่นของที่ฝึกการใช้มือ
- ชอบร้องเพลง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบแผนชีวิตประจำวัน

- ป่วยเข้าได้ง่าย
- เจริญอาหาร และทานอาหารเอง
- รู้จักใช้ทั้งช้อนส้อม ยกน้ำดื่มได้
- ล้างมือได้ แต่ต้องแนะนำการเช็ดมือ
- ถอดและใส่เสื้อผ้า รองเท้า ถุงเท้า ชุดชั้นในได้
- ต้องการผู้ใหญ่ช่วยปลดกระดุม รูดซิป ผูกเชือกรองเท้า
- นอนหลับนานในตอนกลางวัน
- ความสามารถในการขับถ่ายได้ดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เด็กอายุ 3 1/2 - 4 ปี (43-48 เดือน)

แม้ว่าในช่วงการเติบโตหนึ่ง ๆ จะมีความแตกต่างเกิดขึ้นกับเด็กแต่ละคนไปต่าง ๆ กัน แต่ความรู้ที่ก้าวไปเกี่ยวกับพัฒนาการเจริญเติบโตของเด็กก็จะช่วยกำหนดราคาพ่อแม่เข้าใจ สามารถนำเพลงและปรับใช้กับลูกตัวเล็ก ๆ ได้เช่นกัน

เด็กยิ่งโตจะยิ่งมีพฤติกรรมซับซ้อนขึ้น ถึงแม้ว่ากระบวนการเจริญเติบโตของเด็กแต่ละคนมีขั้นตอนต่อเนื่องเป็นแนวคล้ายคลึงกัน แต่เด็กทุกคนทั้ง เด็กผู้หญิงและ เด็กผู้ชาย ก็จะมีตารางการปรับตัวและแบบอย่างเฉพาะของตนเอง เพราะต่างคนต่างจะได้รับประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมที่ต่างกันไป

ตารางความเจริญเติบโตของเด็ก ๆ จะไม่มีลักษณะตายตัว

เด็กอายุ 3 1/2 ปี ทั้งผู้หญิงและผู้ชายจะมีลักษณะที่มองจากคาดคะเนได้ใกล้เคียงกับกลับมา ท้าวเรียบร้อยยุดี ๆ ก็สามารถเปลี่ยนไปเป็นร้องตะเบ็งเสียงดังลั่นบ้านจนกันที่ได้เช่นกัน เสียงครวญครางของเด็กอายุ 4 ขวบ สามารถก่อความรำคาญพ่อแม่ได้อย่างไม่น่าเชื่อ พวกเขามองกลายเป็น "เจ้านาย" ตัวน้อยที่สั่งโน่นสั่งนี่ ขึ้นที่เอาแต่ใจตัวเอง เรียกร้องความสนใจตลอดเวลา และมีความรู้สึกหวาดกลัว ไม่มีความมั่นใจกลัวจะไม่มีใครรักเขา

เราจะเห็นว่าเด็ก 3 ขวบ จะมีลักษณะว่านอนสอนง่าย แต่ 3 ขวบครึ่งเด็กกลับมีพฤติกรรมตรงกันข้าม ทำที่แข็งกร้าว ขัดขืนและปฏิเสธผู้ใหญ่ทุกเรื่อง ทั้ง ๆ ที่พวกเขาารู้ว่าผู้ใหญ่มี "อำนาจ" เหนือกว่า พวกเขาก็ไม่กลัวและต้องการท้าทายอำนาจนั้น ๆ สำหรับคุณแม่ทั้งหลายแล้วมักจะรู้สึกว่า ลูกวัยนี้ช่างน่าหงุดหงิดตรงที่พูดไม่ฟัง ต้องการเอาชนะ แม่แต่เรื่องง่าย ๆ จะกลายเป็นเรื่องยุ่งยากวุ่นวายที่สุด ทะเลาะกันกระทั่งในเรื่องกิจวัตรประจำวัน อย่างการแต่งตัว กินข้าว เข้านอน เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นอกจากนี้พวกเขายังมีลักษณะเพื่อฝัน พุดจาเรื่อยเปื่อย เป็นตุเป็นตะ เพราะพวกเขายังเด็กเกินกว่าจะแยกแยะเรื่องจริงกับเรื่องไม่จริง อันเป็นพฤติกรรมสำหรับเด็กวัยนี้ พวกเขาจะพุดจาเพื่อเจ้อ ถึงแม้พ่อแม่ฟังแล้วชอบบ้างไม่ชอบบ้าง แต่ก็ไม่ควรถือเป็นเรื่องใหญ่

เราพอจะสรุปพฤติกรรมของเด็ก 3 1/2 ถึง 4 ขวบ ก็คือเต็มไปด้วยความกระวนกระวาย ไม่นิ่งใจ เอาแต่ใจตัวเอง บางครั้งความรู้สึกในมโนใจก็จะแสดงออกทางกายให้เห็นเช่น พุดติดอ่างตะกุกตะกัก บางครั้งตัวสั่น เสียงสั่น และที่พบบ่อยที่สุด คือ ดูดนิ้วมือ แคะจมูก กัดเล็บ เป็นต้น

พัฒนาการกล้ามเนื้อใหญ่

เด็กส่วนใหญ่วัยเมื่ออายุ 3 1/2 ขวบ จะสามารถใช้ขาที่ก้นกดกระโดดได้ไกลถึง 2-3 ก้าว รวมทั้งยังเดินตามแนวเส้นตรงได้ไกลประมาณ 3 เมตร พออย่างเข้า 4 ขวบ เขาจะกระโดดขาเดียวได้ไกลถึง 4-6 ก้าว และเดินเป็นวงกลมได้ เด็กวัยนี้รู้จักเลี้ยงตัวบนราวได้ระยะสั้น ๆ เท่านั้นเอง

พัฒนาการกล้ามเนื้อเล็ก

ในบางครั้งจะสังเกตเห็นเด็กวัยนี้มืออาการกระตุกเล็กน้อยที่กล้ามเนื้อบางส่วน เช่น ริมฝีปาก หนังตา ซึ่งมีสาเหตุเนื่องจากกล้ามเนื้อต่าง ๆ ยังประสานกันไม่ดี พ่อแม่ไม่ควรสนใจอาการแบบนี้นัก เพราะจะหายไปในไม่ช้าและควรดูแลให้ ๆ ไม่ให้ลือเสี้ยนน้องเล็ก ๆ ที่มีอาการเช่นนี้เช่นกัน

เด็กวัยนี้จะเลือกใช้มือที่ถนัด ไม่ว่าจะข้างซ้ายหรือขวา วาดรูป ร้อยลูกปัด ฯลฯ เขาพยายามลากเส้น 4 เส้นต่อกันให้เป็นรูปสี่เหลี่ยม ลากแบบมากลายเป็นวงกลมบ้างจนบางครั้ง เด็กวัยนี้บางคนพยายามเขียนรูปสี่เหลี่ยมให้ได้ด้วยวิธีขีด คือลากเส้นยาว ๆ ไปตามขอบหน้ากระดาษทั้งสี่ด้าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยส่วนใหญ่แล้วเด็กวัยนี้จะเริ่มจาอะไรดีบ้างแล้ว เช่น ชื่อและเขียนรูป
ที่เหลี่ยมได้สักรูปหนึ่ง

พัฒนาการด้านภาษา

เด็กวัย 3 1/2 ขวบจะรู้จักคำศัพท์โดยเฉลี่ย ๑๐๐ คำ และจะเพิ่มขึ้นเป็น
1,5๐๐ คำ เมื่ออายุเต็ม 4 ขวบ และสามารถตั้งคำถามได้มากถึง 4๐๐ คำถามในวัน
หนึ่ง ๆ บางคนถึงกับร้องว่า อะไรกันแค่ 4๐๐ เองหรือ ฉันคิดว่า 1,๐๐๐ คำถามซะอีก

คงจะเห็นได้อย่างชัดเจนแล้วว่าเด็ก ๆ กระตือรือร้นที่จะฝึกฝนความสามารถ
ในการใช้ภาษา ดังนั้นสำหรับเด็กที่อยู่วันนี้ ผู้ใหญ่มควรรละ เลยคำถามของเขา พยายาม
ตอบคำถามของเขาทุกคำถามด้วยภาษาง่าย ๆ แม้ว่าบางคำถามเด็ก ๆ รู้คำตอบแล้วก็ตาม
เพราะมีสื่อวิธีการฝึกและพัฒนาการสนทนา และภาษาของพวกเขาในขั้นต่อไปนั่นเอง

ถ้าความช่างซักช่างถามของพวกเขาได้รับการสนองตอบก็เท่ากับเป็นการฝึก-
ฝนคำศัพท์ต่าง ๆ และฝึกความจำ ความช่างซักช่างถาม รุ่มากและช่างจดช่างจำของ
เด็ก ๆ จะไม่เป็นปัญหาสำหรับพ่อแม่ที่มีความเข้าใจ เพราะ เด็กวัยนี้จะทำความเข้าใจ
ผู้ใหญ่มากขึ้นด้วยเช่นกัน เขารู้ว่าจะต้องวางขาของตรงไหน ข้างบน ข้างล่าง หรือ ข้าง
หลัง พวกเขาจะสามารถแสดงถึงความเข้าใจในเรื่อง เวลา อดีต ปัจจุบัน และอนาคตได้
นอกจากนี้เขายังรู้จักใช้คำอธิบายช่วงเวลาได้อีกด้วย เช่น นานแล้ว หลายปี ตลอดอาทิตย์
ตอนนั้น ตอนนี่แต่ก็ยังคงอาจจะสับสนกับการใช้คำนี้ง เด็ก ๆ จะค่อย ๆ เรียนรู้การใช้คำให้
ถูกต้องได้ในเวลาต่อมา เขารู้จักใช้คำพูดแทนการปายเปียง หรือ หลบเลี่ยง เช่น เอาไว้
ทีหลัง เอาไว้ก่อน ฯลฯ การที่เด็กรู้จักใช้คำเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าเด็กวัยนี้มีความเข้าใจและ
รู้จักอดทนมากขึ้น

เด็กวัยนี้เริ่มสนใจการใช้คำบอกถึงความรู้สึก ความคิดที่เป็นนามธรรมได้เช่นกัน เช่น ดี เหมือน หนาว ร้อน ลุ่น ฯลฯ และเริ่มเข้าใจความแตกต่างระหว่างคำที่ออกเสียงเหมือนกัน แต่ความหมายต่างกันเช่น "รถของหนู" กับ "รถน้ำดื่ม" เป็นต้น

พัฒนาการด้านภาษาจะเป็นไปได้เร็วมากในช่วงวัย 3 1/2 ปี เรื่องนี้เป็นความจริงอย่างมากโดยเฉพาะกับเด็กผู้ชายที่อาจจะพูดช้าหรือไม่ค่อยพูดเมื่ออายุ 2 ขวบ แต่เมื่อเข้าสู่วัยนี้เขาจะพูดแบบ "ต๋อยหอย" เลยก็เดียว อาจจะมีเด็กสามขวบครึ่ง-สี่ขวบบางคนกลับมาพูดติดอ่างบ้าง เป็นช่วงสั้น ๆ ซึ่งพ่อแม่จะต้องเข้าใจว่าเป็นเรื่องที่เป็นไปได้ แต่แกก็จะกลับมาพูดอีกครั้งหนึ่ง

เพราะความรู้สึกสนใจของเด็กวัยนี้ขยายกว้างขึ้น เขาจึงสามารถตั้งใจฟังเรื่องราวต่าง ๆ ได้นานถึง 20 นาที จะนั่งฟังอย่างมีความสุข และชอบดูรูปภาพประกอบไปด้วย หากเป็นเรื่องที่เขาโปรดสักอ เขาก็จะขอให้ดูเล่มอื่นที่ฟังซ้ำแล้วซ้ำอีก

ความรู้สึกและการเรียนรู้

พัฒนาการที่สำคัญของเด็กวัยนี้คือพัฒนาการทางการเรียนรู้ การเรียนรู้ในทุกเรื่องจะพัฒนาไปอย่างรวดเร็วมาก เด็กวัย 3 1/2 ขวบ จะเริ่มต้นค้นพบว่าสิ่งต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กันอย่างไร เขาจะพยายามเข้าไปควบคุมโลกกว้างของเขา โดยแสดงตัวเป็นจอมบงการจักรวาลเสียเอง

เขาต่อแท่งบล็อกจากไม้ ดินเหนียว จินตภาพต่าง ๆ และจัดแบ่งเป็นกลุ่มใส่ตะกร้าสำเร็จ เช่น ไม้กวาดอยู่ในครัว หมูฮ้วนอยู่ในเล้า ฯลฯ ความคิดจะเริ่มซับซ้อนยิ่งขึ้น โสดเล่นไปตามจินตนาการ เพื่อฝัน จินตคิดเรื่องราวต่าง ๆ ได้ซับซ้อน รวมทั้งเรื่องยาว ๆ ได้ในช่วง 3 1/2 ขวบ

พวกเขามีความสามารถในการรับรู้ที่ดีมาก สายตาประสานสัมพันธ์กันเป็นอย่างดี เขาสามารถที่จะใช้สายตาติดตามวัตถุที่เคลื่อนไหวได้โดยไม่เสียสมาธิ และเด็กส่วนใหญ่จะเริ่มรับรู้รูปร่างกายของเรามี 2 ข้าง แต่ยังแยกไม่ได้ว่าข้างไหนคือซ้ายหรือขวา แต่จะบอกได้ว่านี่คือหัวแม่มือ นิ้วชี้ นิ้วก้อย และเริ่มมีความรับรู้ที่กว้างขวางขึ้นในส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น หัวเข่า ข้อศอก และไหล่ เด็กจำนวนไม่น้อยจะชี้บอกส่วนต่าง ๆ บนใบหน้าได้ เช่น ขนตา จมูก ปาก และใบหู

เขาจะท่องจำนับได้ 1 ถึง 10 (บางคนอาจนับได้ 11, 12, 13....) แต่เขายังไม่สามารถเข้าใจถึงจำนวนที่แท้จริง อย่างมากอาจเข้าใจ 2 ถึง 3 เท่านั้น เขาจะยืนของ "หนึ่งชิ้น" หรือ "สองชิ้น" ให้ได้อย่างถูกต้อง เข้าใจและแยกแยะของจำนวน 2 หรือ 3 ชิ้นได้

การท่องเที่ยว

ทุกสิ่งทุกอย่างล้วนเป็นของใหม่ที่น่าสนใจสำหรับเด็กเล็กวัยขนาดนี้ โดยไม่มีคำว่า "ซ้ำซาก" เลย ตั้งแต่เงาจากแสงแดด ทาไมเนจิงตัก ฟ้าจึงร้อง รวมทั้งเรื่องอื่น ๆ อีกมากมาย ในขณะที่ผู้ใหญ่หรือเด็กโตแล้วอาจเห็นบางเรื่องเป็นเรื่องธรรมดา แต่เรื่องธรรมดาเหล่านั้นคือเรื่องที่น่าสนใจสำหรับเด็กน้อยวัยนี้ ถ้าคิดว่าจะพาลูกไปไหนดี ขอแนะนำสถานที่ที่เหมาะสมกับเด็กวัย 3 1/2 - 4 ขวบ ได้แก่

- ห้องครัวในร้านอาหาร เพื่อเขาจะได้เห็นว่าพ่อครัวแม่ครัวเตรียมทำอาหารกันอย่างไร
- ห้างสรรพสินค้า เพื่อเขาจะได้เห็นสิ่งของมากมายสำหรับตั้งโชว์และขาย
- ตลาด เพื่อเขาจะได้เห็นผัก ผลไม้ เนื้อสัตว์ต่าง ๆ สัตว์ทะเล ขนมที่จะนำมาปรุงเป็นอาหารอันโอชะของเขาเอง
- ร้านทหารองเค่า ร้านตัดผม ร้านขายสัตว์เลี้ยง ธนาคาร ไปรษณีย์ สนามเด็กเล่น สวนสัตว์ ฯลฯ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พัฒนาการทางสังคม

เด็กมีความรู้สึกกระตือรือร้นและรู้จัก คิดไปตามลีลา ทำทาง อารมณ์ ความสัมพันธ์ของผู้คนรอบข้างที่มีวัยแตกต่างกัน พ่อแม่และครูจะต้องตื่นตัวตลอดเวลาที่จะเสริมสร้างความสัมพันธ์ทางกลุ่มคนที่มีวัยแตกต่างกันในสังคมและพ่อแม่ควร จะเริ่มต้นทำทีละขั้นตอน เพื่อเด็กจะเริ่มเรียนรู้ถึงความผูกพัน ความรักใคร่ และมีไมตรีจิตกับผู้คนรอบข้าง

ผู้บริหารโรงเรียนเตรียมอนุบาลแห่งหนึ่งยึดหลักที่จะส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างเด็กที่มีวัยต่างกันโรงเรียน เช่น ๑ให้เด็กอายุ 12 ขวบทำของเล่น๑ให้เด็กอายุ 3 ขวบ ซักชวนเด็กอายุ 11 ขวบเขียนเรื่องอ่านเล่นแล้วเล่าให้เด็กอายุ 4 ขวบฟัง เป็นต้น

เด็กวัย 3 1/2 - 4 ขวบจะรู้จักคำศัพท์มากขึ้นเพราะความที่ "รู้มาก" ทำให้เขาเข้าร่วมกลุ่มกับเพื่อน ๆ ได้ แล้ว "กิน" พวกเด็กที่เขาไม่ชอบออกไปจากกลุ่มเด็กก็ย้ายเป็นพวกที่ไม่สาธุการเพราะเขาจะถูกกันออกไปจากกลุ่มทำให้ผู้ใหญ่ต้องเข้ามาแทรกแซงช่วยเหลือ เด็กวัยนี้มักจะเปลี่ยนเพื่อนเล่น เต็มๆกับคนนี้ อีกเดียวกับคนนั้น... ส่วนผู้ใหญ่เด็กชอบเปลี่ยนเพื่อนเล่นเป็นเพศตรงข้ามกันบ่อย ๆ และ เด็กผู้หญิงมักจะ เริ่มหาเพื่อนเล่นแบบนี้ก่อน

ในกลุ่มเด็กช่วงอายุ 3-6 ขวบ คนที่มีอะไร "เหนือ" กว่าคนอื่น ๆ ในการเล่น เช่น รู้จักคิด เล่นเป็น มีของเล่นเยอะแยะกว่าคนอื่น มักจะได้เป็นหัวหน้า

ตัวอย่างเกมกับการพัฒนาการบุคลิกภาพและจิตใจ

เกม : รู้จักตัวเอง

เกมนี้เป็นการแนะนำให้รู้จักตัวเอง โดยให้ลูกยืนอยู่ตรงหน้ากระจกที่เห็นเต็มตัว แล้วพ่อแม่ตั้งคำถาม หรือออกคำสั่ง "หนูชื่ออะไร" "หนูชื่อ กวางค่ะ" "สวัสดีจะ กวาง" "หนูลองยื่นมือไปจับกวางในกระจกสิจ๊ะ" "หนูกำลังทำอะไรอยู่จ๊ะ" และเมื่อบนศีรษะ 1 หล่ จมูก 1 ขอบคอก ฯลฯ แล้วถามต่อไปว่า "หนูมีขอบคอกก็อันจ๊ะ หัวละ นิ้วเท้าละ ลองนับดูสิจ๊ะ"

เกม : ร่างกายของฉัน

อธิบายด้วยคำพูดง่าย ๆ ว่าส่วนต่าง ๆ ของร่างกายของเขานั้นเอาไว้สำหรับทำอะไรบ้าง เช่น หู ตา เท้า เป็นต้น ท้าวมศีรษะของเขาจึงแข็งไว้ปกป้องสมองที่นุ่มนวล พ่อแม่อาจช่วยหาสมุดบันทึกต่าง ๆ เพื่อจะเก็บรูปการทำงานของอวัยวะต่าง ๆ ในร่างกาย เช่น การใช้นิ้วมือ การใช้นิ้วเท้า การใช้หน้า เป็นต้น

นี่คืออวัยวะของฉัน

ให้ลูกชี้บอกส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ทำซ้ำ ๆ บ่อยครั้ง เข้าจนกระทั่งจำชื่อส่วนต่าง ๆ ของร่างกายนั้นได้เอง

"หูหนูอยู่ไหน" "หูอยู่ตรงนี้"

"จมูกหนูอยู่ไหน" "จมูกอยู่ตรงนี้"

"นิ้วมือหนูอยู่ไหน" "นิ้วมืออยู่ตรงนี้"

"นิ้วเท้าหนูอยู่ไหน" "นิ้วเท้าอยู่ตรงนี้"

"ตาหนูอยู่ตรงไหน" "ตาอยู่ตรงนี้"

ฯลฯ

"นี่คือปาก มีฟันอยู่ข้างในปาก"

"นี่คือลิ้น เอาไว้พูด"

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

"นี่คือคาง มีแก้มอยู่สองข้าง"

"นี่คือมือ เอาไว้เล่น"

"นี่คือเท้า เอาไว้เดิน ทุก ๆ วัน"

ระเบียบวินัยตนเอง

เราจะเห็นได้ชัดเจนแล้วว่า เด็กเล็ก ๆ จะพัฒนาความสัมพันธ์ความใกล้ชิดกับพ่อแม่แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น อยากรู้อะไร ๆ รักและยอมรับตัวเขาเองมากยิ่งขึ้น หากพ่อแม่ปฏิบัติตนอย่างเสมอต้นเสมอปลาย ลูก ๆ ก็จะได้เติบโตโดยยึดพ่อแม่เป็นแบบอย่าง และรับฟังความคิดเห็นของพ่อแม่ด้วยดี แต่หากว่าพ่อแม่ทำให้อลูกลังสับสน เช่น เมื่อทำผิดแบบเดียวกันลงโทษบ้างไม่ลงโทษบ้าง เด็กจะไม่รู้ว่าพ่อแม่ต้องการอะไรกันแน่ เมื่อเป็นเช่นนี้ เขาก็ไม่สามารถแยกแยะได้ว่าการกระทำแบบไหนเป็นที่ยอมรับ หรือนิยมนับ...

ทุกสิ่งทุกอย่างที่เด็ก ๆ เห็น ได้ยิน ได้ฟังภายในบ้านจะเป็นประสบการณ์ที่ฝังลึกอยู่ในใจของเขา ผู้ที่เป็นพ่อแม่จะต้องรับผิดชอบต่อการประสบการณ์เหล่านี้ เด็กวัย 3 1/2 ขวบยังไม่เข้าใจใน "ที่มาที่ไป" ของเรื่องราวต่าง ๆ รอบตัว แต่เขามองเห็นว่า มีอะไรเกิดขึ้นรอบ ๆ ตัวเขา การกระทำและคำพูดของพ่อแม่จะเป็นพื้นฐานของคำนิยามทัศนคติ ความเชื่อและการกำหนดค่าที่ต่าง ๆ ของเด็กต่อไป

ถ้าเด็ก ๆ รู้ว่าผู้ใหญ่สร้างกฎครอบครัวย่างถูกต้องและยุติธรรม พวกเขาจะยินยอมอยู่ในขอบเขตและกติกาที่เราสร้างไว้ เพราะเขาเรียนรู้ว่าการฝ่าฝืนกฎของบ้านจะทำให้เกิดปัญหา

ของเล่น การเล่น และจินตนาการ

โลกของผู้ใหญ่กว้างไพศาล เต็มไปด้วยความวุ่นวาย จนเด็กเล็ก ๆ ทวาดหัวพัน
พรั่นพรั้งกับโลกใหญ่ใบนี้ ด้วยเหตุนี้เองเด็ก ๆ จึงจำลองโลกให้เล็กลงเป็นอาณาจักร
เล็ก ๆ สำหรับพวกเขา ซึ่งเขาสามารถบงการ ดัดแปลงได้อย่างอิสระ เสรี มีของเล่น
และวัสดุอุปกรณ์การเล่นต่าง ๆ เป็นเครื่องมือในการแต่งแต้มโลกน้อยใบนี้ไปตามความเชื่อ
ความคาดหวังแบบเด็ก ๆ และความรู้สึกของพวกเขาเอง ยิงเด็ก ๆ เล่นแบบนี้บ่อยครั้ง
เท่าไรยิ่งทำให้เขาจดจ่อ และเพลินไปตามจินตนาการนั้น ๆ มากยิ่งขึ้น

ถึงแม้ว่าเขาจะพยายามสร้างโลกตามจินตนาการ ตามความเชื่อแบบเด็กก็
ตาม เขายังต้องเผชิญกับโลกที่เป็นจริง ที่ทำให้เกิดความรู้สึกทวาดหัวพันในบางครั้ง รู้สึก
เจ็บปวดกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ผ่านเข้ามา แต่เด็กสามารถเรียนรู้และทำความเข้าใจด้วย
ตัวเอง ในโลกของความเป็นจริงได้ เพียงแต่เขาจะได้รับโอกาสให้ลองผิดลองถูก ให้ยื่นหยัด
ด้วยตัวเองในที่สุดเขาก็จะ เรียนรู้ได้เองว่าจะไรทำดี หรืออะไรทำไม่ได้บ้าง เมื่อเด็กได้
ทดลองเล่นแบบนี้ พวกเขาค่อย ๆ เรียนรู้และสร้างความเชื่อมั่นในโลกแห่งความเป็นจริง
ได้ด้วย

การเล่นสมมุติ

เมื่อเด็กพบว่าในโลกแห่งความจริงนั้นมีอะไรอีกมากมายเกินกว่าที่เขาจะคาด
คิดได้ เด็กจะเกิดความไม่แน่ใจ ความรับรู้ที่น้อยนิดจะพิชิตโลกอันกว้างใหญ่นี้ได้หรือ ดังนั้น
เขาจึงเลือกทางออกเพื่อหนีออกจากโลกแห่งนี้ ด้วยการเล่นตามความเพลิน เล่นสมมุติ
ไปตาม "บท" ที่เขาคิดขึ้นเอง เป็นบทที่หาไม่พบในโลกแห่งความเป็นจริง เขาจะ เสกสรร
ปั้นแต่งว่ามีสัตว์ประหลาด สัตว์ป่า หรือต้องเผชิญหน้ากับเหตุการณ์อันน่าสะพรึงกลัวหลาย ๆ
อย่างโดยพิชิตผู้ตกตา และสัตว์เป็นสิ่งสมมุติในเหตุการณ์นั้น ๆ เป็นหมอ โรงพยาบาล
โรงเรียนอนุบาล หรือสมมุติว่าเดินอยู่บนดาวเคราะห์อื่น ๆ เด็กบางคนอาจรู้สึกเป็นทุกข์มากกว่า
เด็กอื่น ๆ จนต้องกอดผ้าห่มสุดรัก ก้อนดินเล็ก ๆ หรืออุ้มตุ๊กตาตัวโปรดตลอดเวลา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การเล่นสมมุติเป็นการแสดงออกของเด็กเล็ก ๆ ที่แสดงให้เห็นว่าเขาประทับใจอะไรบ้าง เขาคิดอะไรอยู่ แนนอนเด็ก ๆ รู้ดีว่าเขาไม่อาจแยกโลกสมมุติของตัวเองออกจากโลกแห่งความเป็นจริงได้เลย เพราะว่าเขายังไม่รู้จักใช้เหตุผลเช่นเดียวกับผู้ใหญ่ เขาจึงหล่อหลอมโลกสมมุติและโลกแห่งความจริงไว้จนเข้าด้วยกันกลายเป็น "โลกแบบเด็ก" ซึ่งเขาเคยรู้ เคยฟัง และเคยเห็นจากหนังสือ ทีวี และจากการแต่งแต้มสีสันตามความคิดของเขานั่นเอง

ดังนั้นช่วงเวลาของวัยนี้จึงมีระยะเวลาที่พ่อแม่จะเอาใจจริงเอาใจง ยึดหลักเหตุผลหรือต่อต้านการเล่นสมมุติของพวกเขา ช่วงเวลานี้เป็นช่วงที่ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์กำลังเจริญเติบโต ที่ถูกที่ควรแล้ว พ่อแม่อาจจะชื่นชมยินดีที่พวกเขาเล่นกันแบบนี้และควรจะหาทางส่งเสริมการเล่นสมมุติของเด็ก ๆ ด้วยการจัดหาของเล่น อุปกรณ์การเล่นต่าง ๆ มาให้ พวกเขาจะดีกว่า ของเล่นเสริมโลกสมมุติมีดังนี้

ตุ๊กตาคนอาชีพต่าง ๆ ขนาดตามที่ใช้เล่นละคร ทำด้วยไม้ พลาสติก หรือยาง ที่หิ้งงอตัวได้ อาจจะเป็นตุ๊กตาชุดสมาชิกในครอบครัว ตำรวจ พนักงานดับเพลิง หมอ พยาบาล คนงานก่อสร้าง ฯลฯ

- ตุ๊กตาสัตว์เลี้ยง และสัตว์ป่า
- หุ่นสำหรับเล่นละคร เช่น หุ่นมือ หุ่นนิ้วมือ หุ่นเงา เป็นต้น
- ชุดตุ๊กตาและของใช้ ได้แก่ ตัวตุ๊กตา เติงนอน ผ้าห่ม รถม้า ขวดนม

เป็นต้น

- ชุดของเล่นเครื่องใช้ในบ้าน ได้แก่ ชุดน้ำชา หม้อ กระทะ ไม้กวาด ฯลฯ
- ของเล่นที่เป็นเครื่องใช้ในการสมาคม เช่น โทรคิงท์ เก้าอี้และโต๊ะอาหาร

บ้านของเล่น ฯลฯ

- เสื้อผ้าและเครื่องประดับสำหรับตุ๊กตา เช่น กระจกบานใหญ่ เครื่องประดับเครื่องเพชร (แก้ว) เสื้อชั้นใน หนวดปลอม ผมปลอม หมวก ผ้ากันเปื้อน กระเป๋าถือ ผ้าพันคอ รองเท้าแบบผู้ใหญ่ รวมทั้งของใช้อื่น ๆ เช่น กล้องส่องทางไกล แว่นตา รั้ว เครื่องประดับ แสดงยศฐาบรรดาศักดิ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การเล่นสมมุติเป็นอาชีพต่าง ๆ นั้น เช่น ตำรวจ พนักงานดับเพลิง จะใช้หมวกเป็นตัวกำหนดอาชีพนั้น ๆ การเล่นเป็นตัวสารวัตร หมวกจะต้องมีหน้าหมวกเป็นโลหะแวววาว หรือพนักงานดับเพลิงจะต้องใส่หมวกสีแดงด้วยนะ

ขณะที่เด็กเปลี่ยนวัยจาก 3 1/2 ขวบ เข้าสู่ช่วง 4 ขวบ เด็กจะเล่นไปตามความคิดด้วยการหอบเอาของใช้หรือวัสดุต่าง ๆ มากองรวมกัน และเล่นสมมุติเป็นบ้าน รถโดยสารต่าง ๆ สร้างเป็นเมือง หรือประเทศ ถ้าพ่อแม่และคุณครูอนุบาลที่ชอบคิดค้น ช่างค้นหา จะช่วยให้เด็ก ๆ ขยายจินตนาการในการเล่นกว้างไกล เด็ก ๆ จะสร้างฝันไปให้ไกลตามที่พ่อแม่ปรารถนาได้

การท่องเที่ยว การถกเถียงโต้แย้งกันในกลุ่มเด็ก การเล่นนิทานและการเข้าห้องสมุด ช่วยเสริมพัฒนาการเล่นของเด็กได้เช่นกัน

พฤติกรรมก้าวร้าวจะปรากฏเห็นได้จากการเล่นของเด็กวัย 3 1/2 ขวบ เขาจะคิดค้นเกมสงคราม อิงปืน ปาระเบิดตามมาเล่นกันเองอย่างไม่มีขลุ่ย การเล่นแบบนี้จะเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทั้งในโรงเรียนอนุบาล หรือในบ้านอันแสนอบอุ่นก็ตาม

ระหว่างที่เด็ก ๆ เล่นด้วยกัน บางครั้งพวกเขาจะทะเลาะเบาะแว้งกัน ผู้ปกครองควรจะช่วยปล่อยให้เด็ก ๆ จัดการแก้ปัญหาตัวเอง กรณีที่ส่อเค้าว่าจะรุนแรง ถึงขนาดลูกกลามเป็นศึกใหญ่โต พ่อแม่และคุณครูควรเข้าไปแทรกแซง หรือสงบศึกนั้นเสีย เช่น เมื่อพวกเขาเล่นสงครามกันโดยแบ่งเป็น 2 ฝ่าย ฝ่ายหนึ่งเป็นกองกำลังปืนใหญ่ของกองทัพเรือกำลังซิลลาอีกฝ่ายหนึ่งก็มีทางตอบโต้ ฝ่ายหลังต้องแพ้แน่ ๆ เลย เมื่อครูอนุบาลเห็นเช่นนั้นจะต้องรีบเข้าไปแทรกแซงด้วยท่าทีที่นุ่มนวลหรือเบนเป้าหมายการต่อสู้ให้เฉียดกันนั้น "โอ้โฮ ดูนั่นสิ ผูกปลายธงบุกมาแล้ว" เด็ก 2 ฝ่าย ที่สู้รบกันดุเดือด จะเปลี่ยนเป็นช่วยกันระดมยิงผูกปลานั้นแทน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เด็กที่ก้าวร้าวมาก ๆ เขาจะเรียนรู้ได้เองในไม่ช้าว่า เขาจะต้องรู้จักประณีต
ประนอมผ่อนปรนให้กับคนอื่นด้วย มิฉะนั้นเขาจะอดเข้าร่วมเล่นสนุกสนานกับกลุ่มเพื่อนคน
อื่น ๆ

การเล่นและโลกจินตนาการของเด็ก

นักจิตวิทยาชื่อเพียเจท์ ได้ศึกษาการเล่นของเด็กและสรุปได้ว่า การเล่นของเด็กแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ กลุ่มแรกเป็น "การเล่นเพื่อฝึกทักษะ" (practice games) เช่น การปาลูกบอล การเล่นขายของ การเล่นหมากเก็บ การร้อยลูกปัด การต่อสไลด์ เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อเป็นการฝึกทักษะการใช้กล้ามเนื้อ อวัยวะส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย กลุ่มที่สองเป็น "การเล่นสมมุติ" หรือ การเล่นตั้งต่าง (Symbolic games) เช่น อาจจะสมมุติว่ากล่องสีเหลืองเป็นแทนบอลลูนอากาศ หรือ ยานเรือบ ซึ่งเด็กอาจเล่นตั้งต่างว่ามีมนุษย์อวกาศอยู่ในยานนั้น หรืออื่น ๆ ตามมาอีก กลุ่มสุดท้ายเป็น "การเล่นตามกฎเกณฑ์" (games with rules) เช่น การเล่นเกม กีฬา เป็นต้น เด็กหลาย ๆ คนชอบเล่นกีฬาที่เล่นกันเป็นทีม พวกเขอะ ๆ เช่น ฟุตบอล เป็นต้น

เพียเจท์ได้อธิบายเกี่ยวกับการเล่นสมมุติว่า เป็นการนำเอาวัสดุ สิ่งของต่าง ๆ มาสมมุติเป็นอะไรก็ตาม แม้เราดูแล้วจะเป็นอะไรก็ไม่ว่า ไม่เห็นเป็นอย่างไรที่เขาสมมุติเลย การเล่นแบบนี้จะเกิดขึ้นช่วงหลัง ๆ ของการพัฒนาประสาทสัมผัส เด็กวัย 3-4 ขวบ จะชอบเล่นแบบนี้มากที่สุด นอกจากนี้ยังมีการเล่นอีกแบบหนึ่งเรียกว่า "การเล่นชดเชย" (Compensatory play) เป็นการเล่นแบบสมมุติเช่นกัน แต่จะเป็นการเล่นสมมุติเฉพาะเรื่องต้องห้าม หรือ ทำไม่ได้ในความเป็นจริง

การไปโรงเรียน

การไปโรงเรียนคือประสบการณ์ใหม่ที่น่าสนใจสำหรับเด็กวัยนี้ทุกคน แต่สำหรับเด็กบางคนแล้ว การไปโรงเรียนอาจเป็นเรื่องที่ต้องใช้ความพยายามอย่างมาก ด้วยเหตุเช่นนี้บรรดาพ่อแม่และคุณครูจะต้องเข้าใจ และมีวิธีการอย่างค่อยเป็นค่อยไป ในที่สุดเด็กก็รู้สึกว่าไปโรงเรียนเป็นเรื่องเขมงวด เคร่งเครียดเกินไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในวันแรกที่ไปเรียน พ่อแม่หรือคนเลี้ยงดูที่บ้านควรจะอยู่เป็นเพื่อนเด็กที่โรงเรียนก่อน ยังไม่ควรเร่งรัดเขาให้ทำกิจกรรมในตอนนั้น ทั้งครูและพ่อแม่ควรร่วมมือกันแนะนำให้เด็กรู้จักชีวิตในโรงเรียนอนุบาล ครูควรจะทำความคุ้นเคยกับพ่อแม่ เรียนรู้พื้นฐานครอบครัวของเด็กแต่ละคน เพื่อช่วยทำให้เด็กปรับตัวเข้ากับโรงเรียนได้ง่ายขึ้น

โรงเรียนอนุบาลควรจัดที่หรือช่องงให้เด็ก ๆ เก็บของส่วนตัวให้เป็นระเบียบ เด็กแต่ละคนอาจถือ "ช่องเก็บของ" นี้ เป็นสัญลักษณ์แสดงความเป็นเจ้าของห้องเรียนมัน อาจเป็นสถานที่ปลอดภัย ที่ที่เขาเอาทรัพย์สินมาได้ในสถานการณ์คับขัน

การได้รับการยอมรับจะทำให้เด็ก ๆ เกิดความมั่นใจในตัวเอง และจะเริ่มสนใจคนอื่น ๆ รวมทั้งเรียนรู้ว่าควรจะทำตัวอย่างไรให้เป็นสมาชิกที่ดีในกลุ่ม เพื่อนได้ด้วยท่าทีที่เป็นมิตร และความช่วยเหลือจากครู เด็ก ๆ ก็จะมาค้นพบว่าครูก็เป็นคนคนหนึ่งเหมือนพวกเขา และเริ่มเรียนรู้ว่า "อำนาจ" คืออะไร และเขายังได้เรียนรู้อีกด้วยว่าจะควบคุมตัวเองได้อย่างไรบ้างทั้งร่างกายและอารมณ์

การรวมกลุ่มของเด็ก ๆ

เมื่อเข้าโรงเรียนอนุบาลไม่นาน เด็กช่วงวัยนี้จะเริ่มจับกลุ่มเล่นด้วยกันกลุ่มละ 2-3 คน หรือมากกว่านั้น เด็ก ๆ ที่ชอบพอกันหรือถูกคอกันจะเข้ากันได้ดี และจะคอยกีดกันหรือตอบโต้เพื่อนที่ไม่กินเล่นกัน พวกเขาจะเล่นด้วยกันได้นานและร่วมมือกันเป็นอย่างดีไม่คอยจะห่างของเล่นนัก กลุ่มเด็กทั้งผู้ชายและผู้หญิงชอบเล่นตุ๊กตา เล่นสร้างบ้าน เล่นชุดของใช้ในบ้าน เป็นต้น แต่เด็กวัยนี้ชอบเล่นต่อเองหรือประดิษฐ์ของตัวเองมากกว่าการเล่นของเล่นสำเร็จรูป เขาจะเสกสรรปั้นแต่งด้วยการต่อของเป็นรูปต่าง ๆ ตามที่ใจจะคิด และจะแสดงท่าทางประกอบการเล่นไปด้วย พวกเขาจะพูดคุยกัน ช่วยกันต่อเติมการเล่นให้สนุกสนาน เล่นไปกับจินตนาการ กระตือรือร้น ขมิขมื่น อาจจะมีการทะเลาะเบาะแว้งกัน ผู้ใหญ่ที่ใจร้อนเกินไปมักจะเข้าไปแทรกแซงกิจกรรมของเด็ก เร็วเกินกว่าเหตุ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การปรับตัวในโรงเรียน

จนช่วงแรกที่เข้าโรงเรียน เด็กยังใหม่ต่อโรงเรียนอนุบาลใหม่ต่อกลุ่มเพื่อน เขาอาจปรับตัวเข้ากับคนอื่น ๆ ได้ไม่ดีนัก รู้สึกเกะกะแก้งก้าง เอะเอินอยู่ เด็กบางคน รู้สึกชอบที่ได้เจออะเจอะอะไรใหม่ ๆ แต่ยังไม่รู้ว่าจะแสดงความรู้สึกออกมาได้อย่างไร บางคนจะก้าวร้าวเพื่อปกป้องความหวาดกลัวหรือความมั่นใจของตัวเองไว้ เด็ก ๆ ต้องเรียนรู้วิธีการป้องกันตัวเองและคิดจะหลีกเลี่ยงการปะทะกับคนอื่น ๆ ตลอดเวลา เด็กส่วนใหญ่จะแก้ปัญหาการทะเลาะกับเพื่อน ๆ โดยที่ครูไม่ต้องเข้าไปยุ่งหรือยุ่งแต่น้อย นอกจากพวกเด็กก้าวร้าวแล้วก็จะมีเด็กบางคนที่ยพยายามปรับตัวเข้ากับคนอื่นและอาจจะเจอเด็กอีกพวกหนึ่งที่จะเรียกร้องความสนใจด้วยการแสดงอารมณ์โกรธ เกรี้ยวกราด ขี้โมโห เป็นต้น

เด็กบางคนรู้สึกกลัว ล้ามากใจ และไม่รู้ว่าจะวางตัวอย่างไรดีจึงจะไปได้ตลอดรอดฝั่ง เราควรจะช่วยพุงเขาให้ผ่านพ้นความรู้สึกในเชิงลบเช่นนี้ออกไปให้ได้ บางคนอาจจะยอมจำนนเมื่อถึงเวลาที่ต้องคิดค้นสร้างสรรค์ในกิจกรรม เขาจะเดินตามด้วย ๆ เพื่อเข้ากับคนอื่นให้ได้ สาเหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะอาจถูกความคุมจากทางบ้านมากเกินไป เด็กกลุ่มนี้จะเวียน ไม่สู้สิ่งกับใคร แยกตัวออกห่างจากกลุ่มเพื่อนคนอื่น ๆ

ครูอนุบาลควรทราบจุดอ่อนจุดแข็งของเด็ก ๆ ในความดูแลและหาวิธีแก้ไข ปัญหาของเด็กที่พยายามปรับตัวเข้ากับเพื่อน ๆ ได้จนสำเร็จ รวมทั้งสร้างความมั่นใจให้แก่ตัวเด็ก ๆ เหล่านี้

เด็ก ๆ เมื่ออยู่โรงเรียน

เริ่มต้นเด็กจะมาถึงโรงเรียนอนุบาลตอน ๑ โมงเช้า จนถึงบ่าย ๓ โมงเย็น ช่วงเช้าก็จะมีของว่าง เช่น ขนมปังกรอบและน้ำผลไม้ อาหารกลางวันจะเป็นอาหารที่ถูกหลักโภชนาการที่ปรุงสุกใหม่ ๆ หลังจากนั้นเด็ก ๆ จะนอนหลับพักผ่อนอย่างน้อย ๑ ชั่วโมง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ช่วงเวลาของการเล่นเด็ก ๆ จะได้เล่นทั้งในร่มและกลางแจ้งสลับกันไป
เด็ก ๆ จะผลัดกันเล่นที่สนามเด็กเล่นซึ่งมีอุปกรณ์การเล่นต่าง ๆ เช่น ชิงช้า ก่อ่งโง่ของ
ที่บินป่าย บล็อก กังนัม โยนโด้สูง 5-6 ชุด กัง รถ และป้อทราย โรงเรียนจะมีของเล่น
มากมายให้เลือกเล่น มีทั้งอุปกรณ์สำหรับบินป่าย ห้อยโยน ทรงตัว กระโดด ดึง ลาก และ
วิ่งเล่น

ของเล่นในร่ม ได้แก่ บล็อก รถไฟ ตุ๊กตา เต้าของเล่น ตุ๊กตาวัวสาม หม้อ
กระทะ จานสาม ดินสอสี สีระบาย ดินน้ำมัน และ ของเล่นพลาสติก นอกจากนี้มีพวกโต๊ะ
และเก้าอี้สำหรับทำงาน เศษไม้ และเครื่องมือแบบง่าย ๆ สำหรับก่อสร้าง โรงเรียน
อนุบาลจะมีชั่วโมงขับร้องเพลงง่าย ๆ กิจกรรมเคาะจังหวะ เดินและกระโดดไปตาม
จังหวะดนตรี และอื่น ๆ มีชั่วโมงเล่นนิทาน และมีเวลาเหลืออีกมากมายให้เด็กได้เล่นและ
พูดคุยกัน

ครูอนุบาลจะต้องกำหนดกติกาที่ทุกคนยอมรับได้นับได้ดีกว่าการว่าแทนเขาทั้ง
หมด อธิบายให้เขารับรู้และเข้าใจวิธีการ เด็ก ๆ สามารถติดตามคำแนะนำของเราได้
ง่ายขึ้น อย่างไรก็ตามเราไม่เปิดช่องให้เขาได้ทดลองทำอะไรตามความคิดของตัวเอง
เด็กจะไม่เกิดการเรียนรู้หรือไม่ก็หมดสนุกกับการเล่นนั้น ๆ

บทบาทผู้ใหญ่ในการเล่นกับเด็ก

การที่ผู้ใหญ่จะเข้าร่วมวงเล่นกับเด็ก ๆ เป็นเรื่องละเอียดอ่อน เด็กส่วนใหญ่
ชอบให้พ่อแม่หรือผู้ใหญ่ที่คุ้นเคย เข้า เล่นด้วยไม่เฉพาะแต่ความสนใจของผู้ใหญ่เท่านั้นที่เด็ก
ต้องการเด็ก ๆ อยากให้ผู้ใหญ่เข้าร่วมวงเล่นกับพวกเขาด้วยเช่นกัน

ลองนึกภาพบล็อกซ้อนกันเป็นตึกสูง เป็นเกมท้าทายความคิดเกี่ยวกับน้ำหนัก
ขนาดและสมดุล เด็กจะต้องแก้ไขปัญหาลงและอุปสรรคด้วยตัวเอง แต่เพราะเขายังมีประสบ-
การณ์ไม่กว้างพอที่จะจัดการได้ทุกครั้ง ผู้ใหญ่ที่มีความละเอียดอ่อนจะ เข้าไปให้คำแนะนำ
ช่วยเหลือเด็ก ๆ ได้ก็ตรงนี้เอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แต่การเข้าไปช่วยเด็กทุกชั้นทุกตอนนั้น จะทำให้เด็กรู้สึกอึดอัด พอ ๆ กับการปล่อยให้เขาอยู่กับปัญหาคนเดียวมานานเกินไป ปัญหาอยู่ที่ว่าจะจัดให้สมดุลได้อย่างไรระหว่างการให้กำลังใจเด็กกับการลงมือคิดและทำให้เด็กทุกชั้นตอน เล่นแบ่งอยู่ตรงไหน ปัญหาที่เปรียบเหมือนการเดินบนเส้นลวดกลางอากาศก็เดียว วิธีที่ดีที่สุดคือคำแนะนำที่กว้าง ๆ แทนการชี้เฉพาะเจาะจง การเข้าหาเด็กด้วยคำถามว่า "หนูคิดว่าทำแบบนี้จะดีมั้ยจ๊ะ" จะช่วยกระตุ้นให้เขาทำอะไรได้ดีกว่าการทำให้เขาทั้งหมด อธิบายให้เขารับรู้และเข้าใจวิธีการ เด็ก ๆ สามารถติดตามคำแนะนำของเราได้ง่ายขึ้น อยากรู้ก็ตีถ้าเราไม่เปิดช่องให้เขาได้ทดลองทำอะไรตามความคิดของตัวเอง เด็กจะไม่เกิดความเรียนรู้หรือไม่มีความสุขกับการเล่นนั้น ๆ

เราจะพบว่าขอบเขตการเรียนรู้ของเด็กขยายกว้างไกลแค่ไหน ขึ้นอยู่กับพ่อแม่ให้ความสำคัญและจัดหาของเล่นต่าง ๆ มาให้ลูกมากน้อยแค่ไหนด้วย

ประสบการณ์ของศิลปะครั้งแรก

หัตถาตรูปครั้งแรก

เจน-คูเปอร์ แบลน ได้เขียนไว้ใน "ศิลปะของจิตรกรน้อย ความเข้าใจและการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็ก 3-5 ขวบ" ว่า

ครูศิลปะคนแรกของลูกคือพ่อแม่ เพราะ เด็กจะได้รับประสบการณ์ด้านศิลปะจากที่บ้านเป็นอันดับแรก ทุกสิ่งทุกอย่างรอบตัว โดยเฉพาะของเล่นหรือหนังสือ วัสดุอุปกรณ์สำหรับการเล่นต่าง ๆ ของเด็กจะมีอิทธิพลอย่างมากต่อการพัฒนาารสนิยมของเด็ก พ่อแม่ควรเลือกหาของเล่นที่คิดว่าเหมาะสมและพัฒนาความคิดริเริ่มของพวกเขา

ครูศิลปะเชื่อว่าสิ่งของที่เด็ก ๆ ประดิษฐ์คิดค้นทำขึ้นเองนั้นจะส่งผลอย่างสำคัญ
ต่อความพึงพอใจและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของเด็ก พ่อแม่หรือผู้ปกครองส่วนมากมักจำกัดหา
อุปกรณ์สำเร็จรูปให้กับลูก ๆ ใช้ในงานศิลปะ จริง ๆ แล้วเด็ก ๆ กลับสนใจวัสดุของ
ธรรมดา ๆ ในการใช้สร้างผลงานศิลปะของเขามากกว่า เช่น ดินสอเทียน ดินน้ำมัน เป็น
ต้น

มีผู้แนะนำว่าสีชอล์กแห้งหลายแบบที่เขียนกระดานจะดีสำหรับเด็ก เพราะมี
ขนาดกว้างประมาณครึ่งนิ้วจกนิ้ว

ถึงแม้การวาดรูปด้วยนิ้วมืออาจจะอิสระมากกว่า แต่ก็ยังเป็นเพียงประสบการณ์
หนึ่งที่เด็กสามารถทำได้ ยังมีการวาดรูปอีกหลาย ๆ แบบให้เลือกและมุ่งผลเพื่อการพัฒนา
ได้มากกว่าเด็ก ๆ ประเภทชอบ "และตุ้มเป๊ะ" จะชอบเล่นการวาดรูปด้วยนิ้วมือมาก
เพราะมันยุ่ง ๆ ดี

มีเด็กวัย 3 1/2 ขวบจำนวนมากรู้จักใช้กรรไกรตัดและปะได้บ้าง ผลงานก็
เป็นไปตามวัยของเด็ก แต่ถ้าหากเขายังใช้กรรไกรไม่เป็นเลยจนถึงอายุ 4-5 ขวบ ก็ควร
จะหัดให้เขาทำได้แล้ว

ทั้งหมดที่กล่าวมากนี้พ่อแม่ตระหนักด้วยว่าเมื่อใดก็ตามที่พวกเขาเด็ก ๆ รู้สึกว่าสิ่ง
ที่เขาทำนั้นมันไม่เคยได้รับความสนใจ ความ ยกย่องเลย เขาจะพยายามทำอย่างอื่นที่คิด
ว่าจะได้ความตอบแทน และถ้าเกิดสภาพเช่นนี้ขึ้นเด็ก ๆ จะรู้สึกไม่เป็นอิสระ หรือมันน่า
ในการแสดงออกทางศิลปะคราวต่อ ๆ ไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ดนตรี

การร้องเพลง เป็นการเริ่มต้นสร้างพื้นฐานของดนตรีที่ธรรมดาและง่ายที่สุด พ่อแม่ควรจะนำมาใช้สร้างบรรยากาศภายในบ้าน บรรดาปู่ย่าตายายล้วนจดจำ เพลง เล่นเกม หรือทำนองจังหวะต่าง ๆ ในสมัยเด็กได้ หลังจากร้องเพลงให้ลูกฟังจนหมดแล้ว เราอาจชุดเพลงร้องสมัยโบราณ เพลงพื้นเมือง เพลงชาติ จังหวะเพลงต่าง ๆ มาเป็น เพลงร้องให้ลูก ๆ ฟังได้อีกมากมาย เพลงที่ร้องบ่อย ๆ จะช่วยให้พ่อแม่และลูกเรียนรู้และ ดนตรีได้ง่ายขึ้น เพลงที่ร้องควรจะมีทำนอง จังหวะง่าย ๆ ใช้คำง่าย

ของเล่น

จอห์น และ อลิซาเบท นิวสัน แนะนำไว้ในหนังสือเกี่ยวกับของเล่นและการ เล่นว่า "การเล่นต้องมาก่อน ของเล่นเป็นสิ่งที่ตามมาทีหลัง ไม่ควรที่จะเลือกเล่นโดยเริ่ม ต้นตรงที่เรามีของเล่นนั้นอยู่ก่อนแล้ว" อย่างไรก็ตามของเล่นมีอิทธิพลต่อการ เล่นเหมือนชนิดที่ ตริงการเล่น ในทางทฤษฎีถือว่าของเล่นมีใช้สิ่งจำเป็น เด็กสามารถโสดเล่นไปตามจินตนา การและสามารถสร้างสรรค์สร้างทุกสิ่งทุกอย่างให้เป็นไปตามจินตนาการของเขาได้ อาจ จะเป็นเพราะจินตนาการของมนุษย์นั้นกว้างไกลและสลับซับซ้อน เด็ก ๆ จึงแสวงหาจุดที่เป็น จริงในขณะที่เขาเชื่อว่าเขาจะรู้สึกอิสระและโยนโยนโยนได้ไกลยิ่งขึ้น หากพยายามให้เรา ขบคิดสักลับซับซ้อนฉันใด ของเล่นก็มีผลสะเทือนต่อการ เล่นได้ฉันนั้น ของเล่นที่เล่นได้นาน คือของเล่นที่เด็กพึงพอใจทำให้เขาเรียนรู้ มีทักษะและความสามารถเพิ่มขึ้นนั่นเอง ของเล่นที่เสริมสร้างจินตนาการช่วยระบายนามณ์ เกิดความสนุกเพลิดเพลินน่าฉงนชวนให้ ค้นคว้า ฝ่าหัวเราะ เป็นของเล่นที่ทำให้เขาอยากรู้อยากเห็น อยากรับผิดชอบเวลา

กิจวัตรประจำวัน

เด็กทั้งชายและหญิงจะตื่นไปด้วยความรู้สึกยุ่งยาก วันวายกับกิจวัตรประจำวัน เรื่องที่ยุ่งที่สุดคือตอนทานอาหาร และตอนแต่งตัว กิจวัตรที่ยุ่งยากน้อยสักหน่อยก็คือ อาบน้ำ แปรงฟันเด็ก ๆ จะเรียบร้อยดูน่ารัก รู้สึกเพลิดเพลิน เจริญใจให้ความร่วมมือ ให้ความไว้วางใจ สรุปได้ว่าช่วงเวลาสั้น ๆ นี้ พวกเขาเป็นเพื่อนตัวเล็ก ๆ ที่น่าเอ็นดูของพ่อแม่

การกินอาหาร

เด็กติดอาหารทานเองได้แล้ว จะทำข้าวหกตกหล่นน้อยครั้งกว่าเมื่อก่อน รินน้ำจากเหยือกขนาดพอเหมาะพอดีกับเขาได้ หลาย ๆ คนรู้สึกขี้เกียจหากจะกินนั่งทานบนโต๊ะอาหาร พ่อแม่อาจต้องอดทนอีกสักนิด หากลูกทำท่าสนใจหรือขี้ขวยยิ่งเล่นตักข้าว แทนที่จะตั้งใจใช้ช้อน ส้อมติดอาหาร

อุบัติเหตุและความปลอดภัย

“เด็ก ๆ มักจะมีโอกาสเจออุบัติเหตุได้บ่อยครั้งกว่าผู้ใหญ่ บางครั้งเขาอาจไม่เข้าใจชื่อของอุบัติเหตุ แต่จะเป็นผู้ก่ออุบัติเหตุขึ้นมาเองโดยไม่รู้ตัว อุบัติเหตุจะเกิดขึ้นได้เนื่องจากเด็กเล่นของเล่นไม่ถูกวิธี ซึ่งพ่อแม่อาจสันนิษฐานว่าลูกของตัวเองยังไม่เคยเจออะไรของเล่นในมาก่อนนะ ดังนั้นเราควรแนะนำการเล่นให้กับลูกตามความเหมาะสมกับวัยเด็กช่วงวัย 2-4 ขวบ จะเจ็บตัวได้บ่อยครั้งมาก โดยเฉพาะ เด็กผู้ชายจะเจ็บตัวหรือเจออุบัติเหตุบ่อยครั้งกว่าเด็กผู้หญิง”

พัฒนาการด้านร่างกาย

กล้ามเนื้อใหญ่

- วิ่งได้ดี
- เต้นเขย่งปลายเท้าได้ไกล 10 ฟุต
- ทรงตัวบนไม้กระดานได้
- กระโดดสองขาและกระโดดขาเดียวได้ 1-3 ก้าว
- หกล้มหรือหิวก็ทำได้ง่าย ถ้ากล้ามเนื้อยืดหยุ่นน้อยและไม่แข็งแรงพอ
- กระโดดสูงขึ้น
- โยนและรับลูกบอลได้ดี
- ฝึกกิจกรรมสามล้อได้คล่อง ไม่ชน
- จับราวขึ้นลงในโถได้เอง

กล้ามเนื้อเล็ก

- ลากเส้นวาดรูปได้บ้าง
- ขอนกระป๋องตา เพราะมีการปรับระบบประสาทตา
- ฝึกกรรไกรตัดกระดาษได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางแสดงพัฒนาการของเด็กอายุ 43-48 เดือน (3 1/2 - 4 ขวบ)

พัฒนาการทางภาษา

- พูดมากขึ้นและมีคำศัพท์ใหม่ ๆ
- พูดติดอ่างชั่วคราวระยะหนึ่ง
- พูดประโยคยาว ๆ ได้มากขึ้น ใช้คำ 4-5 คำ รู้จักเรียง วางประโยคให้ถูกต้อง

- เข้าใจคำว่า "ข้างบน" "ข้างล่าง"
- รู้จักใช้คำปฏิเสธ เช่น ไม่ไป
- มักจะใช้คำว่า "สมมติว่า..."
- ชอบฟังเรื่องหรือนิทานได้นานกว่า 20 นาที
- ชอบทำเสียงประหลาด

ความรู้สึกรักและการเขียนรู้

- นับจำนวนได้ถึง 3
- บอกขนาดได้
- จับคู่สิ่งของได้ถูกต้อง
- บอกรูปร่างได้ เช่น สี่เหลี่ยม สามเหลี่ยม วงกลม เป็นต้น
- จาะเรได้ดี
- บอกเล่าเรื่องราวในอดีตได้
- รู้จักว่าปัญหาคืออะไร
- เข้าใจคำว่า "ที่สุด" เช่น ยาวที่สุด เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พัฒนาการทางสังคม

- เลือกพูดชักชวนหรือกีดกันเพื่อนให้เล่นด้วยกัน
- รู้จักการแบ่งปัน
- เล่นกับเพศตรงข้ามได้เดี่ยวเดี่ยว
- แสดงความรักชอบพอกับผู้ใหญ่และเพื่อน ๆ

พัฒนาการด้านบุคลิกภาพและจิตใจ

- ความคุมอารมณ์ได้ดีขึ้น
- แข็งขัน แข็งข็งความรัก ความสนใจจากพ่อแม่
- แสดงอวัยวะ เพศให้เห็นความต่างระหว่างเพศชายและ เพศหญิง

การเล่นและของเล่น

- ชอบเล่นเป็นฝ่าย
- ชอบเล่นกระดานสั้นโดยมีผู้ใหญ่คอยช่วย
- ให้ความร่วมมือในกลุ่มเพื่อนแต่ยังอาศัยผู้ใหญ่เป็นสะพาน
- ต่อภาพง่าย ๆ ได้
- ชอบเล่นสมมุติ และยังแยกแยะไม่ออกระหว่างความฝันกับความ เป็นจริง
- หัดเล่นทำกับข้าวแบบง่าย ๆ ได้
- ชอบวาดรูป ระบายสีด้วยผู้กันอันใหญ่ และเรียกชื่อภาพวาดนั้นได้
- ชอบเล่นดินน้ำมัน
- หนูปรับคลื่นเสียงได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบแผนชีวิตประจำวัน

- กระตือรือร้นช่วยทำงานบ้าน เช่น รดน้ำต้นไม้ ทำความสะอาดโต๊ะ เป็นต้น

- ช่วยกวาดบ้าน และจัดของเข้าที่
- ไปห้องน้ำได้เอง
- ใช้ช้อนและส้อมได้ดี
- ใส่รองเท้าข้างซ้ายขวาได้เอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เด็กวัย 4-5 ขวบ

ร่างกายของแกเติบโตใหญ่กว่าช่วงปีที่ผ่านมาก อวัยวะต่าง ๆ ประสานและสัมพันธ์กันได้ดีและแข็งแรงมากขึ้น พลกำลังมากขึ้นกว่าเดิม ทั้งเด็กชายและเด็กหญิงที่เข้าสู่วัย 4-5 ขวบจะเต็มไปด้วยความตื่นตัวทั้งร่างกายและจิตใจ สามารถพูดประโยคที่ยาวขึ้นเป็นโมเส่ ๆ ในช่วงเวลาเพียงหนึ่งนาทีเท่านั้น คำพูดและความคิดของพวกเขาขยายขอบเขตกว้างไกลอย่างไม่สิ้นสุด และต้องการฝึกป้อนตัวเองตลอดเวลาและอย่างต่อเนื่อง

เด็กอายุ 4 ขวบไม่ยอมทำให้ใครขัดคอ ชอบให้คนคล้อยตามเห็นด้วยในเรื่องต่าง ๆ แต่เขาก็ยังต้องการสัมผัสและโอบกอดบ้าง และเพียงช่วงเวลา 2-3 เดือนจะเห็นได้ว่าเขามีความมั่นใจในตัวเองมากขึ้น เต็มไปด้วยความอยากรู้อยากเห็นสนใจกับเรื่องราวทุกอย่างที่แปลกใหม่ ไม่ว่าจะเป็นเสียง ภาพ คำ รวมทั้งทักษะใหม่ ๆ อยากทำอะไรให้สำเร็จทุกสิ่งทุกอย่าง ต้องการแสดงความคิดและแสดงออกในสิ่งที่คิด เพียงแต่พ่อแม่จะหยุดยั้งและสนใจเท่านั้น เด็ก 4 ขวบจะเต็มไปด้วยจินตนาการอันเหลือ แกจะแสดงออกผ่านการวาดรูป ระบายสี การเล่นสมมติ ต่อบล็อก ขอเพียงความกระตือรือร้นเหล่านี้ของแกได้รับการสนองตอบด้วยการให้เวลาที่ว่างกว้าง ๆ และอุปกรณ์อย่างเพียงพอ

เด็กอายุ 4-5 ขวบทั้งผู้ชายและผู้หญิงชอบตั้งคำถามมากมาย และคำถามจะซับซ้อนขึ้น ส่วนหนึ่งเป็นเพราะความอยากรู้อยากเห็นที่มากมาย ในขณะที่เดียวกันก็ต้องการเรียกร้องความสนใจด้วย ถ้าพ่อแม่มีความเข้าใจกับคำถามสารพัดของเขาว่าเป็นการฝึกทักษะการพูดการฟัง พ่อแม่ก็จะสามารถฟังและตอบสนองคำถามต่าง ๆ นานานั้นได้อย่าง "อดทน"

การเล่นต่อบล็อกจะเริ่มซับซ้อนขึ้น ดังนั้นของเล่นเสริมอื่น ๆ ที่สามารถต่อเติมเป็นโครงสร้างได้มากขึ้น ซับซ้อนขึ้น จะทำให้เด็กวัยนี้เพลิดเพลินกับการคิดวางแผนสร้างสิ่งของต่าง ๆ โดยเฉพาะถ้าได้เล่นกับเพื่อน ๆ ในวัยเดียวกัน 2-3 คน

เด็กอายุ 4 ขวบจะมีพัฒนาการทางดนตรีอย่างเห็นได้ชัดจากการใช้เสียงทั้งผู้หญิงและเด็กผู้ชาย รู้จักควบคุมเสียงดีขึ้นและร้องเพลงท่อนสูง ๆ ต่ำ ๆ ได้ จดจำเนื้อร้องจากเพลงและสนุกกับการร้องเพลงทั้งคนเดียวและกับเพื่อน ๆ เป็นกลุ่ม

ผู้เชี่ยวชาญงานการเลี้ยงดูเด็กเห็นว่า เด็กในวัย 4-5 ขวบนี้เจริญเติบโตมากขึ้นจนกระทั่งพ่อแม่อยากให้ลูก ๆ ทำสิ่งที่ตนเองต้องการฝ่ายเดียวมากเกินไป เช่น พ่อแม่บ่นรู้จำเวลาที่พวกเขาทำเสียงดัง หรือทำอะไรไม่เรียบร้อย หรือไม่ก็พยายามแก้ไขภาษาพูดหรือกิริยาท่าทางของพวกเขา หูของพวกเขาจะถูกสับสวิตช์ปิด-เปิดด้วยคำว่า "อย่าทำ" หรือ "ทำโน่น ทำนี่" ตลอดเวลา โดยเฉพาะพ่อแม่ที่ชอบวางตัวเป็นเจ้านาย ผลที่ตามมาคือเด็กมีลักษณะต่อต้านคำสั่ง

ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่ลูกช่วงนี้มักจะติดกันเสมอ ในขณะที่ผู้ใหญ่จะรู้สึกว่าเป็นเด็กวัย 4 ขวบส่วนหนึ่งชอบออกนอกทาง บางครั้งก็ควบคุมไม่ได้ นั่นเมื่อออกนอกทางออกทาง บางครั้งก็ควบคุมไม่ได้ นั่นเมื่อเข้า 5 ขวบเด็กกลับมีท่าทีวางง่าย เชื่อฟังจัดการได้ง่ายขึ้น พวกเขาเริ่มจะฝึกแยกแยะเรื่องราวระหว่างความเป็นจริงกับความเพ้อฝัน

อายุ 4 1/2 ขวบ เด็กจะมีความเป็นตัวของตัวเองมากยิ่งขึ้น ส่วนใหญ่มีสมาธิมากขึ้น หรือสนใจทำงานได้นานขึ้นกว่าตอนอายุน้อยกว่า 4 ขวบ แม้ว่าเขาจะอดกลั้นต่อเรื่องความใจได้ดีขึ้น แต่อารมณ์ของเด็ก 4 1/2 ขวบก็ยังไม่นิ่งคง แปรปรวนจากหัวเราะเป็นร้องไห้ได้โดยไม่มีอาจรู้ตัวล่วงหน้า

เด็กอายุ 4 1/2 ขวบ ตระหนักดีถึงความแตกต่างระหว่าง "ดี" กับ "ไม่ดี" แยกแยะหน้าที่ที่ถูกต้องพ่อแม่แล้วก็มีมักจะชอบฟังเรื่องราวของพ่อแม่สมัยเด็ก ๆ เป็นพิเศษ ไม่ว่าเรื่องเกรหรือเรื่องดี

และที่แน่นอนก็คือ เด็กทุกคนแตกต่างกัน ไม่ว่าเด็ก 4 ขวบทุกคนจะเป็น "เจ้าตัวร้าย" และเด็ก 5 ขวบทุกคนก็ไม่ได้เป็น "ตัวขี้บ๊ว" เสมอไป สิ่งที่พ่อแม่ควรจะทำก็คือ ชื่นชมชื่นชมความมีชีวิตชีวาและความกระตือรือร้นที่จะ เรียนรู้จากการลงมือทำของพวกเขา ซึ่งเกิดขึ้นในช่วงวัยนี้ ดีกว่าไปคาดหวังพฤติกรรมที่เรียบร้อยอยู่ในกรอบแต่อาจจะไม่น่ารัก ไม่ตื่นเต็นอะไรเลย

พัฒนาการกล้ามเนื้อใหญ่

วัยนี้เด็กสามารถควบคุมระบบต่าง ๆ ของร่างกายได้ดี รุ่งได้เร็ว เลี้ยว หกมุมและกระโดดข้ามโซ่ตี แถวจะกระโดดโลดเต้นไปตามประสาเด็กแม้จะกระโดดโลดเต้นหรือกระโดดข้ามอย่างต่อเนื่องไม่ได้ แต่เด็กก็สามารถยืนทรงตัวด้วยขาข้างเดียวได้นานหลายนาที และกระโดดขาเดียวได้ไกลถึง 4-6 ก้าว จะเห็นได้ว่าการทรงตัวของเด็กดีขึ้นจากการเดินบนไม้กระดานแผ่นเดียว และสามารถกระโดดลงจากที่สูงประมาณ 2 ฟุตได้ โดยไม่ต้องมีคนช่วย

เด็ก 4 ขวบก็มลงเก็บของบนพื้นโดยไม่ต้องงอเข่าเลย สามารถเลี้ยงลูกบอล พยายามรับไม้ตีลูกบอล และขี่เข็นข้างเดียวเหวี่ยงของให้ในทิศทางได้ เด็กที่อยู่ในวัยนี้จะสนุกมากกับการปีนต้นไม้และบันได ชอบการเล่นที่โลดโผนเป็นพิเศษ เช่น ห้อยหัวลงแบบค้างคาว และงอเข่าเกี้ยวราวเอาไว้ปล่อยหัวห้อยลงพื้น ตีลังกา กระโดด และอื่น ๆ เด็กสามารถแกว่งชิงช้าได้เองเป็นส่วนมาก และเดินเป็นวงกลมได้โดยไม่เสียหลัก ความสามารถเหล่านี้คือของวัยที่พ่อแม่ให้พ่อแม่ในวันครบรอบวันเกิด 4 ขวบ

ข้อสรุป สำหรับเด็กอายุ 4 ขวบก็คือ มีพลังงานเหลือเฟือ พวกเขาคิดว่ามันเป็นเรื่องท้าทายที่ได้ทดสอบกำลังของตัวเอง เขาจะทำอะไรที่ยาก ๆ แม้ว่าบางครั้งเราอาจจะรู้สึกว่าเขา "โหดโผน" มากไปสักหน่อย

พัฒนาการกล้ามเนื้อเล็ก

เด็กอายุ 4 ขวบ จะร้อยด้ายเข้ากับเข็มเย็บผ้า ตัดกระดาษเลื้อ และผูกเชือก รongเท้าตัวเอง

เวลาวาดรูปพวกเขาจะสนใจรายละเอียดเฉพาะส่วนเท่านั้น เช่น วาดรูปคน ก็จะมีหัว มีท้ายทอยสองข้าง และบางครั้งมีตาด้วย 2 ตา แต่เขาจะลากเส้นต่อเนื่องเป็น รูปร่างคนได้ก็ต่อเมื่ออายุครบ 5 ขวบ เด็กวัย 4 ขวบจะลอกรูปตามแบบที่เป็นวงกลมได้ ขีดกากบาทได้ แต่ยังไม่สามารถลากเส้นเป็นรูปทรงเพชรได้ เวลาระบายสีพวกเขาจะใช้ นิ้วหัวแม่มือกับนิ้วชี้กับโป้งและลากเส้นวาดขึ้นมาได้บ้าง

พัฒนาการการเขียน

เด็ก 4 ขวบ สามารถเส้นต่อเนื่องเป็นทอคอยสูง ๆ ได้ถึง 30 ชั้น หรือสูงกว่านั้น ทั้งเด็กผู้หญิงและเด็กผู้ชายสามารถจับคู่รูปทรงต่าง ๆ ไปลงบนแผ่นกระดาษตาม ลักษณะได้ถูกต้อง ไม่ว่าจะเป็นรูปสามเหลี่ยม วงกลม และสี่เหลี่ยม พวกเขาใช้กรรไกรได้ดีขึ้น สามารถตัดกระดาษตามแนวได้ เด็กหลายคนที่อยู่ในวัยนี้สามารถคัดลอกตัวเลขหรือตัวหนังสือ และร้อยลูกปัดทำเป็นสร้อยคอได้

พัฒนาการทางภาษา

เด็ก 4 ขวบ กำลังหลงใหลคำพูดทุกอย่าง ไม่ว่าจะเป็นเสียงหรือคำพูดที่ไม่มีความหมายใด ๆ 4 ขวบ - 4 1/2 ขวบ สามารถคิดคำขึ้นมาเองได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัย 4 ขวบ เด็ก ๆ จะช่างฝันและเริ่มรู้จักเล่าเรื่องราวต่าง ๆ ที่พวกเขาคิด
มันขึ้นมาเอง และกระหายที่จะเล่าให้พ่อแม่หรือเด็กคนอื่น ๆ ฟัง เมื่อเรื่องที่แต่งขึ้นซึก
จะหมดเรื่อง แก่จะเอาเรื่องที่มีมากขึ้นได้แต่งเติม ผู้ใหญ่อาจจะคิดว่าเด็กพวกนี้พูดอะไร
เชื่อก็อ้วไม่ได้ และตำหนิติเตียน

เส้นแบ่งอาณาจักรของความฝันกับความเป็นจริงของเด็กวัยนี้ ยังไม่แจ่มชัด
เพราะวัยดังกล่าวเป็นหัวเลี้ยวหัวต่อของโลกทั้งสองส่วนนั่นเอง

เด็กวัย 4 ขวบจดจำคำศัพท์ได้เพิ่มมากขึ้นถึง 1,550 คำ วัย 5 ขวบจะจำ
ได้ถึง 2,000 คำ

สำหรับเด็กอายุ 4 ขวบเมื่อถูกถามชื่อ อายุ และที่อยู่สามารถตอบได้ พวกเขา
เขาจะพูดเป็น เรื่องเป็นราว ผู้ฟังสามารถเข้าใจได้ แต่เสียงอาจเพี้ยนบ้างเป็นบางคำ
พวกเขาเข้าใจความหมายของคำว่า ข้างบน ข้างล่าง ข้างหน้า ข้างหลัง หรือด้านข้าง
ได้แล้ว

เล่นเกม "ฝึกภาษา"

เกม "อะไรหายไป"

วาดรูปที่เด็กรู้จักและเรียกชื่อได้ประมาณ 5-6 รูป วางไว้บนโต๊ะ จากนั้นให้
ลูกหลับตา พ่อแม่เอารูปหนึ่งไปซ่อนให้มิดชิด บอกให้ลูกลืมตาแล้วให้หาว่ารูปอะไรที่หายไป
อาจจะผลัดกันหาบ้างก็ได้ เกมสามารถพลิกแพลงได้เป็นเกมใหม่ คิดตัดบางส่วนของรูปออก
เช่น ลูกถือ ขา แทน หรือหมวก ออกก็ได้ แล้วให้เด็กทายว่าส่วนไหนหายไปบ้าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เกม "ตั้งใจหน่อย"

หงายรูปภาพวางบนโต๊ะประมาณ 8-10 ใบ จากนั้นบอกชื่อรูปภาพให้แกตั้งใจ ฟังใจดี แล้วสืบที่รูปทั้งหมดพร้อมกับคว่าลงให้ลูก ๆ ผัดกันขึ้นแต่ละรูปและ เรียกชื่อรูปภาพให้ ถูกต้อง หงายรูปขึ้นดูว่าแกทางถูกต้องหรือไม่ ถ้าลูกทายถูกต้องมอบรูปนั้นให้แกเป็นกรรมสิทธิ์ ถ้าทางผิดก็คว่ารูปและให้แกทางต่อไป

เกม "อะไรเอ่ย"

เป็นเกมที่จะช่วยยกระดับภาษาของเด็ก ๆ พ่อแม่เตรียมพยัญชนะทั้งหมด ตั้ง แต่ ก.ไก่-ฮ.นกฮูก และแผ่นภาพที่มีความสัมพันธ์กับพยัญชนะให้เด็ก ๆ เลือกตัวพยัญชนะที่ ตรงกับแผ่นภาพ หรือให้ดูแผ่นภาพแล้วหือพยัญชนะก็ได้ เป็นการฝึกทักษะทางภาษาให้กับ ลูก ๆ

เด็กวัย 4 ขวบชอบฟังนิทานหรือคากลอนที่สัมผัสกันง่าย ๆ โดยเฉพาะคำ กลอนที่ไม่ต้องมีความหมายอะไรเลย ถ้าเป็นนิทานที่เขาชอบก็จะฟังซ้ำ ๆ เรื่อง เดิมโดยไม เบื่อ คาง่าย ๆ ที่ฟังตลกบางครั้งก็ไม่มีมีความหมายเป็นคำที่เด็กวัยนี้ชอบเป็นพิเศษ คุณพ่อคุณแม่อาจจจะเลือกนิทานที่มีเนื้อหาดี ๆ สำหรับเด็กอายุ 4 ขวบ หรือ 5 ขวบมาอ่านให้ฟังบ้าง ก็ได้ เพราะเด็กอายุ 4 ขวบ มีใจดีเหมือนกันทุกคน แกจะสนใจมากน้อยก็ขึ้นอยู่กับพ่อแม่ เลือกหนังสือได้ดีและเหมาะสมหรือนั้นเอง

ความรู้ทางความรู้สึกและการเรียนรู้

เด็กวัย 4 ขวบจะใช้เวลาเล่นของเล่นได้นานกว่า แกมีสมาธิดีกว่าตอนอายุ 3 ขวบ พวกแกมีพลังในการรับรู้อย่างมากภายใต้ธรรมชาติและจะ เริ่มค้นแสดงออก ด้วยการเล่าเรื่องราวที่เป็นประสบการณ์ของตัวเอง ถึงตอนนี่แกจะสามารถจำสีต่าง ๆ และเรียกได้ถูกต้อง จับคู่สีได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พวกเขาจะเริ่มเรียนรู้ว่าตัวเองเป็นเพียงคนหนึ่งในท่ามกลางผู้คนอื่น ๆ มีความรู้สึกตื่นตัวและหัวใจเปิดกว้าง แต่ถ้าจะพิจารณาทางด้านวิชาการสำรวจพฤติกรรมของพวกเขาอย่างเข้มงวดแล้ว พื้นฐานความคิดหลัก ๆ ของแกยังคงคับแคบ ทุกอย่างยังคงกำหนดโดยจิตใจตัวเองเป็นศูนย์กลางจินตภาพเกี่ยวกับอดีตและอนาคตของพวกเขาเลือกมาก ถ้าเป็นนิทานแกจะให้ความสนใจกับโครงเรื่องทั้งหมดน้อยมาก แต่จะสนใจรายละเอียดเป็นประทีปมากกว่า

เด็กอายุ 4 ขวบ หรือ 4 ขวบครึ่ง สามารถนับเลขได้ไม่เกินเลข 4 พื้นฐานความรู้เกี่ยวกับจำนวนหรือตัวเลขที่มีอยู่แค่ 1 หรือ 2 เท่านั้น เขาจะเข้าใจเรื่องขนาด ใหญ่เล็กกว่า เขาจะ "ใหญ่" กับ "เล็ก" "น่ารัก" กับ "น่าเกลียด" "เตี้ย" กับ "สูง" "สว่าง" กับ "มืด" เป็นต้น

แอกเนส เดอ ลีมา เขียนไว้ในเรื่อง "บ้านโรงเรียนสีแดงหลักน้อย" ว่า ความคิดของเด็ก 4 ขวบจะชัดเจนมาก พวกเขาจะเป็นนักสังเกตการณ์ที่ดีเยี่ยม โดยเฉพาะเรื่องที่เขาเคยมีส่วนเข้าไปเกี่ยวข้องอยู่ด้วย เช่น แกสามารถนอกชื่อเพื่อนที่ขาดเรียนชั้นของแกได้ เมื่อคุณครูพูดชื่อของเพื่อนคนนั้น เด็ก ๆ จะตะโกนชื่อเพื่อนคนนั้นได้ทันที เมื่อลองนำชื่อของทุกคนออกมา เด็ก ๆ สามารถผลักดันนอกชื่อเจ้าของชื่อได้อย่างต่อเนื่องและถูกต้อง

วิธีเล่นเกม

มีกิจกรรมสร้างสรรค์สำหรับพ่อแม่ที่จะนำไปเล่นกับเด็กวัย 4 ขวบ ที่อยากแนะนำ ดังนี้

กิจกรรมเพื่อฝึกความรับรู้ด้านการเปรียบเทียบ

หาเป็นที่มีรูสำหรับเสียบชุด 2 แผ่น คุณแม่เสียบชุดลงเงินแผ่นของคุณแม่เป็นรูทรงต่าง ๆ แล้วให้ลูกลองเสียบตามตัวอย่าง จากนั้นคุณแม่ลองย้ายชุดไปสักจำนวนหนึ่ง แล้วให้ลูกทำตาม ดูสิว่าแกจะทำได้นะ หรือถ้าไม่ใช่เป็นอย่างนี้ ก็อาจพลิกแพลงวัสดุอื่นก็ได้ จุดหมายสำคัญ คือ เด็กได้หัดเปรียบเทียบตาม

กิจกรรมเพื่อฝึกการสร้างความคิดรวบยอด

วาดรูปวงกลม และสี่เหลี่ยมบนกระดาษ แล้วก็วาดวงกลมและสี่เหลี่ยมขนาดเดียวกัน ลงบนกระดาษอีกแผ่น จากนั้นตัดกระดาษสี่ รูปวงกลม และสี่เหลี่ยมนี้เป็นชิ้น ๆ ขนาด $1/2$, $1/3$ และ $1/4$ แล้วให้เด็ก ๆ เอาชิ้นส่วนเล็ก ๆ เหล่านี้ไปปะลงบนรูปวงกลม และสี่เหลี่ยมบนกระดาษ กิจกรรมที่มีจุดหมายอีกสัก ๑ ชิ้น ก็เช่น การให้ต่อภาพจิ๊กซอ หรือประกอบของเล่นที่แยกชิ้นส่วนได้

กิจกรรมเพื่อการจำแนก และการจัดกลุ่ม

ใช้ตัวแม่สีด่างหลาย ๆ แบบ แล้วให้เขาแยกกลุ่มที่มีรูปร่างคล้าย ๆ กันไว้ด้วยกัน หรือใช้ภาพสัตว์ให้เด็กจัดกลุ่มสัตว์บก สัตว์น้ำ สัตว์ 4 ขา, 2 ขา ก็ได้ หรือให้จัดกลุ่มสี กลุ่มรูปร่างก็ได้

ความคิดสร้างสรรค์ในวัยเด็ก

จะมีคนสักกี่คนที่จะรู้และเข้าใจที่มาของความคิดสร้างสรรค์ ไม่ว่าจะเป็นธรรมชาติของความคิดสร้างสรรค์ และการพัฒนาให้มันเปลิบาน สิ่งคนบ้านเราให้ความสำคัญค่อนข้างประดิษฐ์น้อยมาก และตามโรงเรียนส่วนมากจะสอนวิชาการ "เสียนแบบ" มากกว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลองสำรวจชีวิตของบรรดาผู้นำที่สร้างสรรค์ด้านวิชาการสาขาต่าง ๆ ไม่ว่าจะ เป็นวิทยาศาสตร์ ธุรกิจ ศิลปะ การเมือง และอื่น ๆ จะพบว่าชีวิตของพวกเขาในวัย เด็กระหว่าง 0-6 ขวบ ที่เราเรียกกันว่า "วัยแรกเกิด" นั้น เขามักอยู่ตามลำพัง"

ส่วนใหญ่บุคคลเหล่านี้มักเป็นลูกคนเดียวที่สามารถสร้างสรรค์จินตนาการให้เป็นโลกของตัวเองได้ บางคนอาจจะพี่น้อง แต่เขาก็ยังมีโอกาสได้อยู่คนเดียวตลอดเวลา ซึ่งทำให้ต้องคิดหาวิธีต่าง ๆ ของตัวเองมาเล่นให้เพลิดเพลินสนุกสนาน ส่วนใหญ่พ่อแม่ของพวกเขาจะเป็นพ่อแม่ที่เอาใจใส่สูง เข้าใจถึงความสำคัญในการเล่นของวัยเด็ก ช่วงต้นว่ามีความสำคัญเท่า ๆ กับการเรียนรู้ตามระบบเมื่อเข้าโรงเรียน พ่อแม่ของเขามักกระตุ้นการเล่นในช่วงวัยเด็กตอนต้นให้เป็นไปบนทางสร้างสรรค์ ด้วยการหาวัสดุการเล่นแบบต่าง ๆ ที่จะทำให้เขามีโอกาสได้ใช้ความคิด คิดค้นสร้างสรรค์และมีจินตนาการเอง (มากกว่าชื่อของเล่นสำเร็จรูป)

ในการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับวัยเด็กและความคิดสร้างสรรค์ ที่จัดขึ้นเมื่อปี 1979 ในรัฐเพนซิลวาเนีย

อีริก อีริกสัน นักจิตวิทยาได้พูดถึง อัลเบิร์ต ไอน์สไตน์(ผู้ที่มีพ่อแม่ไม่เคยเข้ามายุ่งเกี่ยวกับหรือแทรกแซงโลกส่วนตัวของเขาเลย) ว่า "ทำให้เขาคงลักษณะที่ดีของความ เป็นเด็กไว้อย่างสมบูรณ์ (ลักษณะของความอยากรู้อยากเห็นอยากทดลองไปเสียทุกอย่าง เหมือนเด็ก ๆ) ลักษณะเช่นนี้ตรงกันข้ามกับการเป็นเด็กในรัฐจอร์เจีย การรักษานิสัยของเด็กไว้ได้เช่นนี้ เป็นสิ่งที่หายากมากจากบุคคลในประวัติศาสตร์" อีริกสันเชื่อว่า "ดูจากกระบวนการพัฒนาการของไอน์สไตน์แล้ว ยิ่งทำให้มองเห็นความสำคัญในสิทธิเสรีภาพในการเล่นของเด็ก และความสัมพันธ์ระหว่างการ เล่นกับการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก พ่อแม่ของ ไอน์สไตน์ให้เสรีภาพกับลูกชายตลอดชีวิตวัยเด็กจนถึงวัยรุ่น พ่อแม่ของไอน์สไตน์เป็นพ่อแม่ที่มีความละเอียดอ่อน วัตถุประสงค์ของลูก สามารถเข้าใจ รับรู้ และยอมรับสิทธิ ส่วนบุคคลของลูก และปล่อยให้เขาดำเนินชีวิตไปตามสัญชาตญาณของตัวเอง"

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และงานการประชุมเดียวกันนี้เอง ดร.ปีเตอร์ เอช. วูล์ฟ ศาสตราจารย์ด้านจิตบำบัด ก็ได้วิจารณ์ท่าทีของคนเป็นพ่อแม่หรือผู้ใหญ่ว่า

"เรามักจะให้รางวัลตอบแทนกับเด็ก ๆ ที่มีความคิดสร้างสรรค์ แต่ถ้าความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก ๆ อยู่เหนือการควบคุมของผู้ใหญ่ มันจะทำให้พวกผู้ใหญ่ไม่ค่อยพอใจนัก แล้วพวกเราก็จะหาทาง "ต้อน" เด็ก ๆ ให้ "เข้าร่องเข้ารอย" เหมือนเดิม ผู้ใหญ่มักจะไมยอมรบกวนกระบวนการสร้างสรรค์และผลผลิตที่ไต่จากความสร้างสรรค์ของเด็ก ๆ ที่มีแนวโน้มจะอยู่เหนือกฎระเบียบที่เราได้ตั้งเอาไว้"

ขั้นตอนการทางสังคม

เด็กวัย 4 ขวบชอบสมาคมเป็นอย่างมาก ชอบมีเพื่อนและอยู่ท่ามกลางเพื่อน ๆ เสียจนบางครั้งก็ต้องเล่นคนเดียวอยู่บ้าน ทั้ง ๆ ที่เพื่อนจะแยกจากเพื่อนเมื่อตอนเช้าเองและแทนที่เขาเขาจะคุยกับเพื่อน เด็ก ๆ จะคุยกันจ้อและเล่นด้วยกันจนสิ้นเวลาชนิดไม่มีความเลิกละทีเดียว

เมื่อเด็กอายุ 4 ขวบเล่นด้วยกันเป็นกลุ่ม มีจำนวนมากกว่า 2 คน โดยเฉพาะเป็นจำนวนเลขคี่ เช่น 3 คน พวกเขาจะเกิดปัญหาการเล่นด้วยตนเอง เพราะเด็ก 2 คนจะร่วมมือกันต่อต้านเด็กคนที่ 3 ปัญหาที่เกิดขึ้นบ่อย ๆ ก็คือเด็กคนที่ 3 พยายามที่จะเข้ามาเล่นในกลุ่มเด็ก 2 คนให้ได้ และเด็กที่ถูกกันออกนอกล่มจะเต็มไปด้วยความทุกข์ หมดสนุก เพราะพวกเขาคุ้นเคยกับการเล่นรวมกันเป็นกลุ่ม เด็ก ๆ จะรู้วิธีการจัดการกันเองในกลุ่มด้วยเหมือนกัน วัย 4 ขวบของพวกเขาจะสามารถจัดการปัญหาทะเลาะเบาะแว้งได้ดีพอสมควร อย่างไรก็ตามผู้ใหญ่ก็เข้าไปไกล่เกลี่ยหรือให้คำแนะนำบ้างได้เหมือนกัน

เด็กวัย 4 ขวบ ที่เข้าโรงเรียนอนุบาลและเล่นเป็นกลุ่มจะนำของเล่นมาจากบ้าน พวกแกรู้จักแบ่งของให้เพื่อนเล่นบ้างด้วยวิธีผลักดันเล่น แต่ก็มักจะรู้ว่าขายเสมอเพราะจะมีเด็กคนหนึ่งที่ไม่ยอม"ผลักดัน"ให้คนอื่นเล่น การแสดงพฤติกรรมขัดแย้งกับคนอื่นของเด็กวัย 4 ขวบนี้ ต้องการเรียกร้องการตอบสนองทางสังคมจากเพื่อน ๆ มากกว่าที่จะเป็นการแสดงออกเพื่อประท้วงสังคม

การเล่นสมมติของเด็ก ๆ วัย 4 ขวบออกจะโลดโผนจนเราก็คงพลอยใจหายใจคว่าไปด้วย เพราะควบคุมพวกเขาไม่ค่อยได้ ไม่ว่าจะเป็นสถานที่ การวิ่งการเดิน รวมทั้งบุคลิกที่เปลี่ยนแปลงไปเปลี่ยนมา อารมณ์ขันของพวกเขา มักจะเป็นภาพสะท้อนออกมาเป็นการเล่นแบบพิลึก บ๊อง ๆ บวม ๆ ไม่ค่อยมีสาระ

พวกเขาจะมีความเชื่อมั่นในตัวเองมากขึ้น มีวิธีตัดสินใจแบบถือ ๆ ไร้มายา มีแนวโน้มขมขื่น ซึ่งจะทำให้เด็กวัยนี้เกิดความมั่นใจมากขึ้น ลักษณะเช่นนี้จะไม่ติดตัวเขาตลอดไป

เด็ก 4 ขวบต้องการสัมผัสสิ่งใหม่ ๆ ไม่ว่าจะเป็นผู้คน อาหาร เสื้อผ้า การเล่น และของเล่นใหม่ ๆ มีความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบแรงกล้า เพื่อนที่สนิทสนมที่สุดเมื่อวันวานอาจจะกลายเป็นเพื่อนที่เขาอยากได้ไม่ต้องการเล่นด้วยโดยไม่มีเหตุผล รวมทั้งอาหารที่เคยโปรดปราน เขาอาจจะไม่ชอบและไม่ยอมกินอย่างกระตือรือร้นก็ได้

เด็กวัยนี้ชอบเล่นกับเพื่อนรุ่นราวคราวเดียวกันมากกว่าเพื่อนที่โตกว่า แม้ว่าเขาจะเล่นได้ทั้งกับเพื่อนผู้ชายและเพื่อนผู้หญิง แต่เพื่อนสนิทมักเป็นเพศเดียวกัน (อาจจะเพราะรสนิยมการเล่นเหมือนกัน)

พัฒนาการทางบุคลิกภาพและจิตใจ

เด็กอายุ 4 ขวบดูเหมือนจะมีบุคลิกภาพที่ดีที่อยู่นอกเหนือการควบคุมอยู่ภายในตัว เมื่อรู้สึกโกรธหรือคับข้องใจเขาจะเตะ ถ่มน้ำลาย แม้กระทั่งขู่ว่าจะหนีออกจากบ้าน ดังนั้นความต้องการในวัยนี้ของพวกเขาก็คือ คำแนะนำที่หนักแน่นจากพ่อแม่ เพื่อให้เขาจะได้ยินอย่างมั่นคง พ่อแม่จะต้องพูดกับเขาด้วยเหตุด้วยผล เมื่อเขาอาละวาดตีอรั้น ซึ่งส่วนใหญ่เขาก็จะได้ผล แต่ถ้าไม่ได้ผลจริง ๆ ก็อาจจะต้องใช้วิธีควบคุมหรือบังคับ

เด็กอายุ 4 ขวบจะรู้สึกผิดและมีเหตุผลมากขึ้น แต่เขาก็ยังมีความรู้สึกกลัวที่ไร้เหตุผลอยู่ เช่น กลัวความมืด กลัวยักษ์ กลัวปีศาจ กลัวคนที่มีรูปร่างหน้าตาผิดปกติ สัตว์บางชนิด ขนนก ฟ้าผ่าและอื่น ๆ ความกลัวดังกล่าวนี้ส่วนหนึ่งเกิดขึ้นเพราะความช่างจินตนาการและความคิดเพื่อฝันของแกเอง เด็ก ๆ ที่อยู่ในวัยนี้สามารถขยายความกลัวนิด ๆ หน่อย ๆ หนึ่งกลายเป็นความกลัวที่จับเข้าหัวใจได้

แฮร์เลย์ มองตากู ได้เขียนไว้ใน On Being Human ว่า

"... เด็ก ๆ สามารถทำความเข้าใจถึงความแตกต่างระหว่าง "กรรมสิทธิ์" ว่าสิ่งของใดเป็นกรรมสิทธิ์ของเขาและอะไรเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้อื่น มิได้หมายความว่าเขาจะเข้าใจถึงคำว่า "ชื่อสัตย์" ว่าหมายความว่าอย่างไร เช่น แม่จะรู้ว่าลูกบอล (ในแง่ลูกบอลนั้นมีลูกเธอ) ลูกหนึ่งนั้นเป็นของน้องสาวก็ไม่ได้ทำให้เขาลดความอยากได้ลูกบอลนั้นแต่อย่างใด แก่จะคิดแต่เพียงว่าทำอย่างไรจึงจะได้บอลลูกนั้นมาเป็นของตัวเอง แก่ไม่ได้สนใจนามธรรมเกี่ยวกับคำว่า "ชื่อสัตย์" แต่อย่างใด"

เด็กอายุ 4 ขวบเต็มไปด้วยความอยากรู้อยากเห็น คำว่า "ทำไม" จะติดปากพวกเขาอยู่ตลอดเวลา คำว่า "ทำไม" นี้เองที่ช่วยให้เขาได้รับความรู้เพิ่มขึ้น เหตุผลมากขึ้น มันทำให้เขาเริ่มมีเหตุผลว่าเพราะอะไร หรือ ทำไมเขาจึงต้องทำอะไรบางอย่างนี้ เมื่อย่างเข้าสู่วัย 5-6 ขวบเด็ก ๆ จะเริ่มเรียนรู้เกี่ยวกับจริยธรรมบนแง่มุมปฏิบัติ ที่ค่อนข้างซับซ้อนได้มากขึ้น

สร้างสำนักคิดชอบได้อย่างไร

ความสำนักคิดชอบเป็นความหมายทั่ว ๆ ไป ก็คือมาตรฐานที่กำหนดพฤติกรรมของคนที่ยอมรับได้ รวมทั้งข้อห้ามที่กำหนดขึ้น เพื่อควบคุมพฤติกรรมมนุษย์ให้อยู่ในขอบเขตของความสำนักคิดเมื่อกระทำความผิด

ลูก ๆ ของเราโตขึ้น สิ่งหนึ่งแสดงให้เห็นถึงความเติบโตก็คือพัฒนาการทางด้านความสำนักคิดของพวกเขาที่แสดงออก จากที่ได้มาด้วยความกล้าบ้าบิ่น ชอบทำอะไรแผลง ๆ เปลี่ยนมาเป็นสุ่มรอบคอบ และระมัดระวังตัวมากขึ้น ดังที่แซมเสถาตัวละครของเช็คสเปียร์ได้พูดเอาไว้ว่า "ความมีสติรู้สึกผิดชอบทำให้คนเราขี้ขลาด"

บรรดานักวิจัย ได้ลงความเห็นเป็นเสียงเดียวกันว่าการที่ระบบความสำนักคิดที่อยู่ภายในตัวเราจะทำหน้าที่โดยปราศจากระบบควบคุมความถูกต้องของโลภภายนอกได้นั้น เด็กจะต้องมีอายุ 5 หรือ 6 ปีขึ้นไป

เซลมา ไพรเบอร์ก ให้แก่อธิบายว่า "แนวทางการควบคุมความประพฤติของลูกที่พ่อแม่ปลูกฝังไว้ตั้งแต่วัยเด็กตอนต้นจะมีผลต่อการกำหนดรูปแบบความสำนักคิดชอบของเด็กในเวลาต่อมา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พรอยด์ ยอมรับว่าพัฒนาการของความสำนึกผิดชอบเป็นผลผลิตที่เกิดขึ้นจากการรู้จักแยกแยะ การยอมรับกฎเกณฑ์หรือระเบียบสังคมต่าง ๆ จะเกิดขึ้นในกระบวนการพัฒนาความสำนึกผิดชอบของเด็ก ๆ ตลอดเวลาที่เกกกำลังเจริญเติบโต โดยผ่านความสัมพันธ์ของเด็กที่มีต่อบุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น คนที่เขารัก ฟังฟัง และถือเป็นแบบอย่างซึ่งก็คือพ่อแม่ของเขานั้นเอง

ดังนั้นการเข้าใจถึงกระบวนการเกิด และการทำงานของความสำนึกผิดชอบ และดำรงความมีสติเมื่อแสดงความเห็นต่อสิ่งต่าง ๆ ก็จะช่วยให้อาจารย์สามารถพัฒนาจิตสำนึกผิดชอบของลูกได้เป็นอย่างดี

พัฒนาการทางด้านความสำนึกผิดชอบของเด็กจะเกิดขึ้นเมื่อเขาได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม ตั้งแต่คำนิยมของครอบครัว ประเพณีวัฒนธรรมต่าง ๆ การสัมพันธ์กับเพื่อนบ้าน ทุกสิ่งทุกอย่างเหล่านี้จะหล่อหลอมกันเข้าเกิดเป็นความสำนึกผิดชอบของพวกเขา

มีข้อเสนอแนะสำหรับผู้ใหญ่ซึ่งจะช่วยสนับสนุนเด็กในหลายภาวะขณะที่เขากำลังสร้างความรู้สึกผิดชอบ ดังต่อไปนี้

1. แสดงว่าเรามุ่งใจในความสามารถของเขาแต่ละคนในการที่จะก้าวขึ้นสู่ขั้นสูงขึ้นและมีคุณภาพสูงขึ้นเรื่อย ๆ
2. จงหนักแน่นปฏิบัติคงเส้นคงวาตามกฎเกณฑ์อย่างสม่ำเสมอ
3. หลีกเลี่ยงการตำหนิเป็นคนที่ถูกต้องเพียงธรรมดา เวลาเขาพูดหรือทำอะไรที่เราไม่ยอมรับ
4. ขจัดหลุมพรางของความคาดหวังลม ๆ แล้ง ๆ ออกไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การเล่นสมมติ

การเล่นบทบาทสมมติเป็นกิจกรรมที่เด็กสมมติว่าตัวเองเป็นอย่างนั้นอย่างนี้แตกต่างไปจากที่เขามจริง เช่น เด็กชายวัย 4 ขวบ คุยกับเพื่อนว่า "เธอเป็นซูเปอร์แมนนะ" หรือเด็กหญิงวัย 4 1/2 ขวบ กำลังเล่นทำอาหารสะอาดบ้าน พูดกับเพื่อนเล่นผู้หญิงว่า "อย่าลืมเอาข้าวไปกินกลางวันด้วยนะ" หรือ "เธอเป็นตำรวจ ฉันจะเป็นพยาบาล"

การเล่นสมมติบทบาทตามเพศจะเป็นไปเองเมื่อเด็กได้เล่นอย่างอิสระ การเล่นแบบนี้จะเกิดขึ้นไม่เพียงแต่กับเด็กเล็ก ๆ เท่านั้น แต่พวกเขาจะฝึกและเล่นจริงจังตลอดในช่วงวัยเด็กตอนต้น เห็นได้ชัดว่าการเล่นสมมติบทบาทเป็นกิจกรรมทางสังคมอย่างหนึ่งของเด็ก ๆ

จากการศึกษาการเล่นสมมติบทบาททางเพศ แสดงว่าการ เล่นแบบนี้จะเกิดขึ้นในช่วง 3 1/2 ถึง 5 1/2 ขวบ และเด็กเล็ก ๆ จะเล่นแบบนี้โดยเฉลี่ยประมาณ 5 % และเด็กโตประมาณ 22 %

การเล่นของเล่นและจินตนาการ

เด็กชายและหญิงวัยนี้จะเริ่มเล่นด้วยตัวเอง สิ่งต่าง ๆ ผู้คนที่บ้าน โรงเรียน และชุมชนที่พวกเขาได้พบเห็น จะจุดประกายความคิดริเริ่มเพื่อทำกิจกรรมของตนเอง เป็นเรื่องน่าทึ่ง น่าสนใจ ในการเล่นพวกเขาจะสนับสนุนว่าอะไรคือความจริง อะไรคือสิ่งที่รุนแรงในการเล่นตามความคิดเพ้อฝันของเขาเอง การคิดเพ้อฝันของเด็ก ๆ จะเป็นทางหนึ่งที่พวกเขาจะได้ทดลองความคิด ความรู้สึก และสถานการณ์หลาย ๆ อย่างด้วยกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เด็ก 4 ขวบจะสมมุติตัวเองในบทบาทต่าง ๆ ได้มากมายในขณะที่เขาเล่น เขาจะเริ่มเข้าใจยิ่งขึ้นถึงสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ยากขึ้นเรื่อยๆ ในขณะที่เขาสมมุติสร้างชุมชนขึ้นมาเขาจะเริ่มเข้าใจการพึ่งพาอาศัยกันของสิ่งแวดล้อม ถ้าเขาเล่นเกมเป็นชิ้นใหญ่และต้องมีเพื่อนเล่นหลาย ๆ คน เด็ก 4 ขวบเริ่มรู้ว่าเขาจะต้องสุภาพอ่อนโยมในสังคม ต้องอดทนกับเพื่อน ๆ ที่มีบุคลิกแตกต่างกัน และต้องเคารพความต้องการของคนอื่น พวกเขาเห็นว่าเขาจะเป็นผู้นำหรือผู้ตามก็ได้ และจะเปลี่ยนบทบาทเหล่านี้ได้ง่าย ๆ ี่เป็นผลของการเล่น

เด็ก 4 ขวบต้องการการเล่นหลายอย่าง ทั้งที่บ้านและโรงเรียน ซึ่งเป็นโรงเรียนที่จัดการได้ดีและจัดหาของเล่นต่าง ๆ ไว้ให้เด็ก ๆ ภาวะกดดันให้ผู้ใหญ่ต้องการกระตือรือร้นขยันขันแข็งนั้นช่างมากมายมหาศาล จนกลุ่มเด็กวัยนี้เข้าไปเล่นเลียนแบบตามบทบาทต่าง ๆ ทั้งในชีวิตครอบครัวและอาชีพต่าง ๆ ในชุมชน โดยอาศัยอุปกรณ์ที่มีอยู่ประกอบการเล่นไปด้วย ถ้าเขาหาของเล่นหรืออุปกรณ์การเล่นที่ต้องการไม่ได้ เขาจะสร้างสมมุติขึ้นมาเองโดยใช้กล่องกระดาษ กระป๋อง ก้อนอิฐ เศษไม้ ฯลฯ อย่างไรก็ตาม กระป๋องกับก้อนอิฐมักจะไม่นำมาใช้ในการเล่นมากนักและกล่องกระดาษก็มักขาดเป็นเศษ ๆ ได้ถ้าไม่ระวัง เพราะฉะนั้นมักเห็นอยู่ที่พ่อแม่ที่จัดหาอุปกรณ์การเล่นไว้ที่บ้านตามความต้องการของเขา เพื่อเด็ก ๆ จะได้สร้างงานฝันของเขาอย่างเป็นอิสระและกล้าหาญ

การเล่นก่อสร้างในวัย 4 ขวบ

เด็กในช่วงวัยนี้จะมีพัฒนาการทักษะการใช้มือมากขึ้นเขาสามารถสร้างสิ่งต่าง ๆ มากมายได้แล้ว เช่น บล็อกต่อ รูปต่อและของเล่นอื่น ๆ ที่ต้องการใช้การประกอบ เด็ก 4 ขวบชอบกิจกรรมภาคัยการกระทำ เช่น ระบายสี ปั้นดินน้ำมัน ไล่วาดหรือขีดขีดตดแปลงเป็นรูปต่าง ๆ และงานไม้แบบง่าย ๆ พวกเขาจะทดลองอย่างอิสระในเรื่องเกี่ยวกับรูปทรง เส้น สี รูปแบบ แบบแผน และระยะทาง

ข้อควรคำนึงก็คือ ถ้าเด็กรู้สึกหรือเข้าใจว่าความพยายามของเขาไม่เป็นไปตามมาตรฐานของผู้ใหญ่แล้ว เขาจะเลิกความพยายามที่จะทำอะไรใหม่ ๆ บางคนอาจล้มเหลวด้วยความรู้สึกนึก ๆ จนเป็นเนมต์โดยก็ได้

การเล่นสมมุติของเด็ก

การเล่นสมมุติหรือเล่นตั้งต่างดูเหมือนจะเป็นการเล่นสุดยอดของเด็กในวัยนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบรรดาเด็กชายจะสนุกกับการวิ่งไล่จับกัน เหมือนอย่างควาบบอยไล่จับอินเดียนแดง ซึ่งการเล่นแบบนี้ใช้ของเล่นไม่กี่อย่าง เช่น หมวกควาบบอย ขดเชือก สีทาหน้า ผ่าคาดศีรษะ ขนนก ฯลฯ เด็กทั้งชายและหญิงจะเล่นด้วยกันอย่างสนุกสนานในการสมมุติบทบาทเป็นหมอและนางพยาบาล การเล่นแบบนี้เด็ก ๆ อยากรีดหูฟัง พลาสติกปิดแผล และช้อนกดลิ้น เป็นต้น

เด็ก 4 ขวบเป็นวัยเจริญเติบโตหลาย ๆ ด้านด้วยกัน พ่อแม่สามารถจุดประกายการเล่นสมมุติรูปแบบแปลกใหม่ให้แก่ลูกได้ โดยแนะนำของใช้ใหม่ ๆ เมื่อเขาอยากเปลี่ยนบทบาทตัวเองหลาย ๆ บทบาท เช่น นักเดินระบำแบบสเบมที่ต้องใช้พัดที่พับมาติดกับ และผ้าคลุมไหล่ หรือช่างตัดผมผู้ชายที่ต้องใช้หวี แปรง ครีมนวดผม ทิชชูโกนหนวด ฝักหนาม ฯลฯ

หากว่ามีห้องเล็ก ๆ บ้านจำลองที่นับว่าดี เต็มหน้าโต๊ะสนามหญ้าจะช่วยกระตุ้นให้เด็กเล่นได้นานหลายชั่วโมง อาจใช้เฟอร์นิเจอร์บางชิ้น เช่น โต๊ะตัวเล็ก ม้านั่ง ฯลฯ ชุดนี้สำหรับเด็กเล่น ด้วยพลาสติกกับคู้ก็ และนาฬิกาที่มีทำงานได้จะช่วยเสริมการเล่นแบบต่าง ๆ ไปได้อีกมากมาย

เล่นหุ่น

เด็ก 4 ขวบ จะเริ่มเล่นหุ่นให้เหมือนมีชีวิตจริง ๆ โดยใช้นิ้วมือและนิ้วเท้าได้แล้ว แต่อาจยังขีดหุ่นที่ขีดด้วยเชือกไม่ได้ พ่อแม่อาจซื้อกล่องเวทียุคโบราณสำหรับเล่นหุ่น หรือทำเองจากกล่องกระดาษแข็ง ๆ ก็ได้ เราอาจใช้ถุงกระดาษสีน้ำตาลทำเป็นหุ่นมือ โดยระบายสีเป็นรูปหน้าตาต่าง ๆ ตูน่าสนุกแถมยังใหม่แพงอีกด้วย

ต่อบล็อกเป็นรูปต่าง ๆ

เด็กทั้งชายและหญิงชอบการเล่นต่อบล็อกตามแบบภาพอาชีพต่าง ๆ ในชุมชน จำนวนบล็อกที่มีอยู่จะกำหนดขอบเขตการต่อบล็อกเป็นรูปต่าง ๆ บล็อกต่อเป็นรูปรถยนต์ ล้อ เครื่องบินหรือพาหนะสำหรับขนส่งและเดินทางตามสัดส่วนที่เลียนแบบของจริง รูปคนแบบต่าง ๆ รูปสัตว์ จะช่วยเสริมและขยายความพยายามในการสร้างสรรค์หรือจินตนาการของเด็ก

เมื่อเด็กเล่นกับเพื่อนคนหรือสองคนที่บ้าน การเล่นต่อบล็อกอาจแปรเปลี่ยนไปในทางลบ คือ เขาจะขว้างขวานบล็อกที่กำลังเล่น เพราะในบางครั้งเด็ก 4 ขวบชอบเล่นออกนอกสู่นอกทาง เมื่อได้ยินเสียงหัวเราะดังลั่นหรือร้องไห้ หรือเสียงติดปากดิ้น ๆ ในห้องเด็กเล่น พ่อแม่ควรจะรู้ว่าถึงเวลาแล้วที่พ่อแม่ต้องเข้าไปแทรกแซง พ่อแม่จะต้องเข้าใจว่าเป็นเรื่องเป็นไปดีที่พ่อแม่จะต้องพยายามรักษาความสงบและความ เป็นระเบียบให้กลับคืนมาในบ้าน ทั้งนี้เพราะเด็กวัยนี้ส่วนใหญ่มักชอบเล่นในเชิงบวกกับคำตักเตือนของผู้ใหญ่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เล่นตุ๊กตา

เด็ก 4 ขวบ ชอบเล่นตุ๊กตา ส่วนใหญ่จะเล่นให้ตุ๊กตาเข้าบ้าน จะเปลี่ยนเสื้อผ้าและแต่งตัวให้ตุ๊กตาดำเนินการ (ในช่วงอายุ 4-5 ขวบ เด็กผู้หญิงอยากเล่นตุ๊กตาแบบเด็กโตมากกว่าเล่นแบบเด็กทารก) เขามักจะเอาตุ๊กตามาเล่นสมมุติการทำงานบ้าน สมมุติเป็นการเลี้ยงเด็กตามแบบอย่างพ่อแม่ที่เลี้ยงดูตัวเองเล็ก ๆ ในเบส

เด็ก 4 ขวบ ไม่ค่อยสนใจกับการเล่นบ้านตุ๊กตาค้น แต่บ้านตุ๊กตาสองเล็ก ๆ ที่มีอุปกรณ์ตกแต่งพอสมควร (แข็งแรงและแบบง่าย ๆ) ก็จัดเป็นส่วนประกอบที่ดีสำหรับการต่อสร้างบ้าน และทำให้เด็กเลียนแบบชีวิตครอบครัวได้ด้วย

โรงเรียนอนุบาลสำหรับเด็กเพื่อเตรียมความพร้อม

ตามหลักการแล้ว โรงเรียนอนุบาลจะต้องจัดหาอุปกรณ์การเล่นต่าง ๆ มากมายไว้ให้เด็กวัย 4 ขวบ รวมทั้งให้เด็ก ๆ มีโอกาสได้เล่นกันเป็นกลุ่มด้วย เด็กวัยนี้จะได้รับแรงกระตุ้นให้เข้าสังคมและพัฒนาทางสติปัญญา จากการที่เขาได้มีโอกาสสัมผัสกับเพื่อนวัยเดียวกัน กับครู และจากกิจกรรมและสถานการณ์ต่าง ๆ ที่จัดขึ้นตามแผนการเรียนของทางโรงเรียนอนุบาล

การเล่นต่อล้อจะช่วยให้เด็ก ๆ มีโอกาสเล่นสมมุติได้จากการที่เขาไปเที่ยวสนามกอล์ฟ อาจทำให้เขาจินตนาการและสร้างสนามกอล์ฟที่มีหลังเกิดการณ์ รันเวย์ โรงเก็บเครื่องบิน เครื่องบินเจ็ท ฯลฯ ส่วนตัวเด็กอาจเล่นเป็นนักบิน และจะเล่นแบบนี้ได้หลาย ๆ วัน เด็ก 4 ขวบจะกลายเป็น "สถาบันิก" กันทั่วหน้า การเล่นต่อล้อจะชี้ให้เห็นการวางแผนล่วงหน้าอย่างละเอียดและระมัดระวัง ขณะที่พวกเขาหลายคนร่วมกันวางแผนอย่างจริงจังนั้นก็เท่ากับว่า เด็กแต่ละคนกำลังฝึกการแบ่งปันและการช่วยเหลือซึ่งกันและกันอย่างแท้จริง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในระหว่างการพูดคุยกันประจำทุกวันที่โรงเรียนนั้น เด็ก 4 ขวบจะกระตือรือร้นในการพูดคุยและตั้งคำถาม พวกเขาคุยกันเรื่องง่าย ๆ เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ ธรรมชาติ หรือสัตว์ กิจกรรมโรงเรียนโรงเรียนอนุบาลมักจะมีสัตว์เลี้ยงตัวเล็ก ๆ อยู่ด้วย สัก 2-3 อย่าง เช่น กระต่าย เต่า ปลา กู ปลา พวกเขาอาจพูดถึงทำกิจกรรมต่าง ๆ ของเพื่อน ๆ ที่เขาได้พบเห็นหรือได้ยินเวลาไปเที่ยวด้วยกัน หรือจะผลักดันเล่าเรื่องราวในวันหยุดสุดสัปดาห์ด้วย

ที่โรงเรียนอนุบาล ไม่มีเด็กคนไหนนั่งหรือยืนอยู่เฉย ๆ โดยไม่ทำอะไรเลย เด็ก 4 ขวบจะสนุกกับการระบายสี ปั้นดินเหนียว ทำกิจกรรมอย่างง่าย ๆ และทำงานไม้ชิ้นสั้น เด็ก 4 ขวบส่วนใหญ่มักจะมีสมาธิมากกว่าเด็ก 3 ขวบ โดยเฉลี่ยนาน 15 ถึง 30 นาที แต่อาจมีเด็ก 2-3 คนที่มีสมาธิอยู่ได้นานเกือบชั่วโมง พวกเขาชอบจับต้องวัสดุที่ดูดีและมีความสุขกับการที่ตนเองสามารถเปลี่ยนแปลงให้ได้

เด็กวัย 4 ขวบจะสรรค์สร้างงานวาดและระบายสีเป็นรูปร่างลักษณะที่ชัดเจนขึ้นกว่าเดิม เขาสามารถจะระบายสีสลับกันได้แทนที่ระบายสีทับสีเก่า วงกลมหนึ่งวงอาจหมายถึงทั้งกัทหนึ่งหัว เด็กบางคนอาจเติมหน้าตาในวงกลมนั้น ๆ เด็ก 4 ขบมักจะทำกิจกรรมทั้งแผ่นวาดรูปหรือระบายสี พวกเขาอาจเริ่มระบายสีจากสิ่งที่ตั้งไว้ในใจ หรือจากลายเส้นที่คิดในขณะที่กำลังวาดอยู่

เด็กวัย 4 ขวบพยายามทำอะไร เป็นพิเศษด้วยดินเหนียวปั้น เป็นรูปเป็นร่างค่อย ๆ เติบโตหรือแปะดินเหนียวเข้าในมากกว่าจะเอามางส่วนออกแล้วทำใหม่ พวกเขาคิดแบบจริงจังเมื่อเขาถือแก้วใส่สำหรับทำเบรตติงจากเศษวัสดุ เด็กวัยนี้ชอบมารวมบายหรืองานสร้างสรรค์อย่างอื่นโดยใช้สวาทหรือหลอด ส่วนใหญ่ยังต้องการให้ช่วยผูกหรือเชื่อมส่วนที่หลวมๆ ให้แน่นขึ้น

นอกจากการเขียนรูป ระบายสี ปั้นดินน้ำมัน และประดิษฐ์จากเศษวัสดุ เด็กบางคนชอบสนุกกับการแสดงงานสร้างสรรค์แบบอื่น ๆ เช่น เล่นดนตรี เต้นระบำ และเลียนแบบ ความจริงแล้วกิจกรรมที่เฝ้าคิดที่สุดสำหรับพวกเขาในขณะนี้คือ การเล่นตามจินตนาการซึ่งมาจากตัวของเขาเองนั่นเอง

เดเนี่ยล เอ็ม. เมนเดิลวิท เชื่อกว่าในหนังสือชื่อ "เด็ก ๆ คือจิตรกร" ว่า "เด็กที่ทำอะไรได้ตามใจจะกระตือรือร้นเข้าร่วมการแสดงงานศิลปะในทุกรูปแบบ เขาร้องเพลง เต้นระบำ วาดรูป ระบายสี ปั้น และสร้างสรรค์งานตามธรรมชาติ และกล้าแสดงออกโดยไม่รู้สึกเขินอาย หากว่าเด็กคนใดลังเลใจไม่กล้าแสดงออก นั่นเป็นเพราะผู้ใหญ่อาจจะเคยห้ามมิให้เขาร่วมเล่นแบบต่าง ๆ เหล่านี้ได้อย่างอิสระ"

เด็กเล็กและเด็กโตหลายคนถูกห้ามการแสดงสื่อทางศิลปะในหลาย ๆ รูปแบบ เพราะพ่อแม่และครูบางคนยังเน้นความประณีต และมาตรฐานทางศิลปะที่สมบูรณ์ตามความคิดของผู้ใหญ่ เมนเดิลวิทเชื่อว่า "เรายังคงปล้ำ เพลงพูดหรือทำอะไรทำให้เด็กรู้สึกตัวเองไม่สามารถระบายสี วาดรูป สร้าง หรือปั้นสิ่งต่าง ๆ จากจินตนาการได้ เมื่อเวลาผ่านไป ความรู้สึกอึดอัดที่ฝังลึกลงไปที่เด็กเขาจะลดความสามารถหรือไหวพริบไปได้"

บรูโน เบเรต เป็นคนที่มีความสามารถพิเศษทางศิลปะมาแต่กำเนิด "เด็กที่มีความสามารถพิเศษ คือ เด็กที่ได้รับความพึงพอใจเพียงพอ จากการร่วมทำกิจกรรมนั้นบ่อยครั้งกว่าและได้ทำอย่างมีจังหวะก้าว ทัศนคติภาพที่มากกว่าเด็กคนอื่น ๆ ในกลุ่มวัยเดียวกัน ดังนั้นเขาย่อมจะพัฒนาความสามารถของเขาเองไปได้ไกลกว่าเด็กส่วนใหญ่ในกลุ่ม"

การท่องเที่ยว

เด็ก 4 ขวบมีความสนใจโลกอันกว้างไกล เขาอยากพบเห็นสิ่งใหม่ ๆ ที่เคยได้ยินมา และค้นหาสิ่งต่าง ๆ ให้กับเคยมากขึ้น เด็กวัยนี้จะสนุกสนานมากหากได้ไปเที่ยวสวนสนุก ไร่ ผู้รถยนต์ สวนสัตว์ ตลาด สถานีตำรวจ สถานีดับเพลิง รวมทั้งพิพิธภัณฑ์ต่าง ๆ นั้นเท่ากับเป็นการเพิ่มพูนความรู้ให้กับพวกเขา พวกเขาจะชอบเป็นพิเศษหากได้ไปที่ที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เคยเกิดเหตุการณ์บางอย่างขึ้น ประสบการณ์แบบนี้จะเป็นการปูแนวทางสำหรับโปรแกรม
สังคมศึกษาได้ในภายหลังเมื่อเข้าโรงเรียนอนุบาล และชั้นประถมศึกษา 1

ไอคิวกับการอ่าน

พ่อแม่ไม่ควรวัดกั่วงวลว่าจะทำอย่างไรจึงจะ เพิ่มคะแนนไอคิวของลูกรัย 4 ขวบ
ให้สูงขึ้น แต่ควรทำความเข้าใจสนใจสนใจอย่างจริงจัง และจัดให้ลูกได้รับการกระตุ้น ใ้ได้อย่าง
เหมาะสม พ่อแม่จะต้องมีข้อมูลหรือความรู้มากมายพอที่จะนำเสนอมาให้กับ เด็กวัยนี้ เพื่อ เขา
จะได้ฟังพอ ักับความอยากรู้อยากเห็นใ้ไม่รู้จักพอของเขา

มีงานวิจัยที่แตกต่างกันของบรรดานักวิชาการที่โต้แย้งกันว่า เด็กควรเริ่มจะ
หัดอ่านเมื่อใด จะ เริ่มหาความรู้จากการอ่านและด้วยวิธีการใดจึงจะดี ผู้เชี่ยวชาญหลายคน
เห็นพ้องกันว่า เด็กอายุต่ำกว่า 7 ขวบส่วนใหญ่ยังไม่มีความสามารถในการคิด เชื่อมโยง
ความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ มีความอดทนและวินัยในตัวเองไม่พอ ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นคุณสมบัติ
ที่จำเป็นสำหรับเทคนิคในการอ่าน แต่ก็แน่นอนว่ามีเด็กบางคนก็ฉลาดเฉลียวเกินวัย
สามารถรู้วิธีการอ่านให้เข้าใจ เนื้อหาในได้ตั้งแต่อายุ 5 ขวบ

ชื่อควรระวังแก่หวั่นเด็กวัยนี้คือ "อย่าเข้าเข้าเด็กมากเกินไป" เพราะ
ช่วงเวลานี้เป็นกาลเริ่มต้นของเด็ก ๆ ในการพัฒนาความคิดริเริ่มและความมั่นใจในตนเอง
เด็กที่ผ่านประสบการณ์ทางที่ดีมา มาก ๆ จะมีความรู้สึกรักใ้ใจในการจัดการสิ่งใหม่ ๆ
และสิ่งที่ไม่เคยพบปะจากที่อื่น เคยพบเห็นได้ใ้ เขาจะมีความมั่นใจใ้จะ เริ่มค้นหาอะไรได้
ตั้งแต่ต้นและนี่มักกลัวใ้จะ เกิดความวิตกพลาดขึ้น เหนือสิ่งอื่นใดพวกเขาไม่กลัวใ้จะคิดค้นสิ่ง
ใหม่ ๆ

เด็ก 4 ขวบกระหายใ้ครสองทำทุกสิ่งทุกอย่าง เขาจะรักและหลงใ้ลเป็น
พิเศษกับทุก ๆ สิ่งใ้แปลกใหม่ใ้สำหรับเขา นักการศึกษาปฐมวัยส่วนใหญ่เชื่อว่าควรจะ เลื่อน
เวลาสำหรับการหัดนับ การหัดอ่าน และการศึกษาวิชาการศึกษาอื่น ๆ ออกไป เพื่อเด็ก
จะได้มีเวลาใ้มากพอใ้สำหรับการเล่นอย่างสร้างสรรค์และอิสระ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนใ้เด็กวัย 4 ขวบต้องการใ้ผู้ใหญ่เอาใ้ใจใ้ ยอมรับใ้การใ้เล่น และใ้การสร้างสรรค์ใ้สร้างใ้
ไม่ว่ากรณีใ้ใดใ้ ทั้งสิ้น อีกใ้ทั้งใ้ห้ามมิใ้ให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำใ้ไปใ้

งานศิลปะของเขา เราจึงควรชวนให้ทำงานระบายสี และงานวาดของเขาบนกระดาษเพื่อ
ทุกคนจะได้ชื่นชมผลงานของเขา โครงสร้างจากการต่อบล็อกควรเก็บไว้สัก 2-3 วัน เพื่อ
ให้พ่อแม่มีโอกาสชื่นชมความสำเร็จอันเก่งกาจของเขาเอง พ่อแม่ควรจะมีบันทึกเรื่องราว
หรือบทกวีของลูกเก็บเอาไว้ (ถ้าเขาสมัครใจอยากให้ใครดู เขาก็สามารถนำมาโชว์ได้)
และสมาชิกในครอบครัวก็ควรจะได้ชื่นชมด้วยเช่นกัน

การเล่นของเด็กวัย 4 ขวบ อาจจะเป็นการสร้างสรรค์หรือกลายเป็นเรื่อง
วุ่นวายก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่าพ่อแม่จัดเตรียมสิ่งแวดล้อมและอุปกรณ์การเล่นอย่างไร อย่าง
ไรก็ตามพ่อแม่พึงตระหนักว่า เด็กวัย 4 ขวบ อาจเล่นของเล่นต่าง ๆ รุนแรง และขาด
ความระมัดระวังได้เสมอจะได้ไม่คาดหวังกับเขาเกินไปความเป็นจริง

ถอดและใส่เสื้อผ้าได้เอง

เด็กวัยนี้ต้องการการควบคุมแนะนำในชีวิตประจำวันที่บ้านน้อยลง เขาสามารถ
สวมและถอดเสื้อผ้าเองได้โดยผู้ใหญ่มักจะไม่ค่อยช่วยเขาหรือเช็กรองเท้าเองได้ แต่
ยังผูกเช็กรองเท้าหรือโบว์เองไม่ได้ เขายกได้ว่าเสื้อด้านไหน เป็นด้านหน้าหรือด้านหลัง
บางคนติดกระดุมเสื้อได้อย่างคล่องแคล่วถ้ากระดุมนั้นไม่เล็กเกินไป หรือไม่อยู่ในที่ที่ติดยาก
เกินไป

อาบน้ำ

เด็กวัยนี้อาบน้ำได้เองแทบไม่ต้องช่วย และชอบท่าความสะดวกสบายตรงๆที่ใดที่หนึ่ง
ซ้ำแล้วซ้ำอีก เด็กผู้ชายชอบเล่นเรือขงอาบน้ำ เด็กผู้หญิงชอบอาบน้ำให้ตุ๊กตาอย่าง พวก
เขาชอบปล่อยให้เท้าไหลลื่นอ่างอาบน้ำ พยายามทำความสะอาดอ่างอาบน้ำ พยายามจะเช็ด
ตัวคนเดียว แต่ก็ทำได้ไม่เรียบร้อย ผู้ใหญ่ต้องเข้ามาช่วยทำให้เสร็จ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

งานศิลปะของเขา เราจึงควรชวนโซ่ทำงานระบายสี และงานวาดของเขาบนกระดาษเพื่อ
ทุกคนจะได้ชื่นชมผลงานของเขา โครงสร้างจากการต่อบล็อกควรเก็บไว้สัก 2-3 วัน เพื่อ
ให้พ่อแม่มีโอกาสชื่นชมในความสำเร็จอันเก๋ไก๋ของเขาเอง พ่อแม่ควรจะบันทึกเรื่องราว
หรือบทกวีของลูกเก็บเอาไว้ (ถ้าเขาสวมครีโอบยากให้ใครดู เขาก็สามารถนำมาใช้ได้)
และสมาชิกในครอบครัวก็ควรจะได้ชื่นชมด้วยเช่นกัน

การเล่นของเด็กวัย 4 ขวบ อาจจะเป็นการสร้างสรรค์หรือกลายเป็นเรื่อง
งูว้ายก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่าพ่อแม่จัดเตรียมสิ่งแวดล้อมและอุปกรณ์การเล่นอย่างไร อย่าง
ไรก็ตามพ่อแม่พึงตระหนักว่า เด็กวัย 4 ขวบ อาจเล่นของเล่นต่าง ๆ รุนแรง และขาด
ความระมัดระวังไม่ได้เสมอจะได้ไม่คาดหวังกับเขาเกินความเป็นจริง

ถอดและใส่เสื้อผ้าได้เอง

เด็กวัยนี้ต้องการการควบคุมแนะนำในชีวิตประจำวันที่บ้านน้อยลง เขาสามารถ
สวมและถอดเสื้อผ้าเองได้โดยผู้ใหญ่แทบจะไม่ค่อยช่วยเขาหรือยื้อเข็กรองเท้าเองได้ แต่
ยังคงผูกเข็กรองเท้าหรือโบว์เองไม่ได้ เขาบอกได้ว่าเสื้อด้านไหนเป็นด้านหน้าหรือด้านหลัง
บางคนติดกระดุม เสื้อได้เองอย่างคล่องแคล่วถ้ากระดุมนั้นไม่เล็กเกินไป หรือสวมอยู่บนที่ติดดยาก
เกินไป

อาบน้ำ

เด็กวัยนี้อาบน้ำได้เองแทบไม่ต้องช่วย และชอบท่าความสะอาดตรงที่ใดที่หนึ่ง
ซ้ำแล้วซ้ำอีก เด็กผู้ชายชอบเล่นเรือขะอาบน้ำ เด็กผู้หญิงชอบอาบน้ำที่ตุ๊กตาอ่าง พวก
เขาชอบปล่อยให้น้ำไหลล้นอ่างอาบน้ำ พยายามทำความสะอาดอ่างอาบน้ำ พยายามจะเช็ด
ตัวให้แห้งเอง แต่ก็ทำได้ไม่เรียบร้อย ผู้ใหญ่ต้องเข้ามาช่วยทำให้เสร็จ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แขนงชนิดไม่ระคายเคืองตจจะช่วยให้การระดมไม่ต้อง เป็นเรื่องทุกข์อีกต่อ
ไป เด็กทั้งชายและหญิงจะหัวเราะได้เอง แต่ยังไม่เรียบเนียนอย่างพ่อแม่

เขายังตัดเส้นมือเส้นเท้าเองไม่ได้ แต่พ่อแม่อาจให้เขามีส่วนดูแลเส้นมือเส้น
เท้าเขาเองได้บ้าง เช่น ให้เขาเตะบอลเส้นเอง เป็นต้น เส้นเท้าเด็กจะต้องตัวเป็น
แนวตรง

ห้องน้ำ

เด็ก 4 ขวบทั้งชายและหญิงควรเข้าห้องน้ำได้เองโดยไม่ต้องให้ผู้ใหญ่
ช่วยเหลือ ถึงแม้ว่าเด็กวัยนี้จะสงสัยว่าคนอื่นเขามีกิจกรรมในห้องน้ำเป็นอย่างไร แต่เขาก็
ยืนยันไม่ต้องการให้ใครมาดูแลในในห้องน้ำกับเขา เขามักบอกว่า "เป็นการส่วนตัว" (ผู้ใหญ่
ควรจะค่อย ๆ สอนเขาว่า คนใด ๆ ก็ชอบอยู่ในห้องน้ำตามลำพังเช่นกัน

ในการฝึกเงิน เด็กวัย 4 ขวบอาจนึกอยากถ่ายขึ้นมาในทันทีทันใด ถ้าไม่มี
ห้องน้ำอยู่ใกล้ ๆ แถวนั้น อาจเกิดการถ่ายและ เทอะตามมาก็ได้ เพราะเด็กบางคนยังไม่
อาจควบคุมกล้ามเนื้อหูรูดได้โดยเฉพาะในสถานที่ที่ทำให้เขาเกิดความเครียด

นอนตอนกลางวัน

หลังอาหารกลางวัน เด็ก 4 ขวบจะมีเวลานอนถึง 1 ชั่วโมงหรือมากกว่านี้
บ้าง ไม่ว่าจะเป็นที่บ้านหรือที่โรงเรียนอนุบาลช่วงเวลานี้ถือเป็นการพักผ่อน ถ้าเขานอน
อาจดูรูปภาพจากหนังสืออยู่เงียบ ๆ หรือเล่นของเล่นบางอย่างบนที่นอนของเขา.

แม้ว่าเขาจะพยายามเลื่อนเวลานอนเป็นตอนกลางคืน เด็กส่วนใหญ่ก็หลับ
จริง ๆ ได้ในเวลาอันสั้น พวกเขาขบเคี้ยวตุ๊กตาสัตว์หรือตุ๊กตามเด็กเขานอนด้วย ทั้งเด็ก
ชายและหญิงจะแสดงความรักต่อพ่อแม่ก่อนเข้านอนด้วยการหอมและกอดพ่อแม่

ตารางพัฒนาการเด็กวัย 4-5 ขวบ (49-60 เดือน)

พัฒนาการกล้ามเนื้อ

กล้ามเนื้อใหญ่

- กระโดดขาเดียวได้ไกล 4 ถึง 6 ก้าว
- 43% ของเด็กวัยนี้กระโดดท่าควมมาได้ (ข้างหนึ่งกระโดดขึ้นสูง อีกข้างลากไม่เหวี่ยงเต็ม)
- เขยื้อยก้าวมาได้
- วิ่ง กลิ้ง ปีนบันได และต้อนไม้ได้
- นั่งก้มหัวเข้าได้
- ขอบหมอนตัว แก้ววงตัว และตีลังกา
- กระโดดจากที่สูง 2 ฟุต โดยเท้าทั้งสองข้างลงพร้อมกัน
- ๑ มือจับลูกบอลได้ดีแทนที่จะไขว่แขน
- กับการจักรยานสามล้อ และเสียวกลับรถได้
- เดินขึ้น ลงบันไดขาเดียวกลับกันมาได้

กล้ามเนื้อเล็ก

- ๑ นิ้วกรรไกรปลายนมได้ดี
- ตัดกระดาษตามเส้นได้
- วาดรูปคนมีส่วนหัว ลำตัว แขนและขาเท่านั้น
- พยศรม 4 1/2 ขวบ จะสามารถเดินเมม ๆ มือ เก่งได้
- คัดลอกตัวอักษรตามแบบง่าย ๆ ได้ เช่น I, O, V
- ร้อยลูกปัดได้เป็นสร้อยคอ แต่ยังไม่สามารถสนเข็มได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พัฒนาการทางบุคลิกภาพและจิตใจ

- อ่อนไหวต่อคำชมเชยและ คำตำหนิ
- ชอบออกนอกกรอบเกณฑ์
- ชอบสิ่งที่ไม่เป็นที่ยอมรับ
- ชอบความเป็นพลเรือน
- ชอบดูตำราเวรี่ไป ตอนแรกนอน
- เด็กผู้ชายชอบจับผมไว้แหวะ แหวะ แหวะ แหวะ ร้อง
- สนใจเรื่องการเมือง
- สนใจผู้ชายที่มีเพศสภาพอื่น
- พยายามอ่าน อีกรอกนจากากก่อนแม่ไปได้อ่านไปๆ ชอบแต่งไปมาเพื่อการซื้อขาย
- ได้เกรดดี
- สนใจ เรื่องสังคมมากเป็นพิเศษ พยายาม ได้เกรดออกมาจากการลงมือ
- ยึดมั่น ศรัทธา เชื่อมั่น ในการขยวมความรู้อีกต่อตัวเอง (ไข่มุกไข่มุก)
- เริ่มรู้จัก "สิ่งดี" และ "สิ่งไม่ดี"
- แสดงการวิพากษ์วิจารณ์ตัวเอง

พัฒนาการทางภาษา

- เด็ก 4 ขวบจะจำคำศัพท์ประมาณ 1,550 คำ และ
- พอ 5-6 ขวบ จากคำศัพท์ประมาณ 1,500 คำ
- บอกได้ว่าไม่ใหม่หรือเก่า, เหลือ 50 สัปดาห์
- พูดคำว่า "สวัสดี" "มีาย นาม" "ขอบคุณ"
- สนใจที่ฟังมากขึ้น
- บอกชื่อและนามสกุลได้
- รู้จักเพศของตัวเอง
- แต่งประโยคโดยไม่ได้คำ 5-6 คำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ชอบแต่งประโยค ใช้คำต่าง ๆ
- ชอบถามคำถาม เมื่อไร อย่างไร และมีความหมายอย่างไร
- ชอบได้คำชมเชย ๆ กับการลงมือลงมือ
- รู้จักคำไม่สุภาพจากเพื่อน ๆ ชอบพูด อี...อี
- ชอบจวางรุนแรงเวลาเล่นเรื่อง เช่น ฆ่ากัน พัง แกล้ง ทะเลาะ ร้อง
- สับสนระหว่างเรื่องจริงกับเรื่องเล่าในหนังสือเด็ก
- บอกชื่อสิ่งของจากรูปภาพได้ถึง 10 ภาพ
- ชอบ ร้องเล่น ตก และชอบภาษาบ้าน ๆ

การเล่นและของเล่น

- ชอบเล่นนอกบ้าน
- สามารถเล่นนอกบ้านได้โดยผู้ปกครองไม่ต้องคอยเฝ้าเหมือนเมื่อก่อน
- ชอบเล่นน้ำ ทายาว ว่ายน้ำและนกกิน
- ชอบสร้าง ตู๋ ตู๋ ตู๋ ตู๋ ตู๋ ตู๋ ตู๋
- ชอบรูปต่อ
- เล่นงานศิลปะต่าง ๆ เช่น ทุ่มก้อนอิฐ เล่นเวลาดิฉันเอง เป็นต้น
- ชอบเป็นพี่ เป็นพี่ ซึ่มีภาพเขียนไว้
- ฝึก เรื่องเล่าหรือเล่นละครได้นาน ๑๖ นาที หรือมากกว่านั้น
- ชอบเล่นสื่อเทปเทปใหม่และเล่นภาพ ตู๋ ตู๋ ตู๋
- ระบายสี วาดรูป ได้ดีขึ้น
- ชอบระบายสีด้วยนิ้วมือ ปั้นดินเหนียว
- สนใจ ดู คุย โดยเงาะกับเต่าเป็นพิเศษ
- ชอบเล่นบ้านและตุ๊กตา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พัฒนาการทางสังคม

- มีความรู้สึกที่หนักแน่นต่อครอบครัวและบ้าน
- 3-5 ขวบ เด็กที่เห็นว่ากำลังมีทุกข์หรืออ่อนแอ เล็ก ๆ
- จะก้าวร้าวรุนแรงกับพี่ ๆ
- ให้ความร่วมมือได้น้อย
- เข้าใจความจำเป็นของ "งี้" กับ "กับ"
- ตลกร้ายต่อกฎเกณฑ์ เช่น "เรามีกฎไมตีเด็กอื่น" หรือ "ไปไกลได้แค่หัวถนนเท่านั้น" เป็นต้น
- สนใจและอยากรู้กัน เป็นกลุ่ม และเกาะกลุ่มกันมากขึ้น มีการแข่งขันระหว่างกลุ่ม
- ชอบกระซิบและมีความลับ
- ชอบเล่นกับเด็กมากกว่าผู้ใหญ่
- ชอบเล่นสมมติ
- มีแนวโน้มที่จะชอบเล่นเป็นกลุ่มเพศเดียวกัน

พัฒนาการทางสติปัญญาและการเรียนรู้

- 3 ขวบ ได้พูดคล่อง
- ฟังจำเลข 1-30 ได้
- เริ่มบอกล้อ 5 ขวบ ตามลำดับการมีสิ่งของเบาที่สุดได้
- บอกได้ว่าสิ่งไหนใหญ่ที่สุดและเบาที่สุดกับของสองสิ่ง
- เริ่มมีความรู้สึกในเรื่องยุคกาลและกิจกรรมที่สัมพันธ์กันแต่ละฤดู
- บอกชื่อและจับคู่แม่สี
- แยกแยะความต่างระหว่างเส้นขวาง เส้นตั้ง และเส้นนอนได้
- ใช้คำที่บอกตำแหน่งได้ เช่น ข้างหน้า ข้างหลัง ข้างใต้ ข้างบน ข้างใน และข้างนอก ฯลฯ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องเวลาเข็ดเขี้ยว เช่น จีน เต๋อเวง นากี้ เวลาเข้า- นอน ฯลฯ

แบบแผนชีวิตประจำวัน

- เป็นหวัดได้ง่ายเมื่อเข้ากรมเข็มนอน
- ล้างมือ ล้างหน้า แปรงฟันตัวเอง แต่อาจมีผู้ช่วยดูแลบ้าง
- สอนจ้องหน้า และกิจกรรมบนท้องฟ้าของคลื่น และต้องการความเป็นส่วนตัว - ส่วนใหญ่จะไม่มีเปียก เสื้อผ้าในเวลากลางวัน แต่บางครั้งก็กลิ่นขมไม่ออกไม่ได้
- ส่วนใหญ่จะไม่รีดกันจนแล้ว
- จะจับถ้วยหลังอาหารเช้า หรืออาหารกลางวัน
- ชอบกินมากขึ้น ในช่วง 4 1/2 - 6 ขวบ
- จับช้อนและถ้วยได้ดีขึ้น
- เก็บข้าวจากหม้อก๋วยเตี๋ยวไม่ขาด
- ไล่และถอดเสื้อผ้าได้เอง
- บางคนผูกเชือกกรองเท้าได้
- นอนได้งานตั้ง 11 ชั่วโมง หรือมากกว่า
- ส่วนใหญ่ชอบนอนเล่น หรือวิ่งเล่นที่เปล
- ไม่ค่อยตื่นตอนดึก
- เล็ก 4 1/2 ขวบ มีก้นสวย
- ในอายุ 4-6 ขวบ สมอ่ง ไซส์หลัง เต็มประสาทรองวัย เต็มโตเต็มทั้งเนื้อ ขนาดเกือบเท่ากับผู้ใหญ่ หลังจากนั้นจะ เต็มโตอีกเพิ่มเล็กน้อย
- วิชาสายตาได้ดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

๕-๖ ขวบก่อนขึ้นชั้นประถม

นักจิตวิทยาบางส่วนในขบวนการรับว่า วัยเด็กตอนต้นจะสิ้นสุดลงเมื่อเด็ก ๓ ขวบ ครบ ๕ ขวบ เกณฑ์เหล่านี้โดยทั่วไปแล้วเด็กวัย ๕ ขวบนอกจากจะมีวงล้อของเล็กรังยังจะเกิดความยุ่งยากในการอ่านหนังสือ การเขียน การเขียนเลขเป็นเลขตัวก็ ๑-๒ ปี แต่คุณชายและคำนิยามทั่วไปยอมรับกันว่าเด็กอายุครบ ๕ ขวบจะต้องเริ่มเดินเขียนอย่างเป็นทางการทั้ง ๓ ด้านคือ การอ่าน การเขียน และเลขคณิต ในระดับชั้นประถมปีที่ ๑

เดวิด เบลตัน ได้กล่าวไว้ว่า

"ในช่วง ๕ ปีแรกของลูก พ่อแม่จะเฝ้าดูทุกเวลาให้การศึกษาอบรมลูก ก่อนที่ตกลงภายนอกคือ ครู เพื่อน ๆ และทีวี จะเข้ามาเปิดครอบงำของเราไว้จนหลายชั่วโมง ผลจากการดูแลเอาใจใส่ลูกเป็นอย่างดีในช่วงเวลาสั้น ๆ จะทำให้เขาพัฒนาเป็นเด็กที่ตื่นตัว อยากรู้อยากเห็น กระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ และยิ่งไปกว่านั้นคือ เขาจะเป็นคนที่มีควมรัก ใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีสติและมีความคิดสร้างสรรค์จนกระทั่งเติบโตเป็นผู้ใหญ่"

ดร.กรีเซล และ แอลก์ ได้มีความเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับเด็กวัย ๕ ขวบว่า

"มันเป็นส่วนหัว สี่ขวบหัวต่อสุดท้ายของการเป็น เด็กวัยต้นที่ย่างเข้าสู่วัยที่จะเจริญเติบโตขึ้นต่อไป เหมือนกับผ่านการเดินทางไกลใบตองเส้นทางการแผ้วถางเด็กจะมาถึงระยะเวลาที่ขีตัดต้นความหมายความสำเร็จในการเลี้ยงดูลูก แต่พวกเขาจะแสดงวิหวิวของการเป็นผู้ใหญ่ที่เราได้เห็น"

ลักษณะควมสัมพันธ์กับวัยเริ่มแรกของเด็กวัย ๕ ขวบจะเป็นอิสระมากขึ้น ส่วนใหญ่แยกตัวออกไปเพราะต้องเข้าโรงเรียนอนุบาลด้วยความสมัครใจ วัย ๕ ขวบของพวกเขาสามารถเข้าใจโลกดีขึ้นทั้งทางด้านวัตถุและสังคม รวมทั้งด้านส่วนตัวของพวกเขาเองด้วย เขาจะไม่ขึ้นต่อพ่อแม่อย่างสิ้นเชิงเหมือนเมื่อปีที่แล้ว พวกเขาจะเริ่มสนใจความคิดเห็นต่าง ๆ รวมทั้งคาดหว้งจากเด็ก ๆ อื่น ๆ นอกเหนือไปจากพ่อแม่และแม่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สังคมของเด็ก 5 ขวบกว้างขึ้น เขาสามารถอยู่กับผู้ใหญ่คนอื่น ๆ ที่มี
อาชีพของตัวเองเป็นเวลานานขึ้นหลายชั่วโมง เมื่อเขารู้จักการใช้ภาษาดีขึ้น การได้
เล่นกับเพื่อน ๆ จะทำให้เขาแสดงบุคลิกภาพเฉพาะตัวออกมาและ เป็นสิ่งยากที่จะบ่งบอกได้
ว่าเขาสามารถเข้ากันคนอื่นหรือมีความสัมพันธ์กับคนอื่นในลักษณะใดต่อไปในอนาคตก่อนจะ
ขึ้นวัยนี้ เด็ก ๆ จะเรียนรู้ทันเหตุและผลในระดักรูปร่างกว่าเดิม

โดโรซี โคลเซ็น เขียนไว้ในหนังสือ "สำหรับพ่อแม่" ว่า "ช่วงสุดท้ายของวัย
5 ขวบเป็นช่วง เวลาของเหตุและผล ในการโต้ตอบสมทกัน เขามจะมีพฤติกรรมใกล้เคียง
ผู้ใหญ่มากขึ้น ซึ่งจะบอกได้ว่าต่อไปภพพรหน้าเขา จะมีลักษณะอย่างไร สำหรับตัวเด็กเอง วัย
5 ขวบของเขาจะเต็มไปด้วยพลังและความเห็นแก่ตัว ต้องการทดสอบและแสดงออกอย่าง
เป็นอิสระเท่าที่เขากลับมาครอบงำ"

ทางด้านรูปร่าง เด็กอายุ 5 ขวบมีสัดส่วนคล้ายผู้ใหญ่มากขึ้น แม้ร่างกายจะ
ยังไม่เติบโตเต็มที่ก็ตาม พวกเขาจะดูไม่เหมือนเด็กทารกอีกต่อไป (เช่น เจริญเติบโต 75%
ของน้ำหนักทั้งหมดเมื่อเติบโตเต็มที่) กล้ามเนื้อและกระดูกแข็งแรงขึ้น ความสูงการเคลื่อนไหว
ไหวได้ดี สามารถขี่เข็นและขว้างลูกบอลแล้ว เด็ก ๆ สามารถเดิน ขึ้น กระโดด
กระโดด และปีนป่ายได้อย่างรวดเร็ว เป็นไปตามธรรมชาติมากขึ้น สามารถเดินบนเส้นตรง
หรือวงกลมได้ ขึ้นลงบันไดด้วยการคลำขาทั้งสองข้าง กระโดดสลับขาได้

เด็กอายุ 5 1/2 ขวบหรือมากกว่านี้ ส่วนใหญ่จะรู้จักใช้เสียงตัวอักษรยาน 2
คำได้ พวกเขาจะเป็นจรรยาไปในันด้วยความมั่นใจขึ้น สนใจการเล่นไม้ต่ออักษรหรือสะเปะสะป๋
ว่าเขาจะยังไม่สามารถเล่นไม้ต่อได้เองก็ตาม

ความรับผิดชอบในการใช้มือซ้ายขวาชัดเจนจะปรากฏเมื่อเด็กอายุ 5 ขวบ เด็ก
แม่ส่วนใหญ่จะถนัดมือซ้าย ดินจุกรณอาจมีใ้ วนในการกำหนดความรับผิดชอบของการใช้มือ
สำหรับเด็กที่มีความถนัดในการใช้มือซ้าย ผู้ใหญ่จะต้องคอยให้ความช่วยเหลือเป็นพิเศษ ใน
การเขียนรูปร่างเขียนหนังสือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และถ้าเด็กแสดงความถนัดมือซ้ายหรือขวาก็จะใช้มือข้างมากกว่ามือขวา เด็ก ๕ ขวบบอกได้แล้วว่าสีอาทณเป็นมือซ้ายมือขวา แต่จะยังไม่บอกชื่อของสีนั้นมาได้

เด็กวัยนี้ยังควบคุมความเคลื่อนไหวระหว่างเวลาหลับได้ไม่ถนัด ดังนั้นไม่ควรปล่อยให้เขารูปร่างของชิ้นเล็ก ๆ ปรกติตามากเกินไป และนานเกินไปด้วย

ทางด้านสติปัญญา เด็ก ๕ ขวบรู้จักถ้อยคำ 2,000 คำและพูดได้อย่างคล่องแคล่ว การออกสำเนียงจะดีขึ้นไป สามารถบรรยายเหตุการณ์ต่าง ๆ ด้วยถ้อยคำต่อเนื่องและสัมพันธ์กันบ่อยขึ้น เวลาว่างเล่นสมมติตามจินตนาการ เขาจะใช้ภาษาสทนาจากถ้อยคำที่เคยได้ยินและจำไว้ ส่วนใหญ่จะชอบพูดคนเดียวโดยลำพังเรื่อย ๆ แบบนี้ทำให้มุ่งฝึกบุคลิกตรงเหรงการที่เด็ก ๆ ใช้ภาษาพูดในลักษณะเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะเด็กชอบให้ฟังเองและต้องการหลีกเลี่ยงความเป็นจริง

เด็กวัยนี้จะจัดสีได้ ๑๐ สีแล้ว และสามารถแยกชื่อสีในรูปดูด้วยว่าเนื้อที่สีมากที่สุดขึ้นฐาน 4 สี คือ แดง เหลือง น้ำเงิน ขาว

เด็กวัย ๕ ขวบส่วนใหญ่จะมีความอยากรู้อยากเห็นเรื่องวัตถุแปลก ๆ ทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ และถึงแม้ว่าความสนใจของพวกเขาจะจุดประกายขึ้นจากการได้ยินหรือฟังเรื่องราวดังกล่าว แต่พวกเขาก็ยังต้องการเวลาอีกมากในการดูและเข้าไปมีส่วนร่วมในภาษาทดลองแบบง่าย ๆ พวกเขาจะชื่นชอบรวมทั้งดี สนุกกับการเฝ้ามองและเสียงตุลตุล ตันนัม และแมลงต่าง ๆ ชอบที่จะเดินดูธรรมชาตารอบ ๆ ตัวและเก็บสะสมวัสดุต่าง ๆ จากธรรมชาติ

โดยทั่วไปแล้วเด็ก ๕ ขวบยังไม่พร้อมสำหรับการเขียนเขียนอ่านหนังสือ แต่อาจจะมีเด็กบางคนเริ่มอ่านได้บ้าง ในขณะที่บางคนจะแก่งทำเป็นอ่านโดยเปิดหนังสือรูปภาพและเล่าเรื่องไปด้วยใจละเหิน ๆ แต่ถ้าเด็กมีความต้องการจะอ่านจริง ๆ เราควรเปิดโอกาสและอนุญาตให้เขาได้ทดลอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษานาน เมื่อคุณได้เห็นว่าประโยชน์ของการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การร่างกายและจิตใจของเด็กแต่ละคนเสียก่อน

ทางด้านสังคม วัยนี้ เป็นวัยที่เด็ก ๆ มีเล่นที่ ผู้ใหญ่หรือใคร ๆ ชอบที่จะอยู่
ใกล้ ๆ เพราะเขาจะให้ความร่วมมือ ช่วยเหลืองานบ้าน เล็ก ๆ น้อย ๆ ได้ จะเป็นทั้งผู้
ให้และผู้รับความรักจากพ่อแม่ พวกเขาจะเติบโตอย่างสมบูรณ์จากการเลี้ยงดูด้วยความรัก
ความเมตตา โดยเฉพาะ เมื่อเขาทำอะไรผิดอย่างหนึ่ง จะพอใจกับคำยกย่องว่า เขาทำได้ดี
เด็กอายุ 5 ขวบ เล่นกับพี่ ๆ น้อง ๆ ได้ดีขึ้นเพราะไปหาตัวเป็นนายเหมือนเมื่อก่อน และ
รู้จักเสียสละให้พี่น้องที่รักอย่างภาคภูมิใจ

เขาจะ รักและ เข้ากันได้ดีกับเพื่อน ๆ ใกล้เคียงกัน บางทีเขาสามารถเล่นได้ดี
ทั้งเพื่อนผู้หญิงและผู้ชายทั้งที่โรงเรียนและที่บ้าน แต่จะทำตัวได้ดีที่สุดเมื่อเป็นกลุ่มที่มีจำนวน
สองคน แต่ถ้ามีผู้ใหญ่ช่วยเสริมหรือชี้แจงก็จะ สามารถยอมรับกับบุคคลที่สามที่เข้าร่วมเป็นสมาชิก
ของกลุ่มได้

ทางด้านอารมณ์ เด็ก 5 ขวบ เลิกทำอะไรซ้ำ ๆ แบบเด็ก 4 ขวบแล้ว พวกเขา
จะสนุกสนานรอบคอบขึ้น มีลักษณะคิดก่อนพูด แต่ยังมีพรหมความกลัวของ ก้าวลงกับเสียงประหลาด
ความมืด สัตว์ป่า ความต้องอยู่คนเดียว และการต้องแยกจากแม่ ฯลฯ

อย่างไรก็ตาม อารมณ์เหล่านี้จะ เป็นอยู่เพียงชั่วคราว และจะหายไป เพราะ
เด็กวัยนี้กำลัง เริ่ม ฝึกฝนแยกแยะ ระหว่างความกลัว กับความตื่นเต้น

การเล่นกับความเชื่อฝัน

การใช้ตาแลมองมือของ เด็กวัย 5 ขวบ จะค่อย ๆ ดีขึ้นเท่าผู้ใหญ่ เขาสามารถ
เล่นของเล่นทุกชนิดไม่ว่าจะเป็น เกมปริศนาของเล่นที่ซับซ้อนของมือ ประติษฐ์หรือสร้าง
ของได้เอง พวกเขาจะพยายามที่จะ เล่นประกอบวัตถุที่เล่นประติษฐ์ต่าง ๆ โดยใช้เวลา
ต่าง ๆ รวมทั้งวัตถุประสงค์ในการเล่นจริง เช่น เล่นอนุบาล เช่น ระบายสี วาดรูป ตัดกระดาษ
และระบายสีเขียน ด้วยความกระตือรือร้น พวกเขาทำได้ดีทีเดียว ทั้งเด็กผู้ชายและผู้หญิง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อแจกจ่ายให้แก่นักเรียนและผู้ปกครองเท่านั้น ไม่ควรเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต้องยื่นต่อบนเก้าอี้ เพื่อจะได้แน่ใจว่าสิ่งที่เขากำจัดต้องมีเม็ขขนาดสูงกว่าตัวเขา เด็กผู้ชายจึง
เริ่มเล่นเครื่องสำอาง มีเด็กผู้ชายสนใจเล่นแบบนี้บ้างเหมือนกัน แต่เด็กผู้ชายส่วนใหญ่ชอบ
การเล่นที่ตื่นเต้นโหดรุนแรงมากกว่า

ในการเล่นสมมุติ เด็ก ๖ ขวบแสดงร่วมกับผู้ใหญ่ได้ง่ายขึ้น สามารถสร้าง
สรรคัลบทบาทที่เป็นจริงและจินตนาการขึ้นมาเอง และยังสามารถนำบทบาทเหล่านั้นเข้าไป
อยู่จนตัวละครได้ดีขึ้น เมื่อเทียบกับบทนี้เมื่อปีที่ผ่านมา

เด็วนี้จะไม่เปลี่ยนจากการหากิจกรรมทำไปสู่วิจัยกรรมดีก็อย่างหนึ่งบ่อย ๆ
เขามักจะรู้ว่าวันนี้เขาจะทำอะไรบ้าง และสามารถทำตามโครงการที่ยังไม่เสร็จ
ต่อไปในวันรุ่งขึ้นจนลุ่สร้างได้ เราจมอง เห็นพัฒนาการในทางที่ดีของเขาเพิ่มขึ้นจากการ
วาดรูป และระบายสี หิ้ง ๆ ที่พวกเขาส่วนมากใช้ผ่านขั้นขั้นตอนการฉาบหรือแต้มสีเพื่อกัน
เอง เขามีคั้งต้องการสร้างสรรคัลบางสิ่งบางอย่าง และจะมีคั้งสำนึกอย่างจริงจังกับ
ความสำเร็จ ออกจะเป็นการวาดรูปได้ส่วเสร็จหนึ่งรูป และส่วส่วตนเองของตนเองกับครู
ที่โรงเรียนและนาคถึงมาเอาดอผลได้ที่บ้าน

พัฒนาการกล้ามเนื้อใหญ่

เด็กวัย ๕ ขวบจะสูงขึ้นประมาณ ๒-๓ นิ้ว น้ำหนักเพิ่มขึ้น ๒-๓ กิโลกรัม
ภายในช่วงเวลา ๑ ปี เด็กแต่ละคนอาจจะเติบโตมากหรือน้อยต่างกันขึ้นอยู่กับขนาดรูปร่าง
ของแต่ละคน แม้ว่าเด็กผู้ชายจะมีความสูงและน้ำหนักมากกว่า แต่เด็กผู้หญิงอายุ ๕ ขวบมัก
จะมีพัฒนาการทางสรีระรวดเร็วกว่าเด็กผู้ชายประมาณ ๑ ปี ความสูงของเด็กในช่วงก่อน
เขาเรียนหนังสือส่วนชนรคกับความสูงในช่วงเป็นผู้ใหญ่ค่อนข้างมาก คือ เด็กที่สูงกว่าเด็กที่หัวเบ
จะมีโอกาสเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ตัวสูงได้ถึง ๖๖๕

การเจริญเติบโตของร่างกายส่วนส่ว ๆ จะยังไม่เท่ากัน ส่วนขาจะยาวเร็ว
กว่าส่วนอื่น ๆ ในขณะที่ปอดจะมีขนาดเล็กเมื่อเทียบกับส่วนอื่น ๆ หัวใจเจริญเติบโตเร็ว
มาก กล้ามเนื้อใหญ่จะพัฒนาเร็วกว่ากล้ามเนื้อเล็กที่ทำงานรคควบคุมการเคลื่อนไหวของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เพราะฉะนั้นเด็กอายุ 5 ขวบส่วนมากจึงยังไม่พร้อมสำหรับการเขียนหนังสือ
วัย 5 ขวบ เด็ก ๆ จะเต็มไปด้วยการเคลื่อนไหว เสียงดัง แต่ก็ยังจัดว่าเรียบร้อยกว่าตอน
4 ขวบ พวกเขาวิ่งเร็วทัน เป็นได้สูงกว่าเดิม เป็นอิสระมากขึ้นและเต็มไปด้วยพลัง
และทททททททททท

เด็ก ๆ เข้าใจจังหวะดนตรีเมื่อเต้นรำ และจะทรงตัวได้ดีกว่าเดิม เด็ก 5
ขวบจะชอบเต้นรำทั้งเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิง ชอบเล่นกายกรรม เราจะมองเห็นการก้าว
รูดหน้าของพวกเขาภายใต้การแสดงออกต่าง ๆ

ด้วยวัย 5 ขวบ เด็ก ๆ จะวิ่งเร็วด้วยอัตราที่เหมาะสมและจากการศึกษาพบ
ว่าเด็กทั้งผู้ชายและผู้หญิงสามารถเดินได้เร็วประมาณ 11.5 ฟุตต่อวินาที กระโดดไกลได้
2-3 ฟุต และกระโดดสูงถึง 1 ฟุต พวกเขาวิ่งได้ดีพอสมควร มีพลังและแข็งแรงขึ้น
มีความอดทนต่อการกระโดดไกลได้ 7-9 ฟุตในเวลา 11 วินาที (เด็กผู้หญิงจะทำได้ดีกว่า
เด็กผู้ชาย) สามารถวิ่งตัวสูงและหัวแม่เท้าของตัวเองได้โดยวิ่งต่อเนื่องไป เดินบนเส้น
ทางแคบ ๆ ได้โดยวิ่งลดทอนในระยะทาง 10 ฟุต

เด็กวัยนี้ซึ่กิจกรรมสามารถทำได้ แต่การเคลื่อนไหวที่จะเรียนรู้การปีนจักรยานสอง
ล้อได้แล้วเช่นกัน และก่อนครบ 6 ขวบพวกเขาสามารถขี่จักรยานสองล้อได้ไม่ว่าจะเป็น
การขึ้นนั่งรถ ทรงตัว และหยุดรถ ทั้งเด็กผู้หญิงและเด็กผู้ชายชอบเล่นโบลกและ
กระโดดโบลกเดิน รวมทั้งตีลังกร ทักษะเมม มีนมมือหัวลงและเท้าชี้ฟ้า กระโดดสูง 2-3
ฟุต ปีนขึ้นบันไดสั้นและไกลโดยเอาก้าวลงก่อน โยนตัวในอากาศ ฯลฯ

เด็ก 5 ขวบเรียนรู้วิธีจับ ขว้างและเตะอย่างดีพอที่จะเล่นเกมสลุทบอลหลาย
ประเภทกันเพื่อน ๆ รุ่นเดียวกัน พวกเขาชำนาญการใส่จับลูกบอลในสนามกว้าง ๆ
พัฒนาการกล้ามเนื้อเล็ก

เด็กวัย 5 ขวบจับดินสอให้อยู่ระหว่างหัวแม่มือ นิ้วชี้และนิ้วกลางได้แบบผู้ใหญ่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่สามารถนำเอกสารไปใช้ประโยชน์อื่น ๆ
เอกสารนี้สามารถดาวน์โหลดแบบอัตโนมัติ เช่น วารสาร กากบาท สีเหลืองจัดรูปใส่ปรอทอายุ 5 1/2
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชาวบะจะเขียนรูปสามเหลี่ยมได้ แต่ยังไม่สามารถเขียนแบบรูปทรงเพชรมาได้ วัณนี้พวกเขาสามารถวาดรูปคนมีหัว ลำตัว ขาแขน และใบหน้าที่ได้แล้ว วาดรูปบ้านมีประตู 1 บาน หน้าต่างหลายบานและปล่องไฟ 1 ชั้นได้ อาจจะมีต้นไม้ 1 ต้นในรูปนั้นด้วย พวกเขาสามารถบอกเล่าหน้าที่จะวาดรูปอะไรก่อนลงมือวาด เช่น "หนูกำลังจะวาดรูปสวน"

เด็ก 5 ชาวบะจะคัดลอกชื่อของตัวเองได้ และเขียนพยัญชนะต่าง ๆ ได้บ้าง เขาสามารถสนับเพิ่มขนาดใหญ่และเขียนได้จริง ๆ ด้วย

พัฒนาการทางภาษา

เด็ก 5 ชาวบะจะได้อ่านและเข้าใจง่ายยิ่งขึ้น เขารู้จักใช้คำพูดแทนตัวและผู้อื่น รวมทั้งกริยาในวัณจักรณ์ได้ถูกต้อง สามารถแต่งประโยคได้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ ชอบพูดชอบสนทนาเป็นเวลานาน ๆ เป็นนักเล่าเรื่องตลก ชอบเล่าเรื่องในตำนานที่ครุฑึง และเล่าเรื่องในโรงเรียนในฟิลิปปินส์

ถึงแม้เขาจะยังพอใจใคนอื่นอ่านหนังสือให้ฟังก็ตาม แต่พวกเขาชื่นชอบแยกใบนิ่งตามลำพังเพื่อคนหนึ่งคนเดียว หรือ "อ่าน" ตามแบบของตัวเอง เด็ก ๆ จะเลือกใช้คำหรือประโยคที่ตัวเองรู้จัก สามารถอ่านชื่อในหนังสือเป็นหน้า ๆ บางทีจำได้ทั้งเล่ม ชอบเรื่องตลกขบขัน โดยเฉพาะเรื่องสัตว์ที่ทำอะไรที่เหมือนคน

พวกเขาชอบจำได้แบบนกแก้วนกขุนทอง ชอบร้องเพลงที่ใช้จังหวะและมีเนื้อเรื่องสัมผัสคล้องจองกัน หรือซ้ำ ๆ กัน ชอบเล่นเกมการกวี วาดการ์ตูนเพื่อเด็ก และชอบร้องเพลงต่าง ๆ จากโรงเรียน ซึ่งบางครั้งจะร้องได้เองหรืออาจจะต้องกระตุกบ้าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลับสนเลย มีความจำเพิ่มมากขึ้น แต่อย่างไรก็ดีเด็กวัยนี้ก็ยังต้องการโอกาสอีกนับครั้งไม่ถ้วนในอันที่จะเรียนรู้การใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ในการจัดการกับความคิดและเป้าหมาย และค้นหาจากประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรมที่ไม่อยู่ เด็ก 5 ขวบยังไม่สามารถจัดการกับความคิดที่เป็นนามธรรมได้ โรงเรียนอนุบาลจะสามารถสนองวัตถุประสงค์ต่าง ๆ รวมทั้งกิจกรรมที่เด็ก ๆ ไม่มีโอกาสทำหรือเล่นเมื่ออยู่ที่บ้าน

โรงเรียนอนุบาล

โรงเรียนอนุบาลที่ดีจะทำให้เด็ก ๆ เติบโตด้วยความมีชีวิตชีวาและกระฉับกระเฉง ทำให้พวกเขาสนุกสนานได้มากขึ้น อยากวิ่งอยากเห็นมากขึ้นลงมือทำอะไรต่าง ๆ ได้มากขึ้น มากกว่าเด็กอื่น ๆ เด็ก ๆ จะมีความสุขและเก็บรับสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตได้มากกว่า และก็รู้จักเปิดตัวให้กับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น

เราสามารถบอกได้ว่าทำไมโรงเรียนดี ๆ จึงมีความสำคัญกับเด็กวัยนี้ด้วยคำอธิบายสั้น ๆ " เพราะเด็กมีความพร้อม" ความพร้อมที่ว่าหมายถึง หัวใจที่เปิดกว้าง มีพลังและความกระหายใคร่เรียนรู้ เด็ก ๆ กำลังก้าวมาถึงการ เปลี่ยนแปลงขั้นตอนใหม่ของชีวิต เป็นเวลาของการกระตุ้นแรงเร้าการเผชิญภัย การคิดค้น มิตรภาพ คุณสมบัติเหล่านี้มีความสำคัญต่อการ เริ่มขั้นตอนชีวิตใหม่ของพวกเขาเป็นอันดับแรก

" เด็กอนุบาลเริ่มรู้จักและ เข้าใจ โลก รอบตัวมากขึ้น ขอบเขตความรู้ของโลกของพวกเขาจะขยายกว้างไปพร้อมกับประสบการณ์ที่ผ่านเข้ามาในแต่ละครั้ง เด็กได้เรียนรู้ เรื่องธรรมชาติและคุณสมบัติของสิ่งต่าง ๆ รับผิดชอบต่อสังคมและความหมายที่นำสนใจเพิ่มมากขึ้น พวกเขาเรียนรู้การแสดงออกทางคำพูดและจากงานศิลปะต่าง ๆ อวัยวะส่วนต่าง ๆ ของร่างกายที่ประสานสัมพันธ์กันดีขึ้น รู้จักรับผิดชอบตัวเองและช่วยเหลือกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน เด็ก ๆ โต้ตอบที่จะยอมรับกฎเกณฑ์และการควบคุม รู้จักพัฒนาวิธีการสัมพันธ์กับเด็กคนอื่นที่ดีขึ้น เช่นเดียวกับที่รู้จักทำงานคนเดียว เป็นอิสระในสิ่งที่เขาคนอื่นได้ อย่างไรก็ตาม"

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ดร.เกรงเกอร์ ยังบอกต่อไปด้วยว่า ไม่มีกฎเกณฑ์ใดที่ตายตัวสำหรับทดสอบเด็กเพื่อจะให้พ่อแม่ตัดสินใจว่าลูกพร้อมสำหรับการอ่านหรือยัง "สิ่งหนึ่งก็คืออย่าผลักดันลูกของเราให้เข้าโรงเรียนในขณะที่เขายังอายุน้อย แม้จะอยู่ในเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนดไว้ก็ตาม อาจจะมีเด็กบางคนฉลาดมากและพร้อมที่จะเข้าสังคมได้จำนวนหนึ่ง แต่เด็กส่วนใหญ่ อาจจะไม่พร้อมและมีอายุที่ต่างกันแค่เพียง 1 ปีในช่วงวัย 4-6 ขวบนั้นก็อาจเป็นความแตกต่างอาจเทียบเป็นจำนวนได้ถึง 1/4 -- 1/5 ของชีวิตที่เหลือของเขาได้ ดังนั้นช่วงเวลาที่แตกต่างกันไป 1 ปี อาจจะเป็นช่วงเวลาที่เด็กต้องการเพื่อจะพยายามรวบรวมทุกอย่างให้พร้อมไม่ว่าจะเป็นทางร่างกาย จิตใจ และสังคม จนถึงจุดที่เมื่อเขาไปโรงเรียนก็จะเป็นเรื่องของความสนุกตื่นเต้นแทนที่จะเป็นเรื่องตื่นตกรใจ"

นอกจากนี้แล้ว อาจมีคำแนะนำของหลายคนที่จะทำให้เด็กมีความพร้อมเร็วขึ้นในการเข้าโรงเรียน วิธีหนึ่งในคำแนะนำที่หลายท่านก็คือเปิดโอกาสให้เด็กเข้าร่วมกิจกรรมสำหรับเด็กก่อนเข้าวัยเรียนตามศูนย์เด็กเล็ก หรือ ศูนย์รับเลี้ยงเด็กตอนกลางวัน เป็นต้น

โรงเรียนอนุบาลที่ดีจะต้องพยายามสร้างสรรคโอกาสให้เด็กวัย 4-5 ขวบสามารถหาความต้องการและความสนใจของเขาทั้งในด้านกิจกรรมกลางแจ้ง-เล็ก การเล่นสมมุติ การกระจายและการเปรียบเทียบ การกระจายและการรวบรวม การสำรวจค้นคว้า การทดสอบ การสังเกต รวมทั้งได้รับประสบการณ์ต่าง ๆ ที่จะช่วยพัฒนาทักษะการคิดของเขา

ของเล่น

ของเล่นหรืออุปกรณ์เครื่องเล่นที่มีประโยชน์ดังต่อไปนี้จะช่วยเด็กกับอนุบาล
เป็นอย่างดี คือ

- บล็อกไม้ ที่มีขนาดรูปร่างต่าง ๆ สำหรับต่อเป็นโครงสร้าง
- อุปกรณ์สำหรับเล่นเกี่ยวกับการเดินทาง เช่น รถไฟ เรือ เครื่องบิน หรือรถบรรทุกที่เป็นชิ้น ๆ ที่ประกอบเข้าเป็นรูปร่างได้
- อุปกรณ์สำหรับวาดภาพ ระบายสี
- อุปกรณ์สำหรับการเล่นบ้าน เช่น เครื่องเรือนเล็ก ๆ ตุ๊กตาที่เป็นฟอยล์ เมล็ดลูก ชุดเครื่องครัว เฟอร์นิเจอร์ของเล่น เครื่องมือเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันที่ทำเป็นของเล่นสำหรับเด็ก ฯลฯ
- ห้องหนังสือ หรือมุมหนังสือ ที่มีหนังสือรูปภาพ หนังสือวิชาการง่าย ๆ ที่เขียนขึ้นสำหรับเด็ก ใต้โต๊ะ เก้าอี้ สำหรับเด็กนั่งอ่าน เขียน
- เครื่องแต่งตัว เช่น เสื้อผ้า ชุดละคร หมวก ผ้าพันคอ รองเท้า เครื่องประดับต่าง ๆ
- ทุนกระบอก เวที ฯลฯ
- อุปกรณ์สำหรับประดิษฐ์สิ่งของต่าง ๆ เช่น กล้องกระดาษ ฟิล์ม เศษวัสดุ กระดาษ เชือก กรรไกร กาว ฯลฯ
- ตุ๊กตาสำหรับการเล่นสมมติ ให้เป็นคนในครอบครัวและชุมชน
- อุปกรณ์สำหรับเล่นดนตรี เช่น พิณฆ้องวงเล็ก กลอง
- ปอกรวย ผ้า
- งานปั้น เช่น ดินเหนียว ดินน้ำมัน
- ของเล่นสำหรับคน ๆ เดียว หรือเป็นกลุ่ม เช่น ของเล่นเพื่อการศึกษา เกมปริศนา ลูกบิด กระจาดขานฉ้อย กระจาดเป่าซ่า กรรไกร ดินสอ
- ชุดโลกของเรา เพื่อใ้เด็กรู้จักกับสัตว์ตัวเล็ก ๆ พืช ดอกไม้ แมลง-เหล็ก เข็มทิศ แว่นขยาย เครื่องชั่ง ตวง วัด เทอร์โมมิเตอร์ ปริซึม วงล้อ ลูกล้อ
- เกี่ยวกับไม้ ควรมียุภัณฑ์จากพวกไม้ทำงาน คือ ไม้ ตาปู ไม้เนื้ออ่อน เลื่อย กระจาดทราย กาว ฯลฯ

สอนเด็กเล็กก่อนวัยเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่เผยแพร่ในอินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในหนังสือ "วิธีสอนเด็กเล็กวัย 5 ขวบ" เจมส์ แอล. โทมัส ได้คัดค้านบรรดาหนังสือตำราเรียน ภาควิชาต่าง ๆ รวมทั้งครูที่พูดมากเกินไป เขาไม่เห็นด้วยกับวิธีการฝึกเด็กวัย 5 ขวบให้นั่งเขียนร้อย ไม่กระตุกกระตักอยู่แต่ในเก้าอี้ของตัวเอง ขณะที่ครูกำลังสอนหนังสืออยู่ เขามีความเห็นที่ "เราได้ปฏิบัติต่อเด็กที่อายุต่ำกว่า 6 ขวบไม่ถูกต้องหลายอย่าง ครู พ่อแม่ ความปล่อยให้เด็กวัยนี้ให้หนังสือและชายอ่านในสิ่งที่พวกเขาต้องการอ่าน ตามที่เขาคิดถึงและสนใจอยากหรืออยากเห็นด้วยตัวเอง และที่ยิ่งไปกว่านั้นก็คือโรงเรียนอนุบาลควรจัดการจัดความกดดันในการเดิรยวมเด็กให้หายไปทั้งหมด"

ความพร้อมในการอ่าน

การอ่านหนังสือเป็นศิลปะทางภาษา พ่อแม่จะปฏิบัติกับลูก ๆ ได้อย่างจริงจัง ถ้าพ่อแม่เป็นหนอนหนังสือก็จะสามารถบอกลูกได้ว่า การอ่านหนังสือมีความสำคัญและสนุกสนานเพียงใด รวมทั้งการอ่านหนังสือให้ลูกฟังก็เป็นสิ่งที่สำคัญในการเรียนรู้ของพวกเด็ก ๆ อีกด้วย

ระหว่างการพัฒนาและการอ่านมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน ในการพูดเด็ก ๆ จะเรียนรู้ว่าการออกเสียงเป็นสัญลักษณ์แทนความคิด เมื่อเด็กพร้อมจะอ่าน เขาก็จะนำสัญลักษณ์จากการเห็นประธาน เข้ากับสัญลักษณ์ที่ได้ยินจากเสียง การสอนอ่านหนังสือให้เด็ก ๆ ควรสอนเมื่อเด็กแสดงความสนใจ นั่นคือแก่จะรู้จักฟังและพูดได้ดีแล้ว และสิ่งหนึ่งที่สำคัญมากก็คือตัวเด็กเองมีความต้องการจะเรียนรู้

ที่มาของภาษา

ก่อนที่คนเราจะแสดงออก เขาจะต้องมีความประทับใจเสียก่อน จากความประทับใจที่ท่วมล้นจึงหลั่งไหลออกมาเป็นการเรียนรู้ทางภาษาทุกรูปแบบ นั่นก็คือหลังจากเด็ก ๆ สามารถจดจำสัญลักษณ์ของการออกเสียงไว้แล้ว และมีความเข้าใจ เขาก็พร้อมจะเรียนรู้ขั้นต่อไป

ภาษาเสมือนวิทยุที่ถูกรับและส่ง คนเราเรียนรู้ด้วยการฟังและอ่านและถ่ายทอดออกมาเป็นการพูดและเขียน เด็ก ๆ จะต้องรู้ว่าการเขียนคือ "วิชุดบนกระดาษ" และวิชุดนั้นมาความรู้ด้งกล่อกเพื่อแม่ควรจะกำหนดเรื่องให้เด็ก ๆ หัดเล่าด้วยปาก แล้วพ่อแม่เขียนลงกระดาษด้วยตัวโรค ๆ และอ่านให้ลูก ๆ ฟังอีกครึ่งหนึ่ง

ถึงแม้การฟัง การพูด การอ่านและการเขียนจะเกิดขึ้นเวลาไล่เลี่ยกัน แต่ก็มี ความเหลื่อมล้ำกันอยู่ ความสัมพันธ์ทุกด้านของศิลปะทางภาษาจะดำรงอยู่เป็นนานเท่าชีวิตคน ๆ หนึ่งก็ได้

แนวกิจกรรมที่ควรจัดให้กับเด็ก

พ่อแม่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมกับลูกวัย 5 ขวบที่สนใจอ่านหนังสือด้วยวิธีการสร้างทักษะพื้นฐานในการอ่านให้กับพวกเขาผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ในบ้าน รูปแบบของกิจกรรมคือการเล่น และ เกมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันทางวิชาการโดยตรง เด็กจะต้องผ่านขั้นตอนพัฒนาการต่อไปนี้เสียก่อนจึงจะเกิดการเรียนรู้ในการอ่าน

การประสานการเคลื่อนไหวของร่างกาย สามารถควบคุมการเคลื่อนไหวของร่างกาย เช่น การเดิน การวิ่ง การเขย่งก้าวกระโดด การกระโจน การทรงตัว เป็นต้น นักจิตวิทยาหลายคนเชื่อว่าเด็กบางคนมีความยุ่งยากในการอ่านหนังสือเป็นเพราะเขาขาดพัฒนาการทางกายภาพที่สำคัญ เช่น การคลาน เป็นต้น

การควบคุม การมองกับเขาใช้กล้ามเนื้อ สามารถควบคุมกล้ามเนื้อเล็กได้ดี เช่น ร้อยลูกปัด เรียงตัวอักษรได้เป็นแถว ๆ คัดลอกการทรงต่าง ๆ ตามแบบได้ ตัดสิ่งของต่าง ๆ เป็นต้น

การรับรูทางสายตา สามารถจัดรูทรง ขนาดต่าง ๆ สีต่าง ๆ เข้าด้วยกันได้

การจำทางสายตา สามารถจำรูทรง ตัวอักษรจากภาพจำ

การรับรู้ทางหู สามารถแยกแยะเสียงที่ได้ยิน และแยกความแตกต่างของคำต่าง ๆ จัดแยกเสียงไม่มีส้เข้าด้วยกันได้ ฯลฯ

การจำทางหู สามารถออกเสียงซ้ำ เสียงเดิมและสามารถตอบสนองต่อเสียงที่มาจากทิศทางต่าง ๆ

การสร้างภาษาทางปาก สามารถพูดได้ด้วยตัวเองเป็นคำ ๆ และเป็นประโยค

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิจกรรมช่วยกระตุ้นการเคลื่อนไหวประสานกัน

- กระโดดเท้าซ้ายสลับเท้าขวา และกระโดดบนเท้าทั้งสองข้างพร้อมกันสัก

10 ครั้ง

- กระโดดไปข้างหน้าและข้างหลังให้ตรงกราบเส้นที่ก้าวถัดไป
- เขย่งปลายเท้ากระโดดและยืนบนปลายเท้าโดยนับ 1-10
- เล่นโยนและรับบอลด้วยกัน

กิจกรรมเพื่อเสริมพัฒนาการกล้ามเนื้อ

- คัดรูปภาพจากหนังสือ นิตยสารต่าง ๆ ตัดแต่ละรูปเป็นรูปทรงต่าง ๆ กัน แล้วให้เขากำหนดชื่อส่วนของรูปภาพนั้น แล้วประกบเข้าด้วยกันโดยปะติดลงในกระดาษ

- ให้นำหนังสือและขวาสลับกัน และให้เขาบอกว่าเราควรสังเกตวิธีข้างไหน ขึ้น มือข้างไหนลง ฯลฯ

ชื่อของไม้ขีดไฟต่าง ๆ

- วาดรูปวงกลม สีเหลี่ยมจัตุรัส สามเหลี่ยม และ กากบาทลงในกระดาษ และบอกเขาให้ขีดลอกรูปทรงเหล่านี้

- วาดเส้นซิกแซก และ เส้นโค้งบนกระดาษ แล้วให้เขาคัดตามเส้นวาดดังกล่าว

กิจกรรมเพื่อเสริมทักษะคำ

- วางบล็อกหรือกระดุมสีต่าง ๆ เลาไว้ แล้วให้เขาจัดขนาดจุกจุกทรงและขนาด และสีเข้าด้วยกัน

- บอกชื่อสีของตัวเอง สีจากรูปภาพในหนังสือต่าง ๆ นิตยสารต่าง ๆ

- ให้เขาแยกช้อนชากับช้อนโต๊ะ ส้อมกับช้อน ฯลฯ

- ชวนเขาวัดปริมาณน้ำ โดยใช้ภาชนะขนาดต่าง ๆ แล้วเทน้ำกลับลงมา

- เขียนเลข 1-10 ขึ้น 2 ชุด แล้วให้เขาจับคู่เลขดังกล่าว

กิจกรรมเพื่อฝึกความจำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ทาหนังสือพิมพ์หรือนิตยสารและให้เขาวงกลมรอบคำที่ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะตามที่เราบอก
- ให้เขาตัดรูปบางทีก็ด้วยกันจากนิตยสารให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะหาได้
- จัดลำดับรูปทรงตามขนาด 3 ขนาด แล้วนำมาคละกัน ให้เขาจัดลำดับใหม่ตามแบบที่เคยจัดไว้
- เปิดหนังสือพิมพ์หน้ากระดาษที่ม้วนแล้วให้เขาดูหน้านั้นสักครู่หนึ่ง ปิดหนังสือแล้วคอยดูว่าเขาจะหาหน้านั้นเจอหรือไม่
- วาดรูปบ้าน 2 หลัง เขียนประตูรั้วกำแพงที่หนึ่งและปิดรูปนั้นไว้ บอกให้เขาวาดรูปประตูแบบเดียวกัน ตัวแทนเดียวกันไว้บนหลังที่ 2 หรืออาจเปลี่ยนเป็นวาดหน้าต่าง ฯลฯ

กิจกรรมเพื่อฝึกการฟัง

- ลองหัดฟังลูกฟังเสียงต่าง ๆ ที่ภายในและภายนอกบ้าน ขณะอยู่ในบ้าน อาจบอกให้เขาทายเสียงต่าง ๆ เช่น เสียงมอเตอร์ไซด์ เสียงเครื่องเย็บ ฯลฯ
- ลองทายเสียงอะไรก็ได้ และให้เขาลองทายตาม หรืออาจให้เขาลองทายเสียงอะไรก็ได้ แล้วพ่อแม่ทายตามก็ได้
- บอกคำที่ขึ้นต้นด้วยเสียงเดียวกัน แล้วให้เขาพูดตามเสียงที่ได้ยินเป็นเสียงแรกของกลุ่มคำชุดนี้ เช่น ไม้ กิ่ง กิ่ง แก้ว เป็นต้น
- บอกคำ 2 คำที่มีเสียงสัมผัสสระ เช่น มีก้นขา เป็นต้น แล้วให้เขาหาคำอื่น ๆ ที่มีเสียงสัมผัสสระเหมือนกันให้ได้จำนวนมากที่สุดเท่าที่ทำได้
- บอกคำ 3 คำที่มีเสียงลงท้ายเหมือนกัน เช่น หมู หู หู เป็นต้น แล้วให้เขาลองหาคำเหล่านั้นบ้าง (หรือ พ่อแม่อาจสร้างเสียงขึ้นมาเองเป็นเกมสนุก ๆ เล่นกับเขา หรือให้เขาคิดหาเสียงเป็นเกมก็ได้)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิจกรรมฝึกทักษะความจำและการฟัง

- ทาสีเทียนฉีก 3-4 สี และบอกชื่อแต่ละสี บอกให้เขาจัดวางสีเทียนตามลำดับสีที่เอ่ย
- เอ่ยชื่อส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย 3 ชื่อ แล้วบอกให้เขาแตะส่วนต่าง ๆ นั้นตามลำดับที่เอ่ย (ถ้าหากเขาซึกสนุกกับการเล่นแบบนี้ อาจเปลี่ยนกับภาตูล้างก็ได้)
- เล่าเรื่องให้เขาฟังสักหนึ่งเรื่อง เป็นเรื่องสั้น ๆ ง่าย ๆ แล้วลองถามตามเรื่องนั้น
- บอกพยัญชนะ 3 ตัว แล้วถ้าเขาพูดตามเรียงคำตามลำดับ และให้พูดย้อนหลังด้วย
- กระดาษเล่าเรื่องสั้น ๆ ให้ฟัง แล้วลองให้เขาเล่าซ้ำ

กิจกรรมฝึกทักษะภาษาและการพูด

- เอ่ยชื่อสัตว์สักหนึ่งชื่อ ให้เขาพยายามบรรยายถึงสัตว์นั้น ๆ (เขาอาจสลับชื่อสัตว์จากสัตว์เลี้ยง เป็นสัตว์ป่าบ้างก็ได้)
- ภาทูลจากตุ๊กตาระดาศษ แล้วให้เขาตัดคำพูดที่ได้ตอบสำหรับหุ่นตัวนั้น (หรืออาจหัดให้เขาทำหุ่นตุ๊กตาระดาศษด้วยตัวเองบ้างก็ได้)
- เอาของบางอย่างใส่ในตุ๊กตาระดาศษ ให้เขาเอามือล้วงลงไปแล้วคลำดู แล้วให้เขาอธิบายว่าเขารู้สึกอย่างไรบ้าง
- ลองทำท่าทางเหมือนเล่นละครใบ้ แล้วให้เขาบรรยายท่าทางของเราออกมา
- เมื่อจบรายการที่วัดตามที่เราเลือกให้เขาดู ลองถามดูว่ามีอะไรบ้างในรายการที่เขาดู

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แต่เราไม่ควรเล่นเกมส์หรือกิจกรรมที่ซ้ำซากจนเบื่อหน่าย ควรเปลี่ยนเรื่องหรือกิจกรรมเพื่อให้รู้สึกสดใสร่าเริงขึ้นอยู่กับว่าพ่อแม่จะพิจารณาถึงขอบเขตความสนใจของเด็กวัยเรียนรู้วัยนี้หรือไม่ ขณะเดียวกันเราก็ถือว่าเป็นเรื่องสำคัญสำหรับพ่อแม่ (และครู) ที่จะช่วยเสริมทักษะการเรียนรู้และการเล่นของเขาให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้นจนมีความเป็นไปตามที่เด็ก ๆ จะสามารถทำได้ด้วยตัวเองโดยไม่ต้องอาศัยคำแนะนำจากผู้ใหญ่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สื่อสารสิ่งพิมพ์

ในวัยนี้ เด็ก ๆ จะกำหนดค่าสิ่งหรือคำแนะนำใด ๆ ก็ได้ แต่เขาต้องการโอกาสเป็นฝ่ายออกคำสั่งและเป็นผู้ถือการด้วยตัวเองบ้าง พ่อแม่ควรปล่อยให้เขาได้โอกาสนั้นเพื่อแสดงออกด้วยตัวเขาเอง โดยไม่มีการขัดขวางหรือการแก้ไขที่เขาทำโดยพลาดใด ๆ ไม่มีอะไรที่จะก่อให้เกิดข้อห้ามมากเกินไปถ้าหากพิจารณา

ถ้าเขาอยากเขียนเขียนหนังสือ สอนเขาให้เขียนชื่อของตัวเองหรือใช้ดินสอแท่งใหญ่ ๆ เขียนตัวโต ๆ ลงบนกระดาษแผ่นใหญ่ และเมื่อเขากลับเพราะอยากทำอะไรพ่อแม่จะต้องสอนและบอกเขาด้วยวิธีต่าง ๆ แนวตรงไปตรงมา อย่างไรก็ตามอย่างเร่งรัดเขาให้ทำสิ่งเกินความสามารถ

การสนทนาระหว่างบุคคลในครอบครัวระหว่างรับประทานอาหารช่วยให้เด็กได้มีโอกาสพัฒนาภาษาของเขา และควรเปิดโอกาสให้เขาได้พูดหรือแสดงความคิดเห็น ความรู้สึกในเรื่องราวต่าง ๆ และเหตุการณ์ต่าง ๆ

การเขียน การอ่านหนังสือ

โรงเรียนที่มีนโยบายทางการศึกษาที่ก้าวหน้ามีความเชื่อว่าควรยืดเวลาเขียนเลข หัดอ่านและหัดเขียนออกไปเป็นช่วง 7-8 ขวบจะทำให้เด็กสามารถทำประสบการณ์ที่เหมาะสมกับความสนใจและความต้องการของตัวเองได้มากยิ่งขึ้น

จากหนังสือ "บ้านโรงเรียนสีแดงหลังน้อย" ที่เขียนโดยครูอนุบาลชื่อ แอกเนส เดลิม่า ตอนหนึ่งเธอเขียนไว้ว่า "ประสบการณ์ที่หลากหลายที่นำเสนอจะช่วยให้เด็ก ๆ สามารถที่จะสร้างความคิดที่จะเป็นเครื่องมือนอกการศึกษาชั้นต่อไปของพวกเขาได้"

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในโรงเรียนที่มีความเข้าใจพัฒนาการของเด็กเช่นนี้ เด็ก ๆ จะได้รับการกระตุ้นให้ใช้ถ้อยคำบรรยายสิ่งที่พวกเขาพบเห็น รู้สึก ได้กลิ่น ได้ยิน และได้รู้รสชาติ พวกเขาจะพูดออกมาได้อย่างน่าอัศจรรย์ เช่น โรงเรียนแห่งหนึ่งสอนเด็กวัย ๕ ขวบรู้จักและเข้าใจความสำคัญของสัญญาณป้ายบอกทิศทางต่าง ๆ ขณะที่พวกเขาเดินทางไปที่โรงเรียน "ดังนั้นความร่วมมือในการอ่านจึงทวีมากขึ้นในเด็ก ๆ หลายคน พวกเขาสามารถอ่านออกแม้จะยังไม่รู้ความหมายของมันเลยก็ตาม"

หลักการก็คือต้องมั่นใจว่าเด็กต้องการอ่านจริง ๆ และประสบการณ์แรกของการเริ่มอ่านต้องเป็นไปอย่างสบาย ๆ และไม่สนุก เด็ก ๆ ควรจะถือเขียนและอ่านไปพร้อม ๆ กัน โรงเรียนจะสอนให้เด็ก ๆ เขียนตามตัวอย่างเพื่อจะได้รูปแบบที่เป็นธรรมชาติมากกว่าเพื่อให้เด็ก ๆ นำไปใช้โดยครูจะช่วยกันดูและแนะนำว่าเด็กเขียนหนังสือได้ชัดเจนดีและอ่านออก

แอกเนส เต ลิงกา กล่าวว่า "เด็ก ๆ อาจจะไม่ชอบหนังสือหรือกระดาษที่เขา มาโรงเรียน ครูจะพูดว่า "นี่เป็นเรือลำใหญ่" หรือ "นี่เป็นรถไฟขบวนใหญ่ยาว" อาจจะมี แววนรูปไว้ที่ผนัง และเขียนหนังสือติดไว้ใต้ภาพว่า "นี่คือเรือลำใหญ่" ให้เด็ก ๆ มองเห็น "นี่คือขบวนรถไฟขบวนขนาดใหญ่" ครูอ่านและให้เด็กอ่านตาม จากนั้นครูจะบอกให้เด็ก ๆ เลือกหาคำที่เหมือนกันจากประโยคทั้งสองในกระดาษอ่านแผ่นในรูปแบบ..."

นอกจากการจับคู่คำและคู่ประโยคแล้ว เราอาจจะให้เด็ก ๆ จัดคำคู่ในรูปแบบ ภาพ ประโยคคู่กับรูปภาพ หรือเติมประโยคให้สมบูรณ์โดยเลือกคำ ๆ หนึ่งจากกลุ่มคำที่ฟังเสียง และเมื่อเด็กพร้อม จึงแนะนำหนังสือต่าง ๆ ในชั้นเรียน ซึ่งควรเป็นหนังสือเรื่องสั้น ๆ และง่ายที่น่าสนใจ โคลงกลอนหรือเรื่องราวเกี่ยวกับสัตว์ ฯลฯ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การแสดงออกทางดนตรี

เด็กทุกคนชอบดนตรีทุกชนิด โดยเฉพาะดนตรีที่ตอบสนองการเคลื่อนไหว โดยร่างกายของพวกเขาได้ด้วย การรู้จักจังหวะดนตรีของเด็ก ๆ เป็นไปโดยธรรมชาติ ในช่วงกิจกรรมทางดนตรีของเด็กปฐมวัย พวกเขาจะมีแรงกระตุ้นทางดนตรีอยู่ภายใน โดยเฉพาะการเต้นรำเป็นการตอบสนองทางร่างกายต่อเสียงดนตรี เพียงแต่ครูและพ่อแม่ ำให้โอกาสเด็ก ๆ ตอบสนองกับดนตรีอย่างอิสระ ไม่ว่าท่าทางเองของดนตรีจะมีลักษณะ อย่างไร เร็ว ช้า หนัก เบา กิจกรรมเกี่ยวกับจังหวะนี้เป็นประสบการณ์ที่พัฒนาการเจริญ เติบโตเกือบทุกด้าน จังหวะกระตุ้นให้เด็ก ๆ กระโดดแบบกระต่ายร่อนผลากการปีกเหมือน นกหรือเครื่องบิน ทำท่าก้มหน้าแบบเปิดและปิด กิจกรรมเข้าจังหวะที่ง่ายสำหรับเด็กวัยง่าย ๆ จะช่วยให้เด็ก ๆ มีประสบการณ์ทางดนตรีนอกเหนือไปจากความพึงพอใจ และยังช่วยส่งเสริมกิจกรรมทางสังคมในการรวมกลุ่มกับเด็ก ๆ ไปด้วยกันอีกด้วย

เตรียมพร้อมก่อนคิดเลข

"การท่องจำจำนวนเลขตามลำดับที่มีความสัมพันธ์กับการ เรียน เลขคณิต เช่น เดียวกับการท่องจำตัวพยัญชนะ ซึ่งมีความสัมพันธ์กับการ เรียนอ่านหนังสือ นี้เป็นข้อเขียนของ เอเวอไลน์ซาร์นที่เขียนไว้ในหนังสือเรื่อง "การเตรียมของ เด็กกับการคิด"

การให้เด็กวัย 5 ขวบจัดกลุ่มวัสดุง่าย ๆ จะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ที่ คิดหาเหตุผลมากกว่าที่จะเป็นเพียงการ เรียนวิธีนับจำนวนเพียงอย่างเดียว เด็ก ๆ จำเป็น ต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกลุ่มและการจัดลำดับ ซึ่งเป็นพื้นฐานมาจากการคิดเชิง เหตุผล ทุกรูปแบบ

"เด็กจะรู้จักการแยกแยะได้ต้องมีความสามารถในการรับรู้ความเหมือนและ ต่างกันของวัตถุต่าง ๆ รวมทั้งการจับกลุ่มตามที่เราเห็นว่าเหมือนและต่างนั้น ส่วนการจัด ลำดับวัตถุ เรียงก่อนหลังนั้น เด็กก็จะต้องรู้จักจัดวัตถุให้ เรียงลำดับเป็นระ เปรียบแบบต่าง ๆ ซึ่งการจัดลำดับนี้สำหรับเด็ก ๆ แล้วยากกว่าการแยกแยะ เพราะมันต้องมีการเปรียบเทียบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้เด็ก ๆ ไม่ได้รู้จักสิ่งต่างสิ่ง จากตัววัสดุโดยตรง หรือจากตัวบอกของผู้ใหญ่ ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แต่พวกเขาเรียนรู้จากการล้มเหลวและนำมันไปใช้ด้วยตัวเอง คัดเน้นการเตรียมตัวเด็กสำหรับ
เรียนเลขจึงต้องเริ่มที่การจัดแบ่งพวก การเรียงลำดับ เพราะนี่คือเทคนิคกระตุ้นให้เกิด
ความคิดเกี่ยวกับตัวเลข ซึ่งคุณพ่อคุณแม่สามารถจะกระตุ้นพัฒนาการในด้านความรับรู้ของลูก
ได้โดยจัดเกมต่าง ๆ เพื่อให้ฝึกฝนการแยกแยะและเรียงลำดับ เกมเหล่านี้อาจใช้สื่อหรือ
อุปกรณ์ต่าง ๆ ก็ได้ เช่น บัตร ผาขาว หนึ่งยาง ฯลฯ

เรียนรู้เรื่องเวลา

เวลาเป็นระบบตัวเลข หรือจำนวนที่จัดเป็นระนาบที่อยู่ยากอีกอย่างหนึ่ง ซึ่งจะ
ต้องมีความเข้าใจ ประสบการณ์ และ ทักษะที่ใหม่จะสมเท่าที่เด็กจะ เรียนรู้และใช้มันได้
เด็กจะเริ่มค้นเรียนรู้อย่างค่อยเป็นค่อยไปในระบบเวลา ใด้มีการกำหนดช่วง เป็นวินาที นา
ที่ ชั่วโมง และเป็นวัน การเรียนรู้ตัวเลขไปสู่ระบบเวลาผ่านความเข้าใจ เวลาจะช่วยให้ความ
คิดเกี่ยวกับเลขคณิตของเด็ก ๆ กว้างขึ้น

เมื่อเด็กอายุ 7-9 ขวบก็จะสามารถลำดับโลกของเวลาได้ และพื้นฐานที่เด
สละสลมเกี่ยวกับตัวเลขก็จะทำให้พวกเขามีความเข้าใจชัดเจนขึ้น ผลที่จะได้ก็คือเด็ก ๆ จะรู
วิธีบอกเวลาและ เข้าใจการผ่านไปของเวลาได้แต่ตามนั้น

พัฒนาการทางสังคม

เด็ก 5 ขวบจะมีลักษณะเป็นอิสระ เป็นตัวเองตัวเองมากขึ้นแสดงอาการ
ปกป้องน้อง ๆ หรือเพื่อนเล่นที่อายุน้อยกว่า ถึงกระนั้นเด็ก 5 ขวบก็ยังมีควมวิตกกังวล
ที่พี่หรือน้องได้รับความสนใจมากกว่า และยังมีมีความสามารถพิเศษในการหลบเกลื่อนไม่รู้นม
ซีเมื่อรังแกน้องเล็ก ๆ หรือทำสิ่งที่ไม่ได้บางอย่าง

มิตรภาพมีความสำคัญกับเด็กวัย 5 ขวบอย่างแปลนเช่นกระตือรือร้นในการ
เลือกและผูกมิตรกับเพื่อนที่ เคน เดียวหรือหลายคน หน่อมีเพื่อนเล่นหลายคนและชอบเข้า
ร่วมกิจกรรมรวมกลุ่มทุกประเภทอย่างสนุกสนาน การเลือกเพื่อน ๆ ในโรงเรียนจะเป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยเท่านั้น หากท่านใดต้องการนำเอกสารนี้ไปใช้
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เพราะได้ประโยชน์พิเศษบางอย่าง

และจากวัยที่เพิ่ม พวกเขาจะปฏิบัติวิธียากทางสังคมเพิ่มขึ้นทุกรูปทุกแบบ พฤติกรรมทั้งที่ยอมรับได้และรับไม่ได้มีแนวโน้มมากขึ้นด้วย ส่วนหนึ่งอาจจะเป็นเพราะจากความจริงที่ว่า เด็กโตจะให้ความเชื่อถือหรือวางใจในคำพูดมากกว่าการกระทำ

ทักษะที่พวกเขาเด็ก ๆ จะได้รับขณะเรียนรู้การสัมพันธ์กับผู้อื่น คือ การให้ การรับ การแบ่งปัน การแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น และการเลือก การแข่งขันในสังคม จะครอบคลุมไปถึง เทคนิคการแสดงความสามารถ มิตรภาพต่อเพื่อน การเชื่อใจเพื่อนให้เข้ามา ร่วมเล่นด้วย และการคิดค้นและช่วยเหลือกันทำกิจกรรมกลุ่ม ไม่มีเด็กคนใดที่มีความสุขกับชีวิตทางสังคม ถ้าเขาไม่ได้เรียนรู้วิธีการเล่นกับคนอื่นว่าจะต้องทำอะไรบ้าง เด็กทุกคนต้องการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มเพื่อนในวัยเดียวกัน เขาจะได้รับฐานะในกลุ่มก็ต่อเมื่อเขาทำตัวเป็นที่ยอมรับนับถือจากสมาชิกในกลุ่มต่อเมื่อเขาเล่นแกล้งทำเป็นร่วมกับกลุ่มเพื่อนด้วยความมุ่งมั่นในจุดหมายที่ร่วมกัน ต่อเมื่อเขาทุ่มเทตนเองให้ในกิจกรรมของกลุ่ม และต่อเมื่อเขาเรียนรู้ว่าชีวิตกลุ่มนั้นจะต้องมีความคิดริเริ่มมาจากเขาเอง ๆ กับที่จะต้องมีการปฏิบัติตาม

ถ้าเด็กถูกปล่อยให้ได้อยู่ตามลำพัง พวกเขาจะแสวงหากิจกรรมเล่นและเพื่อนเล่นราวกับมันคือชีวิตจิตใจของเขาที่เกี่ยว เด็ก ๆ จะต้องเป็นเช่นนั้นจริง ๆ

ตลอดช่วงวัยของการทางสังคมของเด็กคนหนึ่ง ๆ เขาจะให้เวลากับครอบครัว น้อยลงไปเรื่อย ๆ และให้เวลากับเพื่อนวัยเดียวกันมากขึ้น แนวโน้มนี้จะเพิ่มขึ้นไปเรื่อย ๆ สภาพเช่นนี้คือกระบวนการสำคัญในการปรับตัวให้เข้ากับสังคมให้ได้มันเอง ถ้าเราจะมองสภาพเช่นนี้ในแง่บวก ก็คือการเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงพฤติกรรมเป็นอิสระมากขึ้น มีส่วนร่วมในกิจกรรมรวมกลุ่มมากขึ้น ถ้าจะมองในแง่ลบ ก็แสดงว่าเด็ก ๆ เริ่มเป็นปัจเจกบุคคลกับพ่อแม่และมีทัศนคติต่อพ่อแม่และบ้านของเขาในทางที่ไม่ดีด้วย กลุ่มเพื่อนก็คือสิ่งแวดล้อมหรือโลกส่วนตัวของพวกเขา เขาจะมีภาษาพูดกันเฉพาะในกลุ่ม มีวิธีการเฉพาะชื่อลึกลับต่อกัน (ในกลุ่ม) มีคำนิยามและพฤติกรรมที่ยอมรับกันในกลุ่ม หลายต่อหลายอย่างของพวกเขาผู้ใหญ่ไม่อาจเข้าใจในอาณาจักรของเด็ก ๆ เขามีฐานะเท่าเทียมกันกับเพื่อน ๆ ในกลุ่ม บางครั้งเขาอาจจะเหนือกว่าเพื่อน ๆ บทบาทของเด็ก ๆ ไม่ตายตัวเหมือนเวลา

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนลิขสิทธิ์ของมูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็ก เมื่อผู้ใดเห็นชอบที่จะใช้เอกสารนี้โดยไม่แจ้งความ
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อยู่ในบ้านกับพ่อแม่และปู่ย่าหลยคนอื่น ๆ

สังคมในโรงเรียนอนุบาล

การต้อง เรียนรู้บทบาทและหน้าที่ของ การ เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ทำให้เด็ก ๕ ขวบยุ่งยากิจจหลายประการ พวกเขาจะต้องพยายามปรับตัวให้เข้ากับสังคมอย่างมาก พวกเขาจากบ้านจากครอบครัวที่มีมั่นคงและอบอุ่นไปสู่สิ่งแวดล้อมแปลกใหม่ ที่มีครูและ เพื่อน รุ่นเดียวกันที่ไม่เคยรู้จักมาก่อนเลย โรงเรียนเต็มไปด้วยเด็ก ๆ ที่ไม่เหมือนกันเลยสักคน เดียว ในช่วงเวลาอย่างนั้น เด็ก ๆ ต้องการคำแนะนำ ประสพการณ์ที่ผ่านมามีบทบาท ต่อการสร้างความสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ ในปัจจุบัน เด็กทุกคนต้องการ เวลาและประสพการณ์ พอสมควรที่จะ เรียนรู้วิธีการ เข้ากลุ่มอย่าง เหมาะสมรวมทั้งการรู้จักแบ่งปันกันโดยไม่ได้ ทกะเลาะหรือถอยหนีหรือสูญเสียสิทธิของตัวเอง

หลายต่อหลายครั้งที่ครูอนุบาลจะต้องแทรกแซงเด็ก ๆ ให้อยู่ดีและควบคุม พฤติกรรมของเด็กวัยนี้ เมื่อพวกเขาพากันออกนอกเส้นนอกทาง ครูจะเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ ในการพัฒนาความมั่นคงทางอารมณ์ของเด็ก ๆ ในชั้นเรียน ครูอนุบาลที่สนอกสนานกับเด็ก เล็ก ๆ ด้วยการยอมรับความเป็นจริงของเด็กแต่ละคน จะช่วยให้เด็ก ๆ ยอมรับซึ่งกันและ กันได้ดียิ่งขึ้น

นอกจากนี้ในโรงเรียนอนุบาลยังมีกิจกรรมประจำวัยสำหรับเด็ก ๆ ๕ ขวบ บัญญัติตาม เพื่อแก้ปัญหาพื้นที่จำกัด สิ่งอำนวยความสะดวก วัสดุ อุปกรณ์และข้าวของ ต่าง ๆ สำหรับเด็กที่มีจำนวนมากภายในโรงเรียน การแปรเป็นแฉะการให้ความร่วมมือยอม ททำให้ความคาดหวังและความเป็นส่วนตัว หรือการทำงานสิ่งที่พอใจ อีสระเสวี มีความจำกัด ไปด้วย เด็ก ๆ ทุกคนจะมีปฏิกริยาต่อความเป็นจริงของชีวิตแตกต่างกันออกไป

โรดริซึ โคเฮ็น เขียนไว้ว่า "พ่อแม่จะต้องรับรู้ไว้ด้วยว่า ความสุขหรือความทุกข์ในโรงเรียนของเด็กคนหนึ่ง ขึ้นอยู่กับว่าเด็กคนนั้นสามารถสละความต้องการส่วนตัวของตนเอง เพื่อผลที่ดีกว่าของกลุ่มได้หรือไม่"

เด็ก 5 ขวบที่พูดมากเกินไป ชอบท้าวให้เพื่อน ๆ ทะเลาะกัน ชอบทำลายหรือรังแกเพื่อนร่วมห้องหรือในสนามเด็กเล่น แสดงให้เห็นว่าเด็กคนนั้นยังมีความเครียดตัวสำหรับการอยู่ร่วมกัน เรียนร่วมกันเป็นกลุ่ม การช่วยเหลือเด็กในลักษณะนี้ให้สามารถปรับตัวเหมาะสมกับการเล่นที่จะมีทั้งการจับ การรับ รวมทั้งการจัดเตรียมงานอย่างมีแบบแผนนั้น เป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของพ่อแม่ ครูอาจจะให้คำแนะนำเชิงลบบางเรื่อง แต่อย่างไรก็ดีโชคดีที่เด็ก ๆ ๕ ขวบ ส่วนใหญ่มีจะปรับตัวในการเข้าเรียนชั้นอนุบาลได้ค่อนข้างง่าย

ส่วนหนึ่งของเด็กวัย 5 ขวบมักจะไม่สามารถยุ่งยากในการสื่อสารกับผู้ใหญ่เมื่อเขาก็ดหลังทองในเมืองใหญ่ ส่วนมากพวกเขาจะแสดงอาการสงบเมื่ออยู่ในสถานการณ์วิกฤติเช่นนี้ (อาจเป็นเพราะ เขายังไม่สามารถแสดงออกถึงอารมณ์ที่ยุ่งยากซับซ้อนนี้ได้) ในสถานการณ์อื่นที่ไม่ปกติแต่ไม่ยุ่งยากซับซ้อนเท่าที่แหล่งทางเด็กอายุ 5 - 5 1/2 ขวบมักจะแสดงความมั่นคงทางอารมณ์ได้อย่างน่าทึ่งเป็นทั้งแม่ของผู้ใหญ่ เมื่ออายุ 5 - 5 1/2 ขวบ เด็ก ๆ จะแสดงลักษณะทางทางสังคมได้ดี เช่น มีความอดทน ความสุภาพ มีจิตใจกว้างขวาง และ ความเป็นมิตร

พัฒนาการด้านบุคลิกและจิตใจ

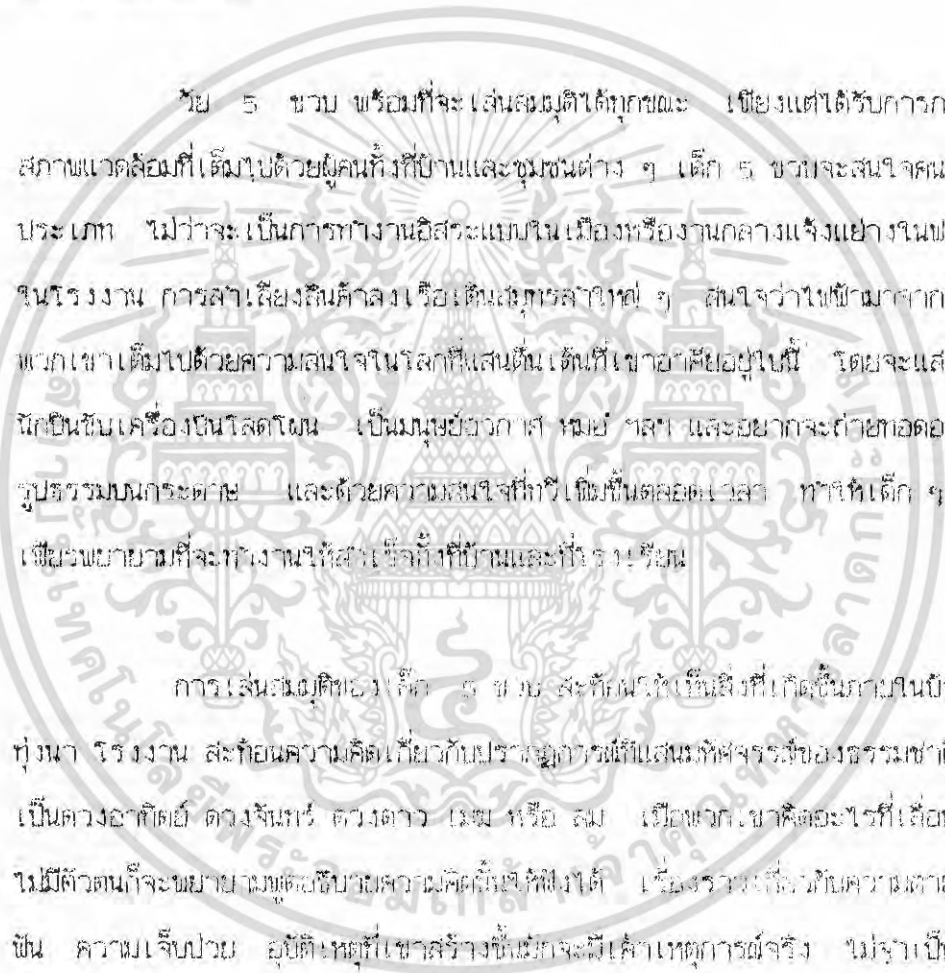
ถึงแม้ว่าเด็ก 5 ขวบจะยังมีความกระวนกระวายใจ และรู้สึกกลัวอย่างไร้เหตุผลอยู่ แต่โดยส่วนใหญ่แล้วพวกเขาจะมีความมั่นคงทางอารมณ์และมีเป้าหมายที่มีความเชื่อมั่นในตัวเอง นอกจากนี้เด็กวัย 5 ขวบมักจะเสียพฤติกรรมของคนอื่นในสังคม พวกเขาจะร้องไห้น้อยลงกว่าเด็กอายุ 4 ขวบ แต่พวกเขายังคงกลัวเรื่อง อาละวาดเวลาโกรธ เหนื่อย หรือ ถูกขัดใจอยู่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การเล่นของเล่น

เด็กวัย 5 ขวบ เป็นนักเล่นที่ขบขันและประดัดขบขันของ รวมทั้งมีพลังกำลังมากมาย พวกเขาชอบเล่นต่อล้อและวาทะถากถายง่าย ๆ งานปั้นดินน้ำมัน หรือเป็วโบดของพวก เขาจะดูดีทีเดียว เด็กวัย 5 ขวบทั้งผู้ชายและผู้หญิงสามารถเล่นอย่างใดอย่างหนึ่งได้ต่อเนื่องวันต่อวัน เมื่อจะระบายสีหรือวาดรูป เขาก็จะมีความคิดเตรียมไว้แล้วว่าคือ การจะวาดอะไรลงบนกระดาษ

วัย 5 ขวบ พร้อมที่จะเล่นสมมติได้ทุกขณะ เพียงแต่ได้รับการกระตุ้นจากสภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยผู้คนที่บ้านและชุมชนต่าง ๆ เด็ก 5 ขวบจะสนใจคนทำงานทุกประเภท ไม่ว่าจะเป็นการทำงานอิสระแบบในเมืองหรืองานกลางแจ้งแย่งเงินฟาร์ม งานในโรงงาน การล่าเหยี่ยวลิงค้าลงเรือเดินสมุทรสาขาหน้ ๆ สนใจว่าไปฝึกมาศจากไหน ฯลฯ พวกเขาเต็มใจไปด้วยความสนใจในรถที่แสนดี คันที่เขาคิดอยากได้อยู่ในนี้ โดยจะแสดงท่าเป็นนักบินขึ้นเครื่องบินโรตอปัน เป็นมนุษย์อวกาศ หมอ ฯลฯ และอยากจะทำยาออกนอกมาเป็นรูปขบวนการกระดาษ และด้วยความสนใจที่ทวีเต็มขึ้นตลอดเวลา ท้าทายเด็ก ๆ ใจความเพียงพวยความที่จะทำงานให้สำเร็จทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน

การเล่นสมมติของเด็ก 5 ขวบ สะท้อนให้เห็นถึงสิ่งที่เกิดขึ้นภายในบ้าน ตลาดทุ่งนา โรงงาน สะท้อนความคิดเกี่ยวกับปรากฏการณ์ที่เปลี่ยนแปลงของธรรมชาติไม่ว่าจะเป็นดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ ดวงดาว เมฆ หรือ ลม เมื่อพวกเขาคิดอะไรที่เล่นลอยแบบไม่มีตัวตนก็จะพยายามพูดอธิบายความคิดนั้นให้ฟังได้ เรื่องราวที่เล่นกับความตาย การฆ่าฟัน ความเจ็บป่วย อุบัติเหตุที่เขาสร้างขึ้นมาจะมีเค้าเหตุการณ์จริง ไม่ว่าเป็นต้องเป็นเรื่องเพื่อฝันเสมอไป ในขณะที่เด็ก 5 ขวบจะเต็มไปด้วยความสุขอย่างสิ้นเหลือกับจินตนาการของพวกเขา โทลกก็มีส่วนเสริมความรู้เกี่ยวกับโลกรอบ ๆ ตัวพวกเขาด้วยเช่นกัน

เด็กวัยนี้จะชอบตัดกระดาษ และประดิษฐ์ภาพ วาดภาพ ลากเส้น ร้อยลูกปัด ประดิษฐ์สิ่งของจากเศษกระดาษและเศษผ้า ฯลฯ รวมทั้งกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การต่อมลิ้นคเป็นรูปร่างต่าง ๆ เป็นการเล่นที่เด็กชอบทั้งผู้หญิงและผู้ชาย เด็กผู้หญิงจะสร้างเป็นบ้านตุ๊กตา เด็กผู้ชายจะสร้างเป็นเครื่องร่อน โรงเก็บรถ ถนน สะพาน อุโมงค์ เป็นต้น

เด็ก 5 ขวบ ชอบเล่นตุ๊กตาและจะเล่นอย่างต่อเนื่อง ทั้งเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิง ชอบเล่นบ้านตุ๊กตา มีเสื้อผ้า อาหารและเตียงนอน การเล่นของพยาบาลจะลดน้อยลงกว่าที่เคยเล่นเมื่อปีที่แล้ว

เด็ก ๆ สามารถเล่นเกมจับคู่ได้อย่างแม่นยำ 9 ชั่วโมงเร็วขึ้นต่างไปจากเมื่อตอนที่เขาอายุ 4 ขวบ พวกเขาสามารถต่อภาพจำนวน 26 ชิ้นได้รวดเร็วไม่ลำบากเลย

เด็ก 5 ขวบ ทั้งหญิงและชายชอบใช้เครื่องมือวิทยาศาสตร์ทดลองแบบง่าย ๆ เช่น แวนชวยาย แม่เหล็ก แสงไฟ และกล่องขมอย สี่เหลี่ยมพวก เขาชอบการเล่นเกี่ยวข้องกับภาพทุกชนิด เด็กทั้งหญิงและชายชอบคิดทำ เดินราวตามเสียงเพลงอย่างสนุกสนาน ร่าเริง เด็ก ๆ ชอบเล่นด้วยกันเป็นวงดนตรี แสดงละคร และมักจะแสดงตามบทบาทในเรื่องที่พวกเขาเคยได้ยืมมาดัดแปลงมาก่อนอย่างเป็นธรรมชาติและมีชีวิตชีวา

ส่วนมากแล้วพวกเขาจะคือ มีผู้ใหญ่คอยดูแลใกล้ชิด ๆ ในขณะที่กำลังเล่นและเกิดปัญหา ผู้ใหญ่ควรเข้าไปแทรกแซงได้จนกระทั่งเด็กคนใดคนหนึ่งได้รับการปฏิบัติต่ออย่างไม่เหมาะสม หรือเกิดการทะเลาะวิวาทกันขึ้น

การแสดงออกด้านศิลปะ

เด็ก 5 ขวบสามารถใช้เวลาวาดรูป ระบายสี ปั้น หรือ สร้างต้นแบบต่าง ๆ ได้นานถึง 1 ชั่วโมงเป็นบางครั้ง แต่โดยปกติจะใช้เวลาทำงาน 15-30 นาที เด็กบางคนจะใช้ชีวิตเปลี่ยนแปลงงานของตัวเองโดยหาสิ่งใหม่กับสิ่งที่กำลังต้องการ ยังถือเป็นเรื่อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ธรรมดาศาหรับเด็กที่ระบายนัดครั้งแรก

การวาดรูปคนของ เด็กวัยนี้สะท้อนให้เห็นถึงความเข้าใจที่มีต่ออวัยวะ ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายที่แตกต่างกันตั้งแต่ศีรษะจรดเท้า พวกเขาสามารถวาดรูปร่างและท่าได้ ถ้าเป็นภาพบ้านก็จะมีหลังคา ประตู หน้าต่าง และ ช่องระบายอากาศ

ในการนี้ เด็ก 5 ขวบสามารถรวบรวมลักษณะสิ่งต่าง ๆ ได้ และคิดออกแบบสร้างสรรค์ได้ดีกว่าวัย 4 ขวบ เขาจะปั้นสิ่งของที่มีรายละเอียดได้เพิ่มมากขึ้น และยังรู้จักเลือกใช้วัสดุอื่น ๆ มาใช้ประกอบกับดินเหนียวหรือดินน้ำมันที่ปั้นด้วย เช่น เศษผ้า กระดาษ ฯลฯ โดยตกแต่งให้เป็นรายละเอียดที่เขานำมาแทนการเอามาแปะติดไว้เลย ๆ

นอกจากนี้เด็ก ๆ ยังเอาใจใส่ต่อการเลือกเน้นวัสดุต่าง ๆ ในการตัดรูปและจะตัดเป็นรูปต่าง ๆ ได้อย่างน่าสนใจ รู้จักการใช้กรรไกรซึ่งช่วยเสริมสร้างทักษะการใช้มือให้คล่องแคล่วขึ้น เด็ก ๆ จะชอบประดิษฐ์สิ่งของต่าง ๆ ที่ใช้แขวนผนังบ้าน ใช้เชือกผูกสิ่งต่าง ๆ เข้าด้วยกันได้ หรือที่ห้อยบนกระดาษ พวกเขาเริ่มสร้างสมดุลระหว่างของสองสิ่งได้แล้วเช่นกัน

เด็กวัยนี้ก็เช่นเดียวกับผู้ใหญ่ คือ มีทั้งอารมณ์ดีและอารมณ์เสีย เขาเข้าใจด้วยว่าควรแสดงออกอย่างไรจึงจะได้ผลดีกว่า การยกคำสิ่งที่ตนเองหรือมีความซับซ้อนจะทำให้เด็ก ๆ รู้สึกผิดหวัง และยังจะทำให้พัฒนาการด้านความสามาร็จของพวกเขาชะงักงันได้

ลักษณะสร้างสรรค์ของเด็กวัยนี้

ความเป็นไปเองที่ปราศจากการกระตุ้นซึ่งปรากฏ เป็นลักษณะเฉพาะในภาษาหรืองานศิลปะของเด็กเล็ก ๆ เกิดขึ้นมาจากประสบการณ์ส่วนตัวที่มีต่อโลกภายนอกที่เขาอาศัยอยู่ และ เกิดขึ้นจากความตื่นเต้นที่ได้ค้นพบว่าพวกเขาสามารถสื่อสารความรู้สึกและความคิดต่อผู้อื่นและสรรสร้างสิ่งต่าง ๆ ผ่านรูปแบบที่เป็นสัญลักษณ์หลากหลายได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้ใช้เพื่อการศึกษาค้นคว้าได้เพื่อศึกษาดังหลังหรือทางธุรกิจของ เลสลีย์ เทน เป็นเวลาห้าปี ไม่ว่างานใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5-6 ปีพบว่าเด็กไม่เพียงแต่เข้าใจและสามารถใช้สัญลักษณ์ทางภาษา วาดรูป ดนตรี ตัวเลข และอื่น ๆ เท่านั้น หากยังสามารถประสานสัญลักษณ์ต่าง ๆ เข้าด้วยกันได้ด้วย

เล่นห้ของเล่น

การเล่นอย่างอิสระจะดีเยี่ยมในวัยขวบหรือยังคับตามตัว แต่การเล่นแบบต้องมีกฎการเล่นที่ว่ ๆ ในอากจะเป็นการแสดงออกถึงความคิดฝัน แต่เกมทุกเกมจะมีลักษณะของการแข่งขันแฝงอยู่ เมื่อเด็ก ๆ ได้เล่นเกมพวกเขาจะรู้สึกสบายและเป็นธรรมชาติมาก

เด็ก ๓-4 ปีไม่ต้องมีการควบคุมการเคลื่อนไหวมากนัก พวกเขาไม่มีปัญหาเรื่องการรวมคะแนนเพื่อสรุปผลการแก้ไขข้อผิดพลาดสำหรับเด็ก ๆ แล้วการปล่อยให้พวกเขาได้เล่นเพียงนิตพ่อยเท่านั้นเอง พวกเขาไม่เคยกังวลกับเกมจบหรือไม่ เด็กวัยนี้จะสนุกกับการเล่นเกมเก่าแล้ว "เอ็งเอ็ง" โดยอัตโนมัติ เพราะเด็กทุกคนมีโอกาสเล่นได้เหมือน ๆ กัน การเลือกผู้นำเกม การเลือกฝ่าย และการตัดสินว่าฝ่ายไหนจะเริ่มต้นก่อนก็คือการเล่นแบบโดยตัวของมันเองอยู่แล้ว

เกมที่เด็ก ๆ เล่นกันอากจะดูยืดเยื้อสำหรับผู้ใหญ่ ดังนั้นเมื่อพวกเขาชวนผู้ใหญ่ให้มาเล่นด้วย ผู้ใหญ่ก็จะมีอารมณ์อดทนพอ และต้องมีการให้เกมจบลงโดยเร็ว

การนอน

ถึงแม้จะหวางวัน เด็กวัย 5 ขวบอากจะนอนตอนกลางวัน แต่ก็จะเป็นการดีถ้าเขาได้พักผ่อนสักช่วงหนึ่ง และได้นอนหลับอย่างน้อย 10 ชั่วโมงในตอนกลางคืน เด็ก 5 ขวบบางคนต้องการนอนถึง 11-12 ชั่วโมงก็มี เวลาพวกเขาเหนื่อยหรือน้อย เขาจะขอเข้านอนเร็วขึ้น การเตรียมเข้านอนในวัยนี้จะ เป็นไปด้วยสิกว่าช่วงวัยอื่น ๆ ที่ผ่านมก และบางคนยังชอบเอาตุ๊กตาไปนอนด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เด็ก ๕ ขวบทิ้งชอล์กและหนังสือเล่มเล็กๆนอนหลับใหลด้วยรอยยิ้มใน อ่างน้ำ
บางคนเข้าห้องน้ำกลางดึกบ้าง บางคนอาจจะถูกรบกวนโดยฝันร้ายซึ่งจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับ
สัตว์ป่าดุร้ายมากกว่าจะเกี่ยวกับคน แต่เด็กเหล่านี้ก็กลับร่ำไห้ได้สบายหากพ่อแม่เข้ามา
ปลอบให้หายกลัว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางพัฒนาการเด็กวัย 5-6 ขวบ (61-72 เดือน)

พัฒนาการกล้ามเนื้อ

กล้ามเนื้อใหญ่

- ยืนบนขาเดียวได้นาน 10 วินาที และกระโดดได้ไกล 50 ฟุตในเวลา 11 วินาที
- เดินเป็นเส้นตรงได้โดยมีออกนอกเส้นในระยะ 10 ฟุต
- ยืนและวิ่งบนปลายเท้าได้นานหลายวินาที
- กระโดดสลับขาได้
- ปีนป่าย สันหลัง โคนหัวบันไดได้สองก้าว สอบดูการเคลื่อนไหวของร่างกายได้ดี
- ลงบันไดแต่ละก้าวเท้าได้โดยวางมือเข้า
- กระโดดทางข้างได้ไกล 2-3 ฟุต
- พยายามใช้ทักษะทุกส่วนของร่างกาย
- รู้จักโยน เตะ และจับลูกบอล
- เข้าใจกฎเกณฑ์และคะแนนใจการเล่นเกม
- ซ้ำกรายากแล้วลงมือได้ และพร้อมจะเขียนรู้ การซัดจักรยานสองล้อ (ปกติเมื่อถึง 6 ขวบ มีทักษะสามารถควบคุมการขี่จักรยาน 2 ล้อได้คล่องแคล่ว)
- ลงบันไดสลับขาได้
- เคลื่อนไหวตามจังหวะดนตรี
- ชอบเดินร่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กลั้วมเพื่อเลือก

- ขงมือได้ดี
- บอกมือซ้ายหรือขวาได้ เฉพาะของตัวเอง
- จับดินสอ พู่กัน สีเขียนวัตถุตัวเอง
- วาดรูปคนในสวนทั่ว แทน ขา และลาตัวได้
- วาดรูปบ้านมีประตู หน้าต่างและหลังคาได้ และบอกได้ก่อนจะ เริ่มวาดว่า จะวาดอะไร
- ศึกษาร่างกลม กากบาท สีเหลี่ยมได้ ช่วง 5 1/2 ขวบจะวาดสามเหลี่ยม ได้ดี
- ศึกษอกบเขียนบนบางตัวได้
- เล่นเขียนเลขไทย ๆ ได้
- ศึกษายาหมพรขึ้นลงบนแผ่นพลาสติกที่เจาะเป็นรู ๆ ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พัฒนาการทางภาษา

- พูดได้คล่องและถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ แต่ยังไม่ออกเสียงพยัญชนะบางตัวไม่ได้ชัดเจน เช่น ส ว พ
  - บอกความหมายของคำนามได้
  - สนใจคำใหม่ ๆ พยายามค้นหาความหมายของคำ ๆ นั้น
  - จ्ञาคำศัพท์ได้ถึง 2,200 คำ
  - บอกชื่อ อายุ ที่อยู่ ได้อาจรวมถึงวันเกิดด้วย
  - ชอบการอ่าน จัดจำ เรื่องโปรดและมักแสดงท่าทางประกอบเวลาอยู่กับเพื่อนหรือคนเดียว
  - ชอบท่อง หรือร้องเพลงที่มีจังหวะและเนื้อร้องที่มีคำสัมผัสกัน หรือโฆษณาทางทีวี
- ความรู้สึกและการเขียน
- ชอบการฝึกสมองสองปีเฒ่า
  - แสดงให้พ่อแม่เห็นว่าตัวเองเขียนชื่อได้ นับหนึ่งถึงห้าได้ สะกดคำในหนังสือได้
  - นับนิ้วจากมือข้างหนึ่งต่อไปอีกข้างหนึ่งได้ และบอกจำนวนนิ้วได้
  - จับคู่จำนวนสิ่งของได้
  - เข้าใจเรื่องขนาดและคำที่แสดงปริมาณ เช่น ครึ่งหนึ่ง-ทั้งหมด ใหญ่-เล็ก มากกว่า-น้อยกว่า สูงสุด-เตี้ยสุด
  - เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างรูปทรงของภาชนะที่แตกต่างกัน
  - รู้เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการเขียนและการบอกจำนวน
  - คิดลอกตัวพยัญชนะตามคำบอกได้
  - จัดแยกกลุ่มได้ตามขนาด สี รูปข้าง และอะไรคู่กับอะไร
  - ชอบเกมต่อภาพ อดมิในรูปภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- จัดกลุ่มและจัดคู่ของที่มีพื้นผิว กลิ่น และรสชาติเหมือนกัน
- จับคู่สี 10 สี และบอกชื่อสีพื้นได้ 4 สี
- แสดงความสนใจในอาชีพต่าง ๆ เช่นอาจบอกว่า "ผมอยากเป็นหมอ"

พัฒนาการทางสังคม

- อยากทำาให้พ่อแม่และผู้ใหญ่ในบ้านพึงพอใจ
- ถือว่าคนโต ๆ ทุกคนเป็น "ผู้ใหญ่" ซึ่งมักจะเพื่อนร่วมวัยของเขา
- สัมพันธ์ใกล้ชิดกับพ่อได้ดีและ เชื่อฟังพ่อมากกว่าแม่
- ชอบเอาใจแม่ แต่ชอบให้แม่ลงโทษมากกว่าให้พ่อทำ
- เด็กผู้ชายพูดเรื่องการแต่งงานกับแม่
- อยากปกป้องน้องหรือเพื่อนเล่นที่เล็กกว่า
- ค้นหาเพื่อนได้ดี
- รู้จักการเป็นผู้นำ การเสนอความเห็น การแบ่งปันของเล่น และการเป็นเพื่อนกัน
- รู้จักวางตัวเหมาะสมในสังคมเท่าที่จำเป็น
- รู้จักการให้ การรับ และการแบ่งปัน
- รู้จักแสดงออก แสดงความสนใจ การผูกมิตร
- ชอบทำาให้เพื่อน ๆ ประทับใจ
- รู้จักการเล่นอย่างยุติธรรม
- ใช้เวลาในการเล่นกับเพื่อนมากกว่าครอบครัว
- มีโอกาสเป็นตัวของตัวเองมากขึ้น
- ต่อต้านการควบคุมของพ่อแม่
- สนใจเรื่องสนุกสนาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นิยามการด้านบุคลิกและจิตใจ

- รู้จักกลัว (กลัวความสูง, กลัวเขม, กลัวความมืด ฯลฯ)
- อธิบายถึงความกลัวและสาเหตุกลัวว่ากลัวในจิตใจ
- ชอบเป็นอิสระ อยากรู้ทุกคนใช้ชีวิตเหมือนเขา เป็นผู้ใหญ่
- ชอบทำอะไรด้วยตัวเอง เห็นคนอื่นทำอะไรจะเป็นการเลียนแบบหรือทำตามให้สำเร็จ
- แสดงความเต็มใจ และมีเงินของตัวเองมากขึ้นและต้องการตัดสินใจด้วยตัวเอง
- มีความขี้อายน้อยลง
- ยอมรับการลงโทษที่ยืดหยุ่น
- แสดงท่าทีไม่เห็นด้วยให้ เห็นอยู่บ้าง
- ต้องการอดทนรอเวลาส่วนหรือผิดหวัง
- กระตือรือร้นในบางเรื่อง
- ยังแสดงความอยากรู้ได้ในของของคนอื่น บางครั้งอาจจะเอาไปซ่อนหรือทำลายมันเสีย
- เวลาเครียด ชอบตั้งงมงู ปิดจมูก กระพริบตาถี่ ๆ สิ้นหัว หรือทำเสียงกรีด ๆ ในคอ ฯลฯ
- ตูดนิ้วหัวแม่มือก่อนนอน หรือเวลาเข้านอน
- ถ้ามีความเครียดจากการทำงาน อาจจะแสดงออกด้วยการตั้งทิ้งเสื้อผ้าบนแขนจากนอก นอนกโหล
- สนใจเรื่อง การเกิด การแต่งงาน การตาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การเล่นและขอลเล่น

- มีจินตนาการและการคิดค้นที่สูงส่งมากขึ้น
- ชำนาญในการเล่นต่อบล็อก คิดได้ล่วงหน้าว่าอยากต่อเป็นอะไร
- เด็กผู้หญิงชอบสร้างบ้านให้ตุ๊กตา ส่วนเด็กผู้ชายจะสร้างฐานอวกาศ เครื่องบิน ตู้ซอมารถ ฯลฯ
- เล่นคนเดียวหรือเล่นกับกลุ่มเพื่อน 1-3 คน ได้ในเวลานาน 15 นาทีถึง 1 ชั่วโมง
- ต่อภาพจิ๊กซอขนาด 26 ชิ้นได้สำเร็จ
- เริ่มสนใจเรื่องราวและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันมากกว่านิทานสำหรับเด็กหรือเรื่องพื้นบ้านที่คุ้นเคย
- คิดค้นบทบาทของผู้คนที่ทำงานต่าง ๆ ในการเล่นสมมุติ เช่น พนักงานรถไฟ หมอ กับคนเรือ นักบินอวกาศ ฯลฯ
- เล่นสมมุติไปและพูดขึ้นมาไปเรื่อย ๆ ให้ตัวเองและเพื่อนเข้าใจความคิดของตน
- ชอบระบายสี วาดรูป และผสมสีอย่างมีความสนใจมากขึ้น
- ใช้ความคิดในการเลือกสรรหาและจัดมากทำสิ่งประดิษฐ์ต่าง ๆ ให้เข้ากันได้
- ใช้กรรไกรได้ดี มีทักษะมากขึ้น
- พยายามวาดรูปให้เหมือนของจริง โดยการลอกแบบตามที่ได้เห็น
- ขยับตัวตามเสียงเพลงได้ทั้งวงท่อนละ ชิว ทนิก เบา และเต็ม เสียงแบบท่อนนี้ หรือคนแก่ได้
- สำเร็จรวม ศาสตร์และ วัสดุตามธรรมชาติ
- ทำนิยามหรือเครื่องประดับบ้านจากความคิดสร้างสรรค์ของตัวเองได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบแผนชีวิตประจำวัน

- มักจะ เป็นหวัดในช่วอากาศหนาว เริ่มสว่างภูมิคุ้มกัน
- มักจะปวดหัว หรือ ปวดหู
- จะปวดท้อง เวลาบิแรง เริ่มเพราะต้องปรับตัวเอง หรือเมื่อเจอกับอาหารที่ไม่ชอบ
- เริ่มเป็นไอกรน ออกหัด มีลูกดีเผล
- อาบน้ำเองได้ดีกว่าเดิม
- ไปห้องน้ำได้เอง
- สนใจเป็นพิเศษในการทำกรรมสะอาด ส่วนหน้า คอ และผม
- บอกได้ว่า "ชอบ" หรือ "ไม่ชอบ" ทานอะไร
- ทานอาหารได้เอง ปูยกเลอะ เทอะนอยลง
- ชำนาญการใช้ช้อน-ส้อม
- จัดการเรื่องแต่งตัวได้เอง เช่น ติดกระดุมเม็ดโต ฯลฯ
- ยังผูกเชือกรองเท้าหรือผูกบว้ามาได้
- ยังมีปัญหาเกี่ยวกับกระดุมเม็ดเล็ก ๆ หรือการผูกเชือกที่พื้นสะอาด
- ชอบทากิจวัตรประจำวันตามลำพังตัวเอง
- มักจะฝันร้าย หรือ กลัวตอนกลางคืน เช่น ฝันร้าย ลี้ดัวพระหลาด ฯลฯ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3-4 ปี	 ทำใจของเล่น	 นอนหลับยาว	 นับเลขได้ถึง 3	 ช่างพูด
4-5 ปี	 นั่งรถม้าให้	 ใส่เสื้อผ้าที่สบาย	 เล่นเพื่อสนุก, ตก	 ชอบสิ่งต่าง
5-6 ปี	 มีจินตนาการที่กว้าง	 กล้าแสดงออก	 รู้จักเป็นผู้นำ	 วางใจคนรอบ

3-4 ปี	 รู้จักแบ่งปัน	 ชอบดูโทรทัศน์	 เมื่อฟังบทกวี	 ชอบไปเที่ยว
4-5 ปี	 ชอบฟังคำตักเตือนและคำตัก	 ชอบกินน้ำแข็ง	 ชอบเล่นสมมติ	 มีจินตนาการออกนอกกรอบได้ดี
5-6 ปี	 เป็นมือช่างขึ้น	 ชำนาญการใช้อุปกรณ์	 สนใจอาชีพต่างๆ	 ชื่นชมชาติที่ได้เล่นขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบของอาคาร

โครงการนี้ประกอบด้วยอาคารทั้งหมด 4 หลังด้วยกัน และสามารถแบ่งตามลักษณะการใช้งานได้เป็น 2 ส่วน คือ

1. ส่วนธุรการและบริหาร (ADMINISTRATIVE OFFICE)
2. ส่วนการศึกษาและบริการ (EDUCATION AND SERVICE SECTION)

นอกจากนี้ยังมีส่วนของสนามเด็กเล่นและสระว่ายน้ำด้วย

การศึกษาองค์ประกอบภายในอาคาร

1. ส่วนธุรการและบริหาร

การจัดส่วนธุรการและบริหาร ได้จัดให้อยู่ในส่วนหน้าของตึกสองออคัส ซึ่งอยู่ในเส้นทางที่สะดวกต่อการติดต่อกับบุคคลภายนอก โดยไม่ต้องผ่านห้องเรียนและสะดวกต่อการติดต่อกันเองภายในอาคารด้วย

- 1.1 ห้องทำงานของผู้อำนวยการ

ห้องของผู้อำนวยการ ควรจะอยู่ในที่ที่สะดวกต่อการเข้าพบ โดยไม่ต้องเดินผ่านส่วนอื่น ๆ มากนัก ควรเก็บลับบริเวณพักผ่อนและมีขนาดใหญ่พอที่จะต้อนรับแขกที่มาเป็นกลุ่มได้

ครุภัณฑ์ในห้องผู้อำนวยการควรประกอบด้วย

1. โต๊ะทำงานขนาดใหญ่พร้อมเก้าอี้
2. เก้าอี้สำหรับผู้มาติดต่ออย่างน้อย 1 ตัว (คงมี 2-3 ตัว)
3. ชุดรับแขก 1 ชุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ตู้ออกสารอย่างน้อย 1 ใบ
5. อื่น ๆ เช่น ตู้อเก็บผลงานเด็ก ๆ ตู้อโชว์รางวัลหรือของที่ระลึก รูป-
ภาพ แจกัน โคมไฟ ไม้ประดับ ฯลฯ

1.2 ห้องธุรการ

เป็นส่วนของงานธุรการ เอกสารการบัญชี ทะเบียนประวัติเด็ก โดย
จะมีเจ้าหน้าที่ธุรการ 1 คน และมีรองผู้อำนวยการฝ่ายต่าง ๆ ประจำในห้องนี้ตามหน้าที่
ของแต่ละท่านอีก 4 คน

ครุภัณฑ์ในส่วนธุรการ

1. โต๊ะเก้าอี้ทำงานตามจำนวนคน
2. เก้าอี้ผู้มาติดต่อหรือชุดรับแขก
3. โต๊ะพิมพ์ดีด
4. ตู้อเอกสาร
5. ตู้อเก็บหนังสืออุปกรณ์ต่าง ๆ

สำหรับในโครงการ เจ้าหน้าที่ธุรการจะทำหน้าที่เป็นผู้ต้อนรับแขกภายใน
นอกที่มาติดต่อด้วย จึงควรมีรถที่เตลัวสำหรับติดต่อสอบถามอีก 1 คัน ตั้งอยู่ในบริเวณที่พบ
เห็นสะดวกไม่เป็นการกีดขวาง

1.3 ห้องผลิตสื่อ

ครุภัณฑ์ในห้องผลิตสื่อ

1. โต๊ะเก้าอี้สำหรับครู ขนาดโต๊ะควรให้เหมาะสมกับการทำงานศิลปะ
2. ชั้นหนังสือ
3. ตู้อเก็บหนังสืออุปกรณ์ต่าง ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. เครื่องกักแยกสาร และ เครื่องโรเนียวแยกสาร

5. ไม้ตะเกียบสี่เหลี่ยม และ ตะขอไม้ สำหรับใช้ปาดภาว

1.4 บริเวณพักคอย

บริเวณพักคอยแยกได้เป็น 2 ส่วน คือ ส่วนพักคอยสำหรับแขกผู้มาติดต่อ และส่วนพักคอยสำหรับผู้ปกครอง ในพฤติกกรมจริงผู้ปกครองจะรับส่งเด็กถึงห้องเรียน จึงไม่จำเป็นต้องมีส่วนพักคอย ยกเว้นเมื่อเลยเวลาที่ทางโรงเรียนกำหนดให้เป็นช่วงรับเด็ก เด็กจะถูกส่งไปที่ห้องรวม ซึ่งเด็กจะสามารถเล่นหรืออ่านหนังสือในห้องรวมได้จึงควรมีที่พักคอยให้ผู้ปกครองนั่งรอเด็กเล่นบ้าง แต่ไม่ควรมีมากเพราะการรอของผู้ปกครองนั้นจะใช้เวลานานมากนัก

ที่พักคอยสำหรับแขกผู้มาติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของโรงเรียน ควรแยกจากที่พักคอยของผู้ปกครอง แต่อยู่ใกล้ส่วนบริหารหรือเป็นส่วนหนึ่งของส่วนบริหาร

1.5 ห้องน้ำ

ห้องน้ำผู้รับส่งสำหรับเจ้าหน้าที่และแขกหรือผู้ปกครอง ควรมีจำนวนพอเหมาะกับผู้ใช้อาคาร

2. ส่วนการศึกษาและบริการ

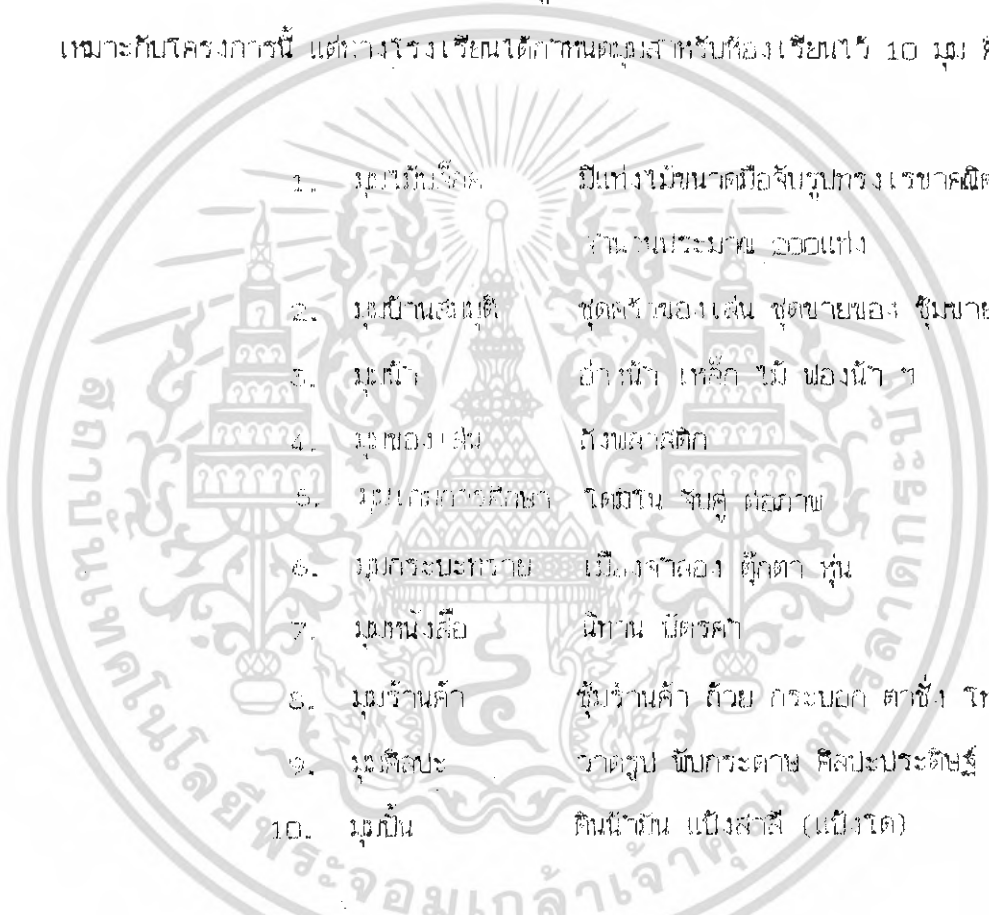
2.1 ห้องเรียน-นอน

ห้องน้ำใช้เป็นห้องเรียนของเด็ก ห้องนอน (เฉพาะอนุบาล 2) ห้องเล่น และห้องพักดูงานในเวลาเดียวกัน เนื่องจากพื้นที่ใช้สอยมีจำกัด จึงต้องใช้ประโยชน์แต่ละห้องอย่างคุ้มค่า ห้องนี้ควรเป็นห้องกว้าง ๆ ไม่มีเสาเกาะเกาะ ควรอยู่ใกล้ห้องน้ำและสนาม เพื่อสะดวกในการใช้และการดูแล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้องเรียน-นอนควรจะไปซื้อ อากาศถ่ายเทได้ดี มีที่นั่งที่ทำความสะอาดได้ง่าย ขนาดไม่ต่ำกว่า 7x9 เมตร รวมถึงที่ท่ารถในหมู่บ้านรวม แต่จะต้องให้เด็กนอนราบกับพื้นและมีเครื่องนอน

เนื่องจากแนวการสอนของโรงเรียนในปัจจุบันมุ่งให้เกิดมีความพร้อมในทุกด้าน เน้นการเรียนจากการเล่นการสังเกตสิ่งรอบตัวเด็กมากกว่าจะมุ่งให้เกิดเขียนอ่านได้ ดังนั้นการจัดโต๊ะเรียนเดี่ยวหรือคู่ให้หันเข้ากระดานแบบหันเรียนปรกติ จึงไม่เหมาะสมกับโครงการนี้ แต่ทางโรงเรียนได้กำหนดมูลค่าสำหรับห้องเรียนไว้ 10 ชุด คือ

- 1. มุมหนังสือ มีที่นั่งไม้ขนาดมือจับรูปทรง เรขาคณิต หลากสี จำนวนประมาณ ๑๐๐ แห่ง
- 2. มุมบ้านสัตว์ ชุดตัวของเล่น ชุดขายของ ชูหมาย โทรคิงท์ ฯ
- 3. มุมกีฬา อ่างน้ำ เหล็ก ไม้ ฟองน้ำ ฯ
- 4. มุมของเล่น ถังพลาสติก
- 5. มุมกระดานศึกษา โดมบ้าน จับคู่ กลมภาพ
- 6. มุมกระบอกทราย เมืองจำลอง ตุ๊กตา หุ่น
- 7. มุมหนังสือ นิทาน นิตยสาร
- 8. มุมร้านค้า ชูร้านค้า ด้วย กระบอกลี ตาขี้ โทรคิงท์
- 9. มุมศิลปะ วัสดุรูป พิมพ์กระดาษ ศิลปะประดิษฐ์
- 10. มุมปั้น ดินน้ำมัน แป้งสาลี (แป้งเอน)

ห้องเรียนควรมีพื้นที่โล่งกว้างพอสำหรับการเล่นเป็นกลุ่ม การชิงนิทาน การเล่าเรื่องหน้าชั้น หรือเล่นเกมตามที่ครูสอน และใช้เป็นที่นอนด้วยจนตัว

ครูผู้ทำในห้องเรียน-นอน ควรประกอบด้วย

- 1. ใต้และเก้าอี้จำนวนพอเหมาะ ใต้รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าจะประหยัดและยืดหยุ่นจำนวนคนนั่งได้ดีกว่าใต้รูปอื่น จึงเหมาะสมกับโครงการมากที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. โต๊ะเก้าอี้ครู เก้าอี้พี่เลี้ยง
3. ตู้เก็บของส่วนตัวของนักเรียน
4. ชั้นวางรองเท้าสำหรับมุมประจำห้อง 5 มุม
5. ที่เก็บเบาะนอนและหมอน
6. ที่แขวนเสื้อผ้าเด็ก
7. ที่เก็บอุปกรณ์ของครู.
8. กระจกหน้าต่างติดผนัง สีดส่วนเหมาะกับครูและเด็ก
9. บอร์ดข่าวเข็ญ
10. ชั้นวางรองเท้านักเรียน
11. อื่น ๆ เช่น รูปภาพประดับ ทีวีประดับ อ่างเลี้ยงปลา ฯลฯ

2.2 ห้องน้ำสำหรับเด็ก

เด็กจะหัดควบคุมการขับถ่ายในอ่างวัยอนุบาล ห้องน้ำจึงมีความสำคัญมาก ควรตั้งอยู่ใกล้ห้องเรียน ระบายอากาศได้ดี ใช้สุขภัณฑ์เด็ก ประตูสวมอกจาไม่จาเป็น แต่ถ้าจะใช้ประตูไม้ควรสูงเกิน 1 เมตร เพื่อให้ผู้ขายดูแลได้ง่าย

เครื่องสุขภัณฑ์ มีดังนี้

1. โถส้วม จำนวนสัมพันธ์กับขนาดตามระเบียบ ศธ. คือ 100 คนแรก อย่างละ 3 ที่เกิน 100 คนขึ้นไป คิด 1 ที่ต่อ 100 คนต่อไป หรือเศษของ 100 ก็นับเป็น 100 คน
2. ที่อาบน้ำ แบบปีกบัวจะเหมาะสมและปลอดภัยกว่า ไม่ควรชอยเป็นห้องเล็ก ๆ เพราะต้องงัดผู้ดูแลมาก พื้นห้องอาบน้ำไม่ควร เรียบและสิ้นเกินปู และควรลมนุ่มชอบต่าง ๆ
3. อ่างล้างหน้า อาจทำเป็นอ่างเฉพาะคน หรือทำเป็นอ่างยาวตลอดก็ได้ขนาด 0.3x0.4 ต่อหน่วย ข้อสำคัญเรื่องความสูงและความลึกของอ่าง ถ้าลึกเกินไปจะเปียกเสื้อเด็ก และถ้าตั้งสูงเกินไป น้ำจะไหลลงมาตามข้อศอกเด็ก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. โถงปัสสาวะ 1 ชั้นขนาดเด็กหรือทำเป็นอ่างยาวมีก๊อกน้ำทำความสะอาด
สะอาดจำนวนคิดตามส่วนในโครงการนี้ไม่มีโถงปัสสาวะ แต่ใช้ร่วมกับโถงล้างน้ํารอบ

2.3 ห้องพยาบาล

ควรอยู่บริเวณศูนย์กลางของโรงเรียน สะดวกต่อการติดต่อ อากาศ
ถ่ายเทได้ดี ครัวที่ที่จำเป็นดังนี้

1. ฝั่และเก้าอี้พยาบาล 1 ชุด
  2. ตู้เก็บขยะเป็นเด็ก
  3. ตู้ยา ยาทำเป็น CABINET พร้อม SINK เพื่อความสะดวกในการ
การใช้และมีเนื้อที่เพิ่มสำหรับเก็บของอื่น ๆ ที่จำเป็น
  4. เตียงนอนเด็ก
  5. เตียงนอนผู้ใหญ่
  6. เตียงปฐมพยาบาล
  7. ลากัน
  8. ฝั่มีลูกล่อ สำหรับเข็น
  9. เก้าอี้สำหรับญาติติดต่อและคนไข้
  10. กระโถน
- ถ้าเป็นไปได้ควรมีห้องนํ้าภายในห้องพยาบาลด้วย

2.4 โรงอาหาร

เด็กโตที่คุ้นเคยกับโรงเรียนดีแล้ว และมีความพร้อมทางร่างกายเจริญ
สมควรกับอายุจริง ควรได้รับการฝึกให้รับประทานเองในโรงอาหารได้ แต่สำหรับเด็กเล็ก
และ เด็กชั้นอนุบาลยังไม่พร้อมที่จะช่วยตัวเองในเรื่องนี้ได้ จึงควรจัดส่วนรับประทานอาหาร
ให้ใกล้ห้องเรียน ซึ่งสะดวกในการที่ครูและพี่เลี้ยงจะช่วยดูแล และ เพื่อให้เด็กเล็กเหล่านั้น
ไม่ต้องเดินออกจากห้องโถงฝึก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.5 คริว

คริวควรอยู่ใกล้ส่วนรับประทานอาหาร แต่ถ้าเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ มีหลายอาคารคริวก็ควรอยู่ใกล้เส้นทางลำเลียงอาหาร ภาคนคริวไม่ควรมีการเปลี่ยนแปลงระดับพื้น เพื่อความสะดวกในการใช้รถเข็นของเข้าออกตามทางสัญจร พื้นของคริวควรกระเบื้องสองตัว ไม่เส็กหรือใหญ่เกินไป

คริวประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ดังมีชื่อ

1. ที่รับอาหาร
2. ที่เก็บอาหาร
3. ที่เตรียมอาหาร
4. ที่ประกอบอาหาร
5. ที่พักอาหารเตรียมบริการ
6. บริเวณล้างจาน
7. ที่เก็บขยะ
8. ที่ทำงาน
9. ห้องน้ำเปลี่ยนเครื่องแต่งตัวสำหรับพนักงาน
10. ห้องพักผ่อนและรับประทานอาหารของพนักงาน

คริวที่จัดตามความจำเป็นของส่วนต่าง ๆ ข้างต้น

การกำหนดพื้นที่ในคริว

เนื้อที่คริว 20% ของพื้นที่รับประทานอาหาร

1. เนื้อที่เตรียมอาหารประกอบด้วย

ที่เตรียมอาหาร	4 % ของเนื้อที่คริว
ซัก	7 % "

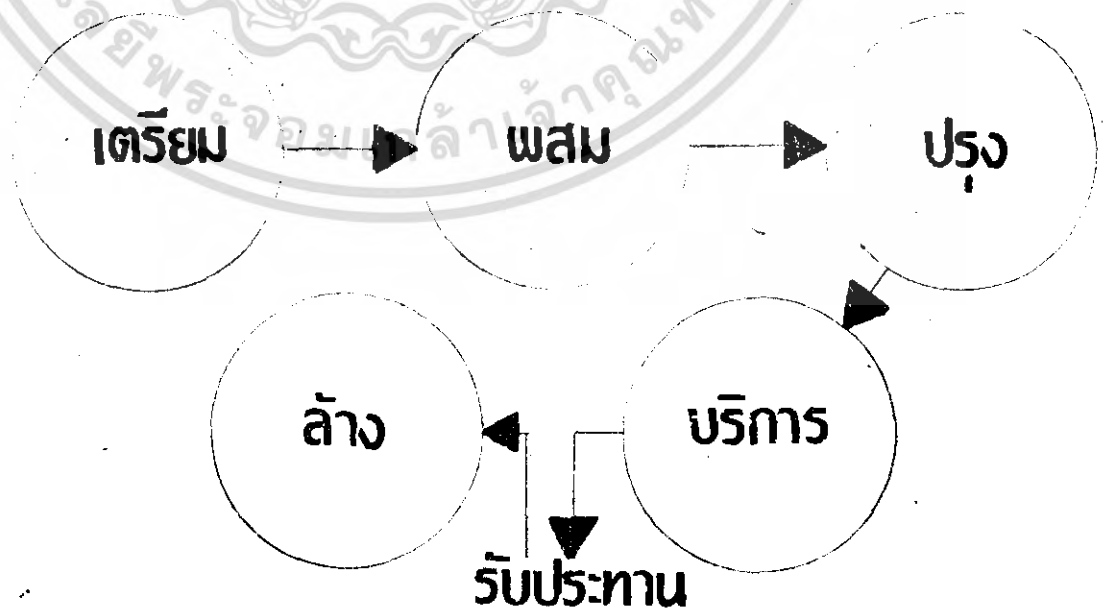
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เนื้อ	4 %	"
2. ที่ประกอบอาหาร		
ของหวาน	12 %	ของเนื้อที่ครัว
ของคาว	20 %	"
ต่างจาก	10 %	"
เก็บอาหารเตรียมบริการ	6 %	"
ทางเดิน	37 %	"

3. ส่วนบริการของครัว		
ที่รับอาหาร	10 %	ของเนื้อที่ครัว
เก็บอาหาร(ของแห้ง)	10 %	"
เก็บผัก	6 %	"
เนื้อสัตว์	4 %	"
เครื่องตั้ง	5 %	"
เก็บขยะ	5 %	"

4. ค่าที่เตรียมบริการอาหาร 20 % ของเนื้อที่ครัว

หลักเกณฑ์กว้าง ๆ ในการวางผังส่วนของครัวก็คือ การลำดับการทำงานในครัว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระเบียบว่าด้วยการจัดอาคารสถานที่ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์

ตามข้อบังคับของกระทรวงศึกษาธิการ

1. ที่ดิน การขอจัดตั้งโรงเรียนอนุบาลไม่ได้กำหนดว่าผู้ขอเป็นเจ้าของโรงเรียนจะต้องเป็นเจ้าของที่ดินเอง ดังนั้นอาจเป็นที่เช่า เช่าซื้อที่ดินที่วัด หรือที่ดินของตนเอง ก็ได้แต่ควรมีเนื้อที่อย่างน้อย 100 ตารางวา ถ้าเป็นที่เช่าต้องมีสัญญาเช่าไม่น้อยกว่า 2 ปี
2. เมื่อเลือกที่ดินได้แล้วก็ควร เผลี่ยหรือถมที่ให้แก่เรียนไม่เป็นที่ลุ่มเป็นแอ่ง จัดการกันรั้ว แสดงขอบเขตและดำเนินการขออนุญาต ปลุกสร้างอาคารเรียนต่อไป การปลุกสร้างอาคารเรียนให้เหลือเป็นเนื้อที่สนามครึ่งหนึ่งของเนื้อที่ทั้งหมด
3. กรณีเป็นอาคารเรียนที่ติดที่ดินอยู่แล้ว เช่น ปรับปรุงบ้านให้เป็นโรงเรียนอนุบาลให้ผู้ขอจัดตั้งยื่นหนังสือให้เจ้าหน้าที่กองสถานศึกษาเอกชนได้ทำการไปตรวจสอบสภาพ ความมั่นคงและความเหมาะสมที่จะเป็นโรงเรียนได้หรือไม่ก่อน แล้วจึงดำเนินการยื่นหนังสือขอจัดตั้งโรงเรียน
4. การขออนุญาตปลุกสร้างอาคารเรียนนั้น ให้ไปปรึกษายื่นแบบแปลนหรือทั้งหนังสือแสดง ความประสงค์จะขอตั้งโรงเรียนอนุบาลได้ที่กองสถานศึกษาเอกชน สำนักคณะกรรมการการศึกษาเอกชน แบบแปลนนั้นจะให้สถาปนิกเขียนขึ้นเอง หรือจะขอแบบแปลน จากกรมอาชีวศึกษาได้ เมื่อได้รับอนุญาตแล้วจึงดำเนินการก่อสร้างได้
5. แบบแปลนโรงเรียนอนุบาลไม่ควรเกิน 2 ชั้น และควรมีห้องเรียนและห้องประกอบอื่น ๆ ดังนี้
  - 5.1 ห้องเรียนอย่างน้อย 2 ห้อง สำหรับอนุบาล 1 และ 2 ห้องเรียนทั้งหมด มีขนาดชั้นต่ำสุด 5x7 ตารางเมตร หรือ 6x6 ตารางเมตร มีความสูงไม่น้อยกว่า 2.5 เมตร ถ้าประสงค์จะให้ฝึกเรียนนอนในห้องเรียนด้วยห้องเรียนต้องมีขนาดไม่ต่ำกว่า 9x7 ตารางเมตร ความจุสำหรับห้องฝึกเรียนอนุบาลชั้น 1 ห้องละ 35 คน
  - 5.2 ห้องนอนสำหรับฝึกเรียนอนุบาลให้มีเนื้อที่เพียงพอที่จะบรรจุฝึกเรียนได้ นอนทั้ง สองห้อง 70 คน โดยคำนวณจากพื้นที่เฉลี่ย 2 ตารางเมตรต่อฝึกเรียน 3 คน จะเห็นห้องนอนควรมีเนื้อที่ไม่ต่ำกว่า 48 ตารางเมตร
  - 5.3 ห้องสำนักงานครูใหญ่และห้องรับแขกอาจจะอยู่รวมกันห้องเดียวหรือแยกกันก็ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า ไม่อยู่ภายใต้เงื่อนไขลิขสิทธิ์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้องพยาบาล 1 ห้อง มีขนาดไม่ต่ำกว่า 12 ตารางเมตร มีตู้ยาแก้เจ็บปวด
สำหรับเด็กที่เจ็บป่วย

5.4 โรงอาหาร สำหรับนักเรียนอนุบาลรับประทานและใช้โต๊ะนั่งโต๊ะ เป็นเพียงของแก่
จำนวนนักเรียนทั้งหมด

5.5 ห้องส้วมและที่อาบน้ำหรือล้างหน้าของนักเรียน ห้องส้วมให้มีจำนวน 3 ที่ต่อ
นักเรียน 100 คนแรก และเพิ่ม 1 ที่ต่อจำนวนนักเรียนที่เพิ่มขึ้นทุก 100 คน
และเศษของ 100 คน ให้เปิดเป็น 100 คน สำหรับที่ล้างหน้าหรือล้างหน้า ถ้า
เป็นห้องน้ำรวมใช้มีอย่างน้อย 1 ห้อง ถ้าเป็นอ่างน้ำควรมีอย่างน้อย 3 อ่าง

5.6 สนามหรือลานกลางแจ้ง สำหรับเป็นที่เล่นพร้อมด้วยเครื่องเล่นมีจำนวนพอ
สมควร

เทศบัญญัติ

เทศบัญญัติของกรุงเทพมหานคร ที่เกี่ยวข้องกับอาคารการศึกษามีดังนี้

- อาคารการศึกษาจะต้องมีส้วม 1 ที่ อ่างล้างหน้า 1 ที่ต่อเนื้อที่ 75 ตาราง-
เมตร
- ห้องส้วมต้องมีขนาดเนื้อที่ภายในไม่น้อยกว่า 0.9 ตารางเมตร และต้องมี
ความกว้างภายในไม่น้อยกว่า 0.9 เมตร ถ้าเป็นห้องอาบน้ำด้วย ต้องมี
เนื้อที่ภายในไม่น้อยกว่า 1.5 ตารางเมตร และต้องมีช่องระบายอากาศไม่
น้อยกว่าร้อยละ 10 ของพื้นที่ห้องหรือมีลมพัดระบายอากาศ
- อาคารที่ปลูกสร้างริมทางสาธารณะให้มีคานามากว้างไม่ถึง 6 เมตร ให้ริมแนว
อาคารห่างจากศูนย์กลางทางสาธารณะอย่างน้อย 3 เมตร
- อาคารที่สูงไม่เกิน 10 เมตร ต้องคิดแรงลมอย่างน้อย 5๒ กิโลกรัม/ตาราง
เมตร
- อาคารที่สูงเกิน 10 เมตร แต่ไม่เกิน 20 เมตร ต้องคิดแรงลมอย่างน้อย
80 กิโลกรัม/ตารางเมตร
- ห้องโถง บันได ช่องทางเดินของอาคาร ให้คิดน้ำหนักบรรทุก 400 กิโล-
กรัม/ตารางเมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์การสงวนเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตเห็นไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สูงไม่เกิน 4 เมตร สูงตั้งไม่เกิน 19 เซนติเมตร สุนทรนกว้างไม่น้อยกว่า 24 เซนติเมตร

- ระยะตั้งระหว่างพื้นถึงเพดานห้องเรียนต้องสูงไม่น้อยกว่า 3 เมตร (ไม่มีระบบปรับอากาศ) และไม่น้อยกว่า 2.7 เมตร (มีระบบปรับอากาศ)
- ห้องน้ำ ห้องส้วม ระเบียงของอาคาร ต้องมีระยะตั้งระหว่างพื้นถึงเพดานตอนต่ำสุดไม่ต่ำกว่า 2 เมตร

ข้อมูลเกี่ยวกับระยะระหว่างอาคาร

ระยะระหว่างอาคาร

1. อาคารเรียนที่สูงไม่เกิน 2 ชั้น ระยะระหว่างอาคารที่ขนานกันจะต้องกว้างไม่น้อยกว่าความสูงทั่วไปของอาคารที่สูงที่สุดที่ขนานกัน
2. อาคารเรียนสูงตั้งแต่ 3 ชั้นขึ้นไป ที่วางขนานกันจะต้องห่างกันไม่น้อยกว่า 2 เท่าของความสูงทั่วไปของอาคารที่สูงที่สุดที่ขนานกันนั้น
3. สำหรับอาคารที่ขนานและซ้อนกันน้อยกว่า 10 เมตร เส้นทะแยงระหว่างมุมตึกทั้งสองหลักที่ขนานกันและซ้อนกัน จะต้องไม่น้อยกว่า 45 องศา (ตามแปลน) แต่ระยะระหว่างอาคารต้องไม่น้อยกว่า 3 เมตร
4. ถ้าอาคารเรียนที่ออกแบบเป็น Closed court ตามความกว้างของจะ ต้องไม่น้อยกว่า 2 เท่า ความสูงของอาคารเรียนหลังที่สูงที่สุดขนานกัน

อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมต่อเด็ก

ลักษณะของสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัย

- การเปลี่ยนแปลง เช่น จากค้อยใบดิ่ง, จากสว่างน้อยไปสว่างมาก
- การเคลื่อนไหว
- ขนาด ความสะอาดในการจับต้อง
- แสง, สี, เสียง
- อากาศที่เกิดขึ้นซ้ำ ๆ กัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับความเข้มงวดในการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- รูปร่างที่แปลก สะดุดตา
- อื่น ๆ

สำหรับเด็กในวัยนี้ การเลือกสิ่งเร้าที่เหมาะสมจะต้องเข้ากับพฤติกรรมของเด็กด้วย ในลักษณะอุปกรณ์หรือของเล่นบางอย่างที่เด็กเพียงแต่ดูหรืออาจจับ แต่มิได้สร้างความคิดหรือทักษะให้แก่เด็ก อาจเนื่องจากการขาดการนำสิ่งเร้ามาใช้ในการกระตุ้นเด็ก เช่น เด็กสามารถศึกษาการเคลื่อนไหวของอุปกรณ์ได้ โดยการนำเอาระบบเครื่องกลอย่างง่าย ๆ มาใช้เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ เห็นความเป็นมาหรือสี, ขนาด ซึ่งงานทางจิตวิทยาพฤติกรรมของเด็กแล้ว "สิ่งเร้าจะมีผลกระตุ้นต่อขบวนการรับรู้ต่าง ๆ ของเด็กเสมอ"

อิทธิพลในการใช้สี

สี (Colours)

1. อิทธิพลของสี สีมีแนวโน้มอิทธิพลต่อมนุษย์มาก บางครั้งให้ความรู้สึกสดชื่น บางครั้งให้ความรู้สึกเศร้าได้ นอกจากนี้สียังมีอิทธิพลในการบำบัดจิตใจให้เกิดความรู้สึกต่อความเป็นอยู่อย่างมาก และเป็นสิ่งที่สำคัญที่ขาดเสียไม่ได้

2. คุณลักษณะของสี

1. สีมีคุณลักษณะที่สำคัญ 3 ประการ คือ มี Hue, Value, Chroma

1.1 Hue คือ ตัวสีของแต่ละชนิด เช่น สีแดง เขียว ฯลฯ

Value คือ ความเข้มของสีอ่อนหรือแก่ เช่น แดงเข้มหรือฟ้าอ่อน

Chroma คือ ความแรงของสี เช่น แดงสดจะมี Strength สูง

- Tint คือ พากสีจาง สีเบา หรือสีที่มีสีขาวผสม

- Shade คือ พากสีเข้ม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- Complimentary คือ พากสีตรงกันข้าม เช่น สีแดงกับสีเขียว
- Warm & Cool Colors คือ พากสีร้อนและสีเย็น

1.2 อีกอิทธิพลของสีที่มีต่อความรู้สึก

- Size สีอ่อน ทำให้อุณหภูมิของภาพขึ้น
สีเข้ม ทำให้อุณหภูมิของภาพลง
- Weight สีอ่อน สีเย็น ทำให้อุณหภูมิเบา
สีเข้ม สีร้อน ทำให้อุณหภูมิหนัก
- Strength สีร้อน ทำให้อุณหภูมิแข็งแรงมาก
สีเย็น สีเข้ม ทำให้อุณหภูมิแข็งแรงน้อย
- Temperature สีร้อน ทำให้อุณหภูมิร้อน ไม่สบายใจ
สีเย็น ทำให้อุณหภูมิเย็น สบายใจ

2. สีจะช่วยให้ทัศนวิสัยที่แจ่มใสที่สุด เมื่อนามมาใช้ดังนี้

- สีอ่อนตัดกับสีแก่ (ค่าแปรเบสของสี)
- สีสดใสตัดกับสีมืดใส
- สีอ่อนตัดกับสีสดใส
- สีอุ่นตัดกับสีเย็น

3. สีที่ติดกันเองอยู่แล้วตามปกติ เช่น

- สีดำบนพื้นสีเหลือง
- สีเหลืองบนพื้นสีดำ
- สีแดงบนพื้นสีขาว
- สีเหลืองบนพื้นสีน้ำเงิน
- สีมงกฏบนพื้นสีน้ำตาล
- สีชมพูบนพื้นสีดำ

4. สีสามารถทำให้เห็นเป็นว่าเข้ามาใกล้หรือห่างออกไปได้ ตามปกติสีอุ่นได้แก่สีเหลือง สีเหลืองนี้ดูแล้วคล้ายกับว่าเข้ามาอยู่ใกล้ตัวผู้ดู จนเมื่อสีเย็นคือสีน้ำเงิน น้ำเงินเขียวและม่วงอยู่ห่างจากผู้ดูออกไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. สิกข์เมื่อเราใช้ปริมาณมาก ๆ แล้วเราน่าดูนั้น แต่ถ้าใช้เพียงเล็กน้อยก็
จะช่วยให้ดีขึ้นได้
6. เมื่อสีเข้มจัดอยู่กับสีอ่อนจัดจะทำงานแลเห็นเด่นและมีชีวิตชีวากว่าใช้สีที่มี
ค่าความเข้มหรือจางใกล้เคียงกันมาก
7. สิกข์ที่มีความสดใสพอ ๆ กัน เมื่อใช้ด้วยกันจะช่วยดึงดูดความสนใจได้เร็ว
มีการใช้ในการออกแบบป้ายหรือภาพโฆษณา
8. หลักในเรื่องความเด่นของสี เมื่อผู้ใดควรจะต้องมีสีชนิดใดชนิดหนึ่งปรากฏ
เด่นออกมามากกว่าเพื่อน จะเป็นสีอ่อนหรือสีเข้มก็แล้วแต่ การจะใช้สีที่เวิ้งไป
ดูอย่างหนึ่งก็คือแต่ละสีที่ใช้ปริมาณเท่ากันทั้งหมด ถ้าใช้ปริมาณหรือเนื้อที่
ของสีเบสีบนสีที่เข้มก็มักจะกลมเด่นกว่า นอกจากนี้ยังขึ้นอยู่กับค่าแปร
เปลี่ยนและความสดใสของสีอีกด้วย

3. การวิจัยเรื่องสีกับจิตวิทยา

ผลจากการทดลองเรื่องสีและอารมณ์ของนิสิตในมหาวิทยาลัย Purdue โดย
การใช้สีแทนความรู้สึก โดยการกำหนดอารมณ์ (Mood-Tones) 11 ชนิดและสี 8 ชนิดคือ
อารมณ์

- มั่นคง
- ตื่นเต้น เร้าใจ
- อบอุ่น
- ทุกข์อยู่ในความลำบาก
- ป้างกัน
- ใจคอหดหู่
- สงบเสถียร
- ภาควุฒิ
- สุกสว่างเรือง
- เกลียตซึ่ง
- มีอำนาจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ (Copyright) ที่ใช้แทนสี Mood-Tones นี้ถูกถ่ายทอดให้มาใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- สีแดง แทน ความตื่นเต้น ร่าเริง มีอำนาจ
- สีดำ แทน ความทุกข์ การท้อถอย
- สีน้ำตาล แทน ความคุ้มครองป้องกัน
- สีม่วง แทน ความสง่างาม
- สีเหลือง แทน ความร่าเริงสนุกสนาน
- สีชมพู แทน ความสดใส มีอำนาจ สง่างามภูมิ

Dr. Padolsky ผู้เชี่ยวชาญเรื่องสีได้ศึกษาทดลองเกี่ยวกับสีและจิตวิทยาซึ่งเป็นเรื่องยุ่งยากซับซ้อน เขาได้พบว่าสีมีอิทธิพลต่อร่างกายมนุษย์และคนเราทุกคนย่อมถูกควบคุมด้วยอิทธิพลของสีที่แวดล้อมรอบ ๆ ตัวเรา จึงนับว่าเป็นเรื่องสำคัญมากเพราะมีอิทธิพลต่อสุขภาพและประสิทธิภาพของเรา

Dr. Padolsky กล่าวถึงสีต่าง ๆ ดังนี้ซึ่งเป็นผลเฉพาะ

สีน้ำเงิน เป็นสีที่ดึงดูด สงบเย็น ทำให้เกิดสมาธิ เป็นที่นิยมชมชอบของผู้ชมมากและพวกที่มีสติปัญญาส่วนมากก็ชอบสีน้ำเงินด้วย

สีเหลือง ตื่นเต้น ช่วยให้เกิดความคิด บุคคลที่ขบขันพูดเฝอวต เรื่องของตัวมักชอบสีนี้

สีเหลืองสด แสดงถึงความแจ่มรุ่งเรือง แสดงแสงแดด ความมั่นคง สมบูรณ์ บางคนก็ว่าหมายถึงการแสดงความร่าเริงเป็นนาย ขลาดกลัว เชื่อโรค

สีแดง เป็นสีที่จับใจของผู้หญิง ถ้าเป็นนักศึกษาไม่ว่าหญิงหรือชายชอบสีนี้มาก งานศิลปะแสดงถึงไฟและการทำลายล้าง เป็นที่นิยมของชาวฮันเดียนบางคนว่าแสดงถึงความกล้าหาญและกระตุ้นกำลังใจพวกอกหัก (Love Lorn) มีความชอบนิยมเขียนลงในทางสีแดง

สีขาว ชาวจีนถือว่าเป็นเครื่องหมายไว้ทุกข์ แต่พวกอเมริกันถือว่าเป็นความหมายของความบริสุทธิ์ ร่าเริง ถ้าใช้สีข้างโดดเด่นเดี่ยวไว้ให้ความรู้สึกเย็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การศึกษาถึงลักษณะของสี เกี่ยวกับความรู้สึกที่มีต่อสีบางสีจะ เขียวกว่าเดิม

เล็กน้อย

- สีแดง** ให้ความรู้สึกมั่นคงสมบูรณ์ ตื่นเต้น เร้าใจ
- สีเหลือง** ให้ความรู้สึกสว่างสดใส สีเหลืองอ่อนจะให้ความรู้สึกของความสะอาด สว่าง สีเหลืองเข้มมากจะทำให้สมองเกิดความหงุดหงิดได้ สีเหลืองที่ใกล้กับทางสีส้มจะมองดูคล้ายของเทียมและคล้ายกับของเล่นสมัยใหม่ที่ตกแต่งไว้อย่างเรียบร้อย สีเหลืองนวล Butter Yellow ทำให้ห้องที่มีดสว่างขึ้น
- สีเหลืองเขียว Yellow Green** ช่วยให้ความรู้สึกเป็น
- สีเขียว** ามทำให้เกิดดวงตาใจนการมองจะไม่ใช้ใกล้เคียงกับสีแดงในจำนวนเท่ากัน สีเขียวให้ความรู้สึกสดชื่นกระชุ่มกระชวยเสมอ และใช้ปกสายตาได้ โดยธรรมชาติแล้วสีเขียวเป็นสีที่ส่งเสริมทุกสีให้ดูสดใสขึ้น สีเขียวสมควรใช้ในการนำความหมายบางอย่างมาจากสวนต้นไม้
- สีน้ำเงิน** ให้ความรู้สึกสงบและลึกซึ้ง สีน้ำเงินอ่อน เช่น สีฟ้าหรือฟ้า มีความสดใสของสีเขียวอยู่ด้วย แม้จะปรากฏจากตัวสีเขียวก็ตาม สำหรับผนังและ เฟอร์นิเจอร์สีฟ้าและสีที่ใกล้เคียงกับฟ้าหรือน้ำเงินที่เข้มข้นเกินไปจะทำให้เกิดความไม่เบิกบาน
- สีน้ำเงินอมเขียว** ให้ความรู้สึกตื่นเต้น เช่น แสงของโคมไฟ การแพททางของนกยูง เป็นสีที่วิเศษทั้งงดงาม
- สีดำ** การใช้สีดำบ้างขาวบ้างในผนังร่วมกับสีอื่น ๆ จะทำให้เกิดความกระปรี้กระเปร่าและทำให้เกิดความมีชีวิตชีวา ำแรง เมื่อสีดำและขาวมีความตัดกัน นำมาใช้กับสีอื่น ๆ สีเทาสามารถจะใช้เป็นสีกลางได้โดยตลอดทุกสี สีเทาสามารถทำให้เกิดความกลมกลืนระหว่างสีอื่น ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- สีน้ำตาล เป็นสีอ่อนมาให้ความพักผ่อน ถ้าใช้โดดเดี่ยวให้ความรู้สึกสด
 สีม่วง (Purple and Mauve)
 ให้ความรู้สึกสงบ ความเป็นจริงและทำให้กว้าง บางคนว่าแสดง
 ถึงความจงรักภักดี ให้ความสง่า ภาคภูมิใจ ความเป็นเจ้าเป็นนาย
 ความกล้าหาญ แต่บางคนก็ส่นะว่าสีม่วงเป็นสีแห่งความรัก
 สึกสับ ราคะและความทุกข์ทรมาน
- สีเทา ให้ความรู้สึกเศร้าและเย็น
- สีกุหลาบ ทำให้จิตใจสดชื่นกระชุ่มกระชวย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เทคนิคการใช้สี

อาจแบ่งออกเป็นข้อใหญ่ ๆ ได้คือ

1. Colour & Form

หากรูปร่างของวัสดุมีลักษณะเป็นเหลี่ยม เช่น กบสองสีเหลี่ยม ถ้าต้องการให้วัสดุมีลักษณะเด่นในด้านความแข็งแรง ดูเป็นกบสองสีเหลี่ยมและแข็งแรง เราก็ควรเลือกใช้สีมืด ๆ เช่น เทาแก่ น้ำเงินหรือดำ หากเป็นวัตถุไม่มีเหลี่ยมเช่นลูกทรงกลม ถ้าต้องการให้ดูหนัก แข็งแรง เราก็ควรเลือกสีดำ น้ำตาลแก่หรือสีบรอนซ์

2. Colour & Texture

บางครั้งสีกับลักษณะผิวไม่เรียบของวัตถุที่ทาทำให้ความรู้สึกต่ออารมณ์ที่แตกต่างกัน เช่น วัตถุที่กลมเกลี้ยงเหมือนลูกบิลเลียดกับวัตถุผิวขรุขระเหมือนผิวมะกรูด ถ้าทาสีดำก็จะทำให้เกิดความรู้สึกแตกต่างกัน ลูกบิลเลียดจะดูน่าจับต้องมากกว่าลูกมะกรูด

3. สีของเนื้อวัสดุเอง

การปรากฏของสีของเนื้อวัสดุเองก็ให้ความรู้สึกต่อความคิดของมนุษย์ถึงตัววัสดุนั้น ๆ หากเราผสมสีให้เหมือนกับสีของอลูมิเนียมแล้วนำไปทากบสองกระดาดก็สามารถเบนความรู้สึกทำให้เห็นว่าการกระดาดนั้นเป็นกบสองอลูมิเนียมได้เช่นกัน

โครมสีสำหรับกลางแจ้ง

โครมสีสำหรับสิ่งตกแต่งกลางแจ้ง ย่อมมีหลักการตรงกันข้ามกับโครมสีภายในสถานที่ ในประเทศทางตะวันตกมักจะใช้สีสดใสประดับภายนอกอาคารหรือสิ่งต่าง ๆ ดังเช่น สถาปัตยกรรมไทยนิยมหลังคาด้วยสีเขียว เหลือง แดงและน้ำเงินสดใส ท่ามกลางแสงแดดอันร้อนแรงซึ่งให้ผลงานดีเพราะว่าสีสดใสเหล่านี้จะอ่อนกำลังเองเมื่อกระทบกับสีของแสงแดด หากเราใช้สีที่ไวสดใสเช่นสีเทาหรือสีม่วง ๆ ก็จะถูกแสงแดดจางนั้นขับให้หายไปเลยควรใช้สีสดใสที่แดดจัดจึงจำเป็นที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์สำหรับโครงการในงานมหกรรมหรืองานเฉลิมฉลองใด ๆ จะใช้สีใดจึงว่างได้ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เต็มที่เพราะเป็นสถานที่ชั่วคราว ผู้คนผ่านเข้ามาเพียงชั่วคราว ย่อมไม่รู้สึกกระคายตาในที่สุดเสียแต่อย่างใด แต่ในทางกลับกันจะเป็นผลดีเสียอีกเพราะสีสดใสร่วมกันกระตุ้นจิตใจทุกคนให้เกิดความยินดีและเร้าให้เกิดความรื่นเริงใจ

สรุปการเลือกใช้สี

ในการเลือกใช้สีควรจะกำหนดค่าที่มีลักษณะที่แตกต่างกันตามประเภทของงาน ซึ่งมีข้อพิจารณาในการเลือกใช้สีดังต่อไปนี้

1. สีที่ใช้บนแผ่นป้ายควรมีน้อยที่สุด คือไม่ให้เกิดความสับสนในการจำแนกประเภทของงาน และเป็นการทำให้ผลิตได้ง่าย
2. สีควรเห็นได้ชัดและจดจำได้ง่าย
3. สีต้องไม่กลมกลืนกับสภาพแวดล้อม
4. สีกับหลังจิตวิทยา
5. สีกับงานกลางแจ้ง

จากหลักการดังกล่าว สรุปการใช้สีได้ดังนี้

1. การเลือกใช้สีขาวเป็นหลัก เนื่องจากสีขาวมีลักษณะเป็นสีกลาง ๆ เข้ากันได้กับทุกสี อีกทั้งมีความไวต่อการเห็นได้ชัด
2. ใช้สีประกอบเพื่อจำแนกประเภทของงาน
  - 2.1 ส่วนเครื่องเล่นของเด็ก ใช้สีสดใส เพราะเป็นสีที่ใกล้เคียงกับสีปฐมภูมิ และเป็นสีที่สว่างเป็นที่โปรดปรานของเด็กทั่วป
  - 2.2 ส่วนเครื่องเล่นของวัยรุ่น ใช้สีแดง เนื่องจากสีแดงให้ความรู้สึกที่ร้อนแรง เหมาะกับเครื่องเล่นประเภทนี้
  - 2.3 ส่วนเครื่องเล่นสำหรับทักทาย ใช้สีน้ำเงิน เนื่องจากสีน้ำเงินแสดงความสุขุม สงบ และดึงดูดและสามารถเห็นได้ชัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 2.4 ส่วนบริการต่าง ๆ ในสวนสนุก เลือกใช้สีม่วง เนื่องจากเป็นสีขั้นที่สองเหมาะสมที่สุด เนื่องจากสีม่วงก็ใกล้เคียงกับสีแดงและสีเขียวก็มีความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ
- 2.5 ส่วนป้ายห้ามและค่าเตือน จะใช้สีน้ำเงินเป็นภาพและใช้สีแดงเป็นกรอบและเส้นขาดขวาง ซึ่งให้ผลในด้านการห้ามและการเตือนได้เป็นอย่างดี

สีกับความสนใจของเด็ก

สีเป็นสิ่งที่เราที่มีผลต่ออารมณ์ของเด็กมากกว่ารูปร่างของสิ่งของ โดยเฉพาะเด็กเล็ก สียิ่งมีอิทธิพลมาก เนื่องจากเด็กเล็กเริ่มพัฒนาทางด้านอารมณ์มาก่อน ส่วนทางด้านสติปัญญาซึ่งจะเป็นส่วนที่ตอบสนองต่อรูปร่าง เรียบตามมาก็หลัง สียิ่งมีอิทธิพลต่ออารมณ์ ไม่ว่ากับเด็กเล็กหรือจนกระทั่งผู้ใหญ่

มีการวิจัยเกี่ยวกับสีของเด็ก โดย Alice M. Schwartz ได้แสดงที่ผล การวิจัยและเสนอแนะดังนี้

1. สีที่นักเรียนระดับอนุบาลชอบมากที่สุดคือสีแดง รองลงมาสีเหลือง, สีแสด, แสดเหลือง, เขียวเหลือง, แสดแดง, ขาว, น้ำเงิน, เขียว, ม่วง, ม่วงน้ำเงิน, ม่วงแดง, เขียว-น้ำเงิน และ สดขาว เป็นอันดับสุดท้าย

สังเกตได้ว่าสีทั้ง 6 อันดับแรกที่นักเรียนเลือก คือ แดง, เหลือง, แสด, แสดเหลือง, เขียวเหลือง, แสดแดง เป็นสีอุ่นทั้งสิ้น สีที่นักเรียนเลือกเป็นอันดับที่ 7 คือ สีขาวซึ่งเป็นสีที่สว่างที่สุด

2. คะแนนอุปกรณ์ที่แบ่งออกเป็น 4 จากหก คือ สีเมงสี (แดง, เหลือง, น้ำเงิน) สีกุติยภูมิ (การผสมระหว่างแม่สี 2 สี) สดติยภูมิ และดำขาว ได้รับความนิยมต่างกันดังนี้

พวกที่ ได้รับ เลือกสุดท้ายคือสีขาวและสีดำ ซึ่งไม่จัดอยู่ในวรรณะอื่นเป็น แต่จัดอยู่ในพวกให้ความมืด ความสว่าง ของสีที่ เรียกว่าค่าของสี สิ่งเกิดได้ว่าสีขาวมีค่า ความสว่างสูงสุด มีคะแนนเฉลี่ยมากกว่าสีดำ ซึ่งมีค่าความมืดสูงสุดอย่างเห็นได้ชัด

จิตวิทยาในการใช้สีสำหรับเด็ก

โดยหลักจิตวิทยาแล้วเป็นที่ยอมรับว่า เรื่องของสีนั้น เป็น เรื่องที่น่าสนใจเพราะ สักลายเป็นส่วนหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อมนุษย์ในด้านอารมณ์ ซึ่งมีผลในการกำหนดพฤติกรรมบางอย่าง หรือสีจะเป็นเครื่องบอกจิตใจ อารมณ์และรสนิยมของผู้คนได้ เหล่านี้เป็นต้น ใน เรื่องเกี่ยวกับการมองเห็นของเด็กแล้ว สันนิษฐานเป็นสิ่งสำคัญมากเพราะ เป็นสิ่งที่กระตุ้น ความรู้สึกและภาวะต่าง ๆ ของจิตใจ ในเด็กเล็ก ๆ จะสนใจที่จะเรียนรู้ทุกสิ่งทุกอย่าง รอบ ๆ ตัว แสงสว่างและเงาต่าง ๆ จึงเป็นสิ่งที่เด็กสนใจ สำหรับเด็กแล้วสีที่สดใสจะดึงดูดความสนใจของเด็กมากที่สุด โดยเฉพาะแม่สีคือแดง, เหลือง, น้ำเงิน นอกจากนี้สีที่เติม ไปด้วยความสดใส สดชื่น เช่น เหลือง, น้ำตาลอ่อน, ชมพู จะช่วยเสริม ไร่อารมณ์เด็ก ช่วยให้เกิดเจริณเติบโตทางอารมณ์ เมื่อเด็กโตขึ้นความรู้สึกจะเปลี่ยนแปลงไป เด็กจะ เรียนรู้ถึงลักษณะ TONE สีที่แตกต่างกัน รู้สึกถึงอารมณ์ต่าง ๆ ที่สีนั้นมีผลต่อจิตใจ เด็กจะ เริ่มชอบสีใดสีหนึ่งเป็นพิเศษ หรือบางคนชอบสีกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ เป็นต้น ซึ่งก็ แล้วแต่ว่าเด็กได้รับการพัฒนาการหรือสภาพแวดล้อมของเขาเป็นอย่างไร ซึ่งแน่เหลือเกิน ว่าเด็กแต่ละคนจะได้รับสิ่งเหล่านี้มากไปเหมือนกัน ดังนั้นการที่จะกำหนดหรือตัดสินใจลงไปให้ แน่ชัดเลยว่าสีอะไรจะเป็นสีที่เด็กสนใจมากที่สุด จึงไม่อาจกระทำได้

ดังนั้น เกณฑ์กำหนดในการ เลือกสีที่แต่เดิมมุ่งไปว่า เด็กสนใจสีอะไรจึง เปลี่ยน ไปได้มุ่งไปที่สีอะไรบ้างที่จะช่วยเสริม ไร่หรือกระตุ้นอารมณ์ให้เกิดความรู้สึกสนุกสนาน ชื่น เต็ม น่าสนใจ ฯลฯ มากที่สุดแทน เพราะ เหตุว่าการ เล่นเป็นกิจกรรมที่ต้องการความสนุก สนุก ดังนั้นบรรยากาศของสีที่ ซึ่งควร เป็นสีที่ให้ความรู้สึกสนุกสนานด้วย ซึ่งได้แก่สีแดง, ส้ม, เหลือง, เขียว เป็นต้น

ส่วนเบอร์เซนต์ของการใช้สีแต่ละสีว่าเป็นเท่าไรนั้นขึ้นอยู่กับจังหวะ (Rythem) และกลุ่มของโทนสีที่เข้ากันได้ในงานออกแบบนั้น นอกจากนี้สีบางสีก็ไม่มีอยู่ในวงจรสี แต่ให้ความรู้สึกของวิทยาศาสตร์และความทันสมัยเช่นสีบรอนซ์ (Metallic) หรือสีสะท้อนแสง บางสีก็อาจนำมาใช้ได้เช่นกัน

สีในห้องปฏิบัติการศิลปะสำหรับเด็ก

สิ่งควรคำนึงถึงในห้องปฏิบัติการศิลปะสำหรับเด็กเล็ก (3-6 ขวบ) ควรพิจารณาถึงโทนร้อนที่เป็นสีที่มีค่าอ่อน เช่น สีชมพู, สีเหลืองอ่อน, สีฟ้าอ่อน และอาจแทรกสีเขียวบ้างได้แก่สีเขียวอ่อน เป็นต้น

ข้อควรคำนึงในการใช้สี

1. โดยธรรมชาติของเด็กชอบสีสดใส
2. การใช้สี ควรใช้เพื่อให้เด็กสามารถแยกแยะความแตกต่างของสีของต่าง ๆ ได้ง่ายเข้า ของหลายสิ่งอยู่ในก้อนแก้วเป็นสีเดียวกัน เด็กจะเห็นเป็นรวม ๆ กันไปหมด แต่ถ้าของแต่ละสิ่งมีสีแตกต่างกัน สดุดกันจะช่วยทำให้เด็กเห็นรูปร่างของแต่ละสิ่งง่ายขึ้น
3. วัสดุที่มีผิวสวยงามอยู่แล้ว เช่น ไม้สัก ไม้จันทน์เป็นต้น ทาสี ควรปล่อยให้เด็กเห็นเนื้อของวัสดุ เพื่อให้เด็กเข้าใจงานเรื่องของผิวสัมผัสของสิ่งต่าง ๆ เช่น ไม้ กระดาษ อัญมณี ฯลฯ
4. งานจากสีผสมภูมิ ควรนำมาใช้กับเพอร์นิเจอร์เด็ก เพราะจะช่วยทำให้สีในห้องไม่ร้อนแรงจนเกินไป ช่วยทำให้เด็กเกิดความสนใจและมีความกระตือรือร้นกับเพอร์นิเจอร์
5. สีใด ๆ ก็ตามที่ได้ตกแต่งอย่างสวยงาม เด็ก ๆ มักจะทำให้สกปรกง่ายก็เร็ว ดังนั้นอย่ามุ่งสนใจงานแข่งของโครงสร้างของห้องเพียงอย่างเดียว
6. การตกแต่งห้องควรคำนึงถึงการระวังรักษา เป็นสำคัญ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การใช้สีสำหรับโรงเรียน

สำหรับโรงเรียน ต้องการสีจากอาคารดังมีสีอยู่บนผืน อบอุ่น สว่าง แข็งแรง สีชมพู สีฟ้าก็ เหมาะสำหรับโรงเรียนอนุบาล เป็นสีที่มีความอบอุ่น ส่วนสีเขียวอ่อน เป็นสีเขียวอ่อน เป็นสีเขียว สีส้ม 3 เป็นสีอ่อนที่ให้ความสดใสและสว่าง การวิจัยได้ทำการอภิปรายผลและข้อเสนอแนะในการใช้สีกับห้องเรียนอนุบาล ดังนี้คือ

- การเลือกสีที่จะนำมาใช้ ควรที่จะเป็นสีกลางไปจนถึงสีที่มีความเร้าแรงให้เกิดความตื่นเต้น
- แต่งห้องฯ ชาติทั้งสีอุ่นและสีเย็นที่สดใส ต้องการให้มีความรู้สึกว่าการมีความกว้างขึ้นควรทาผนังด้วยสีเย็นที่อ่อน เช่น สีฟ้า สีเขียวอ่อน เป็นต้น
- วัตถุประสงค์ก่อสร้าง ควรที่จะแสดงคุณสมบัติตามธรรมชาติออกมา เช่น ไม้ หิน ซีเมนต์ ควรที่จะมีสีผิวตามธรรมชาติ
- พวกโต๊ะ เก้าอี้และสิ่งของที่สามารถเคลื่อนย้ายได้ ควรเป็นสีประภูมิ เช่น แดง เหลือง น้ำเงิน จะทำให้เด็กเกิดความสนใจและกระตุ้นอารมณ์ให้เกิดความตื่นเต้นอยู่เสมอ

เหตุผลในการใช้สีในโรงเรียนอนุบาล

1. การระบายสีลงบนอุปกรณ์การสอนโดยการวิจัยประภูมิพื้น เป็นวิธีที่จะสามารถผสมเป็นสีต่าง ๆ เพื่อเป็นการแนะนำให้เด็กได้รู้จัก เปรียบเสมือนการสอนพยัญชนะ ก ข หรือตัวเลข 1 2 3
2. ใช้สีเพื่อช่วยให้เด็กแยกความแตกต่างของสิ่งต่าง ๆ ได้ดีขึ้นและย้ายเข้าของหลาย ๆ สิ่งที่อยู่ใกล้กัน ถ้าเป็นสีเดียวกันเด็กจะเห็นรวม ๆ กันทั้งหมด แต่ถ้าแต่ละสิ่งมีสีที่แตกต่างกัน ความแตกต่างของสีจะทำให้เด็กได้ศึกษาถึงรูปแอมของวัตถุเหล่านั้นได้อย่างเด่นชัดและย้ายเข้า
3. การใช้สีควรที่จะต้องคำนึงถึงการอยู่ร่วมกันของสีต่าง ๆ เมื่อเรานำมาใช้กับอุปกรณ์ที่จะต้องมีความเกี่ยวเนื่องหรือมีการใช้สอยร่วมกัน ซึ่งสิ่งเหล่านั้นจะปรากฏออกมาในด้านตีขึ้นและ เลาลงได้ เนื่องจากการใช้สีแก่สิ่งนั้น ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ของมูลนิธิสภามหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์บุรีรัมย์ หากมีการนำไปใช้ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลงใบอีกถ้าไม่มีเหตุผลเพียงพอ ควรปล่อยให้เด็กได้เห็นเนื้อวัสดุเหล่านั้น เพื่อที่เด็กจะได้เข้าใจถึงวัสดุกับน้ำหนักและผิวสัมผัสของมัน เช่น ก่อนนำขนาดแต่ไม่ควรมีน้ำหนักเท่าไร เป็นต้น

5. สัมผัสสมบัติในทางสามารถวัดความรู้สึก การใช้สีในขั้นที่ใด ๆ นั้น ควรที่จะมีการลดความเข้มของสีลงบ้างให้กลมกลืนกับธรรมชาติ ไม่ควรใช้สีแก่เพราะจะทำให้เกิดความรู้สึกรุนแรงและยึดอัดได้ง่าย เช่น สีแดงจะทำให้เกิดความรู้สึกร้อน สีดำจะไม่สงบ สีน้ำเงินหนัก สีเหลือง ตื่นตาและแสบตา

6. การใช้สีทาเพื่อเป็นการรักษาเนื้อวัสดุ เช่น เหล็กทาสีเพื่อเป็นการกันสนิม ทาเนื้อไม้ที่ผิวไม่สวยให้เกิดความสวยงาม ทั้งนี้ยังทำให้เด็กเกิดมีความต้องการที่จะจับต้องอีกด้วย เด็กนั้นเปรียบเสมือนผ้าขาวที่เราจะระบายสีอะไรลงไป ผลที่เกิดขึ้นก็สามารถเห็นได้อย่างเด่นชัดและทันที ผู้ปกครองควรมีสติเกี่ยวกับเรื่องสีที่ดี แต่บางคนมีรสนิยมเรื่องสีเข้มมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการรับรู้และเรียนรู้เรื่องสีเมื่อครั้งวัยเด็กของผู้ใหญ่เหล่านั้นได้รับกันมาต่างกันก็เป็นได้

สีสำหรับโรงเรียนอนุบาลอาศรมเล็กเกณฑ์ ๑ ประการ

1. Physical Function เกี่ยวกับจำนวนเปอร์เซ็นต์ของการสะท้อนแสงของสีจากส่วนต่าง ๆ ของห้อง การออกแบบสีสำหรับห้อง บริเวณที่มีความเหมาะสมในการกระจายแสง ในเครื่องตก ควรให้มีเปอร์เซ็นต์ของการสะท้อนแสงดังนี้

- เพดาน	70-90 %
- ผนัง	40-60 %
- โถงเชิงผนัง	40 %
- โต๊ะเขียน เก้าอี้	35-50 %
- พื้น	35-50 %
- กระจกหน้าต่าง	20 %

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. Psychological Function ซึ่งที่ผู้ดูแลได้เติมเต็มด้วยความสนใจ สดชื่น เสนอ สนิทไมตรี, ให้ความอ่อนน้อม, อดทน สนิทไมตรีเข้ามาเป็นเจ้าอารมณ์เด็ก ช่วยทำให้เด็กเจริญเติบโตทางอารมณ์และช่วยทำให้เด็กมีสมาธิที่ดีขึ้นเพราะ เด็กมีจุดมุ่งหมายได้บ้าง คือ ต้องการให้อยู่ในความสนใจที่ตัวเองได้เข้าไปเป็นเจ้าอารมณ์

โดยสรุปแล้ว การทำวิจัยสำหรับ เด็กๆ ที่มีความรู้ที่รู้เรื่องนั้น ชื่อ ของ ผู้ดูแลจิตวิทยาของ เด็ก เป็นอย่าง เดี สังเกตว่าพ่อแม่ปรารถนาจะให้เด็กมีพัฒนาการเติบโตเต็มที่ใน ผลต่อจิตใจและ ร่างกาย ซึ่ง เกี่ยวกับความสนใจ ความสนใจของเด็ก และ การที่เด็กได้ไป ประกอบกับสิ่งแวดล้อมของ การที่พ่อแม่ได้ไปรับฟังในสิ่งที่ เด็กได้บอกเล่าให้ฟังความแตกต่าง กันจนทำให้ ผลต่ออารมณ์และความรู้ที่เด็กมีในตัวเองกับสิ่งแวดล้อมที่เด็กได้ไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติความเป็นมาของโครงการ

โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยธนบุรี เป็นไปตามวิสัยทัศน์ของโครงการจัดตั้งโรงเรียนอนุบาลภาคในหมู่บ้าน โดยมีคุณ ชารุณี กุศลชาติ เป็นเจ้าของและผู้อำนวยการ (อดีตผู้อำนวยการ ร.ร. เสวตวิทย์วิทยาและ - อนุบาล เสวตวิทย์) โดยโครงการนี้ได้ถูกออกขออนุญาตตั้งปี พ.ศ. 2532 โดยคำแนะนำด้านรูปทรงสถาปัตยกรรม โดย คุณชารุณีเอง และ จทำทำการก่อสร้างเสร็จภายในปี 2534 ราวกลางปี

• การจัดชั้นเรียน •

ชั้น	อายุ (ขวบ)	จำนวนร.ร. (ห้อง)	จำนวนห้อง
อนุบาล 1	3 - 4	30	3
อนุบาล 2	4 - 5	30	3
อนุบาล 3	5 - 6	30	3

วัตถุประสงค์

1. เพื่อการพัฒนาศักยภาพความพร้อมต่อสังคม และ การศึกษาต่อระดับชั้นประถมศึกษา
2. เพื่อเสนอแนวทางการปรับปรุง แก้ไขโรงเรียนอนุบาลต่างๆ ทั่วประเทศ
3. เพื่อพัฒนาบุคลากร และ การรับบริจาคต่อเด็ก
4. ตอบสนองการทำงานกิจกรรมนอกหลักสูตร และ ส่งเสริมการศึกษาร่วมกันต่อไป

การเข้าสู่โครงการ

1. ทางเข้าทางด้านถนนข้างมัสยิด - ดั่งอิน (ถนนสายวงแหวน 500 เมตร) เข้าประตูทางเข้าหมู่บ้านสวนกุหลาบวิทยาลัย เข้าถึงบริเวณโครงการประมาณ 500 เมตร
2. ทางเข้าทางด้านถนนพหลโยธินสาย 2 ผ่านประตูทางเข้าบ้านมัสยิด เข้ามาถึงบริเวณโครงการประมาณ 800 เมตร

Scale 1:1000
Date: 21/11/2564

SITE ANALYSIS

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

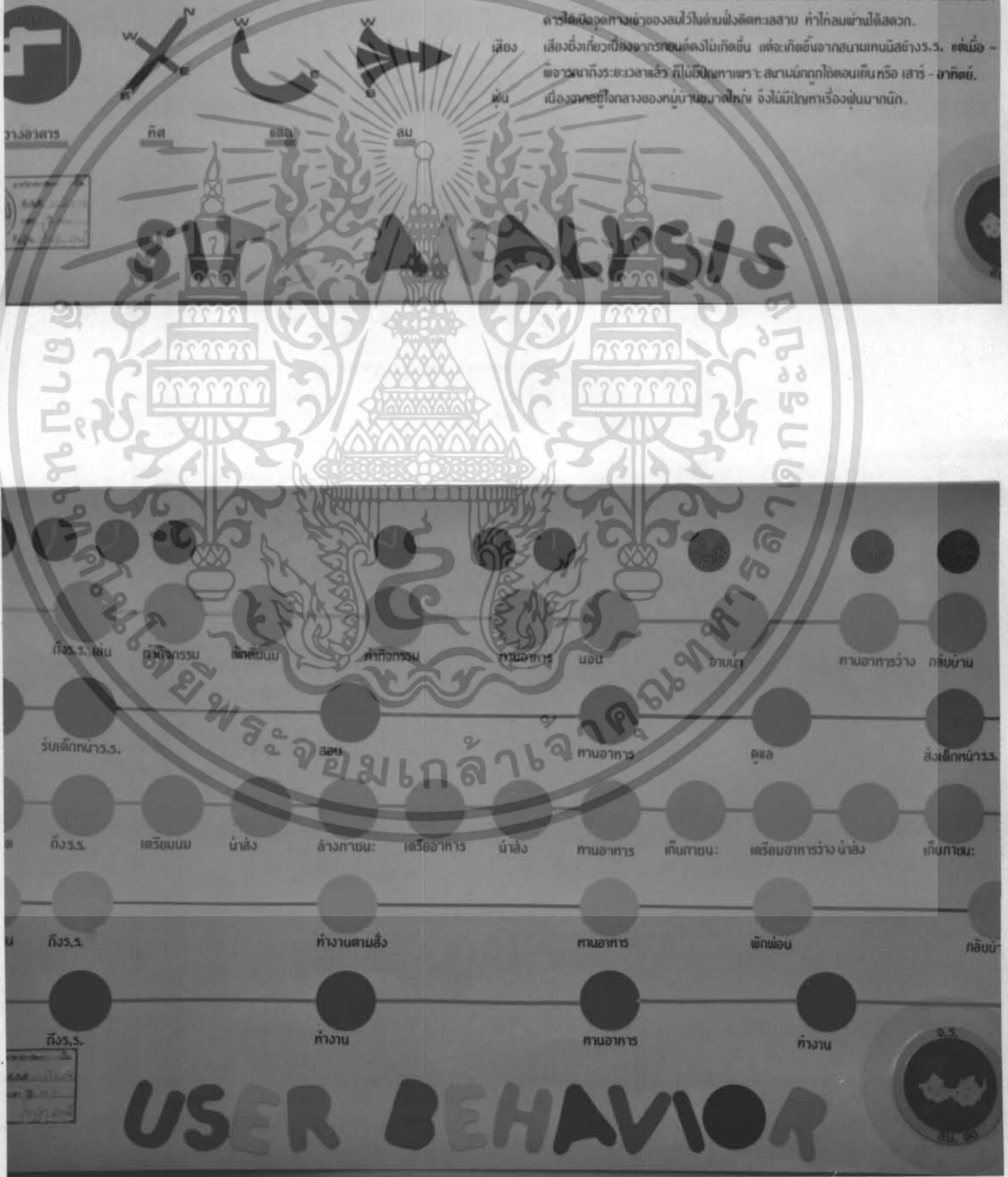
อาณาเขตติดต่อกับบริเวณข้างเคียง

ทิศตะวันตกเฉียงเหนือ	ติดสนามเทนนิสของหมู่บ้าน
• ออก • ใต้	ติดบ้านพักอาศัยภายในโครงการ
• ออก • เหนือ	ติดถนนของหมู่บ้านขนาด 12.80 ม.
• ตก • ใต้	ติดทะเลสาบของหมู่บ้านตลอดแนว

ผลของสภาพแวดล้อมที่มีต่ออาคาร

- แดด** อาคารด้านตะวันออกน้ำเป็นจุดที่จะได้รับแดดตั้งแต่เช้า-บ่าย หลังจากการออกแบบอาคารได้หลีกเลี่ยงการเอียงหลังคาเข้าไปเป็นระนาบหนึ่ง เพื่อเพิ่มความร้อนของแนวกันสาด ช่วยที่เย็นแดด.
- ลม** ทิศทางลมที่พัดของไทย คือ ลมบกทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ หรือ ทิศใต้ จากการออกแบบอาคารได้มุ่งวางแนวของผนังในด้านฝั่งทิศตะวันออก ทำให้อากาศถ่ายเทได้สะดวก.
- เสียง** เสียงรบกวนที่เกี่ยวข้องอาคารชนิดนี้จะไม่เกิดขึ้น แต่จะเกิดขึ้นจากสนามเทนนิสข้างร.ร. แต่เมื่อพิจารณาถึงระยะเวลาแล้ว ก็ไม่ปัญหาเพราะ สนามนี้ถูกปิดตอนเย็นหรือ เสาร์ - อาทิตย์.
- ฝน** เนื่องจากอยู่ใจกลางของหมู่บ้านขนาดใหญ่ จึงไม่มีปัญหาเรื่องฝนมากนัก.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

● วิเคราะห์การนั่งเรียน 4 แบบ

● วิเคราะห์รูปแบบเพื่อนที่จอร์จที่เกาะสม

	●●●●	●●●●	●●●●	●●●●	●	■	■	■	■
การจดจำ	●	●	●	●	●	●	●	●	●
การประยุกต์ใช้	●	●	●	●	●	●	●	●	●
ความสนใจในการนั่ง	●	●	●	●	●	●	●	●	●
ความผ่อนคลาย	●	●	●	●	●	●	●	●	●
ความสนใจในการจัดเก็บ	●	●	●	●	●	●	●	●	●
ความสนใจในการผลิต	●	●	●	●	●	●	●	●	●
การยึดมั่นของจำนวนหนังสือ	●	●	●	●	●	●	●	●	●
ความน่าสนใจ	●	●	●	●	●	●	●	●	●
	4	9	9	5	11	18	20	10	15
การตั้งชื่อวงเวียน	●	●	●	●					
การรวมกันของกิจกรรม	●	●	●	●					
ประโยชน์จากการใช้เนื้อที่									

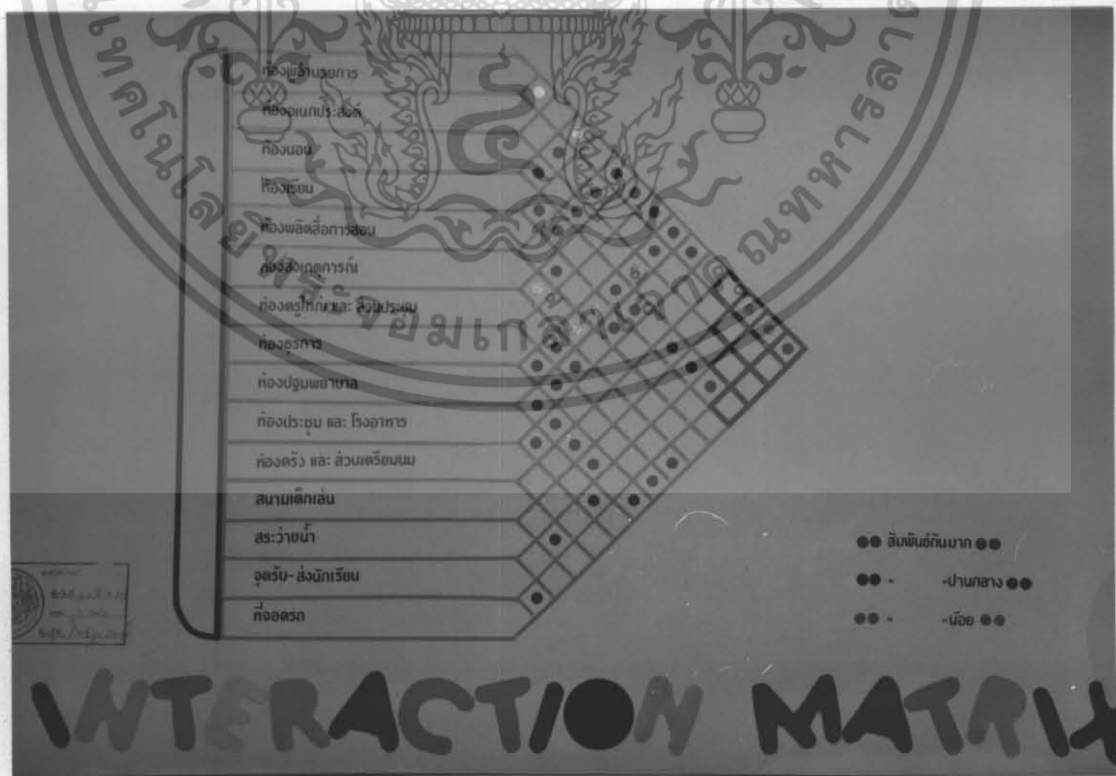
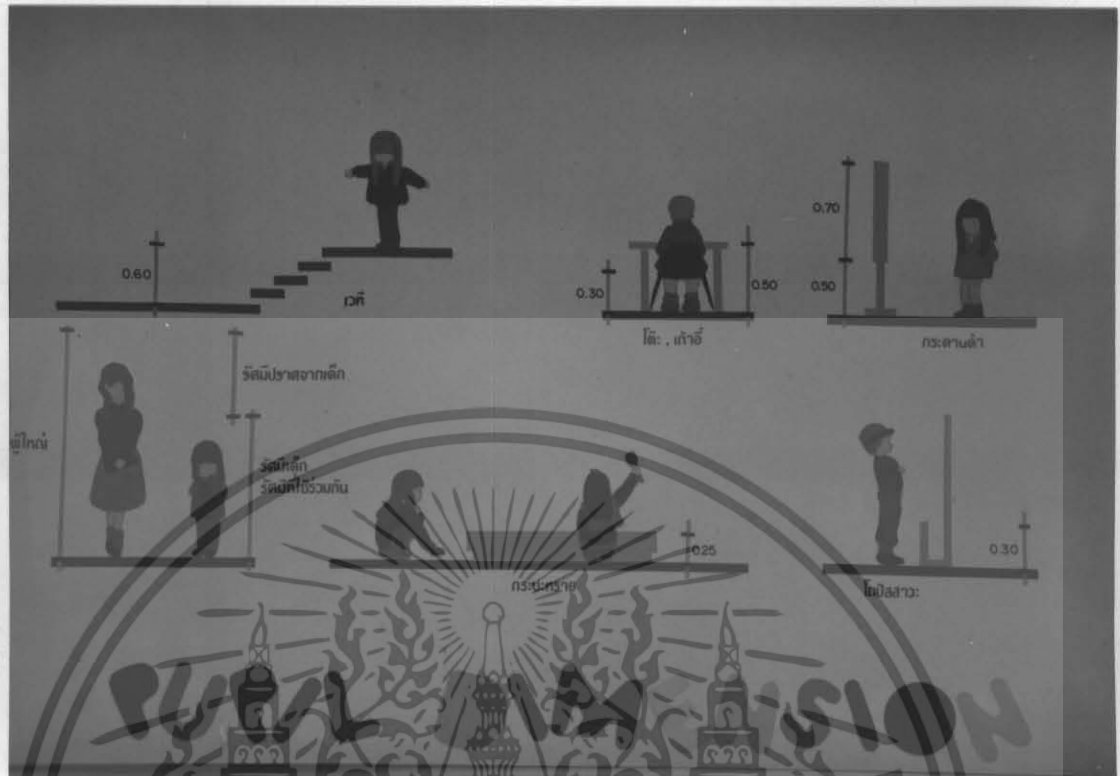

รวมค่าเฉลี่ย	$\frac{1}{2}(C+D+E+L)$
รวมค่าเฉลี่ย	$\frac{1}{2}(D+E+L)$
รวมค่าเฉลี่ย	$\frac{1}{2}(F+G+H)$
รวมค่าเฉลี่ย	$\frac{1}{2}(B+C+D+E+F+G+H)$
รวมค่าเฉลี่ย	$\frac{1}{2}(E+F+G+H)$
รวมค่าเฉลี่ย	$\frac{1}{2}(D+E+L)$
รวมค่าเฉลี่ย	$\frac{1}{2}(D+E)$
รวมค่าเฉลี่ย	$\frac{1}{2}(C)$

AGE	DATA	Hi	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
3 - 4		102	23	27.25	22	21	5.5	16	13-14	11-12	57-60	23-24	18-19	48-49
4 - 5		109	24-25	31.75	24	23	6	17.50	14.75	12	60-61	24-25	20	50-51
5 - 6		115	26-27	31.75	25.75	24.75	6.25	19	15.50	12.75	62-63	25-26	20-21	52-53

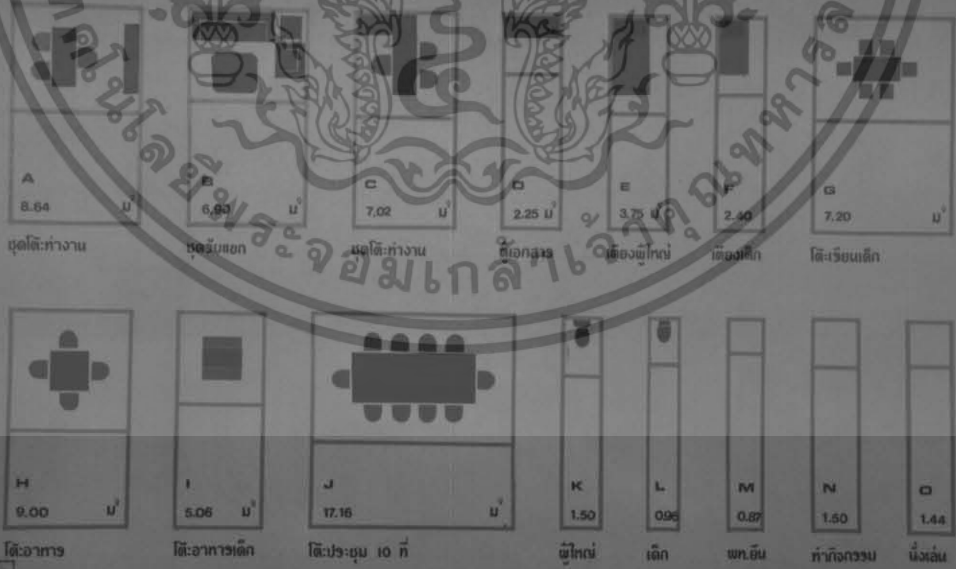
PUPIL DIMENSION

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้อง	จำนวนผู้มีที่นั่ง (คน)	ความต่องการ	ขนาดพื้นที่ (ตร.ม)
ผู้อำนวยการ	1-3	A + B + C	22.56
อาสาสมัคร	30	60N	พ.ก. ติดกบู่ได้
แอม (1 ห้อง)	90	2C + 90F/1.5	158.06
เรือน (1 ห้อง)	30	C + 6D/2	46.62
ยี่สิบสี่	1-2	C + D + H	18.27
สิ่งกฏการณ์	2-4	4D	5.75
ประชุม (10 ที่นั่ง)	3-10	J	17.16
สุรภาร	6-8	7C + 3D	55.89
พยาบาล	1-3	B + C + D + E + 4F	29.52
ทานอาหาร	270-300	45F + 7H	290.70
สระว่ายน้ำ	30		ตามถิม

AREA REQUIREMENT

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การวิเคราะห์ที่ตั้งของโครงการ

บริเวณโครงการตั้งอยู่ใจกลางของหมู่บ้านขนาดใหญ่ มีสภาพแวดล้อมที่ดีมาก คือ ไม่มีเสียงรบกวนจากถนน ไม่มีฝุ่นละออง อยู่ในเขตพื้นที่สีเขียว โดยไม่มีอาคารอนุญาตให้สร้างโรงงานอุตสาหกรรมและตั้งอยู่ติดกับทะเลสาบของหมู่บ้าน ซึ่งสร้างบรรยากาศให้ดูสวยงามร่มรื่นขึ้นอีกด้วย จึงนับว่าเป็นจุดที่เหมาะสมมากสำหรับสถานศึกษาทั้งหลาย ส่วนมลภาวะทางเสียงที่อาจจะเกิดขึ้น เนื่องจากสนามเทนนิสที่ติดอยู่ข้างโรงเรียนนั้นก็มีปัญหา เนื่องจากเวลาเปิดใช้ของสนามดังกล่าว มักจะเป็นเวลาที่โรงเรียนเลิกแล้ว หรือไม่กี่เป็นวันเสาร์หรือวันอาทิตย์

ทิศตะวันตกเฉียงใต้

ทิศทะเลสาบของหมู่บ้านตลอดแนว

ทิศตะวันตกเฉียงเหนือ

ติดสนามเทนนิสของหมู่บ้าน

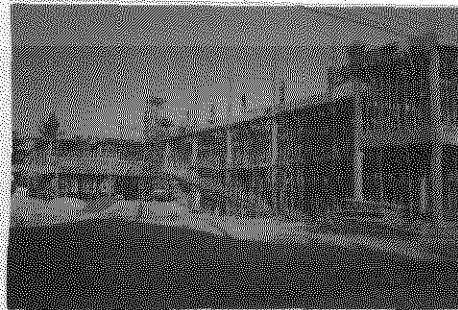
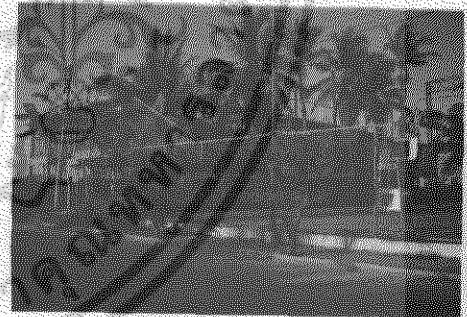
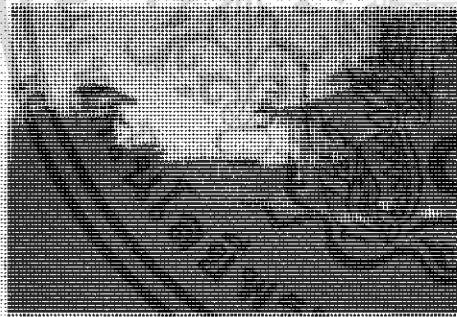
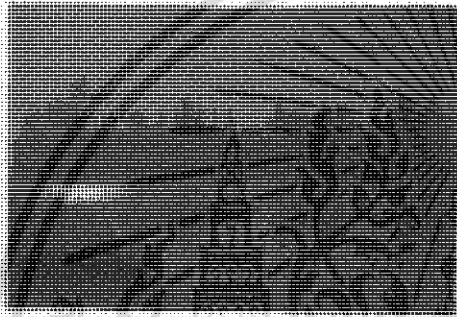
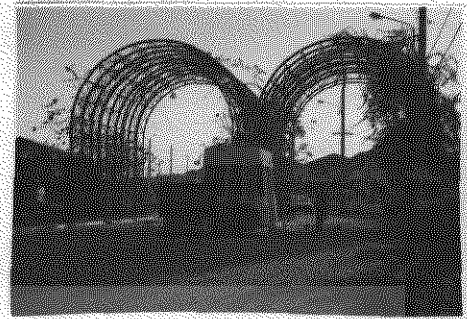
ทิศตะวันออกเฉียงใต้

ติดบ้านพักอาศัยภายในหมู่บ้าน

ทิศตะวันออกเฉียงเหนือ

ติดถนนของหมู่บ้านซึ่งกว้างประมาณ 12 เมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โรงเรียนนี้ตั้งอยู่ที่ตำบลบ้านใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น
 มีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ ๑๐๐ ไร่เศษ และยังมีโรงเรียนอนุบาลบ้านใหม่

เครื่องเขียนสำหรับเด็ก

ในการเลือกเครื่องเขียนสำหรับเด็ก ควรคำนึงถึง

1. สีสันเหมาะสมกับเด็ก
2. เบื่อง่าย ทนทาน
3. ความปลอดภัย
4. ความสวยงาม
5. ปลอดภัยไร้พิษภัย

เก้าอี้และโต๊ะเด็ก ควรมีโต๊ะอ่านหนังสือสำหรับเด็ก และมีสัดส่วนสัมพันธ์กันด้วย คือเมื่อเด็กนั่งแล้วเท้าของเด็กรุดพื้น และมีที่วางกระดาษให้เคลื่อนไหวเข้าได้สะดวก

สำหรับโต๊ะเด็ก รูปแบบที่เหมาะสมของโต๊ะที่เห็นได้รูปประกอบของภาชนะหรือเขียน ลักษณะการจัดการเขียนการอ่านและมอบประทาน งานการฝึกของโครงการนี้เป็นโครงการเขียนของหน่วยงานรัฐบาล มีบทบาทการสนับสนุน คือได้พิจารณาของบางละ ใช้ในโครงการการอุปการะที่เหมาะสมของโต๊ะเด็ก ซึ่งต้องพิจารณาถึงการจัดการจัดโต๊ะที่เห็นได้บนไปตามลักษณะวิชา (CHART) และการศึกษาถึงรูปร่างของโต๊ะ

ควรพิจารณาถึงรูปร่างของโต๊ะ

1. พื้นโต๊ะรูปวงกลม

ข้อดี ขงมีมุมแหลมที่เป็นอันตรายต่อเด็ก

ข้อเสีย การมาใกล้มาต่อสิ่งมีช่องว่างระกอก

ต้น แปดองวัสดุในการผลิต

เป็นการยากในการจัดแนวหรือแนวให้ตรงจึงไม่สะดวกในการจัดวาง

2. พื้นโต๊ะรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับบริการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อดี ผลิตได้ง่ายและประหยัด

นั่งสะดวกทั้งสี่ด้าน

จัดกลุ่มได้ครบทุกลักษณะ

ข้อเสีย มีมุมโต๊ะซึ่งอาจเป็นอันตรายต่อเด็ก แก้วขาได้รับการสนม
เล็กน้อย

3. ชั้นโต๊ะรูปสี่เหลี่ยมคางหมู

ข้อดี ด้านต่อด้านต่อกันสนิท

ต่อเป็นรูปแปลก ๆ ได้หลายลักษณะ

ข้อเสีย มีมุมแหลม

นั่งด้านแคบไม่สะดวก

สิ้นเปลืองวัสดุในการผลิต

4. ชั้นโต๊ะรูปสี่เหลี่ยมคางหมูปีกนก

ข้อดี ด้านต่อด้านต่อกันสนิท

จัดกลุ่มได้หลายลักษณะ

ข้อเสีย มีมุมแหลม

สิ้นเปลืองวัสดุในการผลิต

ให้ความรู้สึกไม่ปกติเวลานั่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. พื้นโต๊ะรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า

ข้อดี ด้านต่อด้านต่อกันได้สนิท
จัดกลุ่มได้หลายลักษณะ
ยืดหยุ่นจำนวนที่นั่งได้
ประหยัดวัสดุ

ข้อเสีย มีจุดแหลม แก้วไขโดยลมลมเล็กน้อย

6. พื้นโต๊ะรูปหกเหลี่ยม

ข้อดี ด้านต่อด้านต่อกันได้สนิท
นำมาต่อเป็นรูปร่างโพลีโนมาได้หลายแบบ
ข้อเสีย สันเป็ลื่องวัสดุ
มีขาโต๊ะมาก อาจทำให้นั่งไม่สะดวก

7. พื้นโต๊ะรูปร่างอิสระ

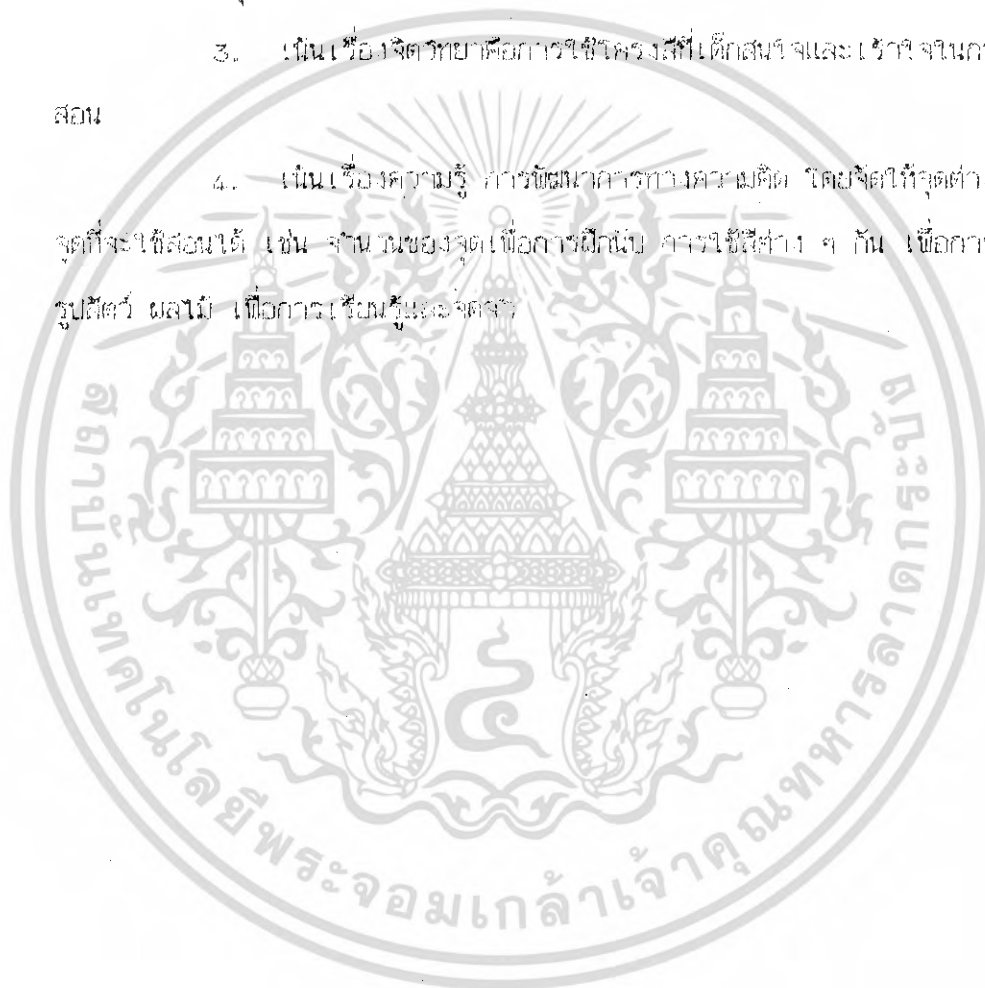
ข้อดี นวัตกรรมใหม่หลายแบบ
นำจากติดตามแหล่งที่นั่ง
ยืดหยุ่นจำนวนที่นั่งได้
ข้อเสีย สันเป็ลื่องวัสดุในการผลิต
ไม่สะดวกในการจัดกลุ่มหรือเก็บ

จากข้อมูลดังกล่าว จะเห็นว่าโต๊ะของโครงการควรมีรูปร่างพื้นโต๊ะสี่เหลี่ยมผืนผ้าเพราะสะดวกต่อการจัดกลุ่มได้ทั้ง SMALL & LARGE GROUP ทั้งยังประหยัดค่าใช้จ่ายด้วย

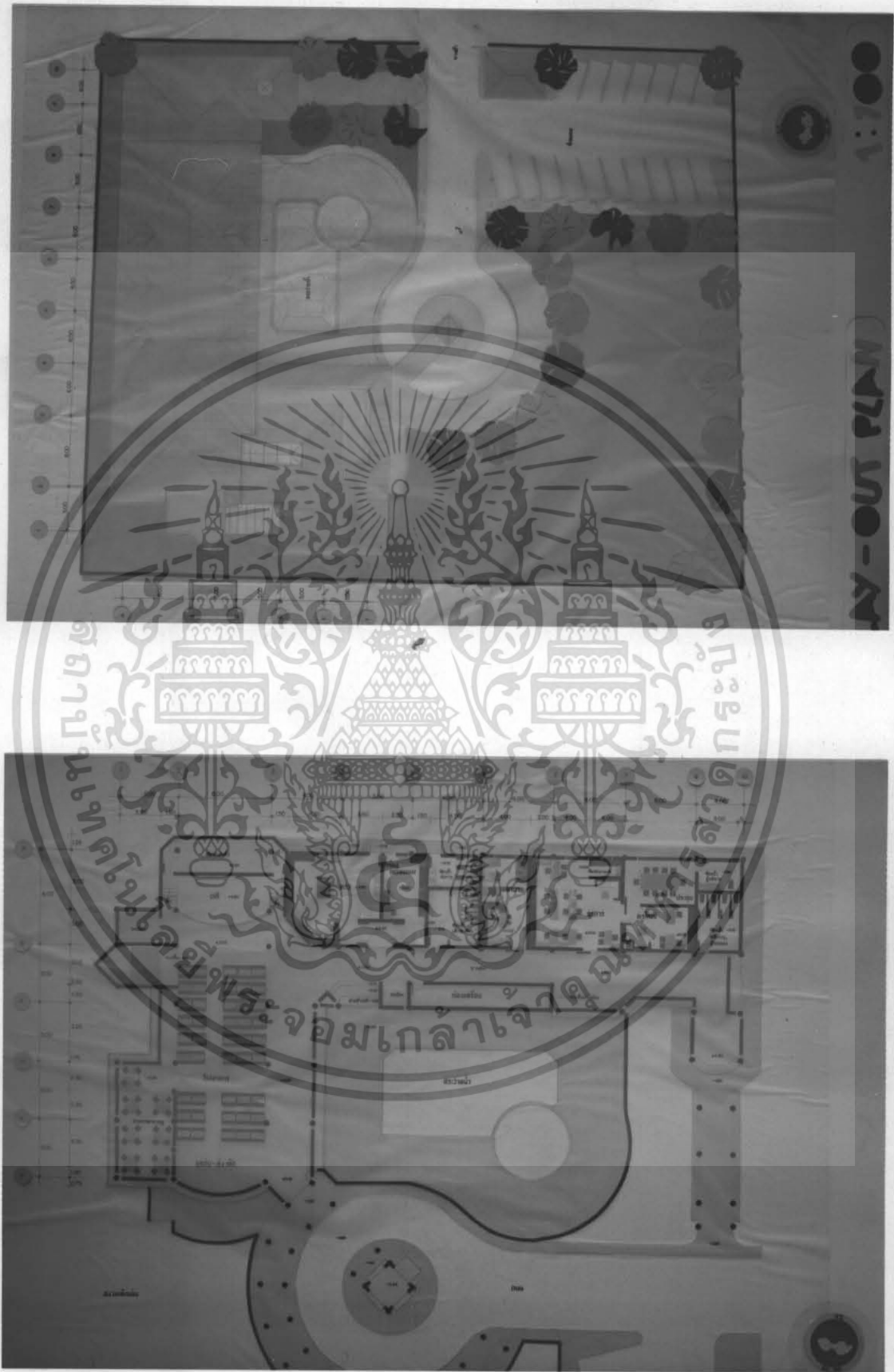
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวทางการออกแบบ

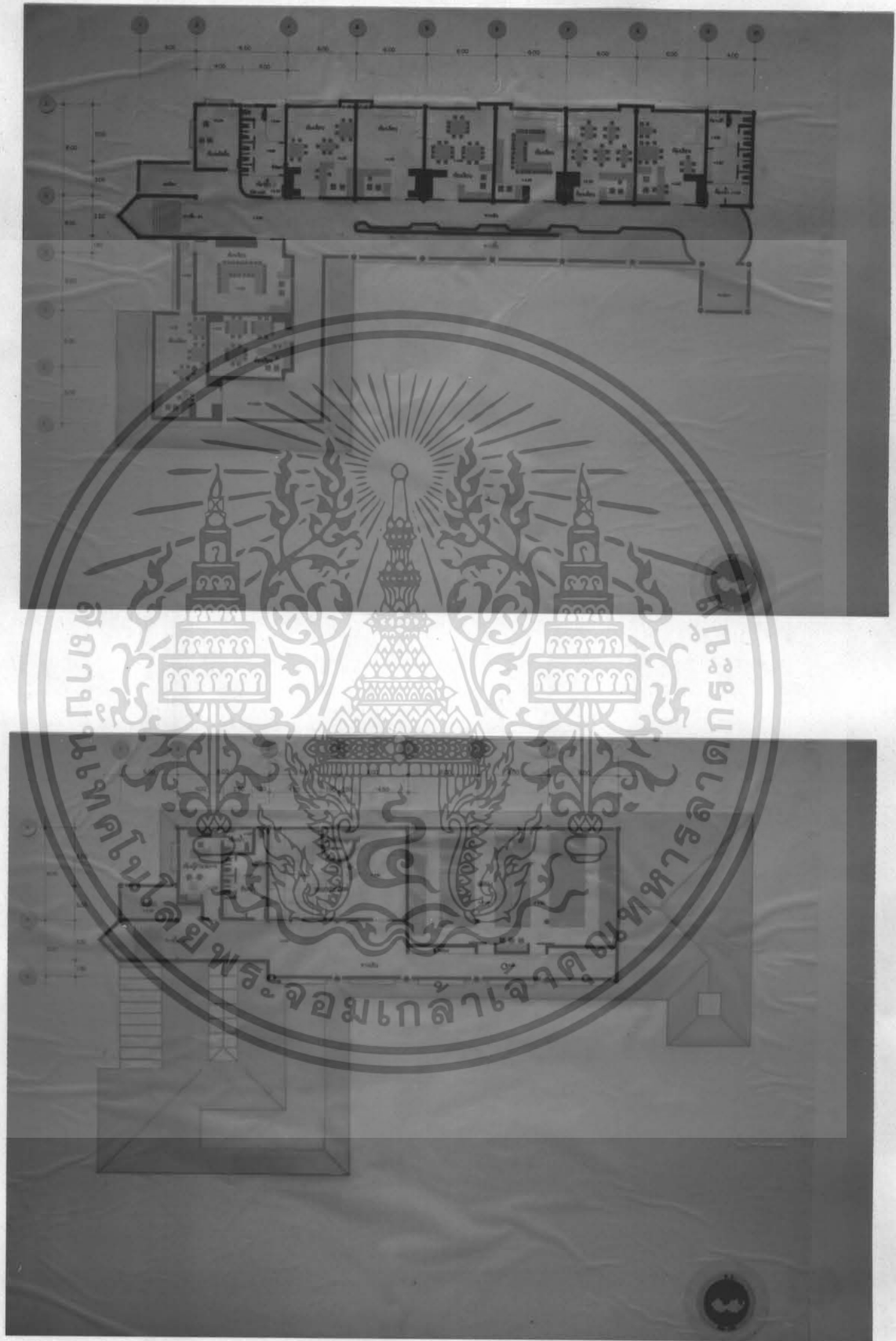
1. เน้นเรื่องความปลอดภัยอันอาจจะเกิดขึ้นได้ โดยออกแบบตัวเฟอร์นิเจอร์ทั้งหมดเป็นแบบที่ไม่มีคม เหลี่ยม หรือสัน
2. เน้นประโยชน์ใช้สอยคือสามารถปรับใช้ได้ตามความเหมาะสมของร่างกายเด็กแต่ละคน และยังสามารถจัดเก็บได้สะดวกเพื่อให้ง่ายต่อการเก็บเพื่อใช้สอยแบบอเนกประสงค์ของโต๊ะเรียนอนุบาล
3. เน้นเรื่องจิตวิทยาคือการใช้โครงสร้างที่เด็กสนใจและเข้าใจงานการเขียนภาพสอน
4. เน้นเรื่องความรู้ การพัฒนาการตามความคิด โดยจัดให้จุดต่าง ๆ เป็นจุดที่จะใช้สอนได้ เช่น งานศิลปะของจุดเพื่อการฝึกฝน การใช้สีต่าง ๆ กัน เพื่อการแยกแยะรูปสัตว์ ผลไม้ เพื่อการเรียนรู้และจดจำ

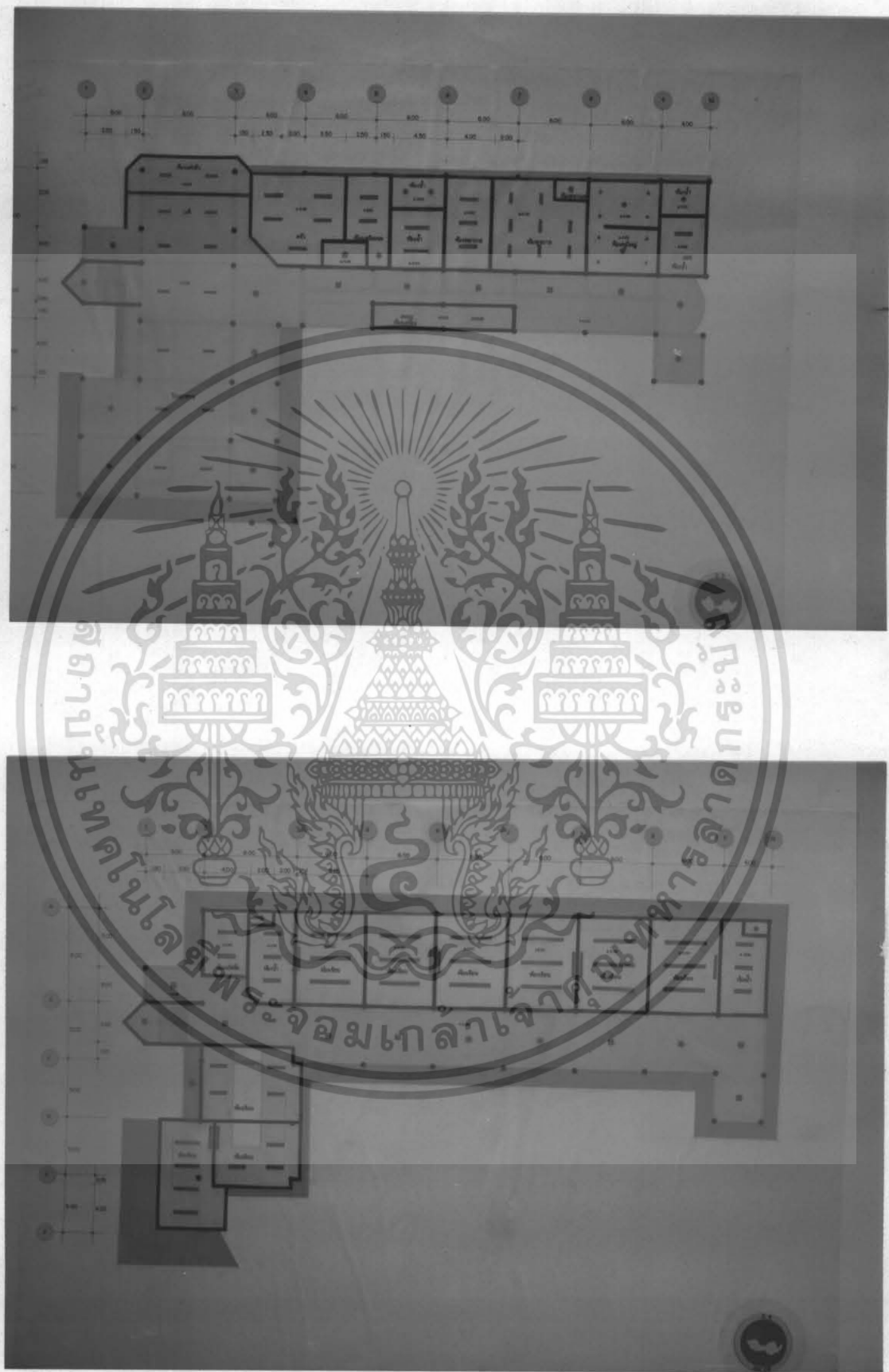
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

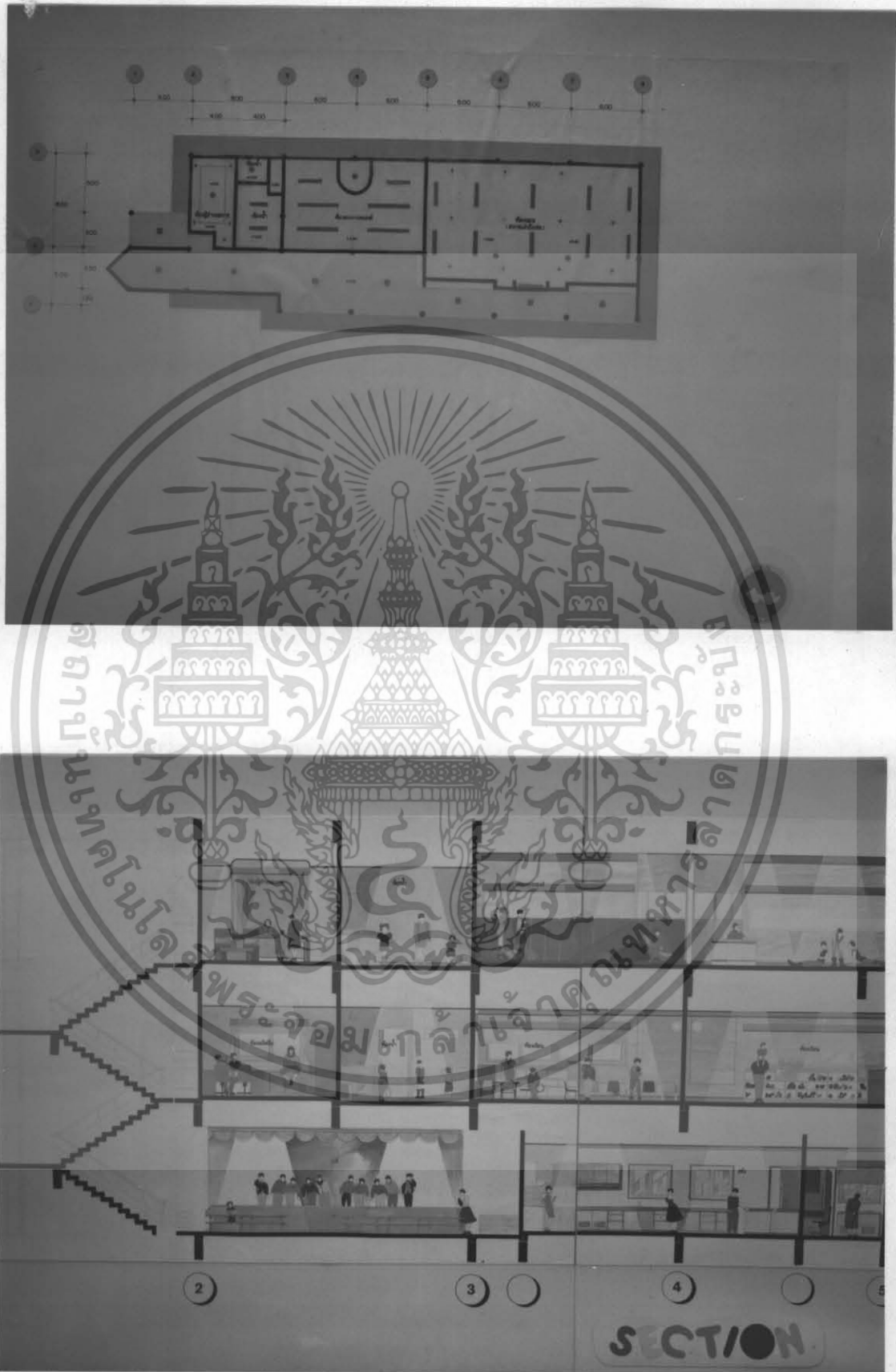
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

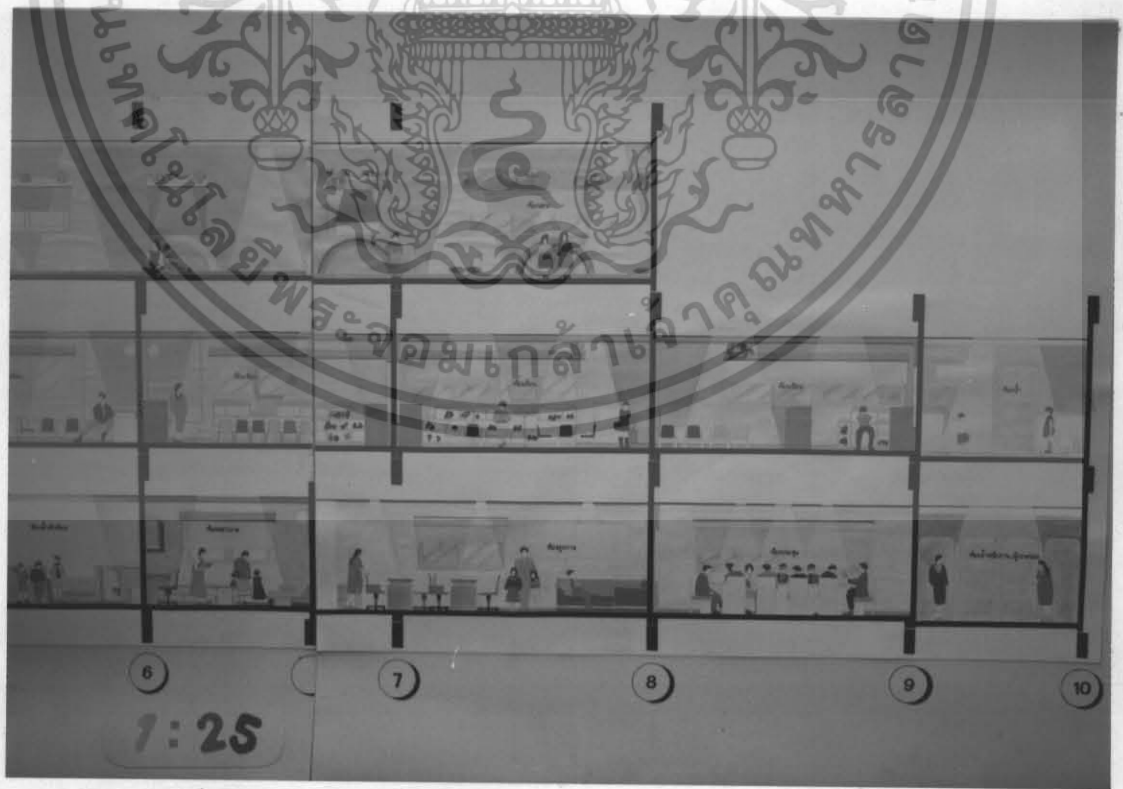
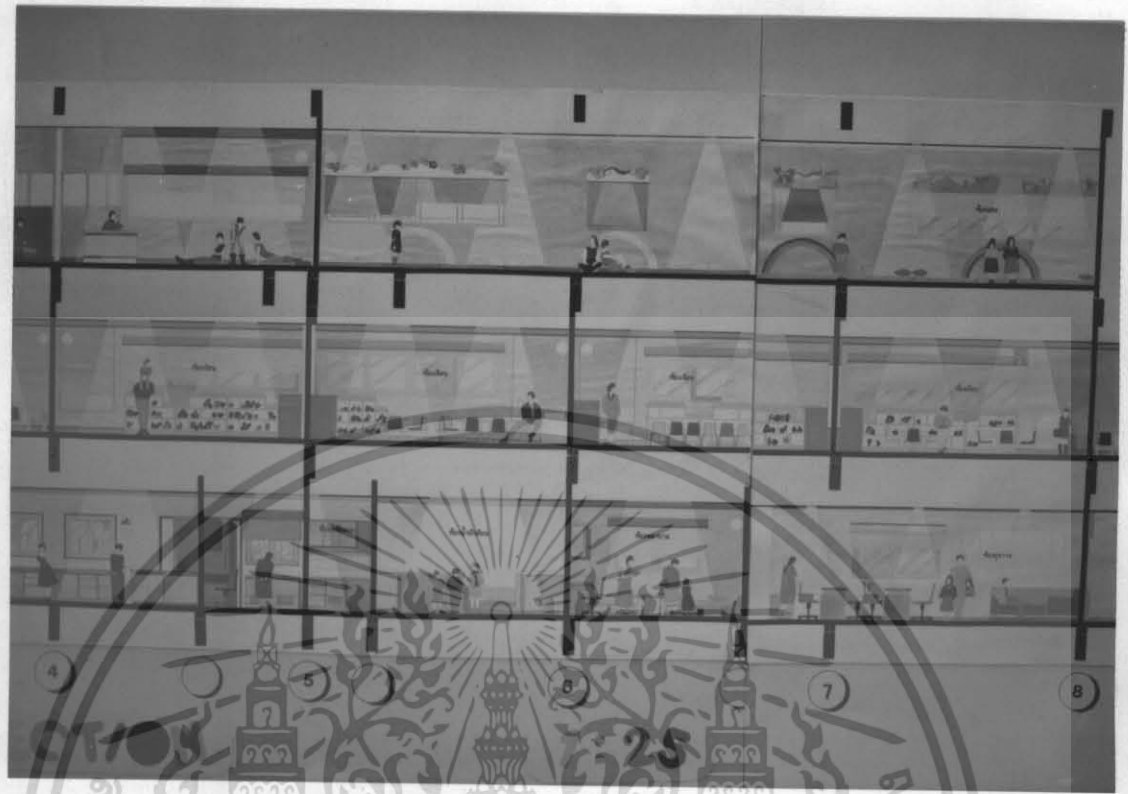
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

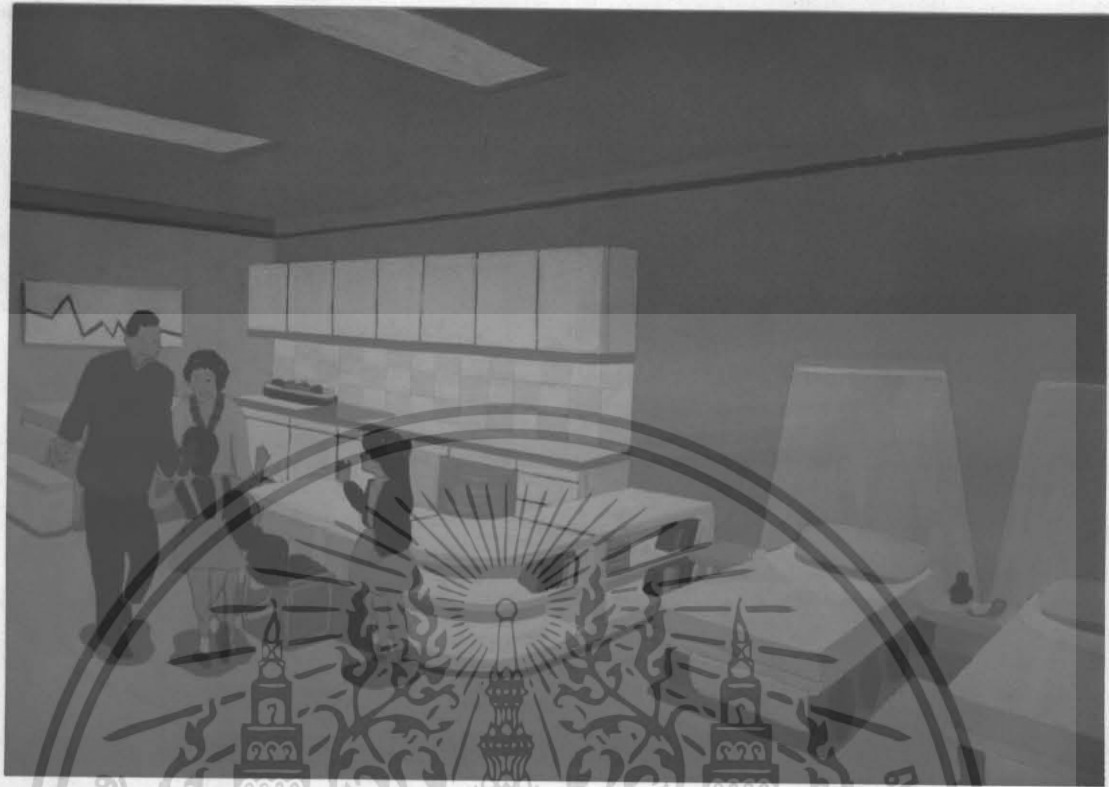
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีกรนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การผลิตสื่อการสอนอนุบาลในประเทศไทย

การผลิตสื่อการสอนสำหรับอนุบาลศึกษาดำเนินมาตั้งแต่ พ.ศ. 2476 โดยมี ม.ล.มานิจ ชุมสาย เป็นผู้ริเริ่มผลิตอุปกรณ์การสอนตามแบบของเฟรเดอเบลและมอนเตสซอร์รี่ โดยศึกษาจากตำราแล้วเขียนแปลจ้างช่างไม้ทำขึ้นไว้เกือบครบถ้วน รวมทั้งสิ่งที่ ม.ล.มานิจ ทำนออกแบบขึ้นเองด้วย เมื่อท่านได้รับแต่งตั้งเป็นข้าหลวงตรวจการศึกษาคณะ อีสานที่จังหวัดอุดรธานี ท่านก็ได้ค้นอุปกรณ์การสอนอนุบาลไปแสดงเผยแพร่ที่นั่นด้วย

ในระยะเวลา 10 ปี หลังจากการผลิตสื่อการสอนอนุบาลขึ้นเป็นครั้งแรก ม.ล.มานิจ ชุมสาย ได้เดินทางไปบรรยายเผยแพร่แนวคิดการจัดอนุบาลศึกษาตามวิธีการของเฟรเดอเบลและมอนเตสซอร์รี่ตามโรงเรียนฝึกหัดครูต่าง ๆ แม้เมื่อมีโอกาสเข้าร่วมใน คณะทูตพิเศษเดินทางไปเจริญสัมพันธไมตรีกับบรรดาประเทศในเครือจักรภพภาคพื้นเอเชีย ใน พ.ศ. 2483 ท่านก็มีวาทะที่จะชวนชาวเขาแบบอุปกรณ์จากประเทศออสเตรเลียเข้ามา เป็นตัวอย่างมากมาย ด้วยความเชื่อในคุณค่าของสื่อการสอนที่มีต่อการศึกษาของนักเรียน อนุบาล ท่านได้เปิดแผนกเครื่องเล่นอนุบาลขึ้นสังกัดโรงเรียนอนุบาลละอออุทัยระหว่าง สงครามโลกครั้งที่ 2 ทว่าผลิตเครื่องเล่นอนุบาลถูกโจมตีทางอากาศ จึงย้ายจาก วังสวนสุนันทามาอยู่ในอาคารส่วนหนึ่งของโรงเรียนฝึกหัดครูจักรเกษม การผลิตสื่อการสอนสำหรับอนุบาลและการเปิดการศึกษาฝึกหัดครูในสมัยนั้น ได้รับความสนใจและสนับสนุน อย่างดีจากพลตรีประยูร ภมรมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

โดยที่ ม.ล.มานิจ ชุมสาย เป็นผู้บุกเบิกและเป็นหัวแรงที่สำคัญยิ่งในการ จัดอนุบาลศึกษา ท่านจึงได้รับการยกย่องว่าเป็นบรมอาจารย์ผู้ให้การเนิดอนุบาลศึกษาในประเทศไทย

ใน พ.ศ. 2495 กระทรวงศึกษาธิการได้ก่อตั้งกรมวิชาการขึ้น มี
หลวงกীরติวิทโฆฬาร เป็นอธิบดี หน่วยผลิตเครื่องเล่นอนุบาลจึงถูกมารวมอยู่ในโรงงาน
อุปกรณ์การศึกษา แผนกอุปกรณ์การศึกษา กองอุปกรณ์การศึกษา กรมวิชาการ เมื่อหลวง
กীরติวิทโฆฬารประสพวิฤทธิการณ์ เรื่องการสอนแบบเบสิกก็ลาออกจากราชการและได้รับเชิญ
ไปเป็นศาสตราจารย์ภาษาไทยที่มหาวิทยาลัยซัมบูร์กในเยอรมัน นายจรูญ วงศ์คำยัณฑ์
เข้าดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมวิชาการแทน นโยบายการผลิตอุปกรณ์การสอนของโรงงาน
อุปกรณ์การศึกษาจึงเปลี่ยนแปลง กรมวิชาการหันมาสนใจผลิตอุปกรณ์ทางวิทยาศาสตร์ เลิก
ผลิตของเล่นอนุบาลนับตั้งแต่นั้นมา ภายหลังก่อกรมวิชาการปรับปรุงส่วนราชการและตั้ง
ศูนย์วัสดุการศึกษาขึ้น โรงงานอุปกรณ์การศึกษาจึงสลายตัว ครั้นหลังศูนย์วัสดุการศึกษาได้
ยุบเลิกและโอนงานมาสังกัดหน่วยงานที่ตั้งใหม่คือศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา

การผลิตสื่อการสอนอนุบาลของเอกชนนั้น ผู้ริเริ่มรายแรกคือนายบุญธรรม
บุญสาตะ (ถึงแก่กรรมแล้ว) ผลิตเครื่องเล่นอนุบาลภายใต้ชื่อ "บริษัทศรีทอง" ตั้งอยู่ที่
ถนนบ้านตะนาวเชิงวัดมหารพาราม ผลิตผ้าโยก อุปกรณ์สอนอ่าน สอนเลขคณิตและของ
เล่นเด็กต่าง ๆ เปิดกิจการใน พ.ศ. 2495 และเลิกกิจการไปใน พ.ศ. 2503

ผู้ผลิตสื่อการสอนอนุบาลที่ประสบความสำเร็จที่สุดในปัจจุบัน คือ นายพิชัย
สันติกรรมย์ ซึ่งเลิกอาชีพทนายความที่ว่าความมากกว่า 10 ปี หันมาให้ความสนใจเกี่ยวกับ
การผลิตสื่อการสอนอนุบาล ดำเนินกิจการผลิตและจำหน่ายอุปกรณ์การสอนและของเล่นเพื่อ
การศึกษาสำหรับเด็กในนามร้าน "นิมลชัยศึกษากรณ์" เริ่มก่อตั้งเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน
2497 ได้รับความสนใจจากครูและผู้ปกครองอย่างแพร่หลายทั้งในและนอกประเทศ ปัจจุบัน
กิจการผลิตสื่อการสอนของร้านนิมลชัยศึกษากรณ์ขยายตัวขึ้นจนต้องขยายโรงงานจาก
ถนนประชาธิปไตย กรุงเทพฯ ไปอยู่ที่ตำบลหัวหมาก เขตบางกะปิ และยังมีบริษัทเปิด
ใหม่อีกแห่งหนึ่งคือบริษัท The Creative Toy Co. Ltd. สัญลักษณ์ทางการค้า Image
ได้ผลิตอุปกรณ์ที่เป็นลักษณะของเล่น แต่สามารถจัดอยู่ในประเภทสื่อการสอนได้ วัสดุ
ส่วนมากจะทำจากไม้ เลียนแบบจากต่างประเทศ ยังไม่แพร่หลายตามสถานศึกษาอนุบาล
เหมือนอุปกรณ์การสอนที่ผลิตจากร้านนิมลชัยศึกษากรณ์และแหล่งจำหน่ายตามห้างสรรพสินค้า
และส่งขายยังต่างประเทศ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ซึ่งนอกจากนี้แล้วจะมีการผลิตอุปกรณ์ตามสถานศึกษาอนุบาลเอง โดยเฉพาะแต่ละสถานศึกษานั้น และยังมีของเล่นอุปกรณ์สำหรับเด็กที่ผู้จัดทำขาย ซึ่งไม่จัดอยู่ในข่ายสื่อการสอนโดยตรง โดยสิ่งเข้ามาจากต่างประเทศจะมีราคาค่อนข้างสูง

สรุปปัญหาและข้อสังเกต เครื่องเล่นที่เป็นอุปกรณ์เสริมทักษะสำหรับเด็ก

จากลักษณะอุปกรณ์เหล่านี้ พอสรุปปัญหาของเล่นที่เป็นอุปกรณ์ได้ดังนี้

1. ด้านประสาทสัมผัส : ลักษณะของเล่นที่มีอยู่จะเสริมทักษะประสาทตา กับมือเป็นส่วนมาก แต่ในบางกรณีสิ่งที่ขาดหายไปนั้นก็กลับเป็นไปจนแง่ของการจินตนาการของเด็ก ๆ ได้
2. ด้านการกระตุ้นทำท่ายเด็ก ในการสร้างจินตนาการยังขาดการนำเอาเอาสิ่งเข้ามาใช้ เช่น ด้านสี, การเคลื่อนไหว, เสียง, รูปทรงที่จำกัด (อุปกรณ์การเล่นทางจินตนาการควรมีลักษณะ เช่นของเล่นของ Lego เป็นต้น)
3. การนำวัสดุมาใช้ วัสดุที่นำมาใช้บางอย่างยังขาดความเหมาะสม เช่น สีของวัสดุที่มีการลอก ทำให้ไม่สวยงาม และเด็กไม่สนใจจะเล่นอีกต่อไป
4. น้ำหนักของอุปกรณ์ อุปกรณ์บางอย่างตั้งจุดประสงค์ให้เด็กรู้จักการเก็บ ๆ ให้เป็นระเบียบ แต่ก็มีน้ำหนักเกินตัวเด็ก
5. ความปลอดภัย
  - การใช้สีที่เกิดจากสารอันตรายจาก Toxic
  - แฉง, มลอันเกิดจากการชำรุดของอุปกรณ์นั้น ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากปัญหาดังกล่าว พบว่าสรุปเป็นแนวทางการออกแบบได้ดังนี้

1. ความจำกัดของอุปกรณ์ควรมีอุปกรณ์การเล่นในการเสริมสร้างจินตนาการ เช่นของเล่น Lego ที่มีทั้งสีส้ม การประกอบเป็นรูปทรงอันกว้างไกล
2. หน้าที่ของอุปกรณ์ เช่น แก้วขึ้นควรมีน้ำหนักเบาโดยอาจผลิตขึ้นจากพลาสติกและเหล็กกลวง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การออกแบบสนามเด็กเล่น

การเล่นของเด็กเป็นกิจกรรมซึ่งเด็กได้ปลดปล่อยพลังงาน และจินตนาการ
ไว้ในรัฐของ เด็กตั้งแต่การเล่นอย่างเรียบง่าย ธรรมดาในวัยแรก การเล่นร่วมกับเพื่อน ๆ นอก
บ้าน การเดินทางระหว่างบ้านมาสู่โรงเรียน การเล่นเป็นเวทีที่การเด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับ
กับตัวของ เด็กและสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ เขา กับการออกแบบเพื่อการ เล่นของ เด็ก การตั้งอยู่บน
พื้นฐานของการสร้างเสริมความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่เื่อตัวของ เด็กกับสิ่งแวดล้อมรอบตัว
เด็ก

ชนิดของการเล่น

งานของปรานซ์ของ ทวีพรบุรีใช้ลูกเล่นธรรมดา สี่เหลี่ยมในระนาบเด็ก การเล่นของ
เด็กอาจถูกจัดให้เป็นอย่าง หนึ่งหรือ เป็นทั้ง สองอย่างได้ การเล่นในจุดนี้จึงเป็นแบบ
FENCED IN SPECIALTY CLASS SPRAWLED WITH METAL STONES แต่ในปัจจุบันนักจิต
วิทยาได้ให้ความสำคัญกับการเล่นแบบธรรมดา ที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวกับกา เล่นของ
เด็ก ๆ ในหลายด้าน แต่ข้อดีมาจาก การค้นคว้า มีความหมายต่อการเล่นที่มุ่งเน้นแต่ให้ ผู้
เรียนได้เรียนรู้สิ่ง เห็นคุณค่าของการ เล่นของ เด็กมากขึ้น เกมหรือ การ เล่นเป็นประ สัมการณ์ที่มี
ความหมายและเสริมสร้าง เกมใหม่เป็นของใหม่ในอนาคต

- การเล่นควรมีทั้งกลางแจ้ง เป็นอ ประสงค์ คือ

  1. การเล่นเพื่อการมีประสบการณ์
  2. การเล่นเพื่อการสังคมร่วมกับระหว่าง เด็กด้วยกัน
  3. การเล่นกีฬา

ในการออกแบบสนามเด็กเล่นควรจัดให้มีบริเวณในการเล่นทั้ง ๑ ประเภทดังกล่าว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

PHYSICAL PLAY

การทำงานและการเล่น ในการเล่น เด็กจะชอบทดลองกำลังและความสามารถการค้นพบ ความจำกัด และความแข็งแรงของกำลัง จิตสำนึกเด็กเล่นที่ท้อแท้ของความต้องการของเด็ก เด็กก็จะหาสถานที่เพื่อการทดลองใหม่ เช่น ถนนหรือทางเดิน ผู้ใหญ่มักประเมินเด็กต่ำไป กำลังและความปลอดภัยมากกว่าที่สมควร เด็กเล่นที่สร้างขึ้นมาไม่น่าสนใจสำหรับเด็ก สดความท้าทายของเด็ก มีอุปกรณ์เล่นน้อยเกินไป เพื่อการที่การเล่นและทดสอบกำลังนี้ เด็กต้องการอุปกรณ์เพื่อการกระโดด แกว่ง เล่นกระดานขึ้น ปีนป่าย สลalom และวิ่ง

ในการออกแบบจาก เป็นที่ซึ่งต้องรู้ถึงระยะ เส้นมือข้อมือของเด็ก ระยะทางที่กระโดดขึ้นหรืออื่น ๆ ต้องใช้ให้เหมาะสมกับสัดส่วนของเด็ก เช่น เด็กอนุบาล 2-3 ขวบ ก้าวได้สูง 30 ซม. กระโดดได้ 60 ซม. ถ้าเล่นวิ่งเล่นมีระยะก้าวสูง 60 ซม. ระยะกระโดด 90 ซม. จะส่งผลให้เด็กเกิดความเจ็บปวดและเป็นอันตราย รากวาทน์ใช้ท่อขนาดใหญ่มากกว่าเด็กกระทำได้อ่อน ก็จะทำให้เด็กสูญเสียความมั่นใจในการเล่น

การออกแบบบริเวณสำหรับเด็ก ควรสร้างสัดส่วนให้ใช้งานได้ดีกับเด็กและในกรณีที่มีสนามใช้สำหรับเด็กในวัยต่าง ๆ กัน จะต้องสร้างสัดส่วนที่สัมพันธ์กันให้ได้ เช่น ถ้าจะออกแบบหรือบันได ควรมีหลายขนาดและหลายความสูงในชั้นเดียวกัน

SOCIAL PLAY

การเล่นสมมติ (Rde Playing) เป็นช่วงเวลาของเด็กเล่นด้วยตัวเอง และสร้างโลกขึ้นมาใหม่จากประสบการณ์ เด็กจะเล่นเป็นหมอ ตำรวจ ฯลฯ การเล่นในลักษณะนี้เด็กจะได้ทดสอบลักษณะบุคลิกภาพว่า เป็นอะไรน่าจะสบายที่สุดและอยากเป็นอะไร เด็กได้เริ่มเรียนรู้การอยู่ร่วมกันในสังคมจากโลกแห่งจินตนาการที่เด็กสมมติขึ้น ทั้งยังเป็นการเล่นเพื่อการปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกันของเด็ก เพื่อสนองจุดนี้นักออกแบบจึงควรสร้างสนามเด็กเล่นให้เด็กที่เพื่อการเล่นสมมติด้วยตัวเอง อุปกรณ์ไม่จำเป็นต้องเหมือนจริงเพราะเด็กจะใช้ความคิดและจินตนาการเอง เด็กสามารถนำกระดาษตัดหรือฉีกแล้วสมมติเป็นเงิน เป็นอาหาร เป็นอาวุธแล้วแต่จินตนาการของเด็ก ด้วยท่อนซุงหัว ท่อนไม้เก่า ๆ เพียง 1 ท่อน เด็กก็สามารถจินตนาการได้ในหลายลักษณะ ในบางวันที่เด็กอยากเข้าซอกค้ำ เขาก็สมมติตนเป็นไม้ และมันอาจเป็นเครื่องดนตรีเมื่อเด็กอยากเป็นนักดนตรี และแม้สิ่งของในธรรมชาติ เช่น ท่อนไม้ ใบไม้ ใบโคลน ก็เป็นสิ่งสมมติสำหรับบทบาทต่าง ๆ ของเด็กได้

INTERACTION

การเล่นทำให้เด็กได้เข้าใจถึงสิ่งแวดล้อมและความสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ ที่ว่าเพื่อการ เล่นจะส่งผลต่อพฤติกรรมในการเล่นของเด็กโต การจำกัดบริเวณหรือมุมที่เป็นซอกหรือกลุ่ม จะทำให้เกิดการจัดกลุ่มของเด็ก

COOPERATION

เด็ก ๆ มักหวาดกลัวเกี่ยวกับภาวะที่ต้องเกี่ยวข้องกับทางสังคม และทำงานร่วมกับผู้อื่นในสังคมตามธรรมชาติ ซึ่งถ้าที่เล่นเป็นกลุ่มจะไม่ได้ได้รับความสนใจของเด็กเท่ากับซึ่งเขาเดี่ยว เครื่องเล่นบางชนิดต้องใช้ความร่วมมือของเด็ก ๆ ก็จะได้รับความร่วมมืออย่างดีเมื่อเด็กทุกคนสนใจ อุปกรณ์และความต้องการเล่นร่วมกัน เครื่องเล่นสำหรับเด็กจึงควรมีส่วนที่จะดึงดูดเด็กมาสู่ความร่วมมือในการเล่นร่วมกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

COGNITIVE PLAY

การแก้ปัญหา สนามที่วางแปลนอย่างดีต้องเสนอทางเลือกกว้าง ๆ แก่เด็ก ทำให้เด็กมีการตัดสินใจ แก้ปัญหา การต่อเรียงวัสดุของเด็กทำให้เกิดกิจกรรมสร้างสรรค์ขึ้น เมื่อเด็กแก้ปัญหามันการจัดวาง การสร้างสิ่งแวดล้อมจะช่วยให้เด็กได้มาก เช่น การปรับระดับพื้นได้สูง ต่ำ มีทางเลือกที่จะเดินต่อให้เด็ก เช่น จะกระโดดข้าม ข้ามสะพาน หรือไต่เชือก ลงไป เริ่มต้นใหม่ นักออกแบบสามารถสร้างเครื่องเล่นเพื่อการตัดสินใจของเด็กได้

การเรียนรู้จากการสังเกต พื้นที่ต่างระดับกันจะช่วยให้เด็กฝึกการสังเกต เช่น PERCHES & VANTAGE POINTS สำหรับเด็กในวัยต่าง ๆ กัน เป็นตัวอย่างที่ดีทำให้เด็กเล่นโดยไม่มีการชนกันปะทะกัน เพราะมองเห็นกันได้ใน حد

หลักเกณฑ์ทั่วไปในการออกแบบสนามเด็กเล่น

สนามเป็นของแข็งสามมิติ ควรให้เด็กขึ้นลงปีนป่ายได้ เช่น สมมุติว่า เริ่มตั้งแต่ระดับพื้นดิน ปีนบันไดขึ้นบ้านบนต้นไม้ แก้วงัดข้ามโดยใช้ยางรถยนต์ แล้วกลับสู่ระดับพื้นดินด้วยการสไลด์ลงมา เป็นกิจกรรมที่น่าตื่นเต้นมากกว่าการเดินด้วยวีชีธรรมดาก

การเชื่อมวัตถุเข้าด้วยกัน (LINKING) เช่น เราอาจเชื่อม STEPPING COLUMN เข้าด้วยกันกับ OVERLAPPING PLATFORM หรือบันได โดยวิธีต่อเข้าด้วยกันนี้จะเป็นการสร้างทางเดินใหม่ให้เด็กเลือกเล่น และยังสามารรถสร้างความต่อเนื่องให้สนาม กลายเป็นอาณาจักรแห่งการผจญภัยที่น่าตื่นเต้นสำหรับเด็กอีกด้วย

การจัดตำแหน่งของเล่นให้ใกล้เคียงกันเพื่อความคล่องตัว (Juxtapositioning) เครื่องเล่นแต่ละชิ้นควรมีประโยชน์ใช้สอยหลาย ๆ ด้าน บรรจุจุดมุ่งหมายหลายข้อที่ตั้งเอาไว้ เพื่อให้จำนวน ปรับปรุงยืดหยุ่นได้ เด็กจะรู้สึกแปลกใหม่กับเครื่องเล่นอยู่เสมอ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การเล่นของเด็กอายุระหว่าง 2-6 ปี

1. การเล่นเครื่องเล่นสนาม
2. การเล่นตามจังหวะ
3. การเล่นเกมส์อย่างง่าย ๆ
4. การเล่นกับเครื่องเล่น
5. การเล่นอย่างอิสระ

ที่ตั้งของสนามเด็กเล่น

1. ใกล้ห้องเรียน
2. ระบายน้ำได้ดี
3. ครูสามารถเห็นการเล่นของเด็กได้ง่าย
4. ห่างจากบริเวณที่มีรถวิ่ง

เนื้อที่สำหรับเล่นควรมีลักษณะดังนี้คือ

1. มีที่ว่างทั้งร่มและกลางแจ้งเพื่อตากแดด
2. มีที่เรียนสำหรับให้เด็กเล่นรถลากและลูกบอล
3. มีสนามหญ้าสำหรับวิ่งเล่น
4. มีที่สำหรับภาสานุ ดนตรี และเสียงสัตว์เลี้ยง
5. มีกระบะทรายไว้ให้เล่น
6. มีที่เล่นน้ำ

บริเวณกิ่งร่มกิ่งกลางแจ้ง เด็ก ๆ ควรจะมีเนื้อที่สำหรับเล่นประมาณ 20-30 ตารางเมตรต่อเด็ก 1 คน เพื่อใช้เนื้อที่เท่ากับห้องเล่นของเด็ก ซึ่งขดมให้มีเนื้อที่ต่ำสุดสำหรับเด็ก 1 คน คือ 3.5 ตารางเมตร

การวางเครื่องเล่นควรระวังอันตราย ควรวางบนหญ้าหรือทราย อย่าวางยางหรือเทคอนกรีตจะทำให้เป็นอันตรายเมื่อเด็กล้มลง อย่างเช่น สนามเด็กเล่น ฟอรัค แอร์มิสตัน นครนิวยอร์ก รอบ ๆ เครื่องเล่นบุด้วยยางกันเด็กล้ม แต่ก็มีบางสวนที่ราดยาง

และเทคอนกรีตอยู่ ซึ่งควรระวังอันตรายจากความปลอดภัยของเด็กให้มาก เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับบริการเชิงงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

PLAY GROUND CHARACTERISTICS

สนามเด็กเล่น นอกจากจะมีความสำคัญเพื่อเป็นสนามเด็กเล่นกลางแจ้งของโรงเรียนอนุบาลแล้ว ยังอาจเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจของเด็กอื่นหรือผู้อาศัยในบริเวณนั้น ๆ ด้วย เนื่องจาก education และ recreation programs เป็นสิ่งที่สัมพันธ์กัน เพื่อที่ควรประกอบด้วย

- ที่ว่างในร่มหรือกลางแจ้งที่เพียงพอสำหรับ quiet activities
- ที่ราบเรียบ สำหรับเด็กเล่นลูกบอลหรือรถลาก
- สนามหญ้าสำหรับวิ่งเล่น
- มีที่กำส่าย ขุดดิน และเลี้ยงสัตว์เลี้ยง
- อุปกรณ์สำหรับสนามเด็กเล่นต่าง ๆ เช่น กระบะทราย หรือ ที่เล่นน้ำ

เป็นต้น

การจัดวาง LAYOUT

1. การจัดวาง Playlot และอุปกรณ์ในการเล่น ควรวางใกล้กับโรงเรียนและจัดวางเข้ากลุ่มอยู่ด้วยกัน
2. เนื้อที่สำหรับ activities เรียบ ๆ ควรจัดวางห่างจาก active play space และควรมีรั้วเงาของต้นไม้หรือรูปโฉมธรรมชาติของ site ครอบคลุมอยู่ด้วย
3. สนามวิ่งเล่นกลางแจ้งควรเป็นที่ราบ หรือมี slope อย่างมากที่สุดเพียง 2.5 % และต้องมีการระบายน้ำที่ดี
4. โดยทั่ว ๆ ไปแล้วสนามเด็กเล่นจะแบ่งเป็น
  1. ครึ่งหนึ่งจะมีลักษณะเหมือนสวน (parklike) คือ มีสนามหญ้ากลางแจ้งสำหรับวิ่งเล่น ร่มไม้สำหรับ quiet activities และการจัด landscape ต่าง ๆ
  2. อีกส่วนหนึ่งจะเป็นที่สำหรับอุปกรณ์การเล่นต่าง ๆ เช่น ซิงช้าหรือสนาม ซึ่งมีการบุผิวสำหรับการเล่นเกม เช่น บาสเกตบอล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. การจัดภูมิสถาปัตยกรรม เพื่อ activity control (แบ่งสัดส่วนของสนามเด็กเล่นสำหรับการเล่นที่แตกต่างกัน) เพื่อ traffic control และเพื่อความปลอดภัยดึงดูดใจมาเล่น มีการจัดห้องน้ำ ฝักบัว หรือ drinking fountain เอาไว้ด้วย

การเลือกวัสดุพื้นผิว

การเลือกวัสดุต่าง ๆ แตกต่างกันไปตามความเหมาะสมของชนิดของการเล่น โดยพิจารณาจากหลักพื้นฐานดังนี้

1. Function การเลือกวัสดุควรเลือกให้เหมาะสมกับชนิดการเล่นในแต่ละแบบ เช่น การเล่นในสนามเฉพาะ หรือการเล่น แรงงัดในสนามหน้า
2. ประหยัดต่อการลงทุนและบำรุงรักษาต่อแถม
3. ศึกษาคงความสะอาดง่าย คงทนถาวร
- 4.ปลอดภัย
5. พื้นผิวมาสนใจและกลมกลืนไปกับสภาพแวดล้อม

ชนิดของสนามเด็กเล่น

1. Traditional play area มักเป็นชนิดของสนามเด็กเล่นภายในโรงเรียน housing project หรือ neighborhood parks มักจะมีชิงช้ากระดานสั้น บาร์สำหรับโหนเป็นปลาย
2. Contemporary play ground เน้นรูปร่าง texture และความแตกต่างของจัดความสูงต่ำของพื้นฐานอย่างน่าสนใจ ปกติมักจะเป็นรูปร่างถาวรตั้งอยู่บนทรายหรือฐานคอนกรีต และมักมีส่วนกระดานสั้นติดอยู่กับกองอิฐหรือหินที่เป็นแบบคล้ายภูเขา และมีอุโมงค์ให้มุดเล่นข้างใต้ เป็นต้น
3. Adventure หรือ Junk play grounds มักมีวัสดุให้เล่นมากมาย เช่น ไม้ ยางรถยนต์ ชิงช้ามาขึงกันย่นทั่วใบ (ชิงช้า ฯลฯ) สนามชนิดนี้มักเริ่มด้วยความว่าง เด็กสามารถจะจัดสถานที่ทั้งหมดได้เองตามใจชอบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อุปกรณ์สนามเด็กเล่นสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน

สนามเด็กเล่นสำหรับเด็ก 50 คน (โดยประมาณ) ต้องการเนื้อที่อย่างน้อย 2,800 ตารางฟุต (252 ตารางเมตร) สำหรับจัดวางอุปกรณ์และพื้นที่สำหรับวิ่งเล่นอีกเล็กน้อย

ชนิด	จำนวน	ต้องการเนื้อที่ (ตร.ฟุต)
ที่ป็นปาย	1	10x25
ชิงช้า 4 ตัว	1	16x32
Play sculpture	1	10x10
Play wall or playhouse	1	15x15
Sand area	1	15x15
slide	1	10x25
spray pool (include desk)	1	36x36

สนามเด็กเล่นเล็ก ๆ สำหรับเด็กประมาณ 30 คน ต้องการพื้นที่ประมาณ 1,200 ตารางฟุต (108 ตารางเมตร) และชนิดของเครื่องเล่นที่ดังมีได้แก่

1. Sand area
2. slember
3. slide (กระดาดยลื่น)
4. swing set

การศึกษาในแง่ระยะ ระยะที่ เกี่ยวข้องกับการออกแบบโรงเรียนอนุบาล

1. ระยะยบกระทรวงศึกษาธิการ

1. พื้นที่ของโรงเรียนอนุบาลต้องไม่เป็นที่ลุ่ม
2. พื้นที่ของโรงเรียนต้องไม่ต่ำกว่า 150 ตารางวา
3. พื้นที่สนามต้องเป็น 1/2 ของพื้นที่โรงเรียนหรืออย่างน้อย 50 ตารางวา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. สนามของเด็กอนุบาลต้องแยกจากสนามของเด็กอื่น ๆ
5. ต้องจัดเครื่องเล่นให้เพียงพอ เครื่องเล่นหลัก ได้แก่ ชิงช้า กระดานสั้น ราวโทน ราวไต่ ปอทราย และอื่น ๆ
6. การสอนให้เล่น เรื่องกิจกรรมเพื่อพัฒนาร่างกายและจิตใจของเด็ก

2. กองแบบแผน กรมอาชีวศึกษา กำหนดระยะทางเดิน สำหรับอาคาร 2 ชั้น ดังนี้

ก) ระยะทางเดินจากบันไดหนึ่งได้ไม่เกิน 36 เมตร หากระยะทางเดินกว่า 36 เมตร (นับศูนย์กลางเสาห้องสุดท้ายถึงศูนย์กลางของบันได) จะต้องมี 2 บันได

ข) ความกว้างของบันไดสำหรับห้องเรียนชั้นละ 2 ห้อง ความกว้างของบันได จะต้องไม่น้อยกว่า 1.5 เมตร

ค) ความกว้างของบันไดสำหรับห้องเรียนเกินกว่าชั้น 2 ห้องเรียน ความกว้างของบันไดจะต้องไม่น้อยกว่า 1.8 เมตร

ง) ลูกตั้งบันไดสำหรับโรงเรียนประถม มัธยม สูงไม่น้อยกว่า 15 เซนติเมตร และไม่เกิน 18 เซนติเมตร

จ) บันไดโรงเรียนควรจะแบ่งออกเป็น 2 ช่วง และช่วงละจะต้องไม่เกิน 2.5 เมตร

ฉ) ขนาดขานเหล็กบันไดจะต้องกว้างไม่น้อยกว่าความกว้างของบันได

ช) ในการขึ้นบันไดห่างจากผนังของห้องบันไดเกิน 10 เซนติเมตร จะต้องมีราวและลูกกรงบันไดทั้ง 2 ข้าง

ฉ) ในการขึ้นบันไดห้องบันไดเป็นกระจะจะต้องมีราวและลูกกรงบันไดทั้ง 2 ข้าง

3. ประตูหน้าต่างและฝ้าห้อง

ประตู

- ไม่ควรใช้ประตูกระจกในระดับชั้นเด็กอาจจะวิ่งชนได้
- บานประตูไม่ควรใช้เปิดโดยใช้บานพับเป็นจุดหมุน เพราะเด็กมีความอยากรู้อยากเห็น ชอบเล่น ประตูอาจจะหนีบนิ้วมือได้
- ควรใช้แบบบานเลื่อนจะดีกว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หน้าต่าง

- ควรมีระดับสูงจากพื้นไม่เกิน 70 เซนติเมตร เพื่อให้เด็กจะได้มองดูภายนอกหน้าต่างได้
- ถ้าเป็นหน้าต่างบานเปิดด้วยบานพับอาจเกิดอุบัติเหตุจากหน้าต่างหนีวมือเด็กได้
- ถ้าหากเป็นหน้าต่างบานเปิดไม่ควรให้เด็กเดินได้ เพราะเด็กอาจจะวิ่งชนบานหน้าต่างได้ ถ้าหากหน้าต่างนั้นสูงไม่เกินศีรษะเด็ก (วัดจากภายนอกห้อง ที่บานเปิดออก)
- อาจจะไม่ป้องกันเสียงโดยจัดทำกระจาดอกไม้ไว้ด้านบนหน้าต่าง
- เด็กมีความอยากรู้อยากเห็นเช่นนี้เสีย โดยถ้าเป็นบานเปิดอาจมีลูกกรงป้องกันหรือโดยการำหน้าต่างบานเกล็ด
- ถ้าหากอาคารเป็น 2 ชั้น ควรป้องกันด้วยกันสาดอีกครั้ง ซึ่งถ้าหากเด็กตกจากหน้าต่างหรือระเบียงจะได้ไม่ตกลงไปถึงพื้นดินโดยตรงเลยจะควรมีกันสาดในกรณีนี้เป็นการผ่อนหนักเป็นเบา
- พื้นที่อยู่หน้าต่างอย่างน้อยต้องเป็น 25 %

ผ้าม่าน

- ผ้าม่านโดยทั่วไปควรมีฉนวนเรียบและเก็บเสียงได้
- ผ้าม่านภายในซึ่งไม่ควรใช้ไหมที่จำเป็นต้องติดตายตัว ควรสามารถเปิดเข้าหากัน เช่น ใช้นิ้วเลื่อน หรือบานเลื่อนเพื่อเปลี่ยนแหล่งพื้นที่สำหรับกิจกรรมร่วม เช่น ม่านระหว่างห้องเรียนกับห้องอาคาร หรือม่านระหว่างห้องเรียนกับห้องนอน (ในกรณีที่ยกตัวอย่างที่แสดงไว้ในรูปที่

4. พื้น

พื้นของโรงเรียนอนุบาลควรมีลักษณะดังนี้

- พื้นของโรงเรียนอนุบาลไม่ควรเป็นวัสดุที่ลื่นและเป็นมัน
- พื้นไม่ควรเปลี่ยนระดับบ่อยเกินไป
- ไม่ควรใช้พื้นที่เย็นชื้น เช่น หินขัด ซีเมนต์ เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ถ้าหากมีการ เปลี่ยนระดับขึ้นควรรคำนึงถึงการ เสริมอาหารด้วยรถเข็น ถ้าหากใช้รถเข็นเสริมจากครัว ในกรณีที่เสริมอาหารตามห้องเรียน เลี้ยงงาหน้าห้องเรียนหรือห้องอาหารซึ่งแยกออกเป็นหลาย ๆ จุด

5. อุปกรณ์ไฟฟ้า

เช่น สวิตช์ ปลั๊ก และเครื่องใช้ไฟฟ้าต่าง ๆ เป็นต้น ไม่ควรติดตั้งในระดับความสูงที่เด็กจะเอื้อมถึงได้ เพราะเด็กมีความอยากรู้อยากเห็น เมื่อไปเล่นกับอุปกรณ์ไฟฟ้าเหล่านี้ อาจเกิดอันตรายขึ้นได้

6. ทางลาด

ทางลาดใช้สำหรับเปลี่ยนระดับจากหนึ่งสือ กำหนดความมลาดตั้งแต่ 0-20 องศา จัดเป็นทางลาดที่ชันเกินไปกว่านี้ จะเกิดอันตรายได้ง่ายโดย เฉพาะมุมลาดตั้งแต่ 9 องศาหรือ 10 เองศาขึ้นไปต้องงใช้วัสดุพื้นผิวที่ไม่ลื่น และราวจับ มุมลาดที่จัดว่าเดินได้สบายประมาณ 0-15 องศา

ระบบแสงภายในอาคาร

การให้แสง

หลักการทั่วไปของแสงสว่าง ความมุ่งหมายของการส่องสว่าง เพื่อให้สามารถเห็นสิ่งของได้ง่ายหรือเห็นเด่นชัด การที่เรามองวัตถุหนึ่งเนื่องจากแสงสะท้อนจากวัตถุเข้าตาเรา การที่จะสะท้อนออกมาให้มันจะต้องมีแหล่งกำเนิดแสงสว่าง ส่องออกไปยังวัตถุและสะท้อนเข้ามาสู่ในตาเรา การที่ตาจะเห็นชัดแจ้ง เพียงใหนขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของแสงที่สะท้อนเข้าตา จากการทดลอง เมื่อเราก่อยๆเพิ่มแสงสว่างที่ลดน้อยลงเนืองจะให้ความจริงว่า

1. ความต้องการของแสงสว่างก่อนมองก่อนวัตถุชัด
2. เมื่อเพิ่มแสงสว่างมากขึ้น ความสามารถในการเห็นจะเป็นปฏิภาคโดยตรงของการเพิ่ม
3. เมื่อเพิ่มต่อไป การเห็นเด่นชัดจะไม่เป็นปฏิภาคกับการส่องสว่าง

แหล่งกำเนิดแสง

ต้นกำเนิดของแสงสว่างแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือแสงสว่างตามธรรมชาติและแสงสว่างที่เกิดจากหลอดไฟฟ้าที่ประดิษฐ์ขึ้น

1) แสงสว่างจากธรรมชาติหรือจากดวงอาทิตย์เป็นแสงที่เหมาะสมที่สุดที่จะใช้กับห้องต่างๆ ภายในอาคาร เพราะแสงธรรมชาติให้ปริมาณที่แน่นอนและไม่เปลี่ยนแปลงสีของวัตถุ การที่หัวใจแสงจากธรรมชาตินั้น มีข้อเสียอยู่ที่ว่าเป็นแสงที่ยากแก่การควบคุม เพราะมันแสงเปลี่ยนทิศทางและการเข้มของการส่องสว่างอยู่ตลอดเวลา

แสงสว่างตามธรรมชาติยังแยกออกเป็น

1. แสงจากดวงอาทิตย์โดยตรง
2. แสงสะท้อนจากท้องฟ้าซึ่งเกิดจากฝุ่นละอองในอากาศ
3. แสงสะท้อนจากวัตถุที่อยู่บนดิน เช่นจากอาคารหรือต้นไม้

แสงทางอาทิตย์โดยตรงนั้นไม่มีประโยชน์ในการให้แสงสว่างภายในเพราะความเข้มของแสงมากเกินไป ก่อถึงความร้อนสูง และยังทำให้ความรำคาญให้แก่ผู้อยู่อาศัยในอาคาร ฉะนั้นจึงต้องหาวิธีป้องกันแสงโดยตรง โยหัยการทักกันสากลเหมือนหน้าต่างหรือบานเกล็ดเป็นต้น

ส่วนแสงสะท้อนจากฟ้าและการสะท้อนจากวัตถุบนพื้นดิน นั้นให้ประโยชน์มากกว่าจำนวนของแสงขึ้นอยู่กับสภาพของท้องฟ้าและสิ่งแวดล้อมในบริเวณ เช่นสีอาคารใกล้เคียงหรือสิ่งแวดล้อมอาคารไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ล้อมท่างๆ ที่จะสามารถสะท้อนแสงได้มากขึ้นเพียงไร

2) แสงที่ประภึษฐึ้นจากหลอดไฟ หลอดไฟ้ที่ใ้ในห้องศศกรหมีจจุบันแบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือหลอดอินแคนเดสเซนต์ และหลอดชนิดประจุไฟ้

1. หลอดอินแคนเดสเซนต์ (Incandescent) แสงสว่างนั้นเกิดขึ้นจากกำลังงานไฟ้ทำให้อ่านชคคววถึงส เตนซึ่งอยู่ในหลอดสูญญากาศ หรือหลอดซึ่งบรรจุแก๊ส ทำให้อ่าลังไฟ้ที่เข้าไปเปลี่ยนแปลง เป็นกำลังงานแสงสว่างประมาณ 10 เปอร์เซ็นต์ นอกนั้นที่เหลือกลายเป็นกำลังความร้อน การเรียกชื่อหลอดอินแคนเดสเซนต์เรียกตามรูปร่างและขนาดของหลอด ส่วนขนาดเป็นอนาคของเส้นผ่าศูนย์กลางของหัวหลอดนั้นเป็น 1/8 ของนิ้ว เช่นหลอดขนาด 100 วัตต์

ชนิดของหลอดฟลูออโรสเซนต์ แบ่งออกเป็น 3 ชนิด

1. Preheat Lamp ซึ่งต้องมีสคาร์ทเทอร์ เมื่อเปิดสวิตช์ไฟ้หลอดจะติดทันที ต้องใช้เวลาหรือสคาร์ท เป็นชนิดที่ใ้ทั่วไปในประเทศไทย
2. Rapid-Start Lamp ไม่มีสคาร์ทเทอร์ เมื่อเปิดสวิตช์ไฟ้หลอดจะติดทันที เหมือนหลอดอินแคนเดสเซนต์ ราคาสูงกว่าชนิดแรก
3. Instant-Start Lamp ไม่มีสคาร์ทเทอร์ สคาร์ทไฟ้ใช้โวลท์สูงทำให้หลอดติด

ความแตกต่างระหว่างหลอดอินแคนเดสเซนต์และหลอดฟลูออโรสเซนต์

หลอดอินแคนเดสเซนต์ (ให้แสงจำนวนแสงประมาณ 4 – 18 Lumen / Watt)

1. ไม่มีปฏิกิริยากับสีต่างๆ ทำให้องเห็นสีจริง
2. ให้แสงสว่างเป็นจุดหรือส่องเฉพาะบริเวณได้ เช่นในที่แสดงสินค้า ห้องโชว์หรือรูปปั้น ทำให้เงาชัด มองเห็นภาพที่มีลึบก็ขึ้น
3. หลอดมีอายุการใช้งานสั้นกว่าฟลูออโรสเซนต์ และไม่เหมาะสำหรับใ้ในที่ๆ สั่นสะเทือน จะทำให้ไส้หลอดร่วง เสียเร็ว

หลอดฟลูออโรสเซนต์ (ให้จำนวนของแสงประมาณ 50 – 80 Lumen / Watt)

ไม่วกรณีใดๆ ทั้งส่า ใ้ทั้งหน้าปให้ดัดแปลงน้อย และต้องอ้งฉึถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใ้

1. ให้แสงสว่างมากกว่าหลอดอินแคนเดสเซนต์

2. ให้ความร้อนน้อยเหมาะสมสำหรับใช้ในที่มีเครื่องปรับอากาศมากกว่าเพราะจะทำให้ขนาดของ เครื่องปรับอากาศเล็กลง เป็นการประหยัด

3. หลอดมีอายุการใช้งานนานกว่าหลอดอินแคนเดสเซนต์ ทำให้ประหยัดกว่า

4. โทนแสงที่มีปฏิภยาต่อสีต่างๆ ทำให้สีเพี้ยนไปไม่เหมือนของจริง

5. หากแรงดันของกระแสไฟฟ้าต่ำเกินสมควร หลอดจะไม่ติด

การออกแบบแสงสว่าง

สิ่งที่จำเป็นจะต้องรู้ในการศึกษาคำนวณระบบแสงสว่างคือ

1. ต้องรู้ถึงความต้องการและเงื่อนไขพิเศษต่างๆ

2. ต้องรู้ถึงวิธีคำนวณต่างๆ เพื่อนำมาใช้ให้เหมาะสม

เกี่ยวกับความต้องการต่างๆและเงื่อนไขต่างๆจะต้องทราบรายละเอียดต่อไปนี้ คือ

1. ห้องที่จะให้แสงสว่างนั้นใช้กับงานอะไร

2. ในแผนผังของห้อง ต้องมีที่ทำงาน เครื่องยนต์หรือสิ่งของอื่นซึ่งมีความสำคัญ

แสงจ้า (สว่างมาก) แสงจ้าอาจทำให้สายตาเสีย ได้ แสงจ้าเกิดจากการที่วัตถุใ้แสงกำลังออกมามากเกินความต้องการของการเห็น เราเรียกลักษณะนี้ว่าการเกิด "แสงจ้า" ซึ่งแสงจ้านี้แบ่งออกได้เป็น 2 ชนิด

1. แสงจ้าลดการมองเห็น เช่นไฟแฟลชถ่ายรูป หรือแสงจากการระเบิดจะทำให้ นัยน์ตาพร่ามองไม่เห็นไปชั่วขณะ

2. แสงจ้ารบกวน คือแสงสว่างมากเกินไป ทำให้เรามองเห็นสิ่งต่างๆไม่ปกติสุข เช่นอาจเกิดงั้นนัยน์ตา

สาเหตุของแสงจ้า

1. แสงสว่างจากแหล่งกำเนิด หรือพื้นที่ที่มองเห็นมากเกินไป ทำให้เห็นไม่ชัดและไม่สบายนัยน์ตา แต่ไม่รบกวนการเห็น

2. กำลังส่องสว่างมากเกินไปในทิศทางที่มอง จึงลดการเห็นเห็นชัดลง จุดศกษิตั้งของแสงสว่างไม่เหมาะสม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่สามารถนำข้อมูลไปใช้ในการค้า

4. มีแสงสว่างมากเกินไป ทำให้เกิดแสงจ้าที่มองเห็นไม่สบาย เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

การกำจัดแสงจ้า ทำดังนี้

1. ปิดกั้นหลอดไฟสูง เว้นเฉพาะกรณีของ
2. ตกกำลังส่องสว่างในทิศทาง การเห็นโดยตรง โดยใช้สิ่งใดสิ่งหนึ่งบังหรือกันเสีย
3. ตกความสว่างลงโดยโถงหรือแหล่งกำเนิดแสง
4. เพิ่มความสว่างของแบลกราวน์ ให้สว่างขึ้น

การควบคุมความร้อนที่เกิดจากไฟจ้าและแสงสว่าง

เนื่องจากระบบการให้แสงสว่างในอาคารจะมีการกระจายความร้อนออกมา ดังนั้นจึงต้องคำนึงถึงระบบการป้องกันความร้อน มีดังต่อไปนี้

1. อากาศเย็นที่ออกจากห้อง จะถูกพัดผ่านหลอดไฟจ้าแสงสว่างก่อนที่จะถูกพัดกลับไปสู่ห้องอากาศกลับ โดยวิธีนี้ความร้อนที่เกิดจากไฟจ้าแสงสว่างจะถูกเคลื่อนย้ายออกไปก่อนที่จะเข้ามาบรรจบภายในอาคาร

2. อากาศกับที่มีอุณหภูมิสูงสามารถกำจัดได้หลายวิธี สุดแล้วแต่ระดับอุณหภูมิภายในอาคารที่ต้องการ ดังนี้

ก. อากาศที่มีอุณหภูมิสูงทั้งหมด จะถูกปล่อยออกไปยังบรรยากาศภายนอกและดูดเอาอากาศซึ่งบริสุทธิ์กว่า และมีความชื้นที่พอเหมาะจากภายนอก ผ่านเครื่องทำความเย็นเข้ามาแทนที่

ข. อากาศที่มีอุณหภูมิสูงจะสามารถถูกพัดกลับไปสู่เครื่องปรับอากาศและผสมกับอากาศที่มีความชื้นพอเหมาะผ่านระบบทำความเย็นหมุนเวียนเข้าสู่อาคารอีก

ค. ในกรณีที่อากาศต้องการความชื้นมากจะสามารถใช้อากาศที่มีอุณหภูมินั้นทั้งหมดหมุนเวียนผ่านเครื่องทำความเย็นโดยตรง

เสียงและระบบป้องกัน

เสียงคือ พลังงานชนิดหนึ่งที่จะเคลื่อนไหวไต่ต่องอากาศยั่ว นำ หรือต้องผ่านตัวกลาง
ปกติ คนเราจะรับเสียงไต่ตั้งแต่ความถี่ 20 – 20,000 ไซเคิล/วินาที ดังนั้นเราจะไต่
ยินเสียงต่างๆรอบตัวมากมาย ทำให้เกิดปัญหาในเรื่อง เสียงเป็นพิษหรือเสียงรบกวน อันมีผล
ทำให้อารมณ์หงุดหงิด สับสน ว้าวุ่น ถ้าถึงเกินไประยะจะทำให้เกิดอาการฟิการทางประสาทรับฟัง

เสียงรบกวน โดยทั่วไปแบ่งออกเป็น 2 ประเภท

- เสียงรบกวนจากภายนอกอาคาร เช่น เสียงเครื่องยนต์ เรือ รถยนต์ เครื่อง
บินและเสียงอื่นๆ ที่มีต้นกำเนิดจากภายนอกอาคาร
- เสียงรบกวนภายในอาคาร เช่น เสียงจากทีวี ทีวี ห้องดนตรี เครื่องปรับ
อากาศ เสียงพิมพ์ดีด เครื่องจักรกล ที่สำคัญคือเสียงสะท้อน

การแก้ปัญหาเสียงรบกวนจากภายนอก

1. ตัวอาคารควรอยู่ห่างจากถนนใหญ่ ทางรถไฟ สนามบิน และโรงงานอุตสาหกรรม
ต่างๆ
2. การวางผังอาคารโดยแบ่งแยกอาคารออกเป็นประเภทต่างๆ เช่นแยกบ้านพักที่อยู่
อาศัย ออกจากย่านอุตสาหกรรม ตัวอาคารที่จำเป็นอยู่ในย่านจอแจ ควรป้องกันด้วยการติด
กระจก 2 ชั้น ติดเครื่องปรับอากาศ
3. ผนังอาคารควรเป็นผนังหนาเพื่อช่วยลดเสียง
4. ทำฉากกันระหว่างตัวอาคารกับต้นกำเนิดเสียง
5. ประตูกันไม่ใช่นิวอิงทึบทางของเสียง

การแก้ปัญหาเสียงรบกวนภายใน

1. แยกห้องที่ก่อการความเงียบ ให้ห่างจากต้นเสียงรบกวน เช่นห่างจากลิฟท์
ห้องครัว ห้องน้ำ ห้องเรียนที่มีนักเรียนเสียงดัง บริเวณโถงกิจกรรมหรือสนามเด็กเล่น
  2. บุผนังด้วยวัสดุทึบเสียง เช่น ไม้ฉลุลอก อากาศติกบอร์ด หรือทำเป็นผนัง 2
ชั้นเว้นช่องว่างภายในผนังโดยตีฝ้าด้วยวัสดุกันเสียง บุรอยต่อต่างๆด้วยสีกพลาสติก
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับครูโรงเรียนเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
  3. ปลูกด้วยวัสดุทึบเสียง เช่น พรม กระเบื้องยาง
- ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ทำผ้าเทกาน ถ้าเป็นชนิดแขวนควรให้มีจุดแขวนน้อยที่สุด วัสดุที่ใช้แขวนควรจะยืดหยุ่นได้ เช่น เส้นลวด ไนลอน ฯลฯ

5. หลังจากการทำเป็นช่องว่างระหว่างผ้ากับเทกาน หรือทำเป็นหลังคา 2 ชั้น บนหรือหลังคาโดยทั่วไป มีประสิทธิภาพในการสะท้อนเสียงอยู่แล้ว ถ้าทำเป็น 2 ชั้นจะช่วยลดเสียงได้อีก

หลังคาคอนกรีต สามารถลดเสียงได้ 45 – 50 เดซิเบล หลังคามุงกระเบื้องและตีผ้า จะสามารถลดเสียงได้ 25 – 40 เดซิเบล

การจัดระบบเสียงในห้อง

ห้องที่มีความจำเป็นในการออกแบบเพื่อให้มีระบบเสียงที่ดี ๆ ได้แก่ ห้องเรียน ห้องสมุด ห้องเลกเชอร์ ห้องดนตรี ห้องประชุม ห้องแสดงคอนเสิร์ตและโรงมหรสพต่างๆ ซึ่งในการออกแบบห้อง เหล่านี้ต้องคำนึงถึง

- การสะท้อนของเสียง
- การดูดซับเสียง
- การกระจายของเสียง
- การเลือกวัสดุ
- การออกแบบรูปร่างของห้อง

การเลือกวัสดุ

การเลือกวัสดุที่มีคุณสมบัติดูดซับ วัสดุต่างๆมีความสามารถในการดูดซับไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับลักษณะของพื้นผิว และความหนาแน่น เช่น

- ถ้าวัสดุมีผิวขรุขระมาก จะดูดซับเสียงได้ดี
- ถ้าวัสดุมีผิวเรียบเรียบ จะดูดซับเสียงได้น้อย
- ถ้าวัสดุมีความหนาแน่นมาก จะดูดซับเสียงได้ค่อย
- ถ้าวัสดุมีความหนาแน่นน้อย จะดูดซับเสียงได้มาก

การใช้การดูดซับเสียง ควรให้สิ่งที่ใช้ดูดซับเสียงอยู่ใกล้ต้นกำเนิดเสียงมากที่สุด

หลักการก็คือ เสียงที่เกิดจากการกระทบ การกอด การอืด สามารถเก็บได้โดยการดูด

ซับเสียง เอกสารชี้แจงเอกสารที่ส่งวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การได้ยินเสียงมีวิธีการอยู่ 3 วิธี คือ

1. การได้ยินเสียงโดยตรง
2. การได้ยินเสียงโดยการสะท้อน
3. การได้ยินเสียงโดยการกระจายเสียงออก

การได้ยินเสียงโดยตรง ควรจักษวาทให้ฉากได้ยินเสียงอยู่ใกล้แหล่งกำเนิดเสียง
มากๆ และอยู่โดยรอบ เพื่อจะได้ยินเสียงได้มากที่สุด ก่อนจะกระจายออกไป

การได้ยินเสียงโดยการสะท้อน เป็นการพัฒนามาจากแบบแรก แต่เป็นไปในรูป
ลักษณะ 2 ชั้นตอนคือ การสะท้อนเสียงเข้าสู่ฉากได้ยินเสียง เช่นการใช้ฉากได้ยินเสียง
ที่มีความสูง เท่ากับประตู จะสามารถสะท้อนเสียงเข้าสู่ฉากได้ยินเสียงที่เพดานได้

การได้ยินเสียงโดยการกระจายเสียงออก ใช้หลักเกี่ยวกับการสะท้อน โดยการ
กระจายเสียงออกไปรอบๆ ด้าน ใต้มาน หมด เฟอร์นิเจอร์ที่สามารถได้ยินเสียง

แหล่งสำคัญที่สามารถได้ยินเสียงคือรั้วในส่วนของทาง เหนือ ร่องลงมาคือ บันได หน้า
ต่าง ประตู

ภาพถ่ายผลงานภาวอลักษณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้